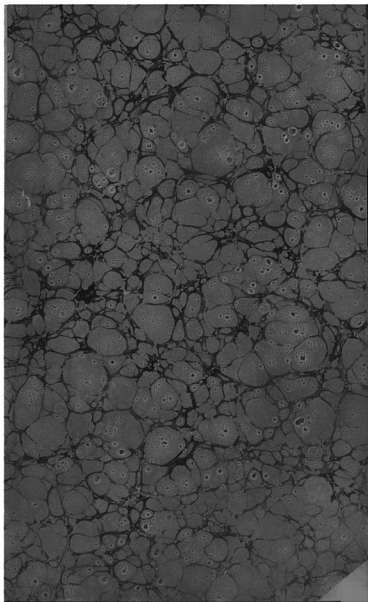

**L. ANNAEI
SENECAE OPERA
OMNIA QUAE
SUPERSUNT EX
RECENSIONE F...**

1.3.50
12-Q.2.

L. ANNAEI

SENECAE
OPERA OMNIA

TOM. VI.

WYMAN

SADLER

ADAMS

ADAMS

L. ANNAEI
SENECAE
OPERA OMNIA
QVAE SVPERSVNT

EX RECENSIONE

F. ERN. RVHKOPF.

TOMVS SEXTVS.

AVGVSTAE TAVRINORVM
EX TYPIS IOSEPHI POMBA
ANNO MDCCCLXXXIII.

NOTITIA LITERARIA

DE

L. ANNAEO SENECA,

EX

IOS. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA LATINA, A IOS. AVG.
ERNESTI AVCTIVS EDITA, TOM. II, CAP. 9.

L. Annaei Senecae aetas.

L. ANNAEVS SENECA, M. Annaei filius, una cum Afranio Burro rector imperatoriae iuventae, postquam senatoria dignitate, quaestura praeturaque, et aliis honoribus functus esset, et Stoicis, licet neget (1), addictus, inter philosophos magnum sibi nomen comparasset, ab eodem Nerone, quem instituerat, vita excedere iussus, ferro sibi ipse venas exsolvit, balneumque ingressus obiit anno Chr. 65, Neronis 12, triennio post Burri mortem, « morum vitiorumque publicorum sui temporis descriptor verissimus et accusator acerrimus » Lactantio, V, 9. « Optimus excultor morum, mentisque colonus » ut bene vocatur ab Alano, lib. I Anti-Claudiani. Mores ipsius et vitam dogmatibus haud respondisse, innuit Dio, lib. LXI, p. 694, qui

(1) Epist. xlv, et de Vita beata, cap. 3.

NOTITIA LITERARIA

DE

L. ANNAEO SENECA,

EX

IOS. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA LATINA, A IOS. AVG.
ERNESTI AVCTIVS EDITA, TOM. II, CAP. 9.

L. Annaei Senecae aetas.

L. ANNAEVS SENECA, M. Annaei filius, una cum Afranio Burro rector imperatoriae iuventae, postquam senatoria dignitate, quaestura praeturaque, et aliis honoribus functus esset, et Stoicis, licet neget (1), addictus, inter philosophos magnum sibi nomen comparasset, ab eodem Nerone, quem instituerat, vita excedere iussus, ferro sibi ipse venas exsolvit, balneumque ingressus obiit anno Chr. 65, Neronis 12, triennio post Burri mortem, « morum vitiorumque publicorum sui temporis descriptor verissimus et accusator acerrimus » Lactantio, V, 9. « Optimus excultor morum, mentisque colonus » ut bene vocatur ab Alano, lib. I Anti-Claudiani. Mores ipsius et vitam dogmatibus haud respondisse, innuit Dio, lib. LXI, p. 694, qui

(1) Epist. XLV, et de Vita beata, cap. 3.

magis audiendus est, lib. LIX, p. 655, ubi Senecam ait omnes sui temporis Romanos multosque alios sapientia antecessisse: Ο Σενέκας ὁ Ἀγνίης Ἀσίκιος, ὁ πάντας μὲν τοὺς καθ' ἑαυτὸν Ρωμαίους, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους σοφία ὑπεραίρει. Nam ut Tacitus, severus et ipse morum censor, XIV, 52, tradit, criminationes illae fuerunt invidorum, post Burri mortem ad deteriores inclinante Nerone, et bona Senecae consilia non amplius audiente, Senecam adorantium. Eius vitam, praeter Lipsium et Andr. Schottum, non indiligenter persecutus est M. Antonius Delrio, qui librum secundum Prolegomenon ad Syntagma tragoediae latinae vitae Senecae describendae impendit. A Petrarcha scriptam Senecae vitam memorat Thomasinus in Petrarcha redivivo, p. 25; Nicolaus Antonius, lib. I Bibl. veteris Hispanae, c. 7 seq., qui Io. Paulum martyrem et Iannotium Mänpetum de vita Senecae memorat: è recentioribus praeter citatos Io. Shildius⁽¹⁾ in exercitationibus ad Taciti Annal. lib. XV, ubi extrema Senecae describuntur, Lugd. Bat. 1645, in-12; Franciscus Salvator Florentinus⁽²⁾ in libro edito Romae 1674, in-12, *il filosofo cortegiano, ovvero la vita di Seneca*, Venet. 1675, in-12. Aliis Christianus plane Theologus visus fuit Seneca⁽³⁾, Atheus aliis, ita ut nimias alii laudes in eum congerendo, alii conviciis onerando et maledictis⁽⁴⁾

(1) Nic. Heinsii poemata, pag. 263.

(2) Conferantur ad hunc locum *Giornale de' Letterati di Roma*, an. 1674, pag. 137; *Journal des Sav.* 1675, pag. 274; Iulii Nigroni *Storia de' scrittori Fiorentini*, pag. 218.

(3) Criminationes variorum in Senecam philosophum collegit Io. Henr. Meibomius in vita Maecenatis, cap. 22, p. 132 sq. Consule etiam Sam. Basnigium ad ann. Chr. 58, num. 4; *Les pensées du comte d'Oxenstierna*, tom. II, pag. 41 sq.

(4) Vide L. Annæum Senecam ab Amando Fabio atheum proclamatum et a Iacobo Petro Huntero defensum, Ratisbonae 1651, in-4, etc. etc.

modum utrinque excesserint, vitio solenni ingenii humani, et fato haud infrequenti magnorum virorum; qui per encomiorum et obtreccionum sese mutuo conficientium certamina famam ingentem ad posteros propagant. Vt vero et doctrinae copia, et scribendi elegantia longe multumque omnibus obtreccionibus suis praestitisse Senecam, vere mihi videtur affirmasse Muretus; ita non magis Atheum fuisse illum persuadeo mihi quam Christianum, nec magis contaminatum omnibus sceleribus hypocritam, quam ex sanctis aliquem aut Angelum: sed non malae indolis, nec absurdi iudicii hominem, qui ex philosophia stoica tantum profecerit, ut in se descendere, et Providentiae divinae consideratione sustinere animum, tum vanitatem ambitionis, avaritiaeque et voluptatis stultitiam agnoscere potuerit, etiam in affluentia omnium rerum, in negotiorum mole, et aulae maximae luxu et magnificentia; qui denique res secundas non minus, quam adversas et mortem ipsam didicerit ferre fortiter, quod non verbis, sed factis demonstravit; facile etiam praemii loco laturus vitae et honorum propagationem, si eam obsequio qualicunque in Neronis effrenes cupidines et funesta reipublicae consilia redimere voluisset. Iustus Lipsius, Centur. I, ad Belgas epist. xxii: « Senecam commentari incepti: pergo sedulo, et in ipso labore fructum eius capio, formari et emendari. Semper ille mihi magnus vir apparuit: sed, ut solent vere magna, magis magisque inspectus et tractatus se approbat, et crebro. Post sacras literas nihil in ullo orbe, in ulla lingua scriptum utilius meliusque. Deus mihi det absolvere! Hoc saltem brevi et operoso commentariolo (ita confido) assequar, ut quivis legere Senecam, et capere, qui modo latinae

linguae rudis non sit, et ex illo campo messem legere possit ad vitae suae et morum tutelam. Me aut meam ambitionem hic non specto, etc. »

Scripta eius quae exstant.

Exstant eius

I. De Ira libri III ad Novatum fratrem, sub Caligula scripti. Hoc opus non integrum ad nos pervenisse ex eo colligas, quod Lactantius in libro De ira Dei ex eo profert definitiones irae, quas frustra quaeres in his libris. Prodierunt separatim ex recensione Henr. Ernstii, Sorae, 1652, in-12. Petrus Alcyonius, De exsilio, lib. II, p. 200: « Seneca, si quid auctor iste ad rem pertinet, suorum Stoicorum duritiam secutus damnat in Aristotele irae laudationem, et affectionis eiusmodi patrocinium, quae tamen utiliter a natura data nobis videtur, modo praescriptio et moderatio ea retineatur, quam idem ipse philosophus retinendam censet, hoc est, ut irascamur pro quibus debemus, et ut oportet, et quum debemus, et quam diu: sin minus, fatui et stupidi essemus, qui et sensu et dolore videremur carere. » Germanica versione bona et eleganti donati hi libri sunt a M. Christiano Friderico Weissio, Dresdae, 1732, in-8, qui et Senecae vitam praemisit. Gallice prodierunt 1585, in-8.

II. Ad Helviam (1) matrem, de Consolatione liber scriptus, quum instinctu Messalinae in Corsicam insulam a Claudio imperatore relegatus esset. Huic libro (qui seorsim prodit ex recensione Augusti Buchneri Viteb. 1655, in-8) Iustus Lipsius XII Epigrammata

(1) Albina haec dicitur in quibusdam editionibus, ut in illa quae ex Lipsii recensione prodit separatim Lovan. 1602, in-4.

praefixit, quae sub Senecae nomine in vett. MSS. occurrunt. Sed Petro Scriverio iudice rectius inscribuntur « Epigrammata super exsilio L. Annaei Senecae » quam, ut in schedis Pithoeanis « L. Annaei Senecae Epigrammata super exsilio. » Apud Iacobum Magnum, auctorem Sophologiis, pro Consolationibus ad Helviam, ridicule laudatur Seneca in comessationibus ad Elivam, ut notavit Nicol. Antonius. In codice MS. Iacobi Durantii Casellii hic libro titulus praefixus: « L. Annaei Senecae liber ad Helviam matrem suam de consolatione filii sui. » Vide eius Varias Lect. lib. I, c. 17. Gallice versus 1584, in-8.

III. Liber de Consolatione ad Polybium, Claudii, cui a studiis fuit, libertum, et fratris morte afflictum scriptus anno circiter exsilio tertio, sed hodie magna sui parte ab initio mutilus. In hoc libro huic Claudii imp. liberto, fratris morte afflicto, ac per illum imperatori blanditur. Vnde Dio, in excerptis Peiresc. pag. 685, scripsit Senecam Claudii libertis adulatum, ὥστε καὶ βιβλίον ἐκ τῆς νήσου πέμψαι ἐπαίνους αὐτῶν ἔχον » ut librum refertum eorum laudibus ex insula (in qua exsulabat) iis mitteret, quem tamen pudore postea ductus stilo verso delevit. » Eodem spectat quod in Epitome Xiphilini, pag. 694, legas, quod Seneca τοὺς ἐξελευθέρους ἐθώπευε, καὶ τῶν ἐγκώμια συνετίθει.

IV. Liber de consolatione ad Marciam, A. Cremutii Cordi a Seiano circumventi filiam, nati sui Metilii obitum lugentem. Editus et illustratus est a Davide Chytraeo, Rostoch. 1571, in-8, cum S. Cypriani libro de mortalitate. Italice MS. fuit in bibliotheca Rostgardiana pag. 545.

V. De Providentia liber (1) extrema, ut videtur, parte mutilus, ad Lucilium procuratorem Siciliae. Integer libri titulus fuisse videtur, qualis affertur a Lactantio, V, 22: « Quare bonis viris multa mala accidant, quum sit providentia. » Scriptus est Claudio imp. iam defuncto. Prodiit separatim Germanice reditus a Iac. Stolterfoto animadversionibusque illustratus, Lubec. 1642, in-8, cum Mureti Oratione, et notis Lipsii ac Io. Frid. Gronovii, curante Io. Henr. Achero (2) Rudolstadii 1711, in-8, a I. F. Maio, Lips. 1729, in-8, et a Io. Georg. Fabro Bipontino 1782, cum notis. Gallice, interprete Angelo Capello, Paris. 1578, et Italice, Florent. 1714, in-4.

VI. De animi tranquillitate ad praefectum vigillum Neronis, Annaeum (3) Serenum. In hunc librum notae Ioannis Chokierii viderunt lucem Leodii 1607 et 1653, in-8. Petri Mulleri, Consiliarii tunc Stolbergensis, Ienae 1671, in-12. Cum Epistolis Senecae ad Paulum, excusus Lipsiae 1499, in-4. Italice versus a Thoma Segni, Florentino, laudatur in Dictionario Academiae della Crusca. Germ. prodiit Berol. 1768.

VII. De Constantia sapientis sive quod in sapientem non cadit iniuria, ad eundem Serenum. In hunc librum exstant dissertationes morales Iusti Reiffenbergii, e Lipsio magnam partem collectae, ut notatum Iacobo Thomasio τῷ παρατίτῳ. Germanica versio elegans Io. Frid. Maii lucem vidit Lips. 1729, in 8.

VIII. De Clementia, ad Neronem libros tres scri-

(1) Confer Mureti vol. II, orat. 3, et Eduardi Sherburne librum anglice editum hoc titulo: *Answer to Lucilius his Quære: Why good men suffer misfortunes?*

(2) *Acta Erud.* 1714, pag. 410.

(3) De hoc Sereno Harpocration ad Plin. XXII, cap. 47.

psisse videtur Seneca, ex quibus non exstat nisi primus et pars secundi. Libris integris videtur usus esse Hildebertus Cenomanensis, qui eos laudat lib. I, Ep. III. Gallice ea, quae ex illis libris supersunt, pridem vertit Angelus Capellus Paris. 1578. Io. Calvini commentarius cum vita Senecae primum vidit lucem Paris. an. 1532, in-4. Praefationem exhibet Maittarius tom. II Annalium typographicor. pag. 770.

IX. De Brevitate vitae ad Paulinum uxoris fortasse suae Paulinae fratrem, ut contendit Lipsius: socerum Muretus mavult; sed ad hunc non scripsisset c. 19: « Nunc dum calet sanguis, vigentibus ad meliora eundum est. » Eum non diu post Caligulae necem composuisse se innuit ipse cap. 18. Prodiit separatim a. 1498, in-4, ut videtur, Lipsiae: et Lug. B. 1602, in-4. Germanice, Hamb. in-8, 1754.

X. De Vita Beata ad fratrem Gallionem sive Novatum. Liber in fine mutilus. De Vita beata ad Senecae exemplum scripsit etiam S. Ambrosius libris duobus, in quorum prioris capitibus duobus, maxime postremis, docet, ea quae de beatitudine sapientis disputant Stoici, verius dici posse de homine Christiano. Vide t. I, edit. Benedictinor. pag. 454 seq. Renati Cartesii animadversiones ad Senecam de Vita beata leguntur parte prima eius Epistolarum.

XI. Pars libri De otio aut secessu sapientis, male olim annexa superiori libro.

XII. De Beneficiis libri VII ad Aebutium Liberalem Lugdunensem, cuius mentio Epist. xci. In quibusdam editionibus Eburtius dicitur, ab auctore libri De vitis philosophorum Eusebius. Videtur illud opus respicere Senec. Ep. LXXXI. Epitomen eius latine concinnavit Iacobus Sorgerus Ien. 1611, in-8. In gratiam Eleono-

rae, Cosmi I Medicei coniugis, Italice vertit ¹⁵⁵⁴ *Benedictus Varchius* Florent. 1554, in-4: repetita saepe versio est Venet. 1561, in-12; Florent. 1574, in-8; 1584, in-4; Gallice, post *Salverium Accuratum* (*Sauveur Accurat*) *Narbonensem*, Paris. 1561, in-8, *Franciscus Ma-therbius*, inter cuius opuscula saepius prodierunt, ut *Augustobonae Tricassium* 1635, in-8, quae tertia iam est editio. Librum primum etiam vertit Gallice *Angelus Capellus*, Paris. 1580. In Codice quodam manu exarato saeculi XI, hi libri non absurde inscribuntur *De dandis et accipiendis beneficiis*. Vide *Henrici, Pomposiano* in Monasterio clerici, *Epist. ad Stephanum*, datam ann. 1093, quam edidit *Bernhardus Montfaucon* in *Diario Italico*, pag. 86. *Federici Morelli* Scholia in hos libros exstant in editionibus *Senecae*, Paris. 1619, 1628, fol. cum *Variorum* notis.

XIII. *Epistolae cxxiv ad Lucilium* (1), *Siciliae procuratorem*, cui ex illis immortalitatem pollicetur, *Ep. xxi*. Codex harum longe veterrimus in publica civitatis *Argentiniensis* servatur bibliotheca, vocibus ut plurimum inter se cohaerentibus exaratus, teste *Nic. Heinsio* *Epist. ad Io. Frid. Gronovium*, tom. III *sylloges Burmannianae*, p. 461. *Ramantini Florentini* *Ord. praed. commentaria* in *Senecae Epistolas* circa a. Chr. 1350, iussu *Clementis VI* composita memorat *Iulius Niger* in *historia scriptorum Florentinorum*, p. 480; sicut *Lucae Martinelli* ex eodem Ordine eademque patria circa a. 1364, p. 384, *Dom. Peccioli Pisani* circa a. 1420 *commentarium cum prologo*

(1) *Lucillum Balbum* vocat auctor libri *De vitis philosophorum*. *Parthenopensis* forte fuit: vide *Lipsium* ad *Epist. lxxii*. *Epicuri sectam* secutum colligas ex *Epist. xxiii* et aliis. *Scriptorum Lucilii elegantiam* celebrat *Epist. lxx et xlvii*. Sed ex *Lucilii* huius scriptis nihil ad nos pervenit.

apologetico, Idc. Echardus; t. I Bibl. scriptorum Dominicaporum, p. 771, auctor est. Eas olim per libros distinctas fuisse constat ex Gellio, qui librum (1) xxii Epistolarum moralium Senecae citat, lib. XII, cap. 2; unde etiam colliges, non paucas huius philosophi epistolas periisse. In MS. Codice, qui in Rhedigeriana Bibliotheca Vratislaviae asservatur, distinctae sunt in libros XX, ut notatur in ephemeridibus literariis Lipsiensibus Germanice editis a. 1710, sect. IX, p. 895; sed non additur, duo postremi libri desiderentur, an vero diversa sit divisio ab antiquis editionibus, quae Epistolas Senecae distinguunt in libros XXII. In editione Lips. 1497, in-4, sunt Epistolae tantum LXXXIX. Epistolam XLVIII editiones quaedam dividunt in binas, ut Mureto notatum et H. Stephano. Epistol. LXXXVIII, quae in quibusdam editionibus et in MSS. ut in Quedlinburgensi Codice, de quo Tobias Eccartus in notitia illius Bibliothecae, p. 18, fertur sub titulo « liber de studiis liberalibus » vel « de VII artibus liberalibus ad Liberalem. » Hispanice pridem iussu

(1) In Veneta, ann. 1492, et aliis antiquis operum Senecae editionibus. Epistolae eius cxxxv distinguuntur in libros viginti duos, hoc pacto, ut liber I complectatur Epistolas primores 13. Liber II, 14-19; III, 20-28; IV, 29-35; V, 36-44; VI, 45-50; VII, 51-57; VIII, 58-66; IX, 67-70; X, 71-73; XI, 74-82; XII, 83-85; XIII, 86-88; XIV, 89-91; XV, 92; XVI, 96-100; XVII, 101-103; XVIII, 104-107; XIX, 108-112; XX, 113, 114; XXI, 115-119; XXII, 120-124. Sed videtur haec distinctio facta a quodam recentiore, qui vigesimum secundum librum a Gellio laudari viderat. Sane quae Gellius ex Epistolis Senecae illo in loco adducit, in editis philosophi Epistolis non exsunt. Haud praetereundum quoque, de Epistola duodenonagesima, id quod in textu statim dicit. In Actis Eruditorum, ann. 1725, p. 429, memorari videas « editionem Epistolarum perveterem, si non principem, quae eo nomine MSS. anteferri posset, quod integras repraesentat, oppido elegantes, habet, quae in nullis editionibus occurrunt, a nemine etiam eorum, qui MSS. tractarunt, indicatae sunt. » Optandum erat, ut pericopae illae productae in medium vel saltem aliquae earundem speciminis loco communicarentur cum viris doctis.

SENECA Tom. VI

B

Ioannis II, Castellae regis, versam refert Nic. Antonius, lib. I Bibliothecae vet. Hispanae, § 148. Gall. vertit Fr. Malherbe.

XIV. Naturalium Quaestionum ad eundem Lucium, quem *Virorum optimum*, et III, 36, *carissimum* appellat, libri VII, qui magnam partem versantur circa Meteorologica, illustrati primum emendatique a Matthaeo Fortunato Pannonio, Venet. apud Aldum anno 1522, in-8. Lipsius, quum vix in primum caput libri primi Scholia confecisset, morbo impeditus a scribendo abstinuit, et hoc opus una cum sequente aliis illustrandum reliquit.

XV. *Ἀποκολοκύντωσις*, sive ludus (1) in Claudium imp. Satyra lepidissima (2) Menippea, notis illustrata a B. Rhenano, Adr. Iunio, Iano Grutero, Nic. Fabro, Liberto Fromondo, Casp. Barthio, Io. Frid. Gronovio, etc. « Mihi Caesar is unus propemodum Senecae pluris est, quam cuncti Caesares ipsius Caesaris Iuliani » inquit Vavassor, pag. 246, De ludicra dictione. Primus in Germania (3) reperit, ediditque et scholiis illustravit Beatus Rhenanus inter Senecae opera ab Erasmo recensita Basil. a. 1515, fol., et cum

(1) Ludus, i. e. satyra; vide Dan. Heinsium in libro de Satyra Horatiana.

(2) Satyram Menippeam vocamus, quo genere scribendi primum inter Latinos usus est Terentius Varro, quum prosa oratio Satyrica passim versibus brevibusque velut carminibus tanquam gemmalis distinguitur. Porro titulus Satyrae *ἀποκολοκύντωσις* exponitur a Dione, lib. LX extr. innuitque *ἀποθήκη* Claudio partem per eum boleti sive *κολοκύντρου*, in quo cibi genere venenum is acceperat, unde boletos *Deorum cibum* graeco proverbio collaudare solitum Neronem refert Sueton. Ner. c. 33. Vide de titulo Satyrae Iunium, Animadv. I, 17. « Librum de morte Claudii » vocat Gul. Malmesburiensis lib. IV de gestis Pontificum Anglorum, p. 283; ubi ex Seneca refert Barbaros in Britannia et in honorem eius civitatem aedificasse Glocestriam.

(3) Vide Erasmus in adagio L, 3, 4, « aut regem aut fatuum nasci oportere. »

Synesii Laude calvitiei, Io. Phrea interprete, Erasmi Laude Moriae, Gerhardi Listrii illustrata notis, atque praeclara eiusdem Erasmi Epistola apologetica ad Martinum Dorpium, Basil. 1519, in-4. et separatim 1521, et 1551, in-8. Dan. Heinsii dissertatio ad hunc libellum legitur post eius Orationes, Lugd. Bat. 1627, in-8, p. 608 sqq. Illustravit hunc Senecae librum etiam Io. Scheferus in Miscellaneis suis, sive libro Academicarum lectionum. Emendationes nonnullae Christophori Augusti Heumannii exhibentur in Actis Erud. tom. VI, supplementi, p. 296 seq. Novissime cum notis G. C. B. prodiit hic libellus Lipsiae 1720, in-8 (1), addito Lipsii somnio, et Sardis venalibus Petri Cunaei. Nova Gallica versio (2) elegans lucem vidit Paris. 1726, in-8, in continuatione Memoriarum literariarum a Sallengrio pridem vulgatarum t. I, parte 2, p. 253 seq. ab auctore erudito, qui notas etiam, vitamque, et iconem imp. Claudii promisit. Cum versione Germanica (3) non incommittit Frid. Christoph. Neubur, brevibusque notis, Lipsiae, 1729, in-8.

XVI. Fragmenta. Sed vide deperdita, p. 27.

Versiones.

Senecae versionem Gallicam ab Antonio Verderio compositam excudi Lugduni a. 1584, scribit in sua Bibl. Gallica Crucimanius, qui pag. 287 etiam memo-

(1) Acta Erudit. tom. VII, Supplementi pag. 521.

(2) *Bibl. française* ann. 1726, septembre, pag. 135; *Journal des Savants*, 1727, pag. 147.

(3) Acta Erudit. ann. 1729, pag. 229.

rat Laurentii Primi (*Le Premier*), Paris. a. 1500; aliam dedit Claudius Seysselius, Lugdun. 1556, et Guilelmus de la Teyssonière, Sebusianus, Epistolas plerasque vertit Godfredus de la Chassagne, Rothomagus, 1574, in-12; Paris. 1582. Recentiores versiones Gallicae operum Senecae exstant auctore Matthia de Chalvet, Paris. 1607, 1638, 1647, fol. et 4.º et Petro Ryero, Paris. 1659, fol. duobus voll. et 1665, in-12. XIV voll. Epp. Gallice vertit F. Malherbe. Seneca Germanice, Michaële Herr interprete, Argentor. 1540, 1545, fol. et Francof. in-8, a Conr. Fuchsinne. Anglice per Thom. Logde, Lond. 1614, 1620, fol. Epistolae de Vita beata, de Septem artibus liberalibus (sive Ep. lxxxviii), de Providentia et de Moribus Hispanice iussu Ioannis II, Castellae Regis, Hispali 1491, et Antv. 1551, in-8, de Providentia, de Vita beata, de Tranquillitate animi, de Constantia sapientis, de Brevitate vitae, et Consolatio ad Polybium ac de Paupertate, interprete Pedro Diaz Navarrate, Ferdinando Hispaniae infanti et Isabellae Reginae a secretis. Mimos etiam vertit, et paraphrasi sive glossis explanavit iussu Ioannis II Petrus Diaz Toletanus: libros de Clementia Alphonsus de Rebenga, eques Alcantarae; libros de Beneficiis Gaspar Ruiz Montianus, Benedictinus Monachus. Italice libros de Beneficiis vertit Benedictus Varchi; Florent. 1554, in-4; libros de Ira, additis notis, Franciscus Lesdonatus, Patav. 1559, et Sanctus Conti della Rocca Contrada, Rom. 1659, ad Carolum Emanuelem II Sabaudiae Ducem: Epistolas Io. Baptista Dominus Florentinus, Venet. 1549, in 4. In Bibliotheca Veneta, Thomasino de Bibliothecis Venetis, p. 13, teste, MSS. Visuntur Epistolae Senecae Etrusco idio-

mate eleganter scriptae, necnon in Medicea, tribus exemplaribus, ut Nic. Antonio notatum. Hanc versionem una cum aliis Etruscae elegantiae et puritatis monumentis in Dictionario magno Academiae della *Crusca* laudatis publicare instituerunt Florentini. Denique Epistolae cum libro de Providentia excusae Italice (1) Florentiae a. 1717, in-4, *volgarizzamento dell'Epistole di Seneca, e del trattato della Provvidenza di Dio*. Danice Seneca lucem vidit Sorae, 1658, fol. auctore Brigitta Trottia, femina erudita, de qua vide, ubi lubebit, Albertum Thura in Gynaeeo Daniae-literato, p. 116 seq. Diem obiit Sorae a. 1662.

Falso tributa Senecae.

Suppositi Senecae sunt liber de Virtutibus Cardinalibus, alius de Moribus, et tertius de paupertate, qui sub eius nomine cum Epistola de assentatione vitanda ad Lucilium, prodierunt Colon. 1529, in 8, et alibi, Senecae etiam adscripti a Vincentio Bellovacensi libro IX Spec. Historialis, cap. 102 seq. Haec opuscula excerpta sunt ex Senecae et aliorum scriptis, cuius generis etiam esse puta, quae sub nomine Proverbiorum (2) et auctoritatum Senecae

(1) *Journal littéraire*, tom. IX, pag. 468.

(2) Proverbia Senecae versibus reddita sunt ab Eberhardo Bethuniensi circa ann. Chr. 1120. Sed quae in editionibus antiquis feruntur sub proverbiorum Senecae titulo, parum differunt a Publī Syri mimis, sive sententiis: Othloenus Monachus Sanctemmeramensis in prologo ad suum Proverbiorum librum: «Quum nuper illa quae dicuntur Senecae proverbia per alphabeti ordinem distincta legissem, primo quidem mirabar tantam cuiquam infidelium prudentiam inesse potuisse, etc.

aliquoties vulgata sunt, non diu post repertam typographiam. Lipsius quoque in calce suae editionis duplicia Excerpta subiicit, quorum priora illa sunt, ipsa quae edita diximus sub titulo libri de paupertate: posterioribus remedia in omni genere afflictionum ex Senecae Philosophia deprompta continentur, quae in editione Veneta Operum Senecae a 1492, fol. 64, leguntur sub hac inscriptione: « Seneca ad Gallionem de remediis fortuitorum. Est oratio per dialogum sensus et rationis.» Prodiit etiam Lipsiae a. 1500, in-4. Libellus de quatuor virtutibus cardinalibus prodiit et Daventriae 1512, in-4, cum libro De moribus; et Lipsiae ann. 1515, in-4, cum commentariis latinis, et rhythmis metaphrasticis Germanicis, et sine illis Venet. 1586, in-12; et in variis Cod. MSS. sub Senecae nomine obvius est, sed verum auctorem habet Martinum Abbatem Dumiensem, et hinc episcopum Braccarensem, qui circa a. C. 560 claruit. Vide Isidorum Hispalensem, cap. 22, De scriptoribus eccles. et Vincentii Placcii Catalogum Pseudonymorum, p. 256. Sub huius Martini nomine prodiit in Bibliotheca PP. t. X, p. 382, et Helmstadii 1691, in-8, cum Dominici Mancini libello de quatuor virtutibus cardinalibus, edente V. C. Hermanno von Hardt, ubi inscribitur formula honestae vitae. Praefationem ad Mironem Suevorum Regem, quam huic libro Martinus praefixerat, edidit Lucas Dacherius t. X Spicilegii, ante eum Boxhornius ad Ammianum, p. 863. Doctissimus vero Baluzius ad Epist. cliv Lupi Ferrariensis existimabat librum de quatuor virtutibus Seneca auctore scriptum, sed a Martino abbreviatum esse. Germanicam metaphrasin scriptam

in membrana servabat Noribergae, V. C. Godfridus Thomasius. Impressa Lipsiae, incipit sic:

*Vier sind der Angel Tugent
Damit getziert wirt die Iugent
Die uns vil natürlicher Leuthen
In uren Spruchen bedeuthen.*

Gallice vertit Angelus Capellus, Paris. 1582. Caeterum apud Clariss. Montefalconum, p. 86 seq. Diarii Italici pro verbis: « a quodam Martyrio Episcopo ad Mitonem regem » legendum: « a quodam Martino Episcopo ad Mironem regem. » Libellum De moribus vitae humanae separatim editum Lips. 1499, in-4, Trithemius vocat De morum institutione. Incipit: « Omne peccatum actio est » atque eundem Martinum habet auctorem. Exstat et in Bibl. PP. t. X, edit. Lugd. p. 385. Hunc et alterum De paupertate ex Epistolis Senecae excerptum illustravit Leodegarius a Quercu, Paris. 1556, in-4. Liber De artibus sive De studiis liberalibus ad Liberalem haud diversus est ab Epist. LXXXVIII, ut iam sup. notatum. Quid vero scripti sit Senecae *de Cavalieria*, Ferdinando Mexiae apud Nic. Antonium, lib. I Bibl. vet. Hispan. 3p. 2, allegatus, alius dicet, non ego.

His adde Epistolas octo ad Paulum Apostolum, quae non minus quam sex Pauli ad Senecam, spuriae sunt, etsi non heri vel nudius tertius, sed ante multa saecula (1) sunt confictae, quum earum iam memi-

(1) Occasionem eas fingendi videntur dedisse verba Philipp. IV, 22. Vide Dan. Heinsium ad h. l. et quae notavi in Codice apocrypho Novi Testamenti, ubi has Epistolas integras exhibui adiunctis meis animadversionibus. Ad ve-

nerit B. Augustinus et Hieronymus; ut Pseudo-Linum, commentitiumque Dextrum, et Ioh. Sarisber. iam omittamus, Editae sunt cum aliis Sen. script. Neap. 1484, f. Venet. 1492, f. et in edit. Erasmi Basil. 1729, fol. sed praemissa censura qua Paulo et Seneca indignae pronuntiantur; praeterea cum libro De IV virtutibus cardinalibus, Lugd. 1523, in-4, Venet. 1588, in-8, et cum reliquis Pauli Epistolis, etiam Iacobi Fabri Stapulensis observationibus illustratae, Paris. 1512, 1515, fol. Leguntur quoque in Bibl. Sancta Sixti Senensis, lib. II, sub titulo «Paulus» in Mich. Waltheri Officina Bibl.; in B. Iosuae Arndii Lexico Antiquitatum Eccles.; in locis communibus sententiarum Senecae ab Huberto Schutteputaeco digestis, Antverp. 1623, in-12; in D. Georgii Henr. Goezii Schediasmate de supposititiis et deperditis Pauli scriptis, ubi et Fabri observationes exhibentur, Viteberg. 1688, in-4 Stephanus Praetorius Germanica versione donavit, cumque ea edidit Hamb. 1795, in-4, et cum Epistola Paulo supposita ad Laodicenses Latine et Germanice recusae sunt, Breae, 1692, in-4. Denique latine recudendas dedit D. Io. Georgius Pritius in Introductione ad N. T. in iis-

terum loca ipsi praemissa addes haec Honorii Augustod. De luminaribus Eccles. «Lucius Annaeus Seneca Cordubensis, Fotini (leg. ex Hieronymo Sotionis) Stoici discipulus, et poëtae Lucani poëtae, scripsit quasdam Epistolas ad Paulum Apostolum, et Apostolus quasdam rescripsit.» Censuris adiungenda sunt, quae habet Angelus Decembrius De politis literar. lib. I, pag. 57, lib. II, pag. 121; Mottanus Vayerus De virtute paganorum, t. I Opp. pag. 660 sq. fol. et Thom. Crenius ad tom. III Methodor. de studiis instituendis, pag. 415 sq. Hinc porro Seneca quorundam iudicio audacter annumeratus Christianis, cui rei probandae miror homines adeo natos non produxisse haec Tertulliani, Apolog. cap. 3: «Ego Lucium sapientem virum repente factum christianum defero.» Sed fabulam de Seneca christiano, excludit Franciscus Modius, Lect. novantiq. Epistol. xxi. — Vid. insuper quae praemonuimus, IV, 444. Ed. Tava.

dem Epistolis Pseudo Seneca ait, se ad Paulum mittere librum De copia verborum. Et Thomasinus de Bibliothecis Patavinis, p. 58, testatur in Bibl. monasterii S. Antonii urbis Patavinae exstare manu exaratum L. Annaei Senecae Cordubensis Stoici discipuli librum De copia verborum ad B. Paulum. Nugae, Nugae, inquit Nic. Antonius haec narrans, t. I Bibl. Vet. Hispanae, lib. I, cap. 8, p. 51. Caeterum hae Epistolae ad Paulum, non modo cum Senecae scriptis saepius prodire, ut Venet. 1503, fol. Basil. 1515, fol. etc. sed et iunctae scriptis apocryphis Clementis, Martialis-Lemovicensis, et aliorum, Augustae Vindel. 1529, in-8. Sed nolo de illis Epistolis iam verbum addere, quum satis de illis dixerim in Codice apocrypho Novi Test. Senecae De fortuitis remediis, ad Gallionem libri II scripti in Bibl. Vffembachii, fuere illi, opinor, qui prodierunt Lips. 1500, 1503, in-4. Librum Senecae De matrimonio, quem memorat Trithemius, non vidit ipse, ut puto, sed ex Hieronymi I in Iovinianum nominavit. De iactato praeter rem huius Philosophi Christianismo exstat diatriba D. Aegidii Strauchii, Viteb. 1668, 1706, in 8. Quamquam multa sunt in Senecae scriptis, quae hominem christianum haud dedeceant; quorum partem collegerunt Iosephus Hallus, et Io. Baptista Schellenberchius Iesuita in Seneca Christiano, et M. Iustus Siberus in Seneca divinis oraculis quodammodo consono, Dresdae 1655, in-12. Quibus iungendi (praeter Nic. Hardschmidii Diss. de Senecae notitia Dei naturali, Io. Andr. Schmidius, Diss. de Seneca eiusque Theologia Ien. 1666, in-4, et Io. Ianus Svaningius in Theologia naturali contemplativa ex Senecae scriptis in locos communes digesta,

Hafniae 1710, in-4 (1), cum praefat. erudita D. Severini Lintrupii), Io. Philippus Apinus, Diss. de religione Senecae, Viteb. 1692, in-4; Io. Henr. von Seelen, in Diss. de scriptoribus gentilibus falso in christianorum ordinem relatis, et de frustra quaesitis in Virgilio rebus diviniis, Flensburgi, 1714, in-4; Io. Gottlieb Heineccius De philosophis semichristianis, Halae Sax. 1714, in-4; Iacobus Henricus Lochnerus in schediasmate de scriptoribus nonnullis, qui aliis pagani, aliis Christiani audiunt, Brem. 1716, in-4; et ante hos D. Christianus Kortholtus in diss. de Philippi Arabis, Alexandri, Mammææ, Plinii iunioris, et Senecae christianismo, Kil. 1666, in-4; tum auctor libelli *Der Christliche Seneca, oder Richtschnur eines tugendhaften Lebens aus denen Episteln. L. Annaei Senecae gezogen*, Lips. 1712, forma minore.

Collectanea et Excerpta.

Moralis philosophiae collectanea digesta per titulos, et ex Senecae scriptis selecta a Lud. Granatensi, exstant in huius operibus iunctim Latine excusis, Andrea Schotto curante, tribus voluminibus in fol. Colon. 1628, t. 1, p. 643 seqq. Non pauca etiam ad verbum e Seneca repetita in Ioannis Bonae Manuductione ad caelum, quam ipse profitetur medullam continere Sanctorum Patrum, et veterum philosophorum. Petri Brinch Admiranda Senecae Ethica et Politica, in locos communes ordine literarum digesta, et summariis ac notis illustrata, necdum lucem vide-

(1) Acta Erudit. tom. VI, Supplem. pag. 335.

runt, quod sciam, etsi iam ad praelum paratâ memorantur in Novis literariis maris Balthici et Sept. a. 1703, p. 134. Dionysii Gothofredi Loci communes e Seneca, qui eius coniecturis et var. lect. in Senecae libros subiecti sunt, ut supra indicavimus, hoc ordine sunt digesti: 1. Theologica, sive de Deo et rebus Divinis; 2. Iuridica ad ordinem Pandectarum; 3. Ethica; 4. Oeconomica; 5. Politica; 6. Grammatica, Rhetorica, Historica; 7. Dialectica; 8. Physica, Medica, et Mathematica; 9. Similium librum; et 10. Nomenclatorem adagiorum, et nominum propriorum per varias classes digestorum. L. Annaeo Seneca illustrando in *Blasones politicos y morales por Iuan Baños de Velasco*, Madriti, 1670, in-4, prodire.

Deperdita Senecae scripta.

Deperdita Senecae scripta a veteribus memorantur haec, notante praeter alios Lipsio (1) in vita Senecae, cap. 10, cuius observatis nonnulla adiunxi: Liber, s. Dialogus, de Superstitione, Tertull. Apologet. cap. 12; Lactant. V, 9, et Augustin. de C. D. VI, 10. Memoratur etiam a Diomede grammatico, lib. I. Idem eodem libro praeterea Senecam De Officiis laudat. Epistolarum ad Novatum fratrem liber X allegatur a Prisciano, lib. I De ponderibus et mensuris. Epistolae ad Maximum Caesonium; Mar-

(1) De scriptis Senecae deperditis disserit etiam M. Ant. *Debrío* Prolegom. ad Senecae tragoedias, lib II, qui est de vita Senecae cap. ult. et Nic. Antonius, Bibl. vet. Hispanae § 447 sq. nam plurima composuerat, atque, ut Quintil. X, 1, tractaverat omnem ferme studiorum materiam: nam et orationes eius, et poemata, et Epistolae, et Dialogi feruntur.

tial. VII, 44; nisi de aliis libris Caesonio inscriptis intelligendus. De Fortuitis sive Remediis fortuitorum ad Gallionem fratrem; Tertull. Apologet. De Providentia, maius opus scribendum suscepisse se innuit Seneca, cap. 1 libri qui de hoc argumento exstat. De terrae motu, Natur. quaest. lib. VI, c. 4. De immatura morte, Lactant. III, 2, et auctor Sophologii Iacobus Magnus, III, 1, et VII, 7. De Natura rerum idem Sophologii auctor, nisi libros Naturalium Quaestionum respexit. Exhortationum libri, Lact. lib. I, c. 4 et 7; III, 15; IV, 24 et 27. Moraliū libri, quibus de omni materia ad philosophiam morum spectante fusius disputaverat, ut innuit ipse, Epist. cxi, cxiii et cix. Vide et Lactant. lib. 1, c. 16; II, 2; VI, 17. De Matrimonio; Hieron. adversus Iovinian. lib. I. Liber de India; Plin. VI, 17, et Serv. in IX Aeneid. Liber de Situ et sacris Aegyptiorum, ex quo nonnulla depromsit Lucanus. Vide Grotium ad Lucani X, 313; Salmasium ad Solin. etc. Memorat idem opus Servius in VI Aeneid. Liber De forma mundi; Boëth. Geometr. II, p. 15, 37 et Cassiodor. Memoratur etiam a Rabano Mauro, III, 25, De institutione clericorum tom. VI, Opp. p. 44. Guil. Malmesburiensis, lib. I De gestis Anglorum, p. 23. «pulcherrime Seneca in libro De causis commemorat, Catonem oratoris officium definientem dixisse: orator est vir bonus dicendi peritus.» Intelligendum forte opus Quaestionum naturalium.

E Lactantii VII, 15, colligit Lipsius, Historiam quoque, sive Historiae Rom. compendium a Seneca scriptum fuisse. Sed hoc non firmitore tibicine nititur, quam quod alii ex eodem loco colligere voluerunt, auctorem compendii Hist. Romanae, quod sub

Flori nomine habemus, non esse Florum, sed Senecam. Nam uti hanc opinionem recte confutavit Vossius, lib. I de Hist. Lat. cap. 30, ita non necesse est singulare opus historicum Senecae comminisci, quoniam potuit sane Seneca obiter in quodam scripto vel epistola Romani populi tempora distribuere in quatuor aetates, cuius divisionem partim imitatus est, partim immutavit, aut forte haud inspecto Seneca simile quid et ipse cogitavit Florus. Dio, lib. LXI, p. 690, auctor est Senecam scripsisse (1) quae Nero imp. diceret ad milites, et in senatu recitaret: quo pertinet epistola ad Senatum, qua Agrippinae necem defendit, cuius summam tradit. Tacit. Annal. XIV, 11; quaedam ex ea laudat Quintilian. VIII, 5, 18. Atque haec senatui aliquando tantivisa, ut decerneret eam columna argentea insculpi, et quotannis, quum novi cons. magistratum inirent, legi. Omitto quod idem Dio, p. 694, refert Senecam, non modo reginis et libertis adulatam, sed et encomia quorundam composuisse, et Tacitus, Annal. XIV, 52, inducit obliuiscientes, «eloquentiae laudem uni sibi adsciscere, et carmina crebrius factitare, postquam Neroni amor eorum venisset.» Idem Tacit. XV, 63, de Seneca moriente: «et novissimo quoque momento suppeditante eloquentia, advocatis scriptoribus, pleraque tradidit, quae in vulgus edita eius verbis invertere supersedeo. «At Dio, p. 713, D. nihil de Seneca, sed Paulina: οὐ μόντοι πρότερον ἑαυτῆς ἔψατο, πρὶν τὸ τε βιβλίον ἐσυνέγραψεν, ἐπισκορῶσαι, καὶ τὰλλα

(1) Confer quae de orationibus eiusmodi, quas imperatores ab aliis sibi faciendas curarunt, et ipsi in senatu vel alio loco solenni recitarunt, annotavit Baylius in Lexico, ubi de Hadriano imp. agit nota F.

(ἐνδοξίαι γὰρ μὴ καὶ ἐς τὸν Νέρωνα ἐλθόντα φθαρῇ) παρακατα-
 θέσθαι τίσι. Modo sanus sit locūs, et non potius legen-
 dum fuerit αὐτῆς, ut intelligatur Seneca, et quae ipse
 scripsit. Quintil. quoque, Institut. X, 1, ubi pulcherri-
 mum de Seneca et eius ineptis imitatoribus fert
 iudicium, testatur omnem fere studiorum materiam
 a Seneca pertractatam. « Nam et Orationes eius,
 inquit, et Poemata, et Epistolae, et Dialogi serun-
 tur » (1).

(1) Adde deperditos libros duos quorum fragmenta ex palimpsestis a Nie-
 buhrro eruta mandavimus typis, tom. IV, pag 337 sq. Ed. TAVR.

INDEX LITERARIUS

AD L. ANNAEVM SENECAM.

Auctor Bipontino indice, qui iam Fabriciano ditior fuit, hicce, quem Indici vocum praemittimus, catalogus, non editiones duntaxat complectetur et versiones, sed et codicum MSS. bonam partem, et quae de Seneca luculenta et praeclara vulgata sunt. Talis se Phaedriani indicis praestitit ratio. Ergo, ut in Phaedrino indice, quadruplex in hac notitia efflorescet divisio: 1° Codices manuscripti, 2° Editiones, 3° Versiones, 4° Libri et loci ad Senecam. Operae pretium fore credidimus, si his appendicis corollariive loco subiicerentur quaedam ex egregio et anecdoto hucusque palmarii viri Garat opusculo de Seneca. Quae nostra sunt, hoc est nec Fabriciana nec Bipontina, significat duplex littera V. P.

PARS PRIMA.

L. Annaei Senecae codices manuscripti.

Ex his codicibus qui exstant in bibliothecis extraneis, sat erit si indicavimus Erfurtensem, quem laudat ipse Ruhkopfius, praef. vol. I (huiusce nostrae ed. pag. xix). Fusius paulo versabimur circa

illos quos bibliotheca regia Parisiensis asservat, non tamen circa omnes: nam Annaeanorum exemplarium supellex ampla, et multiplex est. En ergo quos praeclarissimos censemus:

1. Codex membranaceus, Bibl. Reg. Parisiensis n. 6376, ann. p. Chr. n. 1457 exaratus. Quo continentur: 1° L. Ann. Senecae ad Novatum libri III de ira; 2° eiusdem de Clementia ad Neronem libri II; 3° eiusd. de Beneficiis libri VII; 4° eiusd. ad Serenum liber de Tranquillitate animi; 5° eiusd. ad Paulinum liber de Brevitate vitae; 6° eiusd. ad Lucilium liber de Providentia; 7° eiusd. ad Serenum liber quod in sapientem non cadit iniuria; 8° eiusdem ad Martiam lib. de Consolatione filii; 9° eiusd. ad Elbiam sive Helviam matrem liber de Consolatione; 10° Declamationum libri decem.

2. Codex membranaceus, olim Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. n. 6377 notatus, saeculo XV, nisi fallimur exaratus. Ibi continentur: 1° L. Ann. Senecae de Ira, liber III. ad Novatum; 2° Senecae traegodiae, scilicet Thyestes (cuius initium desideratur), Thebais, Hippolytus, Oedipus, Troas, Medea, Agamemnon, Octavia et Hercules Oetaeus, 3° L. Ann. Senecae de Tranquillitate animi.

3. Cod. Membranaceus, olim Bigotianus, nunc Bibl. Reg. Paris. num. 6378 insignitus. Quo continentur: 1° L. Ann. Senecae de Clementia libri duo ad Neronem; 2° eiusd. ad Lucilium epistolae octoginta octo priores.

4. Cod. membranaceus, quem sec. XIV exaratum suspicamus olim Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. num. 6379. Quo continentur: 1° L. Ann. Senecae de

Clementia libri duo ad Neronem; 2° eiusd. epistolae ad Lucilium; 3° eiusd. liber de Remediis fortuitorum; 4° eiusd. liber seu potius epistola de Liberalibus Artibus; 5° eiusd. sive potius Martini Dumiensis liber de Quatuor Virtutibus; 6° Declamationes quae Seneca tribuuntur; 7° Proverbia Senecae, sive potius Senecae et Publii Syri sententiae; 8° lib. de Moribus qui Senecae tribuitur; 9° L. Ann. Senecae de Beneficiis libri VII; 10° eiusdem de Providentia libri duo; 11° eiusd. liber ad Gallionem de Vita beata; 12° eiusd. de Animi tranquillitate liber ad Serenum; 13° eiusd. de Vitae brevitate liber ad Paulinum; 14° ejusd. lib. de Consolatione ad Polybium; 15° libri primi de Ira fragmentum.

5. Membranaceus, saeculo XIV exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6380, primum Iacobi Augusti Thuani postea Colbertinus. Ibi de Clementia; Epist. libri XXII (lib. de Remed. fortuitorum ad Gallionem; lib. de Septem Liberalibus Artibus; Martini Dumiensis lib. de Quatuor Virtutibus); lib. X Declamationum, lib. VI de Quaest. Nat. (proverbia), (lib. de Moribus), lib. VII de Beneficiis; lib. II de Provid. de Tranquill. animi, de Brevitate vitae, de Ira lib. III, de Consolatione ad Martiam, de Consolatione ad Helviam, Pauli et Senecae Epistolae mutuae.

6. Membranaceus, saecul. XIV exaratus, quo continentur lib. II de Clementia, VII de Beneficiis. Bibl. Reg. Parisiens. 6381.

7. Membranaceus, quo pariter lib. II de Clement. et VII de Beneficiis continentur. Bibl. Reg. Paris. 6382, saeculo autem XIII exaratus.

8. Membranaceus, olim Colbertinus, nunc 6383,
 SENECA Tom. VI C

Bibl. Reg. Paris. Ibi ut supra, de Clementia et de Beneficiis. Et ille saecul. XIII exaratus est.

9. Membranaceus, olim Mazarinaeus, saecul. XV, nisi fallimur, exaratus. Iste complectitur libros de Beneficiis, Clementia, Ira, Providentia, Constantia sapientis, Vita beata, Brevitate vitae, animi Tranquillitate, de Consolatione ad Marciam, item ad Helviam, et apposititia vel supposititia quaedam (sententias Senecae, Publ. Syri, al. librumque de Moribus.)

10. Membranaceus, saecul. XIV exaratus, primum I. A. Thuani, mox Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6385. Ibi 1° lib. VII de Quaest. Nat. tum fragmentum Adelardi Bathensis de quibusdam quaest. natur. et collatio Alexandri Magni et Dindymi regis Brachmanorum de philosophia facta per literas; 2° de Benef. lib. VII quos sequuntur Martini Dum. lib. de Quatuor Virtut. lib. de Remed. fortuitorum, item lib. de Verborum copia; 3° de Clement. lib. II; mox Pauli et Senecae ep. mutuae, Senecae, Publ. Syri, al. sententiae; 4° Ep. cxxiv ad Lucilium.

11. Cod. Membranaceus, olim Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6386, quem saec. XIV exaratum credas. Ibi continentur lib. VII de Quaest. Nat.

12. Membranaceus, olim Puteanus, ann. 1381 exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6587. quo de Quaest. Nat. lib. VII. etc.

13. Membranaceus, olim Puteanus, saecul. XIII. exaratus. Quo lib. de Remediis fortuitorum, Pauli et Senecae Epist. mutuae, Epistolaeque ad Lucilium (quarum tamen in hoc codice multae desiderantur). Bibl. Reg. Paris. 6388.

14. Membranaceus, saec. xiv exaratus, Bibl. Reg. Paris, 6389. Quo 9° de Clementia; 10° de Beneficiis; 11° Ludus. Cetera omittimus; quamquam operae pretium forsitan quaedam indicare quae Senecae tribuuntur quandoque scilicet lib. de Remed. fortuitorum, de Verborum copia (sive potius de Moribus), epist. mutuae Senecae et Pauli sententiae Senecae, Publ. Syri, al.

15. Membranaceus, saec. xiv exaratus. Quo 6° de Beneficiis lib. VII; 7° de Providentia; 8° liber ad Serenum, quod in sapientem non cadit iniuria; 9° de Vita beata, 10° de Tranquillitate animi; 11° de Brevitate vitae; 12° de Ira; 13° de Consolatione ad Martiam; 14° de Consolatione ad Helviam; 16° de Naturalibus Quaest. lib. VI; 18° de Clementia. Quae hic desunt non a Seneca sunt, sed supposititia (de Remed. fortuit. de septem Art. lib. de quatuor Virt. de Moribus, sententiae), vel prorsus aliena. Nunc Bibl. Reg. 6390.

16. Membranaceus, saecul. xv. exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6391, continetque 1° (post supposititia, de Sustinendo impetum adversitatis, de quat. Virtut. card. de Morib.) de Clementia lib. II; 2° (post lib. de Remediis fortuitorum), de Tranquillitate vitae; 3° de Ira; 4° lib. Quod in sapientem non cadit iniuria 5° (post suppos. lib. de Paupertate), de Brevitate vitae; 6° et 7° Consolationes; 8° de Vita beata; 9° de Beneficiis.

17. Membranaceus, saec. xiv exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6392, quo 1°-3° de quat. Virt. Sententiae ex epistolis collectae; Senecae et Pauli Epist. mut. 4° Epist. ad Lucilium; 5° de Beneficiis libri septem;

6° Senecae, Publii Syri, al. sententiae ord. alphab. dispositae; 7° Declamationum lib. X; 8° lib. de Providentia; 9° lib. Quod in sapientem non cadit iniuria; 10° de Vita beata; 11° Ad Serenum de Tranquillitate animi; 12° de vitae Brevitate; 13° de Consolatione ad Polybium; 14° de Ira.

18. Membranaceus, saec. xiv exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6393. Quo Senecae, Publ. Syri; al. sententiae, ord. alphabet. dispositae. Praeponitur lib. de quatuor Virtutibus cardinalibus.

19. Membranaceus, olim Colbert. nunc Bibl. Reg. Paris. 6394, saec. xiv. exaratus. Quo Epistolae mutuae, lib. de quat. Virt. Epistolar. lib. XXII.

20. Membranaceus, in-fol. saec. xiv. ut videtur exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6395. Quo plus quam omnia continentur, nempe, praeter illa quae Senecae iure dantur, lib. de Rem. fortuit. Declamationum lib. VI, lib. de quatuor Virt. card. de Paupertate, de Moribus, Sententiae, Tragoediae X. Libri tamen de Quaest. Natural. quinque sunt, non septem.

21. Membranaceus, olim Tellerianus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6395 A, saecul. xv exaratus. Quo 1° Epistolae mutuae Senecae et Pauli; 2° lib. de Moribus; 3° lib. de Paupertate; 4° de Remed. fortuitorum; 5° de quatuor Virt. cardinal. 5° de Beneficiis lib. VII; 7° de Clementia lib. II; 8° Declamationum lib. X; 9° Epistolae ad Lucilium LXXXIX; 10° Excerpta ex epist. C. Plinii Secundi; 11° Exc. de Natur. Quaestionibus; 12° de Vita beata; 13° de Providentia; 14° de Ira.

22. Membranaceus, olim Mazarinaeus, nunc Bibl. Reg. Paris. 6396. Quo nil fere Annaeanum continetur.

Nam ibi Senecae, , P. Syri, al. sententiae, de quatuor Virt. cardin. de Remed. fortuitor. Sententiae excerptae ex epistolis Senecae; tum Chronicon summ. pontif. a Sancto Petro ad Clementem IV, et imperatorum ab Augusto ad Fredericum II, auct. Martino Polono.

23. Membranaceus, olim Baluzianus, exaratus saec. XIII, nunc 6626, Bibl. Paris. Reg. Ibi de Clementia, de Beneficiis, al. sed non Annacana.

24. Chartaceus, olim Colbert. saec. XV exaratus Quo de Clementia, Vita beata, Tranquillitate animi, de Consolat. ad Helviam, de Consol. ad M. de Ira, de Brevitate vitae libri continentur. Nunc Bibl. Reg. Paris. 6627.

25. Membranaceus, olim Colbert. saec. XIII exaratus, Bibl. Reg. Paris. 6628; continetque lib. VII de Natur. Quaest. item Adelardi Bathensis lib. singul. de re.

26. Membranaceus, olim Colbertinus, saec. XIV exaratus. Quo 1º Senecae Sententiae; 2º Senecae, Publii Syri, al. Sententiae.

27. Membranaceus, primum I. A. Thuani, postea Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. ubi sub num. 6630 asservatur. Saec. XIII exaratus, ut videtur continet: 1º Epist. mutuas Senecae, Pauli, et varia quae nullius momenti sunt; 2º Tract. de copia verborum; 3º Epist. ad Lucilium nonnullas; 4º de Clementia lib. II; 5º de Beneficiis lib. VII; 6º Ludum; 8º Senecae, Publ. Syri, al. Sententias.

28. Membranaceus, saec. XIV exaratus, Colbertinus olim, nunc 6631 Bibl. Reg. Paris. Quo de Benefic.

lib. VII, et de Clement. lib II continentur, sed prae-positis Ep. mutuae Senecae et Apostoli, lib. de Copia Verb. Sen. et Publii Syri al. sententiis secuturis vero Senecae sententiis, libello de Paupertate; epitaphio.

29. Membranaceus, saecul. XIV exaratus Bibl. Reg. Paris. 7698, quo Ciceronis decem opera (vel l. XXIII); tum Senecae lib. de Ira, Tranquillitate animi, Clementia, Consolatione ad Martiam, ad Helviam, ad Pollionem; Beneficiis; mox Martini Dum. lib. de quatuor Virtut. cardin. lib. de Providentia, et Quod in sapientem non cadit iniuria; lib. de Remed. fortuitorum et de Septem liber. Artibus.

30. Membranaceus, olim Puteanus, saec. XI, ut videtur, exaratus, nunc Bibl. Reg. Paris. 8539. Epist. LXXXVIII in hoc codice continentur, praemissis Epist. mut. supposititiis Pauli et Senecae.

31. Membranaceus, primum P. Pithoei, mox Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Paris. 8540. Quo Epist. ad Lucilium continentur. Sed finis desideratur. Saec. et hic XI, ut videtur, exaratus est.

32. Membranaceus, saecul. XIII scriptus, 8541 Bibl. Reg. Paris. Quo Epist. ad Lucil. 88 (ita tamen distributae, ut 80 tantum numerentur); item lib. de Remed. fort.

33. Membranaceus, primum I. A. Thuani, postea Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Parisiens. 8542, cuius pars XIII, pars XIV, nonnulla XV saeculo videtur exarata. Hic amplectitur: 1° epist. ad Lucilium (pars maxima desideratur); 2° de Remediis fortuit. 3° Senecae, P. Syri, al. Sententias; 4° Excerpta e libris de Beneficiis; 5° de Clementia lib. primum; 6° de Ex-

clationibus sive potius Declamationes; 7° Senecae et Pauli Epist. mutuas; 8° Fragn. « modus quidam honestae continentiae »; 9° de animi Tranquillitate, 10° de Brevitate vitae; 11° de Ira; 12° de Beneficiis; 13° de quatuor Virt. cardinal. 14° de Clementia libros duos; 15° 16° de Consolatione ad Martiam, de Cons. ad Helviam; 17° Epist. ad Lucilium de otio et secessu Sapientis; 18° Proverbia Varronis; 19° Epist. ad Novatum; 20° Ludum; 21° Macrobiani fragmentum.

34. Membranac. ol. Colbertinus, saec. XIII exaratus, nunc 8543 Bibl. Reg. Paris. Ibi Senecae lib. primus de Clementia variaque.

35. Membranac. quo de Beneficiis lib. VII, de Clementia duo, Ludus continentur, nec non multa, sed quae falso Senecae assignantur. In Bibl. Reg. Paris. asservatur sub titulo 8544, exaratusque est anno Christi 1389.

36. Membranaceus, olim Puteanus, exaratus saec. XIV, nunc Bibl. Reg. Paris. 8545, continet Ep. LXXXVIII ad Lucilium, de Beneficiis lib. VII, de Clementia lib. II; tum de Copia verborum, Moribus, Remediis fortuitorum et collectanea e variis Senecae operibus.

37. Membranaceus, primum I. A. Thuani, postea Colbertinus, nunc Bibl. Reg. Parisiens. 8546, saec. XIV exaratus. Quo Epistolae ad Lucilium, de Beneficiis et Clementia. Spuria sequuntur, nempe de Moribus, etc.

38. Membranaceus, olim Colbertinus, nunc 8547 Bibl. Reg. Paris. saec. XIV exaratus, ut videtur, quo continentur inter multa et stulta Epistolae ad Lucil. (sed abest initium) et lib. II de Clementia.

39. Membranaceus, olim Mazarinaeus, Bibl. Reg. Paris. nunc 8548. Ibi tantum Epistolae ad Lucilium LXXXVIII; sed desiderantur prima integra et secundae initium. Scriptus est saec. xiv.

40. Membranaceus, saecul. xiv scriptus, nunc 8549, Bibl. Reg. Paris. Continet inter multa Ep. ad Lucil. LXXXVIII.

41. Membranaceus, Mediolani exaratus annis 1459, 1460, 8550 Bibl. Reg. Paris. Complectiturque 1° Epistolas ad Lucilium CXXIV (subiic. Ep. mut. supposit.) 2° lib. de Brevitate vitae; 3° de Consolatione ad Martiam; 4° de Consolatione ad Helviam; 5° de Provident. 6° de Ira; 7° lib. Quod in sapientem non cadit iniuria; 8° de Tranquillitate animi; 9° de Vita beata; 10° de Clementia; 11° de Beneficiis.

42. Membranaceus, saecul. xv exaratus, 8551 Bibl. Reg. Paris. Continet Epistolarum ad Lucilium lib. XXII.

43. Membranaceus olim Colbertinus, exaratus saec. xv, nunc 8552 Bibl. Reg. Paris. Ibi Epist. ad Lucilium (post de quatuor Virt. cardin. Morib. Remediis fortuit.) libri de Providentia, Vita beata, Consolatione ad Marciam, item ad Helviam. Subj. Ciceronis Paradoxa, et de Amicitia. Corollarii vicem implet tractatus «Moralium dogma Philosophorum.»

44. Membranaceus, saec. xv exaratus, nunc 8553 Bibl. Reg. Paris. Continet Ep. ad Lucilium LXXXVIII.

45. Partim Chartac. partim Membranac. saec. xv exaratus. Continet Epistolas. Finis desideratur. V. P.

PARS SECVNDA.

L. Annaei Senecae editiones.

AETAS I, NATALIS.

1475—1514.

1475.* (1) Editio princeps Epistolarum Romana , fol. min. s. 4 ch. Rom. sine sign. cust. et pagg. num. In fine: «Praesens haec epistolarum Senecae ad Lucilium impressio in alma urbe Roma in domo nobilis viri Petri de Maximis: non atramento, plumali calamo; neque stilo aereo; sed artificiosa quadam adinventione imprimendi seu characterizandi: opus sic effigiatum est ad Dei laudem industriaeque per magistrum Arnoldum Pannartz Alamannum. Est consummatum anno salutis 1475, die vero prima mensis februarii, Seden. Sixto pont. Maxim. anno eius quarto.» — Panzer vol. II, p. 455, Reviczky Bibl. p. 152, Bibl. Schoepflin..

— Editio princeps operum Neapolitana, duabus partibus in folio constans, quarum prior desinit in Proverbiis Senecae, cum hac subscriptione: «Expliciunt proverbialia Senecae, Gabrielis Carchani Mediolanensis doctoris eximii in artificem carmen laudatorium:

*Iam paene abstulerat Senecae monumenta vetustas,
Vixque erat haec ullus cui bene nota forent
Tam bona: sed docti Mathiae scripta Moravi*

(1) Stellulis insignitas inspesimus ipsi.

*Artificis non est passa perire manus,
Huic igitur meritis grates studiosa iuventus
Pro tam sublimi munere semper agas.*

Sub domino Blasio Romero monacho Populeti, philosopho ac theologo celebri, est impressum hoc opus in civitate Neapolis anno Domini M (omissis centenariis) LXXIII, Divo Ferdinando regnante. » In aversa ultimi folii pagina index opusculorum, quae hoc volumine continentur, sequens exhibetur: « Liber unus de Moribus, liber unus de Formula honestae (sic) vitae vel de IV Virtutibus cardinalibus; liber unus ad Gallionem de Remediis fortuitorum; libri decem Declamationum; (1) libri duo de Clementia ad Neronem; libri septem de Beneficiis ad Ebutium Liberalem; libri tres de Ira ad Novatum; liber unus de mundi gubernatione, divina providentia et quare multa boni (sic) viris accidant; liber unus de Vita beata ad Gallionem; (2) liber unus de Consolatione ad Martiam; liber unus de Consolatione ad Albinam matrem suam; liber unus de Tranquillitate vitae ad Serenum; liber unus quomodo in sapientem non cadit iniuria; liber unus de Brevitate vitae ad Paulinum; cui continuatur liber unus de Consolatione ad Pollibium sine inscriptione et intervallo ex incuria famuli componentis qui incipit: Nostra compares firma sunt. Proverbia Senecae. » Posterior pars complectitur Epistolas ad Lucilium cxxv. in XXV libros distributas, cum spuriiis Pauli ad Senecam et Senecae ad Paulum epistolis amoe-

(1) Hi decem libri Declamationum sunt Excerpta ex Senecae patris Controversiarum libris decem.

(2) Huic continuo et sine intervallo adhaeret fragm. de Otio.

baeis. In fine: «Explicit liber Epistolarum Senecae.» — De rarissima hac editione conf. Panzer, *Annal. typogr.* vol. II; pag. 156; Rewiczky *Bibl.* p. 150 sqq. Harles in *Brev. Notit. literat. Rom.* p. 323, et *supplem.* part. I, p. 506 sq.

— *Parisiensis Epistol.* in-4. In fine: «Expliciunt epistole Senecae ad Lucilium impressae Parisius anno Domini mccccclxxv.» *Charact. Petri Caesaris et Io. Stol.* Sequitur foll. 5. *Vita Senecae cum his versibus in fine:*

*Cura, labor, meritum, sumpti pro munere honores.
Ite, alias posthac sollicitate animas.
Me procul a vobis Deus evocat illicet astris.
Rebus terrenis hospita terra vale:
Corpus avara tamen solemnibus accipe saxis,
Namque animam caelo reddimus, ossa tibi.*

Panzer, vol. II, p. 276. Male alii hanc editionem referunt ad ann. 1470.

1478. * *Tarvisina Operum*, cum *Excerptis ex Senecae patris declamationibus*, fol. In fine: «Impressum Tarvisii per Bernardum de Colonia anno Domini 1478.» — Pluribus hanc editionem descripsit Denis in *Merkwürdigkeiten der Garellischen Bibliothek*, pag. 69. Habet vero eadem omnia, quae exhibentur in ed. Neapolitana 1475, cuius mera repetitio esse videtur. Exemplum eius servatur in *Bibl. Argentor.*

1484. *Neapolitana* II, *Operum*, fol. — Maittaire, *Annal. typogr.* pag. 453, ex *Bibl. Barberin.* II, pag. 374. Panzer, vol. II, pag. 160.

1489. *Proverbia Senecae secundum ordinem alphabeti.* In fine: «Impressum Venetiis per Bapti-

stam de Sessa Mediolanensem, » in 4 — Denis, Sup. pag. 276; Panzer, vol. III, pag. 277.

1490. *Veneta* I, Operum utriusque Senecae, fol. In fine: « Impresum Venetiis per Bernardinum de Cremona et Simonem de Luero, die v octobris 1490. » — In hac editione, praeter Controversiarum libros integros, primum accessere libri VII Quaestionum naturalium. Catal. Bunav. tom. I, pag. 337; Panzer, vol. III, pag. 291.

— Senecae Proverbia. Daventriae per Richardum Paffroët, in-4. — Denis, Suppl. pag. 783. Ab aliis ad ann. 1491 refertur.

1491. Ann. Luc. Senecae de quatuor virtutibus. Plinius, de Viris illustribus, Romae per Eucharium Silber, alias Franck 1491. « Augusti die decima octava » in-4. Panzer, vol. II, pag. 501.

1492. * *Veneta* II, Senece (Philosophi et Rhetoris) omnia fol. cum hac subscriptione: « Venetiis impressa 1492, die ultima octobris. Per Bernardinum de Còris de Cremona. » — Repetitio ed. Venetae 1490; Panzer, vol. III, pag. 322.

1493. Lucii Annei Senece Cordubensis maximi Latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucilium epistolar. liber de vivendi ratione praeclarus et auro pretiosior. In fine: « Epistole Senece usque ad quartum decimum librum abbreviate finiunt. Impresse Liptzk per Arnoldum de Colonia anno Salutis millesimo quadringentesimo nonagesimo tertio. Sexto kalendas Iulii. Laus Deo » in-4 mai. — Panzer vol. IX, pag. 236, coll. vol. XI, pag. 324. Conf. ann. 1595.

— L. Ann. Senecae Epistoale, fol. s. l. et typogr.
— Laudatur Panzero, vol. IV, pag. 59, ex Catal.
Bibl. Salth.

1494. Senecae Epistolae, Parisiis per Claudium
Iammar. in-4. — Maittair. pag. 575, ex Caille, pag.
67, teste suspecto.

1495. Lucii Annei Senece ad Lucilium epistolarum
liber de vivendi ratione praeclarus et auro pretio-
sior. Epitaphium Senece: «Cura, labor, etc.» In
fine: «Epistole Senece usque ad quartum decimum
librum abbreviate finiunt. Impresse Liptzk per Ar-
noldum de Colonia anno Salutis millesimoquadringen-
tesimononagesimoquinto» in-4. — LXXXVIII tantum
Senecae epistolae priores in hac ed. reperiuntur, ita
tamen, ut ex epistola XLVIII duae factae conspician-
tur. Praeterea epistola LXXV, cuius est hoc initium:
«Minus tibi accuratas a me epistolas mitti quere-
ris» in hac ed. locum occupat LI. Ita vero omnes
truncatae, mutilatae et in compendium redactae
comparent epistolae, ut difficile sit pronuntiare, eas
a Seneca conscriptas esse. Freytag. Analect. liter.
pag. 848 sq. Idem statuendum de insequentibus ha-
rum Epistolarum editionibus Lipsiensibus.

— L. Ann. Senecae liber de mundi gubernatione:
divina providentia: qualiter multa mala bonis viris
accidunt. In fine: «Explicet liber de providentia
Dei. Impressus Lyptzk per Arnoldum de Colonia.
Anno nonagesimo quinto» in-4. — Oppido raram
hanc editionem, Maittairio et Fabricio incognitam,
Freytagius contulit cum ed. Amst. 1619, eamque va-
riis in locis ab hac discedere multisque typhotheta-
rum vitiis deformatam esse, deprehendit. Specimina

eius rei vid. apud eundem Freytagium in *Analectis liter.* p. 848.

— *Proverbia Senecae secundum ordinem alphabeti. Daventriae, in-4.* — Panzer, vol. IV, pag. 287.

1496. *Seneca de beata Vita.* In fine: «*Impressum Lyptzik per Baccalarium Wolfgangum monacensem. Anno 1496* » in-4. Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 486.

— L. Ann. Senecae de quatuor virtutibus opusculum. In fine: «*Impressum Mediolani per Iacobum de Sancto Nazario de Ripa ad impensam Iohannis Baptistae de Caballis de Sonzino. Anno Domini 1496, die sexto mensis septembris. Regnante Duce Ludovico* » in-4. Char. goth. — Panzer, vol. II, pag. 82.

1497. L. Ann. Senece Cordubensis maximi Latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucilium epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: «*Impressus Liptzck per Baccalarium Wolfgangum Monacensem. Anno nostre redemptionis 1497. Die vero prima mensis aprilis,* » in-4. Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 488.

— L. Ann. Seneca de Formula honestae vitae, seu de quatuor virtutibus cardinalibus. Delfis, in-4.

— Denis, Suppl. pag. 434; Panzer, vol. I, pag. 374.

— Senecae proverbia. Delfis, in-4. — Panzer, vol. IV, pag. 290.

1498. L. Ann. Senecae libellus de aevi humani brevitate. Lipsiae, ut videtur, per Iacobum Thanner, in-4. — Denis, Suppl. pag. 454; Panzer, vol. I, pag. 490.

— Candidus Senece Libellus de evi humani bre-

vitae. In fine: 1498 (Lipsiae, per Wolfgangum Monacensem), in-4. — Panzer, vol. IV, pag. 344.

— L. Ann. Senecae liber de mundi gubernatione divina providentia, et qualiter multa mala bonis viris accidunt. In fine: «Explicit liber providentia Dei. Impressus Lyptzick per Cunradum Kacheloffen anno non. octavo,» in-4. — Panzer vol. XI, pag. 325.

1499. L. Ann. Senecae liber. de animi Tranquillitate, et quomodo in sapientem non cadat iniuria, cum epistola Senecae ad Paulum et Pauli ad eundem. Lipsiae, per Iacobum Thanner, in-4. — Panzer, vol. I, pag. 495.

— Seneca de moribus humanae vitae, cum epistola Marsilii Ficini de officiis, Lipsiae, per Iacobum Thanner. in-4. — Panzer, ibid. Conf. ann. 1502.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus, cum vita Senecae, et versione Germanica rhythmica. In fine: «Impressum Lyptzck per Melchiorum Lotter. Anno salutis nostre nonagesimo nono,» in-4. Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 492.

— L. Ann. Senecae Epistolae ad Paulum et Pauli ad Senecam. Coloniae, per Henricum Quentel. in-4. Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 320.

1500. L. Ann. Senecae Liber ad Galionem de remediis fortuitorum. In fine: «Impressum Liptzk per Iacobum Thanner Herbipolensem anno salutis nostrae 1500,» in-4. — Panzer vol. I, pag. 498.

1501. L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucium Epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: «Impressus Lyptzck per Baccalarium Wolfgangum Monacensem. Anno Domini 1501,» in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 481.

1502. Seneca Cordubensis moralissimi liber de moribus humane vite cum epistola Marsilii Ficini de officiis cuilibet necessaria.

Distichon ad lectorem.

*Humane mores qui vult cognoscere vite
Corduba quae docuit perlegat assidue.*

In fine: « Impressum Liptzck per Iacobum Thanner Herbipolensem, anno quingentesimo secundo supra milesimum », in 4. — Videtur imitata editionem 1499. Freytag. Appar. liter. tom. II, pag. 1360 sq.

— L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impressit Liptzk Melchior Lotter 1502, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 140.

1503. *Veneta* III. Operum utriusque Senecae. Venetiis, per Bartholomaeum de Zanis de Portesio, 1503, die vii novembr. fol. — Panzer, vol. VIII, pag. 306.

— L. Ann. Seneca Cordubensis maximi latinorum Magistri et institutoris honeste vite ad Lucilium Epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: « Impressus Liptzik per Baccalarium Wolfgangum Stoeckel Monacensem anno Domini 1503, fol. min. — Panzer, vol. VII, pag. 147.

— L. Ann. Seneca libellus de quatuor fontibus honestatis et omnibus officiis ad bene beateque vivendum pertinentibus. In fine: « Impressum Liptzk per Iacobum Thannerum an. Dom. 1503 » in-4. — Panzer, ibid.

— L. Ann. Seneca Cordubensis phil. liber ad Gallionem de remediis fortuitorum. In fine: « Impresum Liptz p. Iacobum Thanner Herbip. anno supra millesimum quingentesimum tertio », in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 482.

1504. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine « Impresum Colonie in impressoria officina Quentell. Anno salutis 1504 », in-4. — Panzer, tom. VI, pag. 354.

1505. L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Antverpiae per me Henricum Eckert de Homberch, 1525, die 14 ian. in-4. — Panzer, vol. VI, pag. 3.

— L. Ann. Seneca cordubensis philosophi liber ad Gallionem de remediis fortuitorum. In fine: « Impresum Liptzick per Baccalaureum Wolfgangum Monacen. Anno salutis nostre 1505 », in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 484.

— L. Ann. Senecae liber ad Gallionem de remediis fortuitorum. Lipsiae, per Iacobum Thanner 1505, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 155.

1506. L. Ann. Senecae ad Lucilium Epistolae Lipsiae, per Wolfgangum Monacensem, in-4 — Panzer, vol. VII, p. 156.

— Seneca moralissimus philosophus de quatuor virtutibus cardinalibus, optimo commento illustratus. In fine: « Impresum Colonie in impressoria officina Quentell. Anno salutis 1506 » in-4. — Panzer, vol. XI, pag. 394.

1507. L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Impresum Nuremberge per Hieronymum

SENECA Tom. VI

D

Hoelzel anno 1507, 9 die mensis iulii, in-4. — Panzer, vol. VII, p. 444.

1508. * L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum magistri et institutoris honeste vite ad Lucillum Epistolarum liber de vivendi ratione preclarus et auro pretiosior. In fine: « L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum magistri, etc. ad Lucillum Epistolarum liber... finit fauste. Impressus per Iacobum Thanner, anno Domine millesimo quingentesimo octavo. Die vero quarta mensis octobris », fol. — Bibl. Schoepflin.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impressum Coloniae in impressoria officina Quentell. Anno salutis 1508 » in-4. — Panzer, vol. VI, pag. 363.

1509. L. Ann. Senecae Cordubensis maximi Latinorum magistri et institutoris honeste vite ad Lucillum Epistolarum liber de vivendi ratione, etc. In fine: « Impressus Liptzick per Baccalaureum Martinum Herbigolensem. Anno Domini 1509 » fol. — Panzer, vol. IX, pag. 433.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impr. Liptzk per Melch. Lotter anno salutis nre 1509 » in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 488.

— L. Ann. Senecae Cordubensis philosophi liber ad Galionem de remediis fortuitorum. In fine: « Impressum Liptzick per providum virum dominum Baccalaureum Vuolfgangum Monacensem. Anno salutis nostre millesimo quingentesimo nono » in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 165.

1510. L. Ann. Senecae Cordubensis philosophi liber ad Galionem de remediis fortuitorum. « Impressum Liptzk per Iacobum Tanner Herbipolensem anno Domini millesimo quingentesimo decimo » in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 170.

— L. Ann. Senecae Cordubens. de morum institutionibus liber. « Impressum Lipsigk per Baccalarium Martinum Herbipolensem anno 1510 » in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 168.

1512. L. Ann. Senecae ad Lucilium Epistolarum liber de vivendi ratione. Lipsiae, per Melchiorem Lotter, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 175.

— L. Ann. Senecae de quatuor virtutibus cardinalibus. Impressum Lypitzk per Melchiorem Lotter in-4. — Panzer, *ibid.*

1513. L. Annaei Senecae in morte Claudii Caesaris Ludus nuper repertus. (Edente C. Sylvano, Germanico) s. a. l. et impr. in-4, cum Sylvani epistola dedicatoria ad Albertum Pium, Principem Carpentensem, data Romae 1513. — Car. Bibl. Bunav. tom. I, vol. I, pag. 339.

1514. Liber L. Annaei Senecae de formula honeste vite; vel de quatuor virtutibus cardinalibus. In fine: « Impressum Liptzk per Melchiorem Lotterum anno salutis nre quingentesimo decimoquarto » in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 183. — Insequentia in hoc libro continentur. Beatiss. Pauli gentium Apostoli Epistole.... Adijciuntur iis L. Annaei Senecae ad s. Paulum octo. Paulique rursus ad Senecam responsivae sex. — Iungitur etiam in calce eaque a Paulo, Laodicensibus scripta, invenitur. In fine: « Vienne

Pannonie per Hieronymum Vietorem et Ioannem Singrenium impressum. Expensis vero Leon. et Luce Alantse fratrum. Sexto kalendas februarii. Anno 1514 imperante Maximiliano F. P. » in-4. — Denis Wiens Buchdruckergeschichte, pag. 102.

— Senecae Epistolae ad Apostolum Paulum et rursus Pauli ad Senecam. Hagenoae per Henricum Gran. in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 79.

Ad hanc aetatem pertinent editiones sequentes sine anno: . . . * s. a. l. et typogr. fol. min. cum sign. et foliorum numeris, quae sunt cccxxv. In fronte pag. 1: OPVS SENECÆ. Pag. 4 (secunda enim et tertia vacuae relictæ sunt): « Hoc in volumine hæc omnia Senecae opera continentur. L. Annei Senecae Epistolae ad Paulum: et Pauli ad Senecam (fol. 1). L. Annei Senecae Cordubensis Epistolar. libri XXII ad Lucillum: quod opus continet epistolas cxxiv. L. Annei Senecae libellus de paupertate. L. Annei Senecae liber de moribus: in quo vitæ mores eleganter enarrat. Vita L. Annei Senecae Cordubensis. L. Annei Senecae de formula honestæ vitæ: vel de quatuor virtutibus cardinalibus libellus. L. Annei Senecae de remediis fortuitorum ad Gallionem libellus. L. Annei Senecae Declamationum libri X. In quo quidem opere sunt quatuor et septuaginta declamationes. L. Annei Senecae de clementia ad Neronem libri duo. L. Annei Senecae de beneficiis ad Eburrium Liberalem libri septem. L. Annei Senecae de Ira ad Novatum libri tres. L. Annei Senecae de mundi gubernatione divina providentia: et qualiter multa mala bonis Viris accidunt liber unus. L. Annei Senecae ad Gallionem de beata vita liber

unus. L. Annaei Senecae de Consolatione ad Martiam liber unus. L. Annaei Senecae de Consolatione ad Albinam matrem suam liber unus. L. Annaei Senecae ad Serenum de tranquillitate vitae liber unus. L. Annaei Senecae ad Serenum quomodo in sapientem non cadit ira liber unus. L. Annaei Senecae ad Paulinum de brevitate vitae liber unus, cui continuatur alius liber de consolatione fratris ad Polybum (sic) sine intervallo ex incuria famuli componentis, cuius initium est: nostra compares firma sunt. L. Annaei Senecae ad liberalem de studiis liberalibus liber unus. L. Annaei Senecae Proverbia secundum alphabeti ordinem. L. Annaei Senecae Quaestionum naturalium libri septem. L. Annaei Senecae suaviorum (sic) et controversiarum libri sex. In quo sunt quinque et triginta controversiae » (fol. CLXXXV-CCXXXV) In fine: « Explicit liber sextus et ultimus controversiarum. Registrum huius operis ». — Chr. Rom. Io. Tacuini, ergo Venetiis impressa, et quidem, ut videtur, circa an. 1498, quo anno tragoediae Senecae ex officina eiusdem Tacuini prodierunt.

.... s. a. l. et typogr. (Argentorati, typis Io. Mentelii), fol. Ann. Senecae Epistolae. In fronte: « Lucii Annaei Senece Cordubensis ad Lucilium epistole feliciter incipiunt ». Prima epistola terminatur fol. 1, b. lin. 7, in qua adhuc habetur: « Epistola secunda ». Ab epistola sexta usque ad finem quaelibet earum numero romano indicata est. Fol. 207, a. l. 18, legitur: « Lucii Annaei Senece Cordubensis epistole ad Lucilium finiunt feliciter ». Tum « Incipiunt epistole Pauli et Senece » quarum ultima subiectum habet Epitaphium Senece, « Cura labor meritum, etc. » Sine

sign. cust. et pagg. num. — Denis, Suppl. pag. 662; Panzer, vol. I, pag. 77.

.... s. a. l. et typogr. in-4. « Annei Senecae moralissimi ad Lucilium Epistolarum opus de vivendi ratione preclarum et auro preciosius ». Haec in fronte una cum Senecae epitaphio et sequenti notitia: « Auctoritates pulcherrime de morte ex hoc Senecae opusculo per modum epistole collectae. At ab Hermanno Buschio diligenter revise ». Folio 2, a. incipiunt Epistolae. Epistolis addita est Senecae vita cum Tabula seu directorio Epistolarum. In fine legitur: « Explicit Tabula Epistolarum Senecae ». Char. goth. cum sign. et foll. num. — Panzer, vol. IV, pag. 192.

.... s. a. Senecae Epistolarum liber ad Lucilium de vivendi ratione. Lipsiae, per Arnoldum de Colonia in-4. — Maittair. Ind. II, App. pag. 502; Panzer, vol. I, pag. 501.

.... s. a. « Seneca philosophi stoici de questionibus naturalibus editio non minori iucunditate quam ubertate gratissima; effectuum mundi elementaris natura duce procreatorum rationes: verborumque nitore grato levatos continens: omnibus phie studiosis frugifero ». Haec in fronte. In fine: « Finit opus preclarum Senecae de questionibus naturalibus lecturis omnibus inestimabilem pollicens commoditatem. Impressum Lypczk per Arnoldum de Colonia ». Char. goth. cum sign. in-4. — Maittair. Ind. II, App. pag. 552; Panzer, vol. I, pag. 501.

.... s. a. l. et typogr. (Argentorati), fol. Seneca de forma et honestate vitae. In fronte fol. 1, a. rubro « Incipit Seneca de forma ac honestate vite feliciter ».

In fine: « Finis Seneca ». Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 95.

.... s. a. l. et typogr. in-4. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus ». Haec in fronte cum icone. Fol. eod. b. « Incipit liber Lucii Annei Seneca de formula honeste vite, vel de quatuor virtutibus cardinalibus ». In fine: *Laus deo*. Char. goth. Heor. Quentell. Coloniensis. — Meusel, Magaz. III, pag. 147; Panzer, vol. IV, pag. 280.

.... s. a. l. et typogr. Seneca de forma et honestate vitae et remediis fortuitorum, fol. Char. goth. Contr. Fyneri, typographi Esslingensis, sine sign. cust. et pagg. num. — Panzer, vol. I, pag. 385.

.... s. a. et l. in-4. Seneca de quatuor virtutibus. In fine insigne Io. Koelhof de Lubeck. — Panzer, vol. IX, p. 228.

.... s. a. in-4. min. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus ». (Lat. et Germ.) Haec in fronte. In fine: « Impressum Lyptzk per Gregorium Boettiger ». — Panzer, vol. IV, pag. 347.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Char. Joh. de Westphalia, typographi Lovaniensis. — Panzer, vol. I, pag. 523.

.... s. a. l. et typogr. in-4. L. Ann. Seneca de quatuor virtutibus. Char. goth. ut videtur Steph. Planck, typographi Romani. — Denis, Suppl. pag. 662; Panzer, vol. II, pag. 542.

.... s. a. l. et typogr. fol. « Perpulchrum atque compendiosum scriptum venerabilis magistri Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus » (circa an. 1476.) — Panzer, vol. IV, pag. 192.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Ann. Luc. Seneca de quatuor virtutibus, de remediis fortuitorum. Eiusdem Proverbia in ordinem alphabeti. Seneca de moribus. Columellae ortuli Commentarium. — Panzer, *ibid.*

.... s. a. l. et typogr. in-4. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. » (Lat. et Germ.) Haec in fronte fol. 1, a. Fol. eod. b. « Senecae vita. » Fol. 2, a. « Incipit liber Lucii Annei Senecae de formula honeste vite: vel de quatuor virtutibus cardinalibus ». In fine: *Telos*. Char. goth. cum sign. — Panzer, *ibid.*

.... s. a. l. typogr. in-4. « Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. » In aversa pagina: *Vita Senecae*. Fol. 2, a. « Incipit liber Lucii Annei Senecae de formula honeste vite, vel de quatuor virtutibus cardinalibus. » In fine fol. 16, b. *Laus Deo*. Char. goth. cum sign. — Panzer, vol. IV, pag. 480.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus, seu liber de formula honeste vite, latine et germanice. Char. goth. quo usus Wolfgangus Monacensis, typographus Lipsiensis. Forte ad an. 1496 referenda. — Panzer, vol. I, pag. 486.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Senecae Proverbia secundum ordinem alphabeti. (Lovanii. per Ioh. de Westfalia.) — Panzer, vol. I, pag. 523.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Senecae Proverbia secundum ordinem alphabeti, cum tractatu ejusdem de moribus. (Parisiis, per Vdalr. Gering.) — Panzer, vol. II, pag. 340.

.... s. a. et l. in-4. Lucii Annei Senecae Cordubensis liber de moribus. Proverbia. De remediis fortuitorum. « Per me magistrum Bartholomeum Guldinbeck de

Sultz. » (Romae, circa an. 1475), s. sign. cust. et pagg. num. — Panzer, vol. II, pag. 529.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Seneca de remediis fortuitorum, de quatuor virtutibus, de moribus. Char. goth. nitido cum sign. — Panzer, vol. IX, pag. 335.

.... s. a. l. et typogr. in-4. L. Annei Senecae de remediis fortuitorum. In fine: « Annei Lucii Senecae de remediis fortuitorum liber finit. » Char. goth. Eucharii Silber, typographi Romani. — Panzer, vol. II, pag. 536.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Incipiunt Proverbia Senecae secundum ordinem alphabeti. Char. goth. Eucharii Silber. — Panzer, ibid.

.... s. a. l. et typogr. in-4. Proverbia Senecae secundum ordinem alphabeti. Char. goth. — Panzer, vol. IV, pag. 192.

.... s. a. l. et typogr. (Argentorati), fol. Seneca de remediis fortuitorum ad Gallionem. In fine: « Annei Lucii Senecae de remediis fortuitorum liber explicat. » Char. goth. — Panzer, vol. I, pag. 95.

.... s. a. l. et typogr. in-4 min. « Hunc librum composuit Seneca nobilissimus orator ad Gallionem amicum suum contra impetus et machinationes fortunae, etc. » Haec in fronte. In fine: « Annei Lucii Senecae de remediis fortuitorum liber explicat. » Char. goth. Io. Veldeneri, typographi Coloniensis, ut probabile est. — Panzer, vol. IV, pag. 281.

.... s. a. (circa an. 1474.) Seneca de remediis fortuitorum. Parisiis, per Petrum Caesarem et Soc. in-4. — Panzer, vol. II, pag. 343.

.... s. a. in 4. Senecae Proverbia ab Erasmo re-

cognita: Antverpiae, per Adrianum Bergensem. — Panzer, vol. VI, pag. 26.

AETAS II, ERASMIANA.

1515 — 1593.

Eius princeps fuit Erasmus, qui primus limam admovit Senecae. Comites se adiunxere Beatus Rhennanus, Matthaeus Fortunatus, et qui inprimis de Seneca bene meritus est, Fernandus Pincianus; denique M. Ant. Muretus. Agmen claudit Dion. Gothofredus.

1515, * Erasmi **L** Operum utriusque Senecae: « Ioannes Frobenius verae philosophiae studiosis S. D. En tibi, lector optime, L. Annaei Senecae sanctissimi philosophi lucubrationes omnes, additis etiam nonnullis Erasmi Roterod. cura, si non ab omnibus, certe ab innumeris mendis repurgatae. In his evolvendis si diligenter versaberis, et linguam tuam reddent expolitiorem, et vitam emendatiorem. Bene vale, et nostram industriam tuo favore vicissim adiuva. In inclyta Germaniae Basilea an. 1515, mense iulio » fol. — Inscripit hanc editionem Erasmus, tamquam pro sua eam agnosceret, Thomae Ruthallo Episcopo Dunelmensi, testatus se supra quatuor millia mendorum sustulisse. Eandem tamen abdicavit postea, valde conquestus de opere male tractato culpa amici, cui edendi illius curam commiserat. Vide Epistolam nuncupatoriam ad Petrum episcopum Cracoviensem, editioni Erasmi an. 1529 praemissam. « Cantabrigiae, inquit, quum nactus essem aliquot Senecae

libros manu descriptos, adhibito laboris socio, totum Senecam percurri verius quam perlegi, annotatis in spatio marginis quae vel diversa compereram in exemplaribus, vel ipse ex me addidiveram. In his erant permulta, quae vigilantis et eruditi cuiuspiam discussionem requirebant. Quum mihi diutius Basileae commorari non esset commodum, totum hoc negotium amico cuidam, de cuius fide nec tum quidquam ad-dubitabam, nec nunc conqueri libet, commisi. At post menses aliquot Basileam reversus, comperi sic tractatum opus, ut me vehementer puderet eius editionis. Non hic vulgari more culpam in alium transferam, sed partiar magis inter eum qui commisit, et eum qui commissum ad se recepit. Meum peccatum erat, quod, oblitus sapientissimi de cassita apologi, amicorum operam expectarem in eo negotio quod per me rectius geri et potuit et debuit; illius, quod inexploratis humeris suscepit sarcinam viribus maiorem. Quamquam haud scio an maior culpa portio mea sit, siquidem ineptior est, qui bovi clitellas imponit, quam bos ipse qui recipit impositas. » Ceterum in hac editione *Ludus de morte Claudii* primum comparet inter opera Philosophi, separatim antea eodem anno excusus per eundem Frobenium, hoc titulo:

« In hoc opere contenta: *Ludus L. Annaei Senecae de morte Claudii Caesaris*, nuper in Germania repertus, cum scholiis Beati Rhenani. *Synesius Cyrenensis de laudibus Calvitii* . . . *Erasmi Roterod. Moriae Encomium*, etc. Apud inclytam Germaniae Basileam. » Ad calcem Synesii: « Basilee in aedibus Ioannis Frobenii Mense Martio anno 1515, in-4 » — In dedicatione Rhenani ad Thom. Rappium, Badensem, haec

leguntur: « Hoc Senecae fragmentum nuper in Germania repertum, velut antiquitatis gemmam quamdam, scholiis ex Suetonio et Tacito tumultuanter adnotatis, illustravimus, quo magis ad se lectorem... invitet. Ingenue tamen fatemur, esse loca quaedam, ubi coniecturis tantum usi sumus, nullam historicorum auctoritatem sequuti. — Ad haec ut in Graecis nonnulla divinando restituvimus, sic quaedam, non nisi melioris archetypi subsidio reponenda, transire coacti sumus, quod nostrum exemplar Graecorum characterum ne ulla quidem quantumvis exilia vestigia haberet. » Conf. supra pag. 9.

1516. L. Ann. Senecae ad Lucilium Epistolae. « Ex officina Melchioris Lotteri, 1516, Lipsiae, in-4. — Panzer, vol. VII, pag. 193.

— L. Ann. Senecae Proverbia cum commento. Lipsiae, ex officina Melchioris Lottheri, in-4. — Panzer, ibid.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus cum comment. Londini, per Wynandum de Worde, in-4. — Brüggemann, pag. 650.

1517. Ludus L. Ann. Senecae de morte Claudii Caesaris, cum Synesii Laudibus Calvitii, et Erasmi Moriae encomio. In fine: « Basileae. In aedibus Io. Frobenii, VIIIbri an. 1517 » in-4. — Panzer, vol. XI, pag. 377. Conf. supra an. 1515.

1518. Franc. Philelphi Epistolae breviores. — Additae sunt Angeli Politiani Epistolae quaedam familiares, et Epistolae Senecae ad Paulum et Pauli ad Senecam. In fine: « Hagenau excusum impensis atque aere D. Ioannis Rynman de Oringau, cura et opera

Henrici Gran-anno partus virginei 1518, mense martio » in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 470.

1519. Epistole Franc. Philelphi equitis aurati, etc. Item Epistole L. Annei Senece ad Apostolum Paulum et rursus Pauli ad Senecam, etc. In fine: «Auguste Vindelicorum: in edibus Silvani Otmar excusum anno virginei partus 1519. Die vero tricesima mensis iulii » in-4. Panzer vol. VI, pag. 152.

— Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus (cum paraphrasi Germanica). In fine: « Impressum Viennae Pannoniae per Ioannem Singrenium expensis Bartholomei Werlen anno domini 1519 » in-4. — Denis, Nachtrag zur Buchdruckergeschichte Wiens, pag. 46.

— Ludus L. Ann. Senecae de morte Claudii Caesaris, cum Synesii laudibus Calvitii, et Erasmi Moriae Encomio. Basileae, apud Ioan. Frobenium, in-4. — Panzer, vol. IX, pag. 398.

1521. L. Ann. Senecae de morte Claudii Caesaris, Ludus, etc. ut in ed. 1519, Basileae, apud Io. Frobenium, in-8. — Panzer, tom. XI, p. 379.

1522. L. Ann. Senecae Naturalium Quaestionum libri VII. Matthaei Fortunati in eosdem Annotationes. In fine: « Venetiis, in aedibus Aldi et Andreae Asulanii soceri; mense februario 1522, in-4. — Panzer, vol. VIII, p. 472; Creven. Cat. *raisonné*, vol. II, p. 37.

1523. Senecae Formula honestae vitae, seu de quatuor Virtutibus cardinalibus, Londini, in-4. — Brüggemann, pag. 650.

— Senecae epistolae ad Paulum, et Pauli ad Senecam. Lond. in-4. — Brüggemann, *ibid*.

1524. L. Annaeus Seneca de morte Claudii cum

scholiis Beati Rhenani, una cum Synesii laudibus Calvitii et Erasmi Encomio moriae. Parisiis in aedibus Iodoci Badii 1524, octavo kalend. iulias, in-4. — Maittaire, tom. II, p. 655.

1527. Epistole Seneca. In fine: « Impressum Cracoviae in officina Domini Ioannis. Haller. Anno salutis nostrae 1527 » in-4. — Panzer, vol. VI, p. 469.

1528. Flores Senecae per Erasmus Roterodanum. Accedunt quidam flores ex Opusculis Ciceronis. Antwerpiae per Martinum Caesarem, in-8. — Panzer, vol. VI, p. 13.

1529. * Erasmi II emendatio. L. Ann. Senecae opera, et ad dicendi facultatem et ad bene vivendum utilissima, per Des. Erasmus Roterodam. ex fide veterum codicum, tum ex probatis auctoribus, postremo sagaci nonnunquam divinatione, sic emendata, ut merito priorem editionem, ipso absente peractam, nolit haberi pro sua. Confer, et ita rem habere comperies. Adiecta sunt eiusdem scholia nonnulla. Basileae, per Hieronimum Frobenium et Ioannem Hervagium, mense martio, anno 1529, fol. — Pergit Erasmus in epistola nuncupatoria supra ad ann. 1515 laudata: « Interim semper stimulavit animum calcar ignominiae, ut, quemadmodum solent milites, post cladem acceptam in proximo conflictu virtute dedecus acceptum pensare, ita feliciore recognitione sarcirem, quod in editione priore commissum erat. Quamquam illa quoque qualis qualis erat, non parum multa restituit, certe spem aliquam ostendit eruditus huius senticeti in usum frugiferi novalis repugnandi. Itaque melioribus, ni fallor, avibus Senecam in manus recepi, in quo emaculando tantum curae tantumque sudoris

impensum est, ut optimo iure possim abdicare priorem illam editionem... Non hic verbis attollam, quantum mihi laboris exhaustum sit. Scio neminem crediturum, nisi priorem editionem cum hac contulerit. Id si quis non gravabitur facere, continuo fatebitur, alium prodiisse Senecam: non quod nihil resederit excutiendum, sed quod innumera portenta, non minus feliciter quam fortiter sustulerimus, idque praesidio diversorum codicum, inter quos erant aliquot mirae vetustatis. Divinationi non temere indulsimus, experimento docti, quam id tutum non sit. Et tamen alicubi divinandum fuit, nec raro feliciter cessit coniectura, nisi me fallant omnia. Adiuvit in hoc labore nonnihil industria Matthaei Fortunati... Is enim libros Naturalium Quaestionum accuratissime recognovit, quod operae utinam et in caeteris omnibus praestitisset: quem ut in plerisque libenter sequuti sumus, ita in nonnullis ab eo dissentimus, praesertim ubi nostro sensui suffragabantur exemplaria. Profuit et Rodolphi Agricolae codex, typis excusus Tarvisii ante annos quinquaginta... Quin et Sigism. Gelenius, qui iam pridem in officina Frobeniana castigandi praefecturam gerit, vir citra omnem ostentationem, exquisitè doctus, et, quod in eruditis quoque rarum est, emunctae naris, exactique iudicii, non pauca feliciter deprehendit, quae nos in multa distractos, interdum et defessos, fefellerant. » Hactenus Erasmus: quibuscum confer quae verissime de hac editione iudicavit Schweighauserus noster in Praef. ad Senecae Epistolas (pag. XXXVII huius Taur. edit. Tom. III.).

— Seneca moralissimus philosophus de quatuor Virtutibus cardinalibus optimo commento illustratus. In fine: « Explicit liber Senecae de quatuor virtutibus

cardinalibus. Londini per Wynandum de Worde, in-4. — Bruggemann, pag. 650.

— Senecae proverbia, cum commento. Londini per Wynandum de Worde, in-4 — Panzer, vol. VII, p. 250.

1532, L. Annaei Senecae romani senatoris ac philosophi clarissimi libri duo de Clementia ad Neronem Caesarem: Ioannis Calvini Noviodunaei commentariis illustrati. Parisiis apud Ludovicum Cyaneum sub duobus Gallis in via Iacobaea, 1532. In fine: « Parisiis ex officina chalcografica Ludovici Cyanei. Anno salutis nostrae 1532, mense aprili, in-4. — Panzer, vol. VIII, p. 160.

1534. Flores L. Annaei Senecae per Erasmus, cum aliis quibusdam ex Cicerone. Parisiis, apud Franciscum Gryphum, in 4. — Panzer, vol. VIII, p. 181.

1536. L. Ann. et M. Ann. Senecarum Opera, cum castigationibus Fernandi Pinciani. Venetiis, ex officina Io. Augusti a Burgo Franci, fol. — Quae editio textum quidem exhibet ab Erasmo constitutum, sed magnum ei ornamentum accessit ab ingenio et industria Pinciani, qui, quum ex MSS. quos habuit quindecim et eo plures, tum ex felicissima coniectura, immensum macularum numerum eluit in castigationibus.

1537. Erasmi III. L. Annaei Senecae opera et ad dicendi facultatem et ad bene vivendum utilissima, per Des. Erasmi. Roterod. ex fide veterum codicum, tum ex probatis auctoribus, postremo sagaci nonnumquam divinatione, sic emendata, ut ad genuinam lectionem minimum desiderare possis. Adiecta sunt scho-

lia D. Erasmi, et B. Rhenani. Basileae, apud Io. Her-
vadium, fol.

— Aliam Basileensem sine anni nota in fronte, ab
antecedente diversam, memorat Harlesius in Brev.
Not. literat. Roman. p. 325 sq. hoc titulo: « Opera L.
Ann. Senecae... per Des. Erasmum Roterod. et Mat-
thaeum Fortunatum ex fide veterum codd. tum ex
probatis auctoribus, postremo sagaci nonnunquam
divinatione sic emendata; ut ad genuinam lectionem
nihil desiderare possis. Adiecta sunt scholia Des.
Erasmi in bonam partem operis, B. Rhenani in ludum
de Morte Claudii Caesaris, Rod. Agricolaë in Declam.
aliquot commentarioli; Fernandi Pinciani castigationes
in universum opus. Basileae, fol. »

1540. L. Ann. Senecae Naturalium Quaestionum
libri septem, a Matthaeo Fortunato, Erasmo, et Lo-
doico Strebaeo diligentissime recogniti, Parisiis, ex
offic. Mich. Vascosani, in-4°. — Maitt. tom. III, pag.
314. Hanc editionem curavit Strebaeus, quae prae-
lectionibus suis serviret.

1551. L. Ann. Senecae Ludus in mortem Claudii
Caesar. cum scholiis B. Rhenani. Basileae, apud Fro-
benium, in-8.

1555. L. Ann. Senecae opera quae exstant omnia,
cum Des. Erasmi Rot. scholiis B. Rhenani, Rod. Agri-
colae commentariis, ac Fernand. Pinciani castigati-
onibus. Lugduni, apud Seb. Gryphium, 2 voll. in-8.
— Bibl. Emtinch. part. II; p. 336, n. 71.

— L. Ann. Senecae Flores, sive Sententiae insi-
gniores, excerptae per D. Erasmum. Coloniae Agripp.
in-8.

1556. De Moribus et de Paupertate libri, cum Comment. Leodegarii a Quercu. Parisiis, in-4.

1557. L. Annaei Senecae Opera quae exstant omnia, Coelii Secundi Curionis vigilantissima cura castigata, et in novam prorsus formam, nimirum propriam et suam, mutata. Basileae, apud Io. Hervagium et Bern. Brand. fol. — Henr. Stephano iudice, Coelius Secundus Curio, castigare professus, multis foedissimis mendis Senecam conspurcavit. Basis est partim Erasmica II, partim Pinciana, ex quibus etiam quaedam annotationes adiectae sunt. In margine variae lectt. et coniecturae reperiuntur. Scripta etiam Senecae rethoris subiecta sunt. Ludus in Claudium hic cum Rhenani, Curionis, et Hadr. Iunii annotationibus apparet.

1567. L. Ann. Seneca de Brevitate vitae. Parisiis, apud viduam P. Attaignant, in-4. — Maitt. Ind. pag. 239.

1573. * L. Ann. Senecae philosophi, Stoicorum omnium acutissimi, opera quae exstant omnia, Coelii Secundi Curionis vigilantissima cura castigata, et in novam prorsus faciem, nimirum propriam et suam, mutata; post Herculeos insuper C. S. C. labores, Vincentii Pralli H. opera et studio innumeris in locis emendata ac restituta. Accessit index rerum et verborum copiosus. Basileae, ex offic. Hervagiana, per Eusebium Episcopium, fol. — insunt etiam Senecae rhetoris Controversiarum et Suasoriarum libri.

1576. * L. Ann. Senecae de Clementia libri, cum commentariis Io. Calvini. Genevae, apud Petrum Santandreaum, fol.

1581. * L. Annaei Senecae philosophi Stoicorum

omnium acutissimi Opera quae exstant omnia, etc. post Herculeos insuper C. S. C. labores, Vincentii Pralli H. opera ac studio innumeris in locis emendata et restituta. Accessit Index rerum et verborum copiosissimus, nec non humaniorum literarum studiosis perquam utilis et necessarius. Parisiis, apud Iac. Du Puy, fol. — Repetitio ed. Bas. 1573.

1585. L. Annaei Senecae Opera, cum notis M. Antonii Mureti et indice Iulii Roscii Hortini, curante, post Mureti, eodem anno prid. non. iun. defuncti, obitum, Francisco Bencio S. I. Romae, typis Barthol. Gorassii, fol. De qua editione Lipsius in Praef. ad suam Senecae editionem: « Muretus Senecam aut emendatum a se voluit, aut illustratum. Voluit; causa duplici vix fecit: et quia labor eum et instantia in talibus non sequebatur; et quia mors assequuta est, et filium hoc operis praecidit. Bona tamen et laudabilia multa sunt: unum non attollas, immo non toleres, quod fidenter nimis saepe contra libros rescribit, et Senecam non eorum fide, sed suo sensu, facit loquentem. »

1586. Henr. Stephani Proodopoeia ad Senecae lectionem, et Epistolae diorthoticae quorundam Senecae locorum. (Parisiis) Apud Henr. Stephanum, in-8.

1587. L. Annaei Senecae philosophi et M. Annaei Senecae rhetoris Opera quae exstant omnia, M. Ant. Mureti, F. Pinciani aliorumque studio emendata et notis illustrata (curante Nic. Fabro). Parisiis, apud Iac. Du Puy, fol. — Bibl. Emtinck, part. II, pag. 263, n. 94.

1589. L. Annaei Senecae philosophi Flores. Coloniae Agripp. in-12.

1590. * L. Ann. Senecae philosophi (et M. Annaei rhetoris) Opera quae exstant omnia, in sex tomos tributa. Novae huic editioni accesserunt, 1. Summaria sive Argumenta; 2. Coniecturarum et variarum lectionum lib. V; 3. Loci communes seu libri aureorum; 4. Nomenclator sive Commentarius selectarum vocum, adagiorum et similium. Auctore Dionysio Gothofredo I. C. Basileae, per Eusebium Episcopium, in-8. — Severum censorem invenit Gothofredus Ian. Gruterum qui in Suspicionum extraordinariorum libro, an. 1591, Wittebergae edito, acerbè eum vellicavit. Cui quum eodem anno respondisset Gothofredus, Gruterus ei opposuit confirmationem suarum Suspicionum. Vid. an. 1591.

— Senecae Epigrammata. Inter Epigrammata vetera, a P. Pithoeo edita, Parisiis 1590, in-12.

1591. Iani Gruteri Suspicionum libri IX, in quibus varia scriptorum loca, praecipue vero Plauti, Apuleii et Senecae philosophi, emendantur et illustrantur. Eiusdem Suspicionum extraordinariorum liber singularis contra Dion. Gothofredum. Eiusd. Confirmatio Suspicionum extraordinariorum contra Dion. Gothofredi conjecturas et varr. lectiones in Senecam. Wittebergae, excud. Zach. Lehmann, in-8. — De his litibus, quae Grutero intercessere cum Gothofredo ita B. Venator in Panegyrico Gruteri: «Hoc certamen inter ipsos certatum vix possis nolle, quin velis, vix velle, quin nolis. Adeo multum excidebat inter disceptandum humanioris doctrinae, adeo multum rursus inhumanioris censurae. Gruterus ipse calorem

illum iuventutis saepe postea delestatus est. Quum enim optimus et doctissimus ille, quem paulo vehementius antea tetigerat, Heidelbergam ipse quoque docendi causa venisset, reconciliatio primum inter ipsos facta est, deinde sequuta propior notitia, et tandem apud Gruterum poenitentia scriptionis. Nam si mihi constitisset, inquiebat, Dionysium virum esse tam bonum, numquam quidquam mihi tanti fuisset, ut contra illum manum tam serio misissem. »

1593. Coloniae, apud Joan. Gymnicum, in-8, cum Dion. Gothofredi coniecturis, variis lectionibus et locis communibus in utrumque Senecam.

AETAS III, GRVTERO-LIPSIANA

1593 — 1830

Post Muretum, a duumviris praestantissimis, Grutero et Lipsio, constituta; quorum curis suas adiungere Franc. Iuretus, Iac. Dalechampius, Io. Frid. Gronovius, et Frid. Ern. Ruhkopfius.

1593. * L. Annaeus Seneca a M. Antonio Mureto correctus et notis illustratus. Accedunt seorsim Animadversiones, in quibus, praeter omnes passim omnium huius superiorisque aetatis doctorum hominum emendationes interpretationesque, infinita loca supplentur, confirmantur, corriguntur, illustrantur ope MSS. quae in Bibliotheca Elect. Palat. Iani Gruteri opera. Ex typographeio Hieronymi Commelini, fol. — Continet hoc volumen Opera utriusque Senecae, et quidem Philosophi ex recens. et cum notis

Mureti. Animadversiones vero Gruteri, huic editioni iungendae, separato volumine prodierunt anno seq. hoc titulo :

1594. * Iani Gruteri Animadversiones in L. Annaei Senecae Opera : in quibus, praeter omnes passim omnium huius superiorisque aevi doctorum hominum emendationes interpretationesque, quamplurima loca supplentur, confirmantur, corriguntur, illustrantur, ope MSS. quae in Bibliotheca Elec. Palat. His additae Nic. Fabri annotationes ad Senecae patris Controversias et filii Apocolocyntosin. Ex typographeio Hieron. Commelini, fol. — Accuratissimae Gruteri in conferendis MSS. diligentiae textus Senecae, quem nunc habemus, plurimum debet. Sunt autem libri scripti, quorum varietatem in his Animadversionibus exhibuit, numero sex, unus Coloniensis, et Palatini quinque, nomine Pal. 1, 2, 3, 4, et Nazarii ab eo insigniti.

1594—1596. L. Ann. Senecae Epistolae, M. Ant. Mureti notis et emendatt. illustratae. Accedunt nunc primum animadverss. Iani Gruteri studio concinnatae : in quibus, praeter omnes omnium huius superiorisque aetatis doctorum virorum emendationes interpretationesque, infinita loca supplentur confirmantur, etc. (Lugduni.) Sumptibus Io. le Preux. 1596. L. Ann. Senecae Operum tomus II, cum emendatt. et notis Mureti, et animadversionibus Gruteri. Ibid. apud eundem, 1594, in-8. Adiecta sunt opera Senecae rhetoris.

1596. Senecae Epigrammata. Inter Epigrammata et Poëmata vetera ex bibliotheca et cum emendationibus P. Pithoei. Lugduni 1596, in-8.

1597. L. Ann. Senecae *Ἀπολογόντων*. Lutetiae, apud Fed. Morellum, in-8. — Maitt. tom. III, pag. 826.

1598. L. Ann. Senecae philosophi (et M. Ann. rhetoris) scripta, quae exstant, doctissimorum virorum, praecipue vero Iani Gruteri et Fr. Iureti notis et observationibus aucta, et collatione aliquot veterum codicum multo emendatiora quam antea facta (cura Nic. Fabri). Parisiis, apud Marcum *Orry*, fol. — Praeter notas in titulo indicatas, subiiciuntur in hac ed. annotationes, castigationes et scholia Nic. Fabri, M. Ant. Mureti, Fern. Pinciani, Erasmi Roterod., B. Rhenani, Hard. Iunii et Io. Obsopoei. Textus ad Romanam Mureti editionem expressus est. Bibl. Bunav. tom. I, pag. 337.

1599. Iusti Lipsii *Manuductionis ad Stoicam philosophiam* libri III. L. Ann. Senecae aliisque scriptoribus illustrandis. — Accedit Ios. Bapt. Bernardi *Seminarium philosophiae Aristotelicae et Platon.* Lugduni 1599, fol. et exstat in Lipsii *Opp.* tom. V.

1601. L. Ann. Senecae philosophi libelli V. Accedunt Iambi morales aliquot ex Catone. Lugduni Bat. ex offic. Plantin. in-12. — Bibl. Emlinck, part. II, pag. 386, n. 36.

1602. * L. Ann. Senecae philosophi (et M. Ann. rhetoris) scripta, quae exstant: hac postrema editione doctissimorum virorum, praecipue vero Iani Gruteri et Fr. Iureti notis et observationibus aucta, et collatione aliquot veterum codicum multo emendatiora quam antea facta, cum Indicibus certissimis. Parisiis, apud Barthol. Macaeum, fol. — Repetitio ed. 1598.

— L. et M. An. Senecae opp, cum selectis B. Rhemani, etc. Parisiis, ap. Jacob. Rezé, 1602.

1603. Flores ex L. Ann. Senecae Operibus selecti. Coloniae Agripp. in-12.

1604. * M. Annaei Senecae rhetoris Suasoriae, Controversiae, Declamationumque Excerpta, ab Andrea Schotto ad veterum exemplarium fidem castigata, Graecis etiam hiatibus expletis, notis curisque secundis explicata; item Annotationibus Io. Petreii, et coniecturis Iusti Lipsii. L. Annaei Senecae M. F. philosophi Opera a M. Antonio Mureto correctae et notis eius illustrata. Accedunt seorsim Animadversiones Iani Gruteri, Nic. Fabri, Franc. Iureti, Florentis Christiani. In quibus, praeter omnes passim omnium huius superiorisque aetatis doctor. hominum emendationes interpretationesque infinita loca supplentur, confirmantur, illustrantur. Adiectae et notae Romanorum veterum (quae veteribus *ταχυγράφοις* apud Romanos in usu fuerunt), vulgo Senecae et Tironis nomine insignitae, numquam antehac editae. In Bibliopolio Commeliano, fol. — Has notas non mediocri labore ex MSS. eruit, primusque in lucem e Ioan. Tritheimii maxime codice emisit Ianus Gruterus, subiectas etiam vasto et luculento Inscriptionum veterum operi, quod circa eadem tempora vulgatum, et an. 1707 perquam nitide cum Gudii Graeviique notis in Belgio recusum est. Hic quaedam notanda. Post Ennium, qui vulgares notas 1100 invenit, auctore Isidoro, siglas istas, quarum mirabili compendio verba dicentis pari celeritate excipere, vel quaevis alia citissime in literas mittere poterant notarii, Tullium Tironem, Ciceronis libertum, primum reperisse narrat Euse-

bis in Chronicis. Hoc liberti sui invento usus Cicerō, Catonis Vtiensis orationem in Caesarem a notariis excipi iussit, auctore Plutarcho in Catonis vita. Inde forte inductus Trithemius, lib. VI polygraphiae, pag. 599, affirmavit, Ciceronem volumen de notis edidisse, filioque suo inscripsisse. Tironem deinde alii sunt insequuti, in his Aquila libertus Maecenatis, unde Dio, lib. LV, Mecenatem *γράμματα πρὸς ταχὺς* sive siglas quasdam primum invenisse refert; et Persanius Philargyrus, ut legere est apud Isidorum Hipsal. lib. I Originum, cap. 21. Confer, Sam. Petitem, Obs. lib. I, cap. 1, pag. 158 seq. Idem Isidorus addit, Senecam, contracto omnium digestoque numero et aucto, ad quinque millia notarum collegisse. At verisimile est, quae Lipsii, lib. I Epist. 27 ad Belgas, est suspicio, Senecam ab Isidoro innui non Philosophum, sed M. Annaeum patrem. Etsi Philosophum malit Bernardus a Mallinkrot, cap. 24, de Natura et Usu literarum. Inter illas Senecae et Tironis notas exstant etiam *cifrae* sive notae numerorum, quas Arabibus vulgo imputant; sed longe antiquiorem earum usum fuisse ex his ipsis Senecae ac Tironis notis et Boëthii Geometricis observat Is. Vossius, pag. 64 seq. ad Melam. Interiecto tempore, Caecilius Cyprianus, Carthaginensis Episcopus, notas tachygraphicas vocum Christianorum usibus necessariorum adiecit, ut idem Trithemius narrat; quas licet etiam inter illas a Grutero editas cognoscere. Quamquam non me fugit esse, qui cum Raynaldo putent, illas Cypriano vitiose supponi, et ab editoribus Pamelio, Rigaltio, Ioh. Fello, etc. iure ne inter quisquilias quidem Cypriani admissas esse iudicant. Porro Hygini Poëticon astronomicum talibus siglis scriptum vidisse se testatur P. Bembo in Epist. 8, lib. V, ad Iulium II Pon-

tificem, qua eum hortatur, ut Ciceronianam illam, ut appellat, per notas scribendi rationem restituat. Etiam totum Psalterium eiusmodi notis conceptum inspexit post Trithemium Ios. Scaliger, ut refert Epistola DCXVIII. Tamen a codicibus legum abolendas sanxit Iustinianus Imp. praefatione Digestorum, tit. I, § 13; adde Isidorum Orig. lib. I, cap. 23, et plura de siglis hisce sive notis tradentes, Lipsium Centur. 1, ad Belgas Epist. 27; Iul. Caesarem Bulengerum, lib. IV, de Imperio Romano, cap. 2 et 5; Sam. Petium, observ. lib. II, cap. 1, pag. 159; et Wowerium Polymath. cap. 5. Iulianum Floridum ad Ausonii Epigramma CXLVI, sive ultimum, p. 80; Hermannum Hugonem De prima scribendi origine, cap. 19; Lambecium, tom. I, Biblioth. Vindob. pag. 18; Boeclerum De rebus sec. IX et X, pag. 346; Bartholin. De libris legendis. Diss. VI, Balthas. Frid. Saltzmanum Diss. II De antiquae scriptionis origine, etc. Ancilla notarum perita memoratur apud Ammianum, XVIII, 3. Nostra aetate simile scribendi compendium apud Anglos excogitarunt Ioannes Willis, Ioannes Wilkies, Ieremias Richard. et Thomas Shelton, qui etiam omnes Novi Instrumenti libros Psalmosque siglis a se repetitis exscriptos publicae luci exposuit. Libellus autem, quo artem suam tradit, inscribitur *Zeiglographia or a new art of Short writing*. Lond. 1672, in-8. Huic adde Tacheographiam Caroli Aloysii Ramsay, quam, Sheltoni, ut apparet, vestigiis insistens, Germanis nostris utendam obtulit, Lips. 1679, in-8. Fundamenta huius artis breviter indicat Wagenselius in Pera librorum iuvenilium, loculamento 2, pag. 50, et in libro Germanice edito de educatione principis adolescentis, qui a studiis literarum abhorret, pag. 44. Notae sive

siglae *σημειωγράφων* (ut vocat Plutarch. in Catonis vita, 770), quae huic editioni adiunctae sunt, et quibus multa a iunioribus addita esse notavit Voss. IV, 2, De vitiis sermonis latini, exstant etiam ad calcem Thesauri Inscriptionum Gruteri, nuper nitide recusi Amst. 1707, fol. Explicationes quasdam illarum siglarum non infeliciter emendavit in codice suo Marquardus Gudius, quas eius observationes in Amstelodamensi editione omissas excerpsit Christoph. Woltereckius, inserique curavit Actis Erud. Lipsiens. tom. V, suppl. pag. 31 sq. Liber Petri Diaconi, monachi Casinensis, qui notas Tironianas ante annos amplius quingentos explicavit ad Conradum Imp., iam typis mandatus fuit antequam Gruterus ipsas proferret in lucem, ut notat Mabillonius De re diplomatica, lib. I, cap. 11, § 18, pag. 52. De tachygraphis vide etiam Cangli Glossar. in *cursores, notae, siglae*; et Montefalconii Palaeographiam Graecam, lib. V, pag. 351 seq. ubi de siglis Graecorum tachygraphorum; Io. Chokierium Centur. 1 Facis artium, cap. 93; Guil. Pancirolum Var. lect. lib. I, cap. 30, et de perditor. tit. XIV, atque ibi Henr. Salmuthum; Bernhaldi Reinoldi Observatt. ad Io. Merceri conciliatorem iuris civilis, pag. 24 seq. Gaufridus in poëtria nova, vulgata a Polycarpo Leysero in Hist. poëmatum medii aevi, pag. 973.

Tradit imaginibus peregrinis Tullius artem
Quam meminisse decet. Sed se docet et sibi soli
Subtilis subtile suum quasi solus adoret.

Negligentiam excipientium in quaestum notariorum arguit Quintilianus, Inst. Orat. VII, 2. Caeterum praestantissimus vir Salmasius, Epist. pag. 101, illam si-

glarum collectionem, qualis in praesenti exstat, factam esse coniicit ab homine christiano circa tempora Gregorii Magni.

—L. Ann. Senecae phil. necnon M. Ann. rhetoris opera omnia. Accedunt L. Senecae ac P. Syri Mimi Sententiae aureae, auctiores correctioresque studio Iani Gruteri. In bibliopolio Commelin. in-8.

1605. * Lipsii I. L. Ann. Senecae philosophi opera quae exstant omnia, a Iusto Lipsio emendata, et scholiis illustrata. Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud Io. Moretum, fol. — In commentario scribendo primus operae pretium fecit Lipsius: neque ille criticam rationem posthabuit, sed textum totum ad optimorum librorum fidem denuo recognovit et emendavit, novi sic exempli auctor.

1607. L. Ann. et M. Ann. Senecarum opera, cum Mureti, Lipsii, Iureti, Gruteri, aliorumque notis et observationibus. Parisiis, fol.

—Ad Lucilium Epistolae. Excudebat Io. Stoer, in-8.

1609. L. Ann. Senecae opera. Lugduni Bat. ex offic. Plantin. Rapheleng. in-12, sine notis.

—L. Ann. Senecae Quare bonis viris mala accidunt, quum sit Providentia, liber unus. Rostochii, in-8.

1613. L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant opera ad veterum exemplarium fidem castigata, ac illustrata commentariis selectioribus et locis communibus ex utroque Seneca factis. Secunda editio, recensita et aucta scholiis Fed. Morelli. Parisiis, ap. Hard. Perier, fol.

—L. Ann. et M. Ann. Senecae opera cum casti-

gationibus Andr. Schotti in Senecam rhetorem. Genevae, apud Io. Vignon, 2 voll. in-8.

1614. Lipsii H. L. Ann. Senecae opera quae exstant omnia, a Iusto Lipsio emendata, et scholiis illustrata. Editio secunda ab ultima Lipsii manu. Antverpiae, ex. offic. Plantiniana, fol.

— L. Ann. et M. Ann. Senecae opera quae exstant, omnia. Coloniae Allobrog. apud Sam. Crispinum, in-8.

1617. Senecae Epigrammata. Inter Poëtarum latinorum veterum Catalecta, cum comment. Ios. Scaligeri. Lugduni Bat. in-8.

1619. * L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant opera, ad vett. exemplarium fidem castigata ac illustrata commentariis selectioribus et locis communibus ex utroque Seneca factis. Tertia editio, recensita et aucta scholiis Fed. Morelli. Parisiis, apud Gnil. Macaeum, fol. — Conf. an. 1613.

— Amstelodami, apud Io. Iansson, et Lugduni Bat. ap. Barth. a Blit, 2 voll. in-8, praemissa Dan. Heinsii oratione de Stoica philosophia, et ad Senecam philosophum additis notis Mureti, Lipsii, Petr. Scriverii, Io. Is. Pontani, et Io. Piscatoris observationum spicilegio, inque Apocolocyntosin notis Rhenani, Nic. Fabri, et Hadr. Iunii; ad rethorem Senecam vero notis Andr. Schotti, et Io. Is. Pontani.

1626. Annaei Senecae, tum rhetoris, tum philosophi, opera omnia, cum Andr. Schotti castigationibus in Senecam rhetorem. Genevae, apud Petr. Chouet, 2 voll. in-8. — Repetitio ed. Genevensis 1613.

1627. * L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae

rhetoris quae exstant opera, ad veterum exemplarium fidem nunc recens castigata, cum comment. et notis selectioribus Mureti, Fabri, Iureti, Gothofredi, Florentis Christiani, Erasmi, Lipsii, Gruteri, Schotti, Pinciani, Toletani, Rhenani, Hard. Junii, Obsopoei, etc. Lutetiae Parisiorum, apud Martinum *L'Asnier*, fol.

— Dan. Heinsii Dissertatio de Senecae Apocolocyntosi, et praesertim de inscriptionis causa. — Post eius orationes, Lugduni Bat. 1627, in-8, pag. 608 sqq.

1628. * L. Ann. Senecae philos. et M. Ann. Senecae Rhetoris opera quae exstant omnia. Cum omnibus Commentariis hactenus editis, ad ordinem et seriem textus literis et numeris praeceduntibus: nunc primum uno contextu et intuitu, summo temporis et inquisitionis compendio, ad calcem cuiusque capituli dispositis. Praeterea hac editione accesserunt D. Gothofredi Notae in utrumque Senecam, in aliis edd. omissae. Nec non eiusdem Loci communes auctiores quam antea. Item Iac. Dalechampii et Th. *de Juges*, Variarum lectiones et Notae. Tandem novus Index rerum et verborum accuratissimus: et haec omnia studio, labore, et sumptibus Th. *de Juges*, I. V. D. Aureliae, excudebat Alex. Pernetus, fol.

— * L. Ann. Senecae philos. opera omnia, ex ultima I. Lipsii emendatione: et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant, ex Andr. Schotti recens. Amstelodami, apud Guil. Caesium, in-12.

1632. Lipsii III. L. Ann. Senecae philosophi opera, a Iusto Lipsio emendata et scholiis illustrata. Aucta Liberti Fromondi scholiis ad Quaestiones naturales

et Ludum de morte Claudii Caesaris. Antverpiae, ex offic. Plantin. fol.

1634. L. Annaei Senecae philosophi opera omnia, ex Iusti Lipsii emendatione: et M. Ann. Senecae rhetoris quae exstant, ex Andr. Schotti recensione. Amstelodami, apud Guil. I. Blaeuw. in-12.

1636. * Annaei Senecae, tum Rhetoris, tum Philosophi, opera omnia, ab Andr. Schotto ad veterum exemplarium fidem castigata. Cum indicibus rerum memorabilium. Genevae, ex typographia Petri Chouet 2 tom. in-8.

1637. L. Ann. Senecae opera. Parisiis, ap. Vitray, 3. voll. in-12.

1640. L. Ann. Senecae philosophi operum tomi tres. Parisiis, sumtibus Seb. Cramoisy, in-12.

— L. Ann. Senecae philosophi opera omnia, ex ultima Iusti Lipsii emendatione: et M. Ann. Senecae quae exstant, ex recensione And. Schotti. Lugduni Bat. apud Elzevirios, in-12, 3 voll. quorum secundum et tertium praeferunt annum 1639.

1642. L. Ann. Senecae Flores per Erasmus Roterod. Amstelodami, apud Lud. Elzevirium, in-24.

1643. * L. Ann. Senecae philosophi et M. Ann. Senecae rhetoris opera quae exstant. Venetiis, apud Baba, 3 voll. in-12.

1646. * Electa Senecae et Sallustii in usum studiosae iuventutis Batavae. Amstelodami, apud Ioan. Ianssonium, in-24.

1649. * Gronovii I. L. Senecae opera, et M. Ann. Senecae quae exstant. Cum notis Io. Fred. Gronovii, separato volumine excusis. Lugduni Bat. ex officina Elzeviriana, 4. voll. in-12. — Multis in hac editione

MSS. usus est Gronovius, instituti sui rationem exponens in Praef. his verbis lectu dignissimis: « Primum lectiones veteres, quascumque tueri potuimus, bona fide repraesentavimus. Nam quod clamant, libros MSS. provenire ab indoctis librariis, et recepta non facile sollicitanda; nec nos ea tenet superstitio, ut in scriptis codicibus naevos librariorum a vero auctoris corpore discerni nolumus, ac sine delectu, quae in cariosa membrana reperiuntur, approbemus. At ubi duarum lectionum altera vetustae fidaeque manus est tradux, atque sensum efficit, et cum genio auctoris consentit; altera libros impressos obsidet, aut e scriptis minus castis propagata, aut ab editoribus excogitata; utra tandem iudicari debet sincerior? Quin et librorum corruptores non semper stupidi et hebetes fuerunt, saepe argute et eleganter ineptierunt, vitiumque sub sanae cutis colore absconditur. Idque meminisse oportebat illos qui vulgata, ubicumque sensum habent, sine discrimine defendenda esse vociferantur. Post etiam locum coniecturae dedi, quae manifestae erat veritatis, aut ubi alias audaciores et ab antiqua scriptura remotiores invasisse vulgo exploratum habebam. Cur enim mihi hoc negetur, quod tanto tempore in aliis, non dico imperitioribus, certe imparatioribus, quum longe plus antiquitatis etiamnum lateret, toleratum est? In quo si erravi, quis hoc a me exigit, aut quando ego promisi futurum, ut nunquam fallar? An si decem locis ter excidissem, malis tu septies falsa et obscura lectione torqueri, quam tres mihi lapsus et monstrare et condonare? Non puto. » Nonnisi pauca tamen in contextu Lipsiano mutavit vir modestus: plures vero emendationes plausibiles et felices notis

intermiscuit, in quibus passim etiam sensus philosophi egregie illustratur.

1652. Lipsii IV. *L. Ann. Senecae opera*, quae exstant, omnia, a Iusto Lipsio emendata et scholiis illustrata. Editio quarta, atque ab ultima Lipsii manu: aucta Liberti Fromondi scholiis ad Quaestiones naturales et Ludum de morte Claudii Caes. quibus in hac editione accedunt eiusdem Liberti Fromondi ad Quaestiones naturales excursus novi. Antverpiae, ex offic. Plantiniana Balth. Moreti, fol. max. — Editio rara et nitida.

1653. * *L. Ann. Senecae de Tranquillitate animi*, cum notis accuratis Ioan. a *Chokier de Surllet*. Leodii, apud Leonard. Streel, in-8.

1955. *De Consolatione ad Helviam matrem*, ex rec. Aug. Buchneri. Yitebergae, in-8.

— *De morte Claudii Caes. Ludus. Inter Satiras elegantiores praestant. virorum. Lugduni Bat.* 1655, in-12, tom. I, pag. 214.

1659. Gronovii II, adhibitis novis subsidiis auctior et emendatior. *L. Ann. Senecae Philosophi et M. Ann. Senecae rhetoris* quae exstant, cum notis. Io. Fred. Gronovii. Amstelodami, apud Elzevir. 4 voll. in-12.

1663. *L. Annaei Senecae Epistolae* ex recens. Iusti Lipsii. Francofurti ad Od. in-12.

1665. *L. Annaei, et M. Ann. Senecae opera*. Genevae, sumptibus Sam. *Chouet*, 2 voll. in-8. — Reperitio ed. Genevensis 1613.

1671. *De Tranquillitate animi liber*, cum annot. P. Mulleri. Lipsiae, apud Fromann. in-12.

1672. * *M. et L. Annaei Senecae opera*. Amstelodami, apud Dan. Elzevirium, 3 voll. in-8 mai. Interior

SENECA Tom. VI

F

titulus hic est: « L. Annaei Senecae opera, quae exstant, integris Iusti Lipsii, I. Fred. Gronovii, et selectis variorum commentariis illustrata. » Accedunt Liberti Fromondi in Quaestionum naturalium libros et *Αποκαλύψεις* notae et emendationes, t. I et II.

M. Ann. Senecae opera, quae exstant, integris Nic. Fabri, And. Schotti, Io. Fr. Gronovii, et selectis variorum commentariis illustrata, et praeterea indice accuratissimo aucta. Accedunt Io. Schultingii in eundem notae et emendationes, hactenus ineditae, t. III.

1675. L. Ann. Senecae Philosophi opera, ex Iusti Lipsii et Io. Fred. Gronovii emendatione; et M. Ann. Senecae Rhetoris quae exstant, ex Andr. Schotti recensione. Venetiis, 2 voll. in-12. — Bibl. Emtinck, P. II, pag. 385, n. 35.

— Io. Schefferi Notae in L. Ann. Senecae Apococytosis. In eiusd. Lectionibus Acad. Hamburgi, 1675, in-8, pag. 279 seqq.

1693. De Vita beata. Ex offic. Plantiniana Raphelengii, in-4.

1695. Senecarum opera. Venetiis, 5 voll. in-12. — Repetitio Elzevirianae ultimae, teste Fabricio.

1702. L. Ann. Senecae philosophi opera omnia. Accessit a viris doctis ad Senecam annotatorum ductus (curante Oleario.) Lipsiae, apud Thomam Fritsch. 2 voll. in-8. — Basis est Gronoviana II. Annotationes sunt Lipsii, Gronovii et Fromondi.

1708. L. Ann. Senecae et P. Syri Mimi et aliorum Sententiae singulares, ex codd. auctae et correctae cura Iani Gruteri, atque cum versione Graeca Ios. Scaligeri, Lugduni Bat. in-8.

1711. De Providentia, cum notis Mureti, Lipsii et Io. Fr. Gronovii. Recensuit I. Henr. Acker. Rudolstadtii, in-8.

1720. Tres Satyrae Menippeae, L. Ann. Senecae *Ἀποκαλύντωσις*, I. Lipsii Somnium, P. Cunaei Sardi Venales, recensitae et notis perpetuis illustratae (opera Gottl. Cortii.) Lipsiae in-8.

1728. Senecae Rhetoris et Philosophi opera. Patavii, 3 voll. in-8.

1729. De Brevitate vitae, cum versione Italica. Venetiis, in-12. — Vide Versiones Italicas h, a.

1741. L. Ann. Senecae philosophi opera, cum notis selectis. Lipsiae, 2 voll. in-8. Repetitio ed. 1702.

1759. Senecae Epigrammata. In Anthologia veterum Lat. Epigrammatum et Poëmatum, a Petr. Burmanno edita. Amstelodami 1759 et 1773, 2 voll. in-4.

1761. Senecae philosophi selecta opera, latine et gallice. Opera et studio F. X. D. (Denis.) Parisiis, apud Barbou, in-12. — Continet tractatum de Brevitate vitae, de Providentia, et novem epistolas, adiectis notis.

1762. L. Ann. Senecae opera philosophica. Halae, sumt. Orphanotrophei, in-12.

1770. * L. Ann. Senecae Philosophi opera omnia. Accessit a viris doctis ad Senecam annotatorum delectus. Editio emendatior. Lipsiae, apud haer. Weidmanni et Reichium, 2 voll. in-8. — Reddit editionem 1702. Scatet vero vitiis et erroribus.

1777. Selecta quaedam ex L. Ann. Senecae operibus, cura Iac. Aixin. Waringtoniae, typis Guil. Eyres, in-8.

1780. L. Ann. Senecae Flores, ex operibus illius

selecti. Ad exemplar I. Lipsii et Gronovii accuravit M. F. Schaeferus. Vratislaviae, in-8.

1782. L. Ann. Senecae Philosophi opera, ad optimas editiones collata. Praemittitur notitia literaria. Studiis Societatis Bipontinae. Biponti, ex typographia Societatis, 4 voll. in-8 mai.

1787. L. Ann. Senecae Αποκολοκύντωσις s. Ludus in mortem Claudii Caes. a Fr. Erg. Guasco illustratus. Versellis, in-8.

1790. Senecae philosophi selecta opera, Latine et Gallice. Parisiis, apud *Barbou*, in-12. — Repetitio ed. 1761.

— Apocolokyntosis, cum versione Germanica, notisque literariis, exegeticis atque criticis Car. Gottl. Sontagii. In libro, cui titulus: *Zur Unterhaltung der Freunde den alten Litteratur*, Fasc. II. Rigae 1790, in-8, pag. 69 seqq.

1792. Senecae Epigrammata 1, II et IX. Inter Poëtas Lat. minores a Io. Christ. Wernsdorfio editos et illustratos, tom. V, P. III, pag. 1364-1370. Helmstadii 1792, in-8 mai.

1797-1812. * Ruhkopfiana, sex voluminibus absolvenda. L. Ann. Senecae opera omnia quae supersunt. Recognovit et illustravit. Frid. Ernestus Ruhkopf, Director Gymnasii Bielefeldensis. Lipsiae, in libraria Weidmannia, in-8 mai. vol. I, 1797; vol. II, 1800; vol. III, 1805; vol. IV, 1808; vol. V, 1812; vol. VI adhuc desideratur. — Doctissimus editor, potissimum adiutus subsidiis a Grutero (cuius tamen apparatus criticum nonnisi leviter inspexisse videtur), Lipsio et Gronovio adlatis, subinde sua etiam adhibita coniectura, textum emendatiorem reddere studuit. Textui

subiectae breves adnotationes, partim critici, partim exegetici generis. Plerisque Philosophi scriptis praemissa argumenta nova eaque utilissima.

1808. L. Ann. Senecae ad Lucilium iuniorem Epistolae. Curavit annotationemque adiecit F. C. Matthiae. Francofurti, apud *Varrentrapp* et *Wenner*, 2 voll. in-8. — Textum exhibet maximam partem ad editionem *Ruhkopfianam* expressum. Annotationes vero adhuc exspectantur.

1808-1809. L. Annaei Senecae ad Lucilium Epistolae morales. Ad fidem veterum librorum, in his trium manusc. Argentorat., recognovit, emendavit, notisque criticis illustravit I. Schweighaeuser. Strasb. soc. Bip. 2 voll. in-8 mai. (quidquid in hac editione bonae frugis inest, in novissimam Paris. Editionem, atque hinc in nostram derivatum est, paucis in contextu ad mentem Schweighaeuseri subinde mutatis. Typ.)

Editio omnino critica, ex codicibus potissimum MSS. profecta; quae textum exhibet permultis in locis multo quam antea correctiorem. (Vid. quae praefati sumus in tertio volumine. Typ.)

1817. L. Ann. Senecae Naturalium Quaestionum libri VII, diligenter recogniti, scholarum in usum accommodati a G. D. Koeler. Goet. Vandenhoeck. in-8. mai.

1819. L. Ann. Senecae Natural. Quaest. libri septem. Recognovit, emendavit atque commentario perpetuo illustravit. Goettingae. Vandenhoeck, in-8 mai. (Vid. de hac editione quae protulit Bouillettus V. Cl. in praefatiuncula nostra volumini V praefixa. Typ.)

1830. Ed. Vogel, in Catalog. Lipsiano emporii indicatur.

PARS TERTIA.

*L. Annaei Senecae versiones.**GALLICAE.*

.... s. a. Les OEuvres de Senecque translâtés de latin en françois par maistre Laurent de Premierfait. A Paris, par Anthoine Verard, fol. Char. goth. — Repetita Parisiis an. 1500.

.... Senecque des mots dorez des quatre vertus, traduit de latin en françois; dédié au roi Charles VIII par le traducteur de Paul Orose. Paris, par Anthoine Verard, fol.

.... Senecque des mots dorés : des quatre vertus cardinales, composé par Cl. de Seissel. Paris, P. Liber pour J. Saint-Denys, in-4. Char. goth.

1491. Les Histoires de Paul Orose, traduites en françois. Senecque des mots dorez des quatre vertus en français. Paris, par Anthoine Verard, le XXI jour d'aoust 1491, fol. Char. goth.

1556. Les Oeuvres de Sénèque, traduites par Cl. de Seissel, Lyon, fol.

1561. Les sept Livres de Sénèque, traitant des Bienfaits, traduits par Sauveur Accaurat. Paris, Estienne Groulleau, in-8.

1574. Epistolae plerasque vertit Godofredus de la Chasnagne. Rothomagi, in-12. — Repetita ed. Parisiis an. 1582.

1580. Librum primum de beneficiis vertit Angelus Capellus, Parisiis, in-12.

1583. Quelques Épitres de Sénèque, traduites par le Sr. de Pressac. Paris, Guillaume Chaudière in-8.

1584. Sénèque de la Consolation de la mort. Paris in-8.

1585. ——— de la Colère. Paris, in-8.

1598. Les OEuvres de Sénèque, traduites par Simon Goulard. Paris, fol.

1604. Les OEuvres de Sénèque (philosophe rhéteur,) traduites par Mathieu de Chalvet. Paris, fol. — Recusa ibid. 1607, 1619, 1638 et 1647, fol. et in 4° et Rothomagi 1643, in-4.

1653. Les morales d'Épictète, de Socrate, de Plutarque et de Sénèque: extraits ou traductions de ces auteurs. Au château de Richelieu, Migon, in-8.

1659. Les OEuvres de Sénèque de la traduction de François de Malherbe, continuée par Pierre Duryer. Paris, Ant. de Sommaville, 2 voll. fol. Repetita ibid. 1669. 14 voll. in-12.

1681. Les Épitres de Sénèque, traduites par Pintrel et revues par de la Fontaine. Paris, 2 voll. in-12.

1685. L'Esprit de Sénèque, ou les plus belles pensées de ce grand philosophe, enseignant l'art de bien vivre, pour servir de guide à conduire nos passions, pratiquer la vertu et fuir le vice. Paris, 2 voll. in-12.

1726. Traduction de l'Apokolokyntosis de Sénèque par l'abbé Esquieu. Dans les *Mém. de Litter. et d'Histoire*, par de Moletz. Paris, 1726, in-8, vol. I.

1748. Traité de la vie heureuse par Sénèque. Postdam, in-12. (Auctore La Mettrie.)

1761. Senecae philosophi selecta opera, latine et gallice. Parisiis, apud Barbou, in-12. — Vid. edd. h. a. Recusa ibid. 1790, in-12.

1765. Senecae Eclogae, avec la traduction de M. de la Beaumelle. Berlin, in-8.

1776. Traité des Bienfaits, traduit du latin de Sénèque, par Dureau de Lamalle. Paris, in-12.

1778. Les OEuvres de Sénèque le philosophe, traduits par M. Lagrange, avec des notes de critique, d'histoire et de littérature. Paris, de Bure, 7 voll. in-12. — Repetita ibid. 1791, 7 voll. in-12, et Caesaroduni 1795, 7 voll. in-8 maj. — OEuvres complètes de Sénèque le philosophe, traduction de la Grange, avec le texte en regard. Paris, Aug. Delalain, 1819, 13 vol. in-12.

1780. Pensées morales, littéraires et philosophiques de Sénèque. Utrecht, 2 voll. in-8.

1792. Morale de Sénèque, extraite de ses oeuvres, par M. N. Paris, in-12. — Continet omnes sententiose ingenioseque dictos locos.

— Traduction de l'Apocolokyntosis de Sénèque, sur la mort de l'empereur Claude, par J. J. Rousseau. Dans la collection complète des OEuvres de Rousseau, Deux-Pont, vol. XIV.

GERMANICAE.

.... Seneca de quatuor virtutibus cardinalibus. Latine et Theodisce, in-4. s. a. l. et typ. char. goth. — Notitiam huius ed. dedit cl. Placidus Braun in Notitia hist. lit. de libris ab artis typ. inventione usque ad ann. D. impressis etc. Aug. Vindel. 1788, in-8, part. II, p. 67.

1499. Eadem Lipsiae, ap. Melch. Lotter. in-4.

1507. Eadem Norimbergae, apud Hieron. Hoeltzel, in-4.

1515. Eadem Lipsiae, in-4.

1536. Sittliche Zuchtbücher des Hochberümpften Philosophi und Lerers Lucii Annei Senece. In welchen leer und underweisung funten wirt, wie sich ein mensch, der tugent gemaess, halten soll, in allem so yhm von Gott (es sey im zeytlichem gut, in gluck oder unglück) zu stgdt, damit der tugent nichts das mit derselben ni; ewig und bestendig ist, für gesetzt werd. Durch Michael Herr, der freyen künst und artzeney liebhaber, neulich verteutscht. Strassburg, 1536.—in fine ante registram legitur: «Getrucky. zu Strassburg bep Balthassar Beck, und vollendet am erstend tag des Herbstmonats. Anno 1536, fol. » — *Contineetur hac versione libri sequentes*: von den wolthaten; von der anrichtung des lebens; von der fürsichtigkeyt Gottes; von der armut; von der besserung der taeglichen zufell; vom zorn; von der miltigkeit; von ein seligen leben; von der rug des lebens; von der koërze des lebens; ein trostbüchlin zum Polybio; ein trostbüchlin zu der Martia; ein trostbuch zu seiner mutter Albina; von den vir angel tugenden; von den sitten ein büchlin.

1540. Eadem interpretatio repetita Argentorati, fol.

1545. Eadem ibid fol.

1546. L. A. Senecae Underveysung eines sittlichen ünd erbaren Lebens. Item von den vier Haupttugenden. Valerii Maritalis Carmen was zu eynem vollkommenen gluckseligen Leben gehoert, verteutscht und ausgelegt durch Christophorum Brunonem, beyder Rechten Licentiaten. Ingolstad, in-8.

1620. Opera des billig-berümpften und fast Nicht-Unchristlichen weisen Heiden: L. Annaei Senecae. Ietzo auss dem Latein allen Menschen (vornemblich aber denen, die man ietzt insgemein Christen nennet) zur auffmunterung zu einem mehr-Christlichen als Heydnischen Leben, ins Hochtdentsche übersetzt durch Conradum Fuchsium, Dantisc. Getrucht in Verlag Iohann Carl Unckels zu Franckfurt. Anno 1620, Zwey, Theile in-8.

1642. L. Annaei Senecae schoënes Büchlein von der göttlichen Providenz, Vorsehung und Regierung oder warumb. frommen Leuten so viel üfels begegne, da doch Gott alle Dinge vorsiehet und regieret? Ins Deutsche übersetzt und mit Theologischen, Politischen, Historischen und andern nützlichen Anmerkungen und Discoursen aus der Schrift, den Patribus und mehrrents alten bewehrten Authoribus erläutert. Nebenst einer Vorrede, darin erortert wird: was von dem gebrauch und anziehung der heydnischen Scribenten in christlichen Kirchen und Schulen zu halten sey. Durch Iacobum Stolterfothum Lubecensem. Lübeck, in-8.

1661. Senecae Flores, des Seneka Weissheit, Lehr und Tugend-Blumen (von Samuel Butscky). Leipzig, Zwei Teile, in-12.

1729. L. Annaeus Seneca von der Goëttlichen Vorsorge, oder warum es rechtschaffenen Leuten übel gehe? Aus dem Lateinischen übersetzt. Nebst einer Rede von der Moëglichkeit bestaëndig vergnügt zu seyn, in der vertrauten deutschen Redner Gesellschaft gehalten von Joh. Friedr. Mayen. Leipzig, in-8.

— **L. Annaeus Seneca von der Standhaftigkeit** eines Weisen, oder dass ein weiser Mann nicht geschmachtet werden koenne. Aus dem Lateinischen übersetzt. Nebst einer Abhandlung von der Unüberwindlichkeit eines Weisen, verfertigt von Ioh. Friedr. Mayen. Leipzig, in-8.

— **Apocolocyntosis** oder des L. Annaeus Seneca Spottgedichte oder Satyre über den Tod und die Vergoetterung des Kayzers Claudius, Verdeutschet und erlaentert durch Friedr. Christoff Nöbur. Leipzig, in-8.

1733. Des vortreflichen Weltweisen L. Annaeus Seneca drey Bücher vom Zorne, aus der lateinischen Sprache in Deutsche übersetzt von Christ. Friedr. Weisen. Dresden und Leipzig, in-8.

173. **L. Annaeus Seneca von der Gemüthruhe.** Vebersetzt von Ioh. Georg. Lottern. — Im ersten Bande der Schriften der deutschen Gesellschaft. Leipzig, in-8.

1739. Einige Briefe (1-12) L. Annaei Senecae an Lucilium, übersetzt von Ioh. Friedr. May. — In dem dritten Bande der Schriften der deutschen Gesellschaft. Leipzig, 1739, in-8.

1742. Des L. Annaeus Seneca Buch vom glückseligen Leben. Ins Deutsche übersetzt. Danzig, in-8.

1747. **L. Annaei Senecae Abhandlung von der Kürze des Lebens und Trostschrift an Marcien.** Aus dem Lateinischen übersetzt und mit Anmerkungen erlaeutert von Ioh. Michael Heinze. Hannover und Goettingen, in-8.

1748. **Seneca von der Ruhe des Weisen**, von einem Vngenannten. In der Belustigung der Ver-

nunft, aus dem Französischen übersetzt. Hamburg, 1748, in-8, p. 141-168.

— Von der Ruhe eines weisen Mannes, übersetzt von Jos. Friedr. May. — Vid. eiusd. Redner, wie er auf die natürlichste und leichteste Art, zu bilden sey Leipzig, 1748, in-8.

1750. Des L. Annaeus Seneca Buch vom glückseligen Leben. Ins Deutsche übersetzt. Zweite verbesserte Ausgabe. Danzig, in-8. — Cf. an. 1742.

1752. L. Annaeus Seneca von der göttlichen Vorsehung, oder warum es frommen Leuten übel gehe, da doch eine Vorsehung sey? Aus dem Lateinischen übersetzt von I. W. S. Lübeck, in-8.

1753. L. Annaeus Senecae zwey Bücher von der Gnade an den Röm. Kayser Nero Caesar. Aus dem Lateinischen übersetzt von Ioh. Michaël Heinze, Hannover, in-8.

— Von der Gnade. Neue deutsche Vebersetzung (vom Grafen Rochus Friedrich zu Lynar). Hamburg, in-8.

1754. Seneca von der Kürze des Lebens und Trostschrift an Marcien. Neue deutsche Vebersetzung (von R. Fr. Graf zu Lynar). Hamburg, in-8.

— Eorumdem libellorum versio Heinziana repetita Hanov. et Goetting. in-8.

1765 et 66. Die Briefe des Seneka. Aus dem Lateinischen von Ioh. Franz von Palthen. Zwey Theile Leipzig und Rostock, in-8.

1768. Seneca von der Ruhe der Seele an den Serenus. Berlin, in-8.

— Zwanzig Briefe (1, 2, 3, 5, 6, 11, 14, 13, 28,

34, 35, 38, 43-46, 61-63, 67) übersetzt von Heinze. — In Stockhausens Sammlung vermischter Briefe Helmst. 1768, in-8.

1783. Seneka von der Vorsehung, und von der Gemüthsruhe, it. Sechs Briefe (13, 31, 39, 41, 105, 123) übersetzt von Nüscheler. — Vid. Nüschelers Seneka der Sittenlehrer nach dem Charakter seines Lebens und seiner Schreibart entworfen. Zurich, 1783, in-8.

— Von F. L. Ephraim (verus auctor Hanker) Dessau; sec. edit. Leipzig, 1794, Graeff.

— Briefe des L. Ann. Seneka, übersetzt, von Albrecht, Christoph Kayser. Dessau, in-8. — Quae interpretatio quum emtores non invenisset, mutato titulo, additisque quibusdam aliis, denuo prodit Ratisbonae, 1788, ubi vid.

1785. Seneca's zwölfster Brief über das Alter. Item acht und achtzigster Brief. Nebst Anmerkungen von Mich. Engel. — Leguntur in eiusd. Magazin für Phil. und schoëne Litt. Leipzig, 1785, in-8.

1786. Probe einer Vebersetzung von Seneca's physikalischen Vntersuchungen von I. H. A. Schulze. Goettingen, in-4.

1788. Briefe des L. Ann. Seneka, aus dem Lateinischen übersetzt, und mit den über diese Verdeutschung erschienenen Vrtheilen und einer neuen Vorrede herausgegeben von Albrecht Christop. Kayser. Regensburg, in-8. — Non omnes, sed xxvi tantum Senecae epistolae in hoc libro exhibentur, n. 1-3, 5-7, 10-12, 14, 16, 20, 23, 25, 28, 29, 34, 35, 37-39, 41-45, 47, 50, 52, 59, 61-63, 67, 71, 73, 76, 88-90, 99, 103, 107, 114, 115, 121. Conf. ann. 1783.

1790. Von der Vorsehung, oder warum es dem Tugendhaften übel gehe da es doch eine Vorsehung geben soll? aus dem Lateinischen des L. Ann. Seneca übersetzt und mit erläuternden Anmerkungen begleitet von Friedr. Christ. Thormeyer. Halle, in-8.

— Seneka von der Ruhe des Geistes, der Vnerschütterlichkeit des Weisen, und der Vorsehung, mit einer eigenen Abhandlungen über die Zufriedenheit von C. Ph. Konz. Stuttgart, in-8.

— Seneka von der Glückseligkeit, übersetzt und mit Anmerkungen begleitet.—In dem Braunschweigischen Journal, herausgegeben von Trapp. 1790, St. 10.

— Senecae Apocolocyntosis, übersetzt von Carl Gottlob Sonntag, cum textu Lat. Vide supr. edd. h. a.

1791, Seneka über das glückliche Leben, von der Kürze des Lebens, und von der Musse des Weisen, verteutscht und mit Anmerkungen herausgegeben von C. Ph. Konz. Stuttgart, in 8.

1792. Seneka an Helvia und Marzia, übersetzt und mit Anmerkungen und einer eigenen Abhandlung über Senekas Leben und sittlichen Charakter begleitet von Carl Philipp Konz. Tübingen, in-8.

1794. L. A. Seneca vom Zorn und von der Gnade. Neu übersetzt und mit Sprache und Sachen erläuternden Anmerkungen begleitet. Leipzig, in-8.

— L. A. Seneca's physikalische Vntersuchungen aus dem Lateinischen übersetyt und Sachen erläuternden Anmerkungen begleitet. Leipzig, in-8.

— L. Ann. Seneca's physikalische Untersuchun-

gen aus dem lateinischen übersetzt und mit Anmerkungen versehen von Friedr. Ernst Ruhkopf, Leipzig, 1794.

1796. Saëmmliche Werke des L. A. Seneca. Vebersetzt, und mit Vorerinnerungen und historisch-critisch-philosophischen Anmerkungen begleitet, wie auch mit einer Einleitung über Seneca's Leben, Charakter, Schriften, Schreibart. etc. versehen von Ion. Friedr. Schilke. Halle und Leipzig, in 8.

1797. L. Ann. Seneca von den Wohlthaten, nach der Ausgabe des Lipsius und Gronovius ins Deutsche übersetzt und mit Anmerkungen versehen von I. A. Schmidt, Leipzig, b. Schwickert, in-8.

— L. Ann. Seneca über die Kürze des menschlichen Lebens mit Erläuterungen (von F. Franke). Berlin, Franke, in-8. mai.

1798. Des L. Ann. Seneca Vergoëtterung des Kayser's Claudius, nebst den dahin gehörenden Stellen aus des Sprüchwoërten des Erasmus, übersetzt von Adolf Groëninger. Munster, in-8.

1789 et 1802. L. Ann. Seneca. Herausgegeben von Io. Geörg. Car. Klotzsch. Wittemb. 1799-1800, 2 vol.

1806. Seneka Trostschreiben an Polybins, nebst einigen seiner interessantesten Briefe an Lucilius, übersetzt und mit Anmerkungen begleitet von. I. W. Olshausen. Altona, b. Hammerich, in-8.

1811. L. Ann. Senecae Saëmmliche Briefe: übersetzt. mit erkläer. Anmerkungen begleitet (von Detlev I. Wilh. Olshausen), 2 vol. Riel. Academ. libr. in-8 mai.

1813. Seneca's zwei Briefe (cxix et lxxix) übersetzt und erläutert von Dr E. G. W. Lehmann. Halberstadt. in *Bureau für literatur und Kunst*. in-8.

1816. L. Ann. Seneca üb. das verhaeltniss der wissenschaftlichen Bildung zur sittlichen, oder dessen 88 Brief, übersetzt und erläutert, von Dr C. G. W. Lehmann, Guedlinburgi, ap. Basse, in-8.

ANGLICAE.

1546. A frutefull worke of Lucius Anneus Seneca named the forme and rule of honest lyvyng, both in the Latin tongue and in the Englishe, lately translated by Robert Whyttynton, poët laureate, and now newlye emprinted. — Imprinted at London at the signe ohe George by Wyllyam Myddylton. M. CCCCC. XLVI. The xxi daye of Inlye, in-4.

1547. A frutefull worke of Lucius Anneus Seneca, caled the Myrrour or Glasse of Maners and wysedome, both in Lain and in Englyshe lately translated by Robert Whyttynton, poët laureate, and nowe newlye imprynted. London, printed by William Middleton, in-8.

— L. Ann. Senecae ad Gallionem de Remediis fortuitorum. The remedies agaynst all casuall chaunces. Dialogus inter sensum et rationem. A Dialogue betwene Sensualyte and Reason. Mately translated out of Latyn into Englyshe by Robert Whyttynton, and nowe newlye imprynted. London, printed, by William Middleton, in-8.

1578. The woorhe of the excellent Philosopher

Lucius Annaeus Seneca concerning Benefyting, that is to say the dooing, receyving, and requyting of good Turnes. Translated out of Latin by Arthur Golding. Imprinted at London by Iohn Day, in-4.

1614. The Worlfs both. moral and natural of Lucius Annaeus Seneca done into English by Thomas Lodge. London, fol.

1620. Eadem recusa Londini, fol.

1632. Eadem Londini, fol.

1635. Seneca's Booke of Consolation to Marcia, translated into English Verse. London, in-4.

1648. Seneca's Answer to Lucilius Query, why good men suffer misfortunes, seeing there is a divine providence? written originally in Latin prose, and translated into English verse by Edward Sherburne. London, in-8.

1663. L. Ann. Seneca on the Shortness of Live to Paulinus, translated into an English poem. London, in-4.

1678. Seneca's Morals by way of Abstract. To which is added A Discourse under the Title of an After-Thought. By Sir Roger l'Estrange. London, in-8. — Repetita ibid. an. 1682, 1685, 1688, 1693, 1699, 1702, 1705. 1718, 1720, 1729, 1755, 1746, 1755, et Edinburgi, 1774, in-8.

1685. Something of Horace and Seneca paraphrased by Francis Willis, In the Miscellany Poëms and Translations by Oxford Heands. London, 1685, in-8.

SENECA *Tom. VI*

G

1739. Twelve moral Epistles of Seneca. Translated by a Gentleman of Christ Church, Oxon. Printed for C. Rivington, in-8.

1745. The Morals of Seneca, translated into English by Mr. Bennet. London, in-8.

1786. The Epistles of L. Ann. Seneca, with large Annotations, wherein particularly the Thenets of the ancient Philosophers are contrasted with the divin Precepts of the Gospel, with regard to the moral Duties of Mankind. In two volumes. By Thomas Morell. London. Robinsons. in-4.

1798. Epistole of Seneca on the Treatment of Servants his facetious Remarks on the gradual Approach of old Age, in the Reveries of Solitude: consisting of Essays in Prose, a new Translation of the Muscipula, and original Pieces in verse. By the editor of Columella Eugenius, etc. London, in 8.

ITALICAE.

1494. Pistole del moralissimo Seneca nuovamente fatte volgare. In fine: « Finiscono le moralissime Pistole di Lucio Anneo Seneca a Lucillo. Impresse nella inclita Citta di Venetia negli anni della humana restauratione 1494, a dì xiv di Aprile, nel felicissimo Principato del Serenissimo Agostino Barbadico: per industria di Sebastian Manilio Romano: el quale insieme con li providi huomini Stephano e Bernardino Dinali Fratelli per comune spesa havendo impressa la sopra ditta opera, etc. » fol.

1546. Il Libretto aureo et santo, degno da ciaschuno essere mandato a memoria, di Seneca scritto a Galione,

della (sic) remedii casuali; in Dialogo tra il Senso e la Ragione. — Legitur in calce «De' Proverbii di Messer Antonio Cornazano in Facetie, etc.» In Vinegia, 1546, in-8.

1549. L'Epistole di Seneca. Ridotte nella lingua toscana per il Doni. In Vinegia 1549. In fine: «In Vinegia 1548, per Aurelio Pincio » in-8. — Novam quidem interpretationem promittit titulus; sed Donus refingit tantum et correxit Seb. Manilii versionem, dissimulato auctoris nomine; unde plagii suspicionem non effugit.

1554. Seneca de Benefizii tradotto in volgar Fiorentino da Messer Benedetto Varchi. In Firenze 1554. In fine: «Stampati in Fiorenza per Lorenzo Torrentino, Stampator Ducale, del mese di settembre l'anno 1554, in-4.

1558. La Lettera LVIII di Seneca tradotta dal magnifico M. Luigi Cornaro Nob. Veneziano. — Inserta libro inscripto: «Della Vita sobria.» In Padova, 1558, in-4.

1561. Seneca de Benefizii tradotto in volgar Fiorentino da messer Benedetto Varchi. In Vinegia per il Giolito, in-12.

1563. Eadem, ibid. apud eundem, in-12.

1564. Eadem, ibid. apud eundem, in-12.

1565. Seneca de Benefici tradotto in volgar Fiorentino da M. Benedetto Varchi. Di nuovo corretto, et ristampato. In Vinegia, appresso Gabriel Giolito de' Ferrari, in-12.

1569. Di Lucio Anneo Seneca dell'Ira Libri tre. Tradotti in lingua Toscana et con molte annotationi

dichiarate da Francesco Serdonati Fiorentino. In Padova, per Lorenzo Pasquati, in-4.

1574. Seneca de' Benefizii tradotto da M. Benedetto Varchi. Di nuovo ristampato con la Vita dell'Autore. In Fiorenza, nella Stamparia dei Giunti, in-8.

1584. Eadem. In Firenze, in-4.

1606. Di Lucio Annéo Seneca dell'Ira Libri tre. Tradotti, etc. (ut in ed. 1569) da Francesco Serdonati. Aggiuntovi quel che desso Seneca scrive S. Geronomo, et altre Epistole di S. Paolo a Seneca, e di Seneca a S. Paolo per Giacomo Spolaro Genovese. In Genova appresso Giuseppe Pavoni, in-8.

1611. L'Epistole di Seneca tradotte in lingua Toscana per Anton' Francesco Doni Fiorentino. Et hora di nuovo con ogni diligenza corrette, et ridotte alla sua vera Lettione, secondo le Latine ultimamente stampate. In Milano appresso Gio. Battista Bidelli, Compagno dell' herede di Pietro Martire Locarni, in-8. — Conf. an. 1549.

1655. Seneca del modo di dare, ricevere, e rendere i Beneficii Parafrasi del Marchese D. Giovambattista Manzini alla Santità di N. S. Papa Alessandro Settimo. In Bologna, per Giacomo Monti, in-4.

1659. Seneca dell'Ira, tradotto da Santi Conti della Rocca Contrada a Carlo Emanuello II Duca di Savoia. Roma, in-8.

1664. Seneca della Clemenza al Effio e Effio il Sig. Cardinale Chigi Nipote di S. Santità e suo Legato in Francia presentato dal conte Caprara. Lione, per Pietro Guglielmino, in-12.

— Seneca della Brevità della Vita, Parafrasi del Co.

Alberto Caprara. In Bologna, per Giacomo Monti, in-12.

1666. Seneca della Colera, Parafrase del Co. Alberto Caprara. In Bologna, per l'Herede del Benacci, in-12.

1677. Le lettere di Seneca. Trasportate dal Latino da Angelo Nicolosi, Segretario dell' Eccelso Consiglio di Dieci. In Venetia, presso Gio. Paolo Cattani, in-4.

1681. Seneca del modo di dare, etc. (ut in ed. 1655.) Parafrasi del Marchese D. Giovanbattista Manzini. Al molto Rev. Padre Gio. Angelico Ricci Predicatore generale, etc. Bologna, per Gio. Reccaldini, ad istanza di Pietro Botelli, in-4. — Eadem editio cum superiore ann. 1655 mutatis tantum duabus primis, et sex posterioribus foliis, solita librariorum fraude.

1682. Seneca de Beneficii, trasportato dal Latino da Angelo Nicolosi. In Venetia, appresso Giovanni Cagnolini, in-12.

1695. Le Lettere di Seneca, trasportate da Angelo Nicolosi. Terza impressione. Divise in quattro tomi. In Venetia, presso Girolamo Albrizzi, in-12.

1699. Lettere consolatorie di Seneca ad Helvia, a Polibio, et a Marcia. Trasportate dal Latino da Angelo Nicolosi. In Venetia, presso Girolamo Albrizzi, in-12.

1700. Seneca dell' Ira, trasportato dal Latino da Angelo Nicolosi. In Venezia, per Girolamo Albrizzi, in-12.

1703. Le Lettere di Seneca, trasportate dal Latino da Angelo Nicolosi. Divise in quattro tomi. Quarta impressione. In Venezia, presso Lorenzo Baseggio, in-12.

1707. Eadem. In Ceneda, per Mattio Nanin Cagnan. 4 voll. in-12.

1708. Eadem, ibid. apud eundem, 4 voll. in-12.

1711. Eadem. Terza (sic) impressione. In Venetia, presso Girolamo Albrizzi, 4 voll. in 12. — Conf. an. 1695.

1717. Volgarizzamento delle Pistole di Seneca, e del Trattato della Provvidenza di Dio. In Firenze, nella Stamperia di S. A. R. M. Gio. Per Gaetano Tartini, e Santi Franchi, in-4.

1728. Seneca de' Beneficii tradotto da M. Benedetto Varchi. Con Annotazioni in margine, e Tavola delle cose più segnalate. Aggiuntovi la Vita dell'Autore e gli Argomenti de' Libri. In Venezia, appresso Francesco Piacentini, in-8.

1729. Riflessioni sopra il Trattato di Seneca della brevità della Vita, nelle quali si scorge l'uso che si ha da fare degli Scritti de' Filosofi Gentili. (In volume III de' Saggi di Morale del S. di Chantaresme (M. Nicole) trasportati dal Francese dal Padre Alessandro Pompeo Berti. Venezia, in-12. Praemissum habet textum latinum cum versione italica.

HISPANICAE.

1482. Los Proverbios de Seneca, é el libro que compuso que intitula las Costumbres é Fechos. En Zamora, fol. min.

1491. Las Obras de Seneca. In fine: «Aqui se ascan las obras de Seneca. Imprimadas en la muy noble et muy leal cibdad de Sevilla por Meynardo Ungut Alimano et Stanislao Polono: companneros en el anno de nascimiento del Senor Mill quatrocientos et no-

vanta et uno annos: a veinte et ocho dias del mes de Mayo », fol. min. Char. goth.

1495. Proverbios de Seneca. In fine: « Acqui se acaban los Proverbios de Seneca con la glosa: acabados en la muy noble et muy leal cibdad de Sevilla. Imprimidos por Meynardo Ungut Aleman et Stanislao Polono companneros a xxii dias del mes de Octubre anno del Sennor de mill et quatrocentos et noventa et cinco annos » fol.

1496. Las Epistolas de Seneca, con una Introduction de philosophia moral, por Fern. Perez de Gusman. En Zaragoza, fol.

1500. Los Proverbios de Seneca con la glossa. In fine: « Acabados en la muy noble ciddad de Toledo, imprimidos por maestro Pedro Hagenbac Alleman a dies del mes de Febrero anno de nuestro Salvador de mil et quinientos annos » in-4.

1529. Epistolas de Seneca en Romance: neuvamente impressas y corregidas y emendadas. In fine: « Fueron impressas... En la universidad d'Alcala de Henares en casa de Miguel de Eguia a xv d'Enero. 1529 annos » fol.

1530. Los cinco libros de Seneca en Romance. Agora nuovamente impresso: corregido y emendado. In fine: « Fue impresso este libro en la insigne universidad de Alcala de Henares: en casa de Miguel de Eguia. Anno del Senor de mil e quinientos e treynta annos. Anchose a veynte y ocho dias del mes de Enero, » fol.

1535. Proverbios de Seneca. « Impressos en Sevilla por Juan Cromberger. A. V. Dias de noviembre. Anno de nuestro Salvador de mil y quinientos 35, » fol,

1551. Seneca de la vida auventurada. Anvers, in-8.

1552. Senecae Proverbios y Sententias. Anvers, in-8.

BELGICAE

1562. Lucius Annaeus Seneca van de weldaden, vertaalt duer Dierick Coornbert. tot. Haërlem, in-8.

1631. L. Ann. Seneca van t' falig, ende tegens 't valsch beklag over 't kort leven, uyt t' latyn vertaalt door D. M. (Daniel Mostert.) t' Amst. in-12.

1644. Lucius Ann. Seneca [van de weldaden, uyt t' latyn vertaalt door D. V. Koornhart. t' Amst. in-12.

1654. Alle de Brieven van L. Annaeus Seneka aan Lucilius geschreven, vertaalt door J. H. Glazemaker. t' Amst. in-8.

DANICAE.

1658. Danice lucem vidit Seneca Sorae, fol. auctore Brigitta Trottia, femina erudita, de qua vide Albertum Tura in Gynnaeeco Daniae literato, pag. 116 seq. Diem obiit Sorae an. 1662.

1801. L. Annaeus Seneca's mindre moralske Afhandlinger af det Latinske oversatte og med enkelte Anmaerkninger oplyse af Christian Gorm Limkilde. Odensee.

SUECICA.

1791. En lycklig Lefnad af Seneca. Westeras, in-8.

HUNGARICA.

Libros de Consolatione, de Brevitate vitae, et de Providentia, in linguam Hungaricam vertit Iosephus Boda. Vid. die Allgemeine Literatur-Zeitung, an. 1809, pag. 607.

PARS QUARTA.

Libri et loci qui ad L. Annacum Senecam spectant.

A. BIOGRAPHICA.

Iustus Lipsius, De Senecae vita et scriptis; quod opus nos primo volumini huiusce nostrae editionis praemisimus.

Anonymi galli opusculum, La Vie de Sénèque, Paris, 1776 (laudatum a Cl. V. Diderot, Essai, § 103, not.).

Erasmi vel anonymi Vita Senecae, Erasmianae editioni praefixa.

Anonymi alius Vita Senecae, a Koelero laudata (cf. Passch, Intr. in rem liter. mor. vet. cap. III, part. 16, p. 642.) Forte Erasmianae opellae repraesentatio est.

Delrio, L. A. Senecae Vita, in edit. Senecae Tragicis, in-8.

Rosmini, Vita di Lucio Anneo Seneca, Roveredo, 1715, in-8.

Diderot, Essai sur les règnes de Claude et de Néron (sexcenties laudatur in notis, excursibus, etc.)

Vernier, Abrégé analytique de la vie et des oeuvres de Sénèque, Paris, Testu, 1812.

Schweighaeuser, Vita Senecae, praefixa edit. Epistolarum. Testis, *Werner*, de Seneca philosopho, p. 124.

Durosoir, Art. Sénèque, dans la *Biographie univ.*

B. DE INGENIO, PHILOSOPHIA, etc. SENECAE.

Montaigne, l. II, c. 32, et passim.

Nicole, Réflexions sur le Traité de la briéveté de la vie dans les Essais de morale, t. II, p. 278, éd. in-18, 1713.

Mallebranche, Rech. de la vérité, l. II, c. 4, part. III, p. 310, t. I de vi Senecae in imaginando, satis copiosus est.

Descartes, in suis *Lettres à une princesse d'Allemagne* (Ep. I, III, IV, V, VI) librum de Vita beata diligenter excussit.

S.-Evremond, Opusc. philos. p. 32, etc.

Shaftesbury, in suis *Charakt.*

Diderot, in opere iam supra laudato.

La Harpe, Cours de Littérature, t. IV, 212, et XIX, 1; éd. Léon Thiessé, 1829.

Villemain, Mélang. sur le Stoïcisme.

Brucker, Gesch. der Philosophie, passim.

Tiraboschi, Storia della Letteratura italiana.

Mém. de Trévoux, ann. 1717, p. 1988.

*Gedoy*n. Préf. de la trad. de Quintilien.

Journ. des Savants, 1788, oct. p. 451.

Bouhours, Man. de bien penser, dial. III, p. 226.

Le Maistre, Soir. de Pétersb. t. II, 181, 200.

Werner, De Senecae philosoph. Breslau, 1825.

Reihnard (Th. F. G.), De Senecae vita atque scriptis, Ienae, 1817.

Amelot de la Houssaye, Réflexions, Sentences et Maximes morales.

Schieck (H. A.) De causis quib. Zeno et Seneca in philosophia discrepent. Rinteln.

Czalbe, Vindiciae Senecae, in Schmidii Disp. de Seneca eiusque Theologia, in-4.

Aprini, Disp. de Relig. Senecae.

Siberi, Seneca divinis oraculis quodammodo consonans, in-4.

Garat, Fragmentum anecdotum, quod praemittendum fuit Annaeanorum operum editioni: nos repraesentavimus partem opusculi inf. pag. 798, sq.

C. EXCERPTA E SENECA.

(Confer quae iam designata sunt supra in Fabricii Notitia, pag. 26, et versionum Catalogo.)

Sententiae et Proverbia ex Plauto, Seneca et aliis.
Paris, 1548.

Erasmus, Sen. Flores, sive Sententiae excerptae,
1547, in-8. Paris.

Hato (P.) Flores utriusque Senecae, ordine alphabetico digesti.

Seneca Christianus, seu Flores Senecae, Augustae,
1782; Posonii, 1803.

Angliviel de la Beaumelle, Pensées de Sénèque,
recueillies par A. de la B., et trad. en français, 2 vol.
in-12. Paris, 1765.

— L'Esprit de Sénèque, ou les belles Pensées de
ce grand philosophe, 2 vol. in-12. Paris, 1723.

Sablier, Extr. des Épit. de Sénèq. Paris, 1770, 1
vol. in-12.

Weber, Die einzig wahre Philosophie, nachgewiesen
in den Wercken des L. Ann. Seneca. Monachii, ap.
Lentner, in-8, 1807.

Sub hoc titulo, non satis congruo, exhibet libellus
varia Senecae de philosophia cogitata et sententias,
sub aliquot capitibus proposita, adiuncto contextu
latino. Stylus germanicus est minus emendatus ver-
borumque compositio nonnumquam indecora.

1807. Dr. *Detlev I. Wilhem Olshausen*, Sammlung
auserlesener Stellen aus den saemmtlichen philoso-

phischen Schriften, d. ersten Klassen der Gelehrten-Schulen bestimmt, und herausgegeben, u. s. w. Alton. ap. Hammerich, in-8. — Accesserunt ann. seq.

— Eiusd. Erkläer. Anmerkungen zu einer sammlung auserlesener Stellen aus den philosophischen schriften des L. Ann. Seneca. Alton. ap. Hammerich, in-8.

Propter locorum, qui simul rerum tractatarum quodam nexu iunguntur, laudabilem delectum, pariter ac bonas in eosdem annotationes, haec Senecae Chrestomathia. superiorem scholarum classibus iisque omnino adolescentulis literarum studiosis, qui ingeniosi et praeclari huius scriptoris delicias primoribus saltem labris gustare velint, maximopere commendanda est.

Est solus textus nitidissime et emendate typis scriptus. In recensendo eo Ruhkopfium maxime secutus est editor, ita ut pluribus in locis ab illius recensione discederet. Interpunctioni in primis rectius constituendae singularem navavit operam, quo variis locis subobscuris lux salutarior affulsit. Nonnumquam suas ipsius coniecturas, quae veri plerumque specie blandiuntur, in textum recepit. Veteribus editionibus, nondum rite collatis, atque aliquot codicibus usus fuisse fertur. Volumen II suppeditabit commentarium in usum maxime praeceptorum. Caeterum loca in quibus ab aliorum recensione secesserit, indicavit; correctionum causas ac rationes proposuit aliorumque locorum adhuc emendandorum specimina exhibuit, in Programm. « Examinis solemnia in gymnasio Francof. celebranda. Indicit Frid. Chr. Matthiae. Praemittuntur observationes nonnullae in Senecae Epistolas. Francof. 1808, in-4. »

M. Io. Dan. Schultze, L. Ann. Senecae Observationes de natura infantum, puerorum et adolescentum (Programma quod edidit M. I. D. S.), in-4, 1808.

— Eiusdem L. Ann. Senecae Paedagogica (Programma alterum), Luben. in-4, 1809.

Ea loca quae ad liberorum educationem spectant e Senecae libris selegit, atque nexu quodam coniuncta, nulla tamen addita versione, iste liber continet.

Russwurm (I. W. B.) Seneca's Fürstenspiegel. Deutsch und Lat. Stendal. ap. Frazen, in-8, 1809.

Locos illustres, praecepta principibus salutaria exhibentes, e Senecae scriptis collegit huius libri auctor, et germanicum in sermonem versos cum textu iuxta posito evulgavit.

Fabricius (I. A.) Observationes et Coniecturae ad Senecae opera, auct. I. A. Fabricio, cum I. G. Gurlitti Gedanken über die Wirkungen d. sogenannten heidnischen Moral gegen die christliche, in Wiedeburgi philolog. paedagog. Magazin, t. II, p. IV, p. 437, etc.

Rosenmüller (I. G.) Lehren der Weisheit nachdem Seneca. Letzte Arbeit des verewigten Dr. Ioh. Georg. Rosenmüller. Leipz. Goeschen, in-4 mai. 1816. Titulus quoque, nec paucis in exemplaribus, sic scriptus invenitur: « Lehren der Weisheit für gebildete Familien, aus dem Seneca frey überstzt und mit kurzen Anmerkungen begleitet. »

Sunt varia loca praeclara e Senecae scriptis excerpta, germanice versa et sub capitibus proposita. Versio minime ad verbum est facta; saepius enim auctor suas ipsius sententias Senecae intexuit cogitatis. Praemissa est brevis vitae Senecae adumbratio. V. P.

APPENDIX.

Celeberrimus GARAT, quum in recudenda versione gall. Senecae totus fuisset, en quae de consilio ipse suo et de auctore typis mandato, quasi intra carceris muros scripsit, ann. 1794.

DE SENECA

C'est au moment où Robespierre et ses complices avaient couvert la France d'échafauds, au moment où la hache faisait tomber des milliers de têtes au milieu de nos villes, au moment où je voyais mes amis entre les mains des bourreaux, et mon nom sur les tables de proscription, que j'ai fait réimprimer *Les œuvres de Sénèque*. Il ne nous restait plus alors à tous qu'une seule chose à apprendre : à mourir. C'est là presque toute la philosophie de Sénèque : il la créa pour le règne de Néron ; elle était plus nécessaire encore sous le règne de Robespierre. Je voulus m'en pénétrer en corrigeant moi-même les épreuves du Sénèque, et multiplier, pour les Français, les exemplaires de ces ouvrages, devenus si utiles dans un malheur si universel.

Ainsi des époques et des sentiments parfaitement analogues ont inspiré, à deux mille ans de distance, le philosophe et son éditeur.

Ce fut aussi dans un siècle livré aux fureurs d'une guerre civile, allumée par les querelles de religion, que Montaigne se passionna pour la philosophie de Sénèque, qu'il mettait si fort au-dessus de celle de Cicéron. Cicéron, en effet, enseigne à

vivre , Sénèque enseigne à mourir ; et , dans les guerres civiles , c'est cette dernière leçon qu'on a besoin de recevoir. Montaigne dirait, dans son naïf langage, qu'à ces sanglantes époques il faut désapprendre à vivre, et apprendre à mourir.

Toute cette question de la préférence que les uns donnent à Sénèque, et les autres à Cicéron, dépend peut-être uniquement des circonstances et des dispositions dans lesquelles on les lit l'un et l'autre. Ce n'est pas ici un jugement du goût, c'est un jugement du besoin ; au plutôt le besoin, qui n'est le même ni dans tous les temps , ni dans tous les lieux , à mesure qu'il change et varie , soumet le goût à toutes ses variations et à tous ses changements.

Placez-vous dans le fond d'un cachot, étendu sur la paille , sur des pavés de grès , ou sur la terre humide, recevant à peine d'une lucarne assez de lumière pour lire, attendant que Robespierre ou Billaud vous envoient chercher par Samson ; et demandez-vous lequel d'un volume de Cicéron ou de Sénèque vous aimeriez le mieux avoir porté avec vous dans ce cachot.

La religion a fait des prières touchantes et sublimes pour les agonisants : Sénèque , pour ainsi dire, a fait une philosophie pour ces longues agonies auxquelles les tyrans condamnent quelquefois les nations.

Ma propre expérience m'a appris combien est différente l'impression que nous recevons de la lecture des œuvres de Sénèque, suivant la différence

des temps et des lieux où l'on les lit : il faut que je raconte ce qui m'est arrivé à cet égard.

La nature, qui m'a fait naître avec une âme ardente, idolâtre de la liberté, et avec une âme sensible, qui ne veut être libre que pour plôyer avec gloire et bonheur sous le joug des affections tendres, et des devoirs qui lient chaque homme à toute l'espèce humaine ; la nature avait placé mon berceau chez un peuple qui ne peut ouvrir aucune page de son histoire ancienne sans y trouver des traces non effacées de son éternel amour pour la liberté, et pour les vertus que la liberté enfante. Braves Liégeois vous êtes les descendants de ces fiers Éburons, devant lesquels les aigles romaines, plusieurs fois repoussées, furent plusieurs fois au moment de prendre leur vol vers les cimes des Alpes, d'où on les avait vues fondre avec impétuosité sur toutes les Gaules : et vos âmes ne sont jamais descendues de cette hauteur de l'âme de vos ancêtres, qui étonna la fierté des Romains. Aujourd'hui, comme il y a deux mille ans, vos bannières ne peuvent se déployer sans offrir à tous les regards cette devise sacrée :

*Mieux vaut mourir de franche volonté,
Que du pays perdre la liberté.*

C'est dans ces paroles, qu'au sortir du berceau mes yeux, en s'ouvrant à la lumière du jour et à celle de la vérité, apprirent à lire : c'est en prêtant une oreille attentive et avide à vos discours, où respiraient tous les sentiments qui agrandissent et qui adoucissent l'humanité, que j'appris à sentir, à

SENECA *Tom. VI*

H

penser, à agir. Je commençai la vie au milieu d'une famille qui me donnait les exemples de toutes les vertus domestiques, et au milieu d'un peuple qui me donnait les exemples de tous les dévouements à la patrie. Sans doute j'ai trop peu profité des uns et des autres : mais telle est l'ineffaçable empreinte des impressions reçues dans les premiers jours de la vie, que jamais je n'ai pu être malheureux en faisant le bien, ni heureux sans le faire. A peine je fus en état de concevoir une pensée, elle fut pour la liberté ; à peine je fus en état d'écrire une ligne, j'écrivis pour défendre sa cause. Mais j'écrivis sous les yeux des despotes qui dominaient encore aux lieux où je reçus la naissance, et il fallut expier ce crime en m'éloignant : un exil volontaire put seul me dérober aux satellites-des tyrans ; et, pour sauver mes jours, il fallut m'arracher pour longtemps à tout ce qui en faisait le charme.

Aux lieux où je trouvai un asile, le hasard, qui semblait se conformer à ma situation, fit tomber pour la première fois dans mes mains une édition des œuvres de Sénèque : je les ouvris avec avidité et comme pour les dévorer : mais à peine j'eus lu quelques pages, je sentis mon empressement se ralentir, mon esprit était frappé de l'éclat des pensées et des expressions : j'admirais cette philosophie dont la grandeur consiste à mépriser tout ce que les hommes estiment grand, à braver tout ce qu'ils trouvent terrible, à *passer*, comme le dit Sénèque lui-même, *entre la bonne et la mauvaise fortune, en jetant sur l'une et sur l'autre un regard de dédain*. Cependant j'étais étonné, et je n'étais point touché. En admirant le livre, j'étais tenté de le fermer. Je

ne lisais plus par goût, mais par projet ; ma lecture ne tarda pas à devenir un travail. J'éprouvai quelque chose de bien plus extraordinaire : cette morale de Sénèque, si propre à élever l'humanité au-dessus de l'humanité, je sentais que je n'aurais pu l'adopter pour ma morale, sans faire une grande violence à tout ce que je jugeais de meilleur dans les sentiments de mon âme, et peut-être sans m'exposer à des remords. J'avais toute l'énergie de la jeunesse, mais je n'en avais point la présomption ; je me laissai entraîner à ma manière de sentir, sans outrager, par aucun jugement précipité, le génie et la gloire de Sénèque. Je ne crus pas que Sénèque eût tort ; je ne crus pas avoir tort non plus. Je soupçonnai qu'il manquait ou quelques années à mon âge, ou quelques circonstances à ma situation, pour me rendre aussi sensible qu'il convenait à des beautés et à une morale auxquelles de si grandes âmes et de si beaux génies ont voué, dans tous les siècles, une espèce de culte. Je renvoyai la lecture de Sénèque au règne d'un Néron, si j'étais condamné à le voir.

Hélas ! au milieu des persécutions que je souffrais, et de l'exil où j'étais condamné, que j'étais loin de craindre qu'une tyrannie, cent fois plus affreuse encore que celle de tous les tyrans de Rome, fût si près de nous ! qu'il m'eût été impossible surtout de croire que bientôt l'espèce humaine allait recevoir plus d'outrages et de plaies, au nom de ces principes de douceur et de bienfaisance proclamés dans l'Europe par les Montesquieu, les Rousseau, les Helvétius et les Beccaria, qu'elle n'en avait reçu sous

les principes du despotisme le plus arbitraire dans ses maximes, le plus farouche dans ses actes !

Nous venons de passer à travers ces scènes désastreuses ; et, par une suite d'événements, Liège, ma patrie, a été mêlé à toutes les destinées de la République française ; et moi, de citoyen de Liège, j'étais devenu citoyen de la France. L'époque à laquelle j'avais si éventuellement et si indéfiniment ajourné la lecture des œuvres de Sénèque ne s'est donc que trop tôt et trop réalisée : et combien a été différente l'impression que j'en ai reçue !

La première fois j'avais peine à continuer la lecture ; cette dernière fois j'avais peine à m'en détacher. La morale de Sénèque m'avait paru outre nature dans sa hauteur ; elle ne me paraissait plus qu'au niveau des circonstances et des besoins. Je lui avais reproché d'attrister la vie : je le bénissais de dépouiller pour moi la mort de toutes ses terreurs. Je l'avais blâmé d'avoir reproduit sous tant de formes les mêmes exhortations au mépris des tyrans, des bourreaux et des supplices ; et je compris que, lorsque la nature nous attache à la vie par tant de sensations, pour rompre un pareil attachement, il faut attaquer l'âme par toutes les forces de la pensée armée des plus puissantes et des plus nombreuses expressions. Je ne me sentais pas ému, mais fortifié : Tibère, Néron, et Robespierre, ne se montrèrent plus à moi que placés à la même distance, et, pour ainsi dire, sous ce point de vue général qui, de la contemplation même des plus horribles fléaux, fait naître la lumière, sans faire naître

aucun effroi. La source des larmes que j'avais versées sur les premières victimes se tarit dans mon âme, naturellement trop sensible : mais je ne cessai de pleurer sur tant de morts héroïques, que pour les honorer par un sentiment plus digne d'elles, que lorsque je fus sûr d'en augmenter le nombre par la mienne, si dans une heure ou dans deux j'étais conduit à l'échafaud. L'homme et les empires qu'il élève et qu'il détruit, la vie, et la mort, tout parut à mes yeux sous des aspects entièrement nouveaux : je jugeai de tout comme on imagine quelquefois que pourraient juger des êtres qui parleraient de la vie après l'avoir perdue : j'aurais été un excellent personnage pour les dialogues des morts de Lucien. Passant continuellement de la lecture de Sénèque aux événements qui s'accomplissaient sous mes yeux, et de ces événements à la lecture de Sénèque, la Conciergerie de Paris et la prison de Socrate, la petite chambre de cette maison d'Utique où Caton se déchira les entrailles, et la Place de la Révolution, tout cela se confondit tellement à mes yeux, que ma mort même je ne la considérais plus comme un événement à venir, mais comme un événement passé dont je lisais l'histoire. Oui, je ne raconte rien qui ne soit rigoureusement exact et vrai : et telle est sur nos âmes la puissance d'un homme de génie pour rompre le cours de nos sensations les plus naturelles, pour faire de nous en bien comme en mal des êtres dans lesquels on a peine à reconnaître les traits universels et permanents de l'espèce humaine !

Mais pourquoi Sénèque a-t-il fait sur moi des im-

pressions si différentes, et lorsque je voulus le lire pour la première fois, dans ma fuite de Liège, et lorsque je l'ai lu à Paris au milieu des bourreaux et des victimes, et dans un temps où il m'aurait été impossible de lire deux pages d'un autre écrivain ?

Je crois pouvoir répondre à cette question ; je crois encore que ma réponse peut jeter un nouveau jour sur la philosophie de Sénèque, et sur le genre d'utilité qu'on peut en retirer dans la vie sociale.

A la première de ces deux époques de ma vie, j'étais déjà persécuté par les despotes pour la cause de la liberté ; je fuyais devant leurs satellites ; j'étais proscrit, exilé : mais ces proscriptions mêmes, ces exils des hommes libres prouvaient alors que, si la liberté ne commençait pas à régner sur la terre, elle commençait, au moins, à y parler. Ces violences des tyrans de l'Europe annonçaient leurs inquiétudes, et leurs inquiétudes leur chute. Les espérances que nous avions conçues dans les pensées des hommes de génie étaient intactes et entières ; elles étaient toutes devant nous ; elles présentaient aux imaginations un peu ardentes et élevées un champ immense de grandeur et de félicité pour tous les peuples capables de reconnaître leurs droits, et dignes de les reconquérir. J'ajouterai que le lieu où je fixai mon exil, était une campagne charmante, sur laquelle la nature semblait se complaire à répandre l'inépuisable variété de toutes ses beautés et de toutes ses richesses ; j'ajouterai que l'ami le plus cher à mon cœur, proscrit avec moi et pour la même cause, partageait mon exil, et qu'autour de nous étaient prodigués à

chaque instant, et par toutes les personnes admises dans la confiance de nos persécutions, ces soins si tendres et si touchants que les âmes sensibles ne peuvent pas refuser aux malheureux, et qui font aimer quelquefois aux malheureux jusqu'au sort qui leur attire de si douces consolations.

Dans une situation si propre à resserrer tous les liens qui m'unissaient à tous les hommes, et tous les hommes à moi, comment aurais-je pu goûter une philosophie dont le but est de séparer une âme de tout ce qui n'est pas elle-même; de faire, de sa propre perfection, l'objet unique de tous ses efforts; de lui composer une grandeur, qui l'isole, et des vertus dont le plus haut exercice est d'envisager sa propre mort d'un œil indifférent, et d'un œil sec la mort de tout ce qu'on aime? Ah! mon âme était alors pressée par d'autres besoins, elle avait besoin de pratiquer d'autres vertus! Les pensées naissantes de la liberté m'environnaient des images d'une félicité toute nouvelle pour les hommes, et je ne pouvais pas consentir à devenir indifférent pour ces images qui faisaient tressaillir mon cœur de joie, j'avais besoin de mettre un grand prix au bonheur que la nature et la société peuvent donner aux hommes, j'avais besoin de nourrir mon indignation et ma colère contre les tyrans qui bouleversent tous les principes de la société, qui empoisonnent tous les biens de la nature. Ah! loin de me détacher de tous les hommes, je voulais m'unir à eux par de nouveaux nœuds, par de nouvelles affections, pour marcher tous ensemble à ces grands combats que la liberté allait livrer au despotisme. Ce n'est pas

dans la solitude que se font les révolutions; j'aurais voulu être sans cesse avec les hommes dans les places publiques, pour leur parler; dans les armées, pour combattre avec eux et pour eux sous les drapeaux de la liberté. Cet attrait qui entraîne si puissamment un sexe vers l'autre, j'aimais à le sentir avec plus d'énergie que jamais, parce que j'avais l'espérance de laisser, dans le patrimoine de mes enfants, la liberté comme un de mes acquêts.

Je dus donc rejeter loin de cette époque de ma vie cette philosophie de Sénèque, qui contrastait si entièrement avec elle, qui voulait effacer devant mon imagination cette suite de tableaux enchantés et sublimes que lui traçait l'avenir.

Lorsque je repris Sénèque à Paris, non seulement pour le lire, mais pour le réimprimer, les temps, les choses, mon esprit, mon cœur, l'avenir même, en quelque sorte, étaient bien changés!

Les principes de la liberté sociale introduits rapidement, répandus universellement chez le peuple de l'Europe où les esprits ont le plus d'activité, et les caractères le plus d'ardeur, avaient produit en France la révolution la plus étonnante qui ait jamais changé la face des choses humaines. Ni les hommes, ni les lois, ni les mœurs, ni les fortunes, ni les villes, ni les campagnes, rien n'était resté le même.

Mais, ô éternel sujet d'étonnement et de douleur! dans ces universelles mutations, faites au nom de la liberté pour fonder sur les droits de l'homme toute la puissance sociale, et pour employer toute

la puissance sociale à son bonheur, les droits de l'homme, proclamés par des maximes générales, étaient outragés tous les jours dans des actes publics. La puissance destinée à créer une république surpassait, dans l'espace de quelques mois, les forfaits commis dans tous les siècles par les plus farouches despotes. Les statues de la liberté, plus arrosées du sang de ses adorateurs que de ses ennemis, ne se montraient plus au genre humain que comme ces divinités de Carthage, qui n'avaient pour autels que des bûchers, et pour culte que la mort. Ces promesses des hommes de génie sur la foi desquelles la France s'était engagée dans une entreprise si inouïe, n'inspiraient plus qu'une confiance incertaine, et on était tenté d'aller en pleurant sur les tombes des Montesquieu et des Rousseau effacer toutes les épitaphes, pour y graver ces mots: *vous nous avez trompés!* Les fauteurs du despotisme, réjouis de nos calamités, regravèrent leurs maximes effacées sur les feuillets de nos fatales expériences, et la cause du genre humain paraissait perdue, parce que celle de la République française était souillée par tous les crimes. Dans cet anéantissement de toutes les espérances sociales, toutes les affections de la nature étaient comme évanouies. Aucun sentiment doux et consolateur ne pouvait pénétrer dans les âmes étouffées, pour ainsi dire, sous le poids des malheurs de tout un peuple. Celui qui aurait voulu jouir des affections attachées aux noms sacrés de père, de fils, d'époux et de frère, aurait comme éprouvé des remords; il n'y avait plus de jouissance et de joie qu'entre ceux qui mouraient

ensemble ; et, pour se permettre un sourire ou une larme qui ne fût pas amère, il fallait avoir entendu l'arrêt de sa mort.

Ah ! dans une pareille situation, dans cette situation où il fallait être prêt à chaque instant à braver ce qu'il y a de plus affreux, et, ce qui est bien plus difficile, à se séparer à jamais de ce qu'on aime le plus, on avait besoin d'une philosophie qui apprend à renoncer à tous les biens avant qu'on vous les arrache, qui vous promène d'avance dans les tombeaux pour vous accoutumer au nouveau domicile que vous allez habiter, qui vous sépare du genre humain, qui ne peut plus rien sur vous, et pour lequel vous ne pouvez plus vous-même ni rien faire, ni rien espérer ; qui vous crée enfin une grandeur et une force personnelle, que les tyrans et les bourreaux pourront briser, mais qu'ils ne pourront faire trembler. Telle est la philosophie de Sénèque ; je ne connais que celle-là qui puisse convenir à l'état d'où nous sommes sortis le neuf thermidor.

Elle était devenue la mienne cette philosophie, et tant qu'elle a été en France le premier besoin de tous, je l'ai gardée. Tant que Robespierre a régné, j'étais prêt à voir couler mon sang ; et aucune puissance sur la terre, aucune violence n'aurait pu faire tomber une larme de mes yeux.

A l'instant où ce règne affreux de Robespierre expira avec lui, le stoïcisme, dont le triple airain environnait et enveloppait, pour ainsi dire, mon cœur l'abandonna ; tous les sentiments de la nature y

rentrèrent, lorsque le tyran qui les avait étouffés ne fut plus ; et ce fut dans ce jour de triomphe et de joie, que toutes les larmes , que je retenais depuis un an , coulèrent à la fois et par torrents sur toutes les victimes que la hache avait frappées sous mes yeux. Je rentrai dans la nature, lorsqu'une grande nation rentrait sous l'empire de la justice ; je me permis d'être sensible, lorsqu'il me fut permis d'espérer encore pour la France quelques vertus publiques, et quelque bonheur.

Voilà l'histoire de mes relations avec Sénèque.

Faut-il en conclure que la lecture de ses ouvrages ne convient qu'à des temps de calamités semblables à ceux à travers lesquels nous venons de passer ? Hélas ! quand il serait vrai, ce ne serait pas une raison d'attacher un moindre prix à ses sublimes productions : les jours de désastres et de malheur ne sont rares ni pour aucun homme ni pour aucun empire, et la tyrannie a peut-être aussi souvent désolé les peuples libres, que le despotisme les peuples d'esclaves ! Sous les rois et sous les républiques il peut être trop souvent nécessaire de se créer au fond de son âme un asile sacré et impénétrable , où cette haute philosophie nous sépare de l'univers et presque de la vie ; et le genre humain doit un culte d'admiration et de reconnaissance au philosophe qui, seul, peut lui prêter un secours suffisant, lorsqu'au milieu de tous les autres philosophes épressés autour de lui il est obligé de donner le signal de miséricorde.

Il ne faut pas croire, au reste, que Sénèque, qui a prêté un langage si éculant et si élevé aux

maximes du stoïcisme, ne soit jamais qu'un philosophe stoïcien.

Le génie de Sénèque avait trop de grandeur pour être renfermé dans les maximes de cette secte même qui a tant agrandi la nature humaine.

C'est le propre des sectes comme des partis, d'étendre les passions ou de resserrer les idées : ceux qui se dévouent à une secte, quelle qu'elle soit, sont des esclaves ; ceux mêmes qui en sont les créateurs, emprisonnent, en quelque sorte, leur génie dans l'école où ils règnent avec leurs maximes. L'homme, doué véritablement d'un grand esprit, veut exercer sa puissance sur tous, et ne veut avoir d'empire sur personne. La soumission d'une école, les applaudissements d'un théâtre l'humilieraient, s'il était avide de gloire : il est venu au monde, et c'est là qu'il veut parler. Pour lui il y a des vérités qui se lient à celles qui sont déjà découvertes, qui se lieront à celles qui se découvriront : il n'y a point de symbole et de corps de doctrine, parce qu'il est persuadé que nos connaissances seront toujours incomplètes ; que leur énoncé est toujours imparfait, et que toutes les générations s'écouleront avant que l'homme ait aperçu et ordonné tous les rapports qui le lient aux choses, et aux êtres au milieu desquels la nature a placé son espèce. Dans cette indépendance, l'esprit reste ouvert à toutes les lumières qui peuvent lui être présentées, et par toutes les sectes de philosophie, et par tous les objets de la nature. Il s'approprie tout, parce que rien ne lui appartient exclusivement, et qu'il n'appartient à rien : semblable à l'espace, où tous les

corps se placent et se meuvent , le génie du vrai philosophe admet toutes les vérités existantes ; il ne les reconnaît pas à la signature du philosophe qui les publie, mais à l'évidence avec laquelle les vérités lui montrent elles-mêmes la réalité du rapport exact qui les constitue. Il ne demande point si une vérité est d'Aristote, de Zénon ou d'Epicure, mais si elle est de la nature.

C'est le stoïcisme qui a adopté Sénèque, beaucoup plus que Sénèque n'a adopté le stoïcisme.

Sénèque a pris aux stoïciens ce qu'ils avaient de bon ; il leur a laissé le reste. Il n'en a point pris cette affectation d'austérité, ces longues barbes, ces manteaux déchirés avant le temps, ou salis avant le service, ces privations d'un plaisir honnête qui allument une passion criminelle, toutes ces singularités qui dénoncent à la vanité du monde l'orgueil du philosophe, et toutes ces tortures du corps qui dénaturent et font haïr la philosophie ; il n'en a pas pris ce langage dépouillé à dessein de toute grâce et de toute beauté, réduit par art au strict nécessaire pour former une proposition ; ces subtilités de la dialectique, bien plus puériles que les ornements les plus recherchés du discours, ces jeux du syllogisme, qui se plaît à former péniblement des nœuds ; pour les dénouer bien plus péniblement encore, et qui introduisirent la hideuse scholastique dans les écoles d'antiquité, avant qu'elle devint l'unique science des écoles ouvertes par les moines dans les universités de l'Europe moderne.

Sénèque rejette également de son style, et les glaces de la dialectique, qui répandent sur les plus

importantes vérités bien plus d'indifférence que d'évidence, et ces flammes d'une éloquence ardente, qui, avant qu'une opinion ait été revêtue d'aucun caractère de la vérité, la font embrasser avec passion aux imaginations échauffées et allumées.

Parmi les lettres de Sénèque, il y en a trois ou quatre où il traite spécialement et de ce stile nu de quelques stoïciens, qui effraie par sa sécheresse, et de cette pompe du discours, que quelques philosophes de l'école de Platon ont empruntée à l'art oratoire : il se moque également, avec beaucoup de grâce, des uns et des autres ; il montre, avec une grande supériorité de raison, pourquoi ces deux espèces de langage, quoiqu'elles soient très-opposées, sont également impropres pour atteindre à la vérité, pour lui laisser ses beautés naturelles, pour ne pas lui en prêter d'étrangères. Je ne connais rien dans l'antiquité qui approche autant, sans pourtant y arriver, de cette philosophie, si profonde et si lumineuse, avec laquelle quelques philosophes anglais et français ont parlé des langues et de leur influence.

Ce qui caractérise le style de Sénèque, c'est une précision singulière, qui décompose une idée principale dans tous ses accessoires et dans toutes ses nuances, qui donne de l'éclat aux détails qu'elle multiplie, et rend les décisions du jugement plus sûres, en même temps qu'elle ajoute aux richesses de l'imagination.

Il ne tourne pas, comme on l'a dit, autour de la

même idée, mais il la voit, et il la rend avec tous ses entours; ce qui est bien différent.

Sénèque ne tourmente jamais son esprit, mais il tourmente quelquefois celui de ses lecteurs qui en ont moins que lui.

Sénèque, il est vrai, s'arrête long-temps sur la même vérité; mais songez qu'il ne veut pas seulement la voir et la présenter, qu'il veut encore la méditer, et vous la faire méditer avec lui. Avec lui, il n'est pas question seulement de savoir ce qu'il faut penser de la mort; il faut se préparer pour le moment où Sylvanus viendra vous dire de la part de Néron: *Mourez*; à demander tranquillement ses tablettes, pour y graver ses dernières volontés; à soutenir le courage de ses amis, en leur disant: *où sont donc ces préceptes de la sagesse dont nous avons tant parlé?* à prendre un poison très-actif, parce que le sang, épuisé par l'âge et par une excessive sobriété, sort avec trop de lenteur des veines, des jambes et des cuisses qu'on s'est ouvertes soi-même: à dicter enfin à plusieurs secrétaires, dans ces derniers moments qu'on presse par le fer et par le poison, des discours dont la perte sera le regret de tous les siècles.

Quand on écrit pour arriver à une telle fin, ce n'est pas pour le goût qui aime à passer rapidement d'une pensée à l'autre qu'on écrit, c'est pour la vertu, qui ne pénètre de toute sa force et de toute son énergie que l'ame reposée, pour ainsi dire, sur l'inépuisable fécondité de ses exhortations: hélas! quand on a aussi quelque goût pour la vertu, ses leçons n'ont pas besoin

d'être si variées pour être toujours douces et puissantes!

Ce qui confond, c'est que dans ses lettres à Lucilius, qui sont au nombre de 124, et qui roulent presque toutes sur un même fonds d'idées, Sénèque ait trouvé le moyen de présenter sous tant de formes différentes, et avec une si prodigieuse diversité d'idées accessoires, les mêmes préceptes sur la vertu, sur la raison, sur l'honnête, sur la vie, et sur la mort. Il n'y a qu'une grande passion qui puisse prêter si constamment des charmes nouveaux aux mêmes objets; et cela seul suffirait pour prouver combien l'amour de Sénèque pour la vertu était sincère et profond.....

Sénèque, qui diffère tant des stoïciens par la grace de son esprit et par l'éclat de son style, en diffère encore davantage, peut-être, par la douceur touchante de son caractère, et par les sentiments tendres qui de son âme s'épanchent souvent sous sa plume....

Dans la vieillesse même, Sénèque eut le besoin d'un sentiment qu'on excuse peu dans un philosophe, et qu'un vieillard ne peut sauver du ridicule qu'en le faisant partager à l'objet qui le lui inspire. Le stoïcien aima une jeune femme, et il en fut aimé: espèce de miracle qu'opèrent pourtant quelquefois les graces de l'esprit, la réunion des vertus aimables aux vérités sublimes, et la gloire des talents qui couvre l'idée de la défaillance des années par les idées d'immortalité qu'elle réveille sans cesse. Pauline, qui n'était point condamnée à mort par Néron, voulut que la sentence prononcée contre son mari fût aussi pro-

noncée contre elle: et, lorsqu'on arrêta son sang à son insu, elle conserva sur tous les traits une pâleur qui attesta toujours qu'elle avait perdu une partie de sa vie avec son mari, et qu'elle conservait le reste à regret.

COMPENDIORVM IN SENECAE INDICE OCCVRENTIVM
EXPLICATIO.

Beuz de Beneficiis (in t. II.) — *Br. V. de Brevitate vitae* (t. I.), — *Clem. de Clementia* (t. I.), — *C. Helv. Consolatio ad Helviam* (t. II.), — *C. Marc. Consol. ad Marciam* (t. II.), — *C. Pol. Cons. ad Polybium* (t. II.), — *C. Sap. de Constantia sapientis* (t. I.), — *Exc. Excerpta e Senecae libris* (t. IV.), — *Epigr. Epigrammata* (t. IV.), — *Epist. Epistolae* (t. III e IV.), — *Frag. Fragmenta* (t. IV.), — *Fr. nov. Fragmenta nova* (t. IV.), — *Ir. de Ira* (t. I.), — *Lud. De morte Claudii Caesar. Ludus* (t. II.), — *Ot. sap. De Otio sapientis* (t. I.), — *Prov. de Providentia* (t. II.), — *Q. N. Quaestiones naturales* (t. V.), — *Tr. an. De Tranquillitate animi* (t. I.), — *V. Best. De Vita beata* (t. I.).

N. B. Numerus romanis signis expressus librum, arabicis vero, capit et paragraphum indicat.

INDEX

RERVV ET VERBORVV PRAECIPVORVV

IN SENECA PHILOSOPHO

OCCVRRRENTIVM

INDEX

RERVM ET VERBORVM

IN L. ANNAEO SENECA

MEMORABILIVM.

ACA

- A* capite bona valetudo, Clem. II, 2, 1.
Agrox petram non nisi antistites calcant, Q. N. IV, 2, 2.
Abnoctantem Iovem inducunt poëtae, V. Beat. 26, 6.
Abominandum remedii genus, Ir. 1, 12, 6.
Abcondita multa in rerum natura, Q. N. VII, 31, 1.
Absentes inter nihil componitur, Frag. Nov. 1. — *quae* irritant et concitant ad praesentiam non ferunt, ib.
Abolvere timoris, Benef. IV, 27, 1.
Abstinentia animalium cur inducta a Pythagora et Sextio, Epist. 108, 12. — quorundam animalium, superstitionis argumentum, Epist. 108, 22. — abstinentias laus, Epist. 110, 11; 123, 1.
Academia, Benef. VI, 41, 1.
Academicus incerta omnia dicit, Epist. 88, 5. — Academici veteres et minores nullum antistitem relinquerunt, Q. N. VII, 32, 2. — Academicorum veterum opinio improbat, Epist. 71, 17. —

ACE

- Epist. 71, 17*. — nova scientia nihil scire, Epist. 88, 38.
Acceptorum oblitio unde sit, Epist. 31, 26.
Accessio, Benef. II, 14, 3. — accessio et morbus, Ir. III, 4, 4.
Accidunt nobis plura mala quam contingunt, Epist. 110, 3.
Accipere et dare, contraria, Benef. V, 10, 2. — qui accipere nova non vult, acceptis offenditur, Benef. IV, 40, 2. — in aspero et prubo, Epist. 49, 2.
Accusandi rabies sub Tiberio Caesare, Benef. III, 26, 1.
Accusatoris partibus fungi, Epist. 28, 2.
Acerbum (nihil tam) in quo solatium aequus animus non inveniat, Tr. An. 10, 4.
Acerbus (de sono), Q. N. II, 22, 2.
Acerimas feras exagitat vox, Ir. II, 41, 5.
Acetabula et calculi praestigiatorum, Epist. 43, 2.

Achacis libertas cum immunitate data, Benef. V, 46, 7.

Achaia terrae motu agitata, Q. N. VI, 4, 41. — Achaiae civitates Ponticis litoribus impositae, C. Helv. 6, 8. — urbes terrarum motibus prostratae, Epist. 91, 9. — vitium soli, male cohaerere, Q. N. VI, 4, 43.

Acherusius lacus, Epist. 55, 7.

Achilles, Ir. II, 2, 4. — Achilles Homericus, Tr. An. 2, 41. — Achilles et Patrocli anni, Epist. 88, 6.

Achivos et Troianos persalutare, Epist. 27, 4.

Aeies humana multa consequi non potest, Q. N. VII, 31, 1.

Aclius Aviola cos. Lud. 4, 4.

Acta (in) beneficium non mitto, Benef. II, 40, 4.

Actiacum mare, Clem. I, 41, 1.

Actio ex conducto et locato, Benef. III, 7, 4. — ingrati, Benef. III, 5, 2. — actioni genuit nos natura, Ot. Sap. 34, 3; 32, 8. — actiones in foro separantur, Benef. VI, 5, 4. — omnes vitae totius honesti ac turpis respectu temperantur, Epist. 76, 43. — virtutum omnes pares sunt, Epist. 68, 8 et 34.

Actuarii vice fungi, Epist. 33, 9.

Actuosa ignis, Ir. II, 49, 4. — actuosa vita, Tr. An. 3, 42. — actuosior animus, Epist. 39, 3.

Actus vitae facilis, Epist. 80, 16.

Acuta quaedam inefficacia sua subtilitate, Epist. 83, 25.

Adamas secari, aut caedi, vel deteri potest, C. Sap. 3, 7.

Addicere, in auspiciis usurpatum, Br. Vit. 44, 3.

Additamentum, Epist. 47, 6.

Adexpetendum et expetendum, Epist. 47, 3.

Aduspota, indifferencia, Epist. 82, 9.

Aditialis coena, Epist. 422, 3 sq. — aditiales coenae tricies H S constituerunt, Epist. 95, 41.

Adiatorium, Ir. I, 9, 4. — cibus corporis, Epist. 88, 21. — mutuum, Ir. 4, 5, 2. — virtutis, Ir. I, 13, 3. — aliud genus admittit litterarum, Epist. 27, 3. — adiutorio alieno, Benef. II, 23, 3. — lento, Ir. II, 40, 6.

Adiminiculum, Epist. 59, 5.

Admirator incitamentum est ambitionis et luxuriae, Epist. 94, 70.

Admiror eloquentissimos viros et deditos Ennio, etc. Frag. 8.

Admissarius, Q. N. I, 46, 2.

Admissionis interioris prima cohors, Clem. I, 40, 1. — admissiones primae et secundae, Benef. VI, 33, 3.

Admonendine sint omnes promissue? Epist. 20, 4.

Admonere, genus adhortandi est, Epist. 94, 25.

Admonitio aliquando interveniat verecunda, quae non poscat, nec in sua vocet, Benef. VII, 24, 3. — facit taedium, Benef. II, 41, 6. — admonitiones in beneficiis vitandae, Benef. II, 6, 2.

Adolescens secreto ambulans monetur ne solitudine male utatur; Epist. 40, 4. — tristis hilari et amabili praefertur, Epist. 36, 2. — adolescentis et senis corrigendi vitia diversa, Epist. 25, 1. — adolescentium frequens vitium, Epist. 422, 6.

Adolescentia fructuosior, infantia dulcior, Epist. 9, 5.

Adornandum est omni genere quod des, quo sit acceptius, Benef. II, 8, 4.

Adrumetum (vel Grumentum) obessum, Benef. III, 23, 4.

Adspicere in auguriis, Q. N. II, 32, 7.

Adversa non sunt metuenda, Epist. 43, 4. — pro his sunt quibus eveniunt, Prov. 3, 4.

Adulandi certamen apud principes et reges, Benef. VI, 30, 3.

Adulatio amicitiae similis, Epist. 45, 5. — pernicioſa, Tr. An. I, 12. — a sepe dum blanditur, offendit, Ir. II, 28, 4. — adulationibus minime credendum, Epist. 59, 11.

Adulatores fugiendi, Q. N. IV, Praef. 12. — adulatorum voces excludendae, Epist. 123, 8 sqq. Vide *Asentorio*.

Adulterium Clodii cum Caesaris uxore, Epist. 97, 2. — sponsalium genus decentissimum, Benef. I, 9, 4. — adulterii pudor nullus, Benef. III, 46, 2.

Advocare, Clem. I, 9, 8.

Advocatio, Ir. III, 9, 2. — ambitiſior, Ir. I, 16, 1. — petita, Ir. III, 12, 3. — tacita, Ir. 3, 8. — advocacionem dare, Tr. An. II, 29, 2; Q. N. VII, 10, 1. — petere, Q. N. I, 16, 12. — postulare, Epist. 22, 9.

Advocatus, Ir. III, 7, 3; Clem. I, 9, 5. — bonae mentis, Epist. 94, 59. — idoneus, Epist. 108, 13. — advocatum ista non quaerunt, Epist. 94, 29. — advocatum non invenit Claudius, Lud. 14, 1. — apparet opus esse advocato, Epist. 94, 52. — quomodo opus est, Epist. 109, 12.

Aecacus, homo iustissimus, Lud. 14, 2. — iussit Claudium Caesarem alea ludere, 14, 3. — Aecaci tribunal, ibid. 14, 1.

Aedificia veterum qualia, Epist. 90, 8 et 9. — aedificiorum luxuria, Epist. 114, 9; 115, 9.

Aedilem metuentia loca, V. Best. 7, 2. — aedilium officium describitur, Epist. 86, 9.

Aeternus non exorandus, Ep. 41, 1.

Aeger medicinam, non rationem, quaerit, Epist. 104, 18. — aegri infelicitas, Epist. 78, 1, sqq. — aegro assidere, Benef. III, 9, 2. — aegrum maxime reficit amicorum affectus et sermo, Epist. 78, 5. — o infelicem aegrum, ibid. 23. — aegris sana miscere initium morbi, Tr. An. 7, 2.

Aegaeon mare, Epist. 89, 19. — in Aegaeo mari insula surrexit, Q. N. II, 26, 3.

Aegialus diligentissimus pater familiae, Epist. 86, 9.

Aegii terrae motus Patris non fuit auditus, Q. N. VI, 25, 4.

Aegritudo in sapientem non cadit, Clem. II, 5, 4.

Aegroti consolatio, Excerpt.

Aegyptus, Q. N. I, Praef. 7; Br. Vit. V, 3. — infida, C. Helv. 9, 7. Nili incremento dilatata fuit, Q. N. VI, 26, 1. — quatenus nunquam tremuisse tradunt, movetur tamen, Q. N. VI, 26, 1. — quando inundatur, Q. N. IV, 2, 1. — Aegypti fertilitas ad mensuram Nili respondet, Q. N. IV, 2, 9 et 10. — praefectus Babillus, ibid. 12. — et avunculus Senecae, C. Helv. 17, 5. — sacerdotes et praefecti stipem et aurea dona in ora Nili iaciunt, Q. N. IV, 2, 8.

Aegyptii Tiberii Caesaris principatu urbe pellebantur, Epist. 108, 22. — alioquin studiosi siderum observatores, nil de cometis tradiderunt, Q. N. VII, 3, 1. — latrones Philetas vocant, Epist. 51, 13. — quot elementa feterint, et quomodo ea dividerint, Q. N. III, 14, 1.

Aegyptiis (ex) aegris advectae maculae columnarum, Epist. 115, 9.

Aegyptius carnifex, C. Marc. 20, 6. — miles, C. Marc. 14, 2.

Aeneae pietas in parentis, Benef.

III, 37, 4. — Aeneae mater vera, Epist. 88, 32.

Aeneatores, Epist. 84, 40.

Aequinoctium, Q. N. III, 46, 2.

Aër an ex atomis constet, Q. N. II, 6, 2. — cur turbidus et inconstans, Q. N. II, 41, 1. — frigidus per se et obscurus, Q. N. II, 40, 4. — inter ea corpora est a quibus unitas, Q. N. II, 2, 4. — mas et femina, Q. N. III, 44, 1. — naturalem vim se movendi habet, Q. N. V, 6. — nunquam immobilis, Q. N. V, 1, 2. — quomodo sit pars et materia mundi, Q. N. V, 4, 1. — quo terris propior, eo crassior, Q. N. IV, 40, 4. — unde accendatur, Q. N. II, 40, 4 sqq. quo altior eone purior est? Q. N. IV, 40, 4. — quomodo teratur sententia veterum, Q. N. I, 4, 4. — aëris et venti discrimen, Q. N. V, 5, 1. — partes tres, Q. N. II, 40, 2, sqq. — natura, Q. N. II, 4, 1, sqq. — vitia, Q. N. II, 4, 1, sqq. — vitia, Q. N. VI, 27, 2. — intensio, Q. N. II, 6, 2. — aëris in parte vicina terris, nivem concipi, Q. N. IV, 42, 4.

Aeruscans civis, Clem. II, 6, 2.

Aes alienum quis habere dicatur, Benef. V, 14, 3. — grave, Q. N. I, 47, 9. — leve et grave, Epist. 49, 40. — ad aes exire, Epist. 88, 1.

Aeschines, pauper Socratis auditor, quem nihil haberet seipsum donat praeceptor, Benef. I, 8, 1.

Aesopaeus logos, C. Polyb. 27, 1.

Aesopi nobilis patina, Epist. 95, 26.

Aestate qui loca sub terra refrigescant, Q. N. IV, 3, 26.

Aestimare se ipsum necesse est, Tr. An. 4, 1. — aestimanda est eius persona cui damus, Benef. II, 45, 3.

Aestus aequinoctialis omnium maximus, Q. N. III, 28, 7. — aestus

ordo, Q. N. III, 28, 7. — aestus ordo, Q. N. III, 28, 6 et 7.

Aetas ad bonam mentem aptior, Epist. 69, 42. — nihil confert beatiae vitae, Epist. 93, 2 sqq. — tota partibus constat, Epist. 42, 5. — quorum brevissima sit, Br. Vit. 45, 4. — etiamsi duplicetur, ad discenda non sufficeret, Epist. 49, 5. — aetatis humanae brevitatem, Epist. 99, 40 et 41. — aetatem stultum disponere, Epist. 402, 4, sqq. — aetatum omnium semina nobis insita, Benef. IV, 6, 6. — quae iucundissima, Epist. 42, 4.

Aeternitas animarum, Epist. 108, 4.

Aeterno nil noxium, Epist. 57, 6.

Aetiologia seu causarum inquisitio, (melius *Ethologia*) Epist. 95, 66.

Aethiopia ferventissima caetivibus, Q. N. IV, 2, 47. — Aethiopiae solitudines cur aicae, Q. N. III, 6, 1. — Aethiopiae vastitas, Q. N. I, Praef. 7.

Aethiops minimus, Epist. 85, 35. — Aethiopsis color inter suos insignitus non est, Ir. III, 2, 6. — Aethiopes Macrobius Cambysem ob libera responsa irritant, Ir. II, 20, 2.

Aetna, Benef. VI, 36, 1. — aliquando multo igne abundavit, Q. N. II, 30, 1. — Siciliae mons, unicus a Messala dictus, Epist. 54, 1. — consumaturne et subsidat, an vero ignis minuat, Epist. 79, 4. — ingentem vim arenae urentis effundit, Q. N. II, 30, 1. — Lucilio salivam movet, Epist. 79, 6. — Aetnae incendium, Benef. III, 37, 2. — Aetnam plures descriperant poetae, Epist. 79, 4 et 5. — Aetnam ascendere, Epist. 79, 2.

Aevi brevitatem, Epist. 99, 28.

Affectio naturalis rationi inexpressibilis, Epist. 57, 3.

Affectus nullus in quo non ira domineetur, Ir. II, 36, 6. — affectus et morbus animi, quid differant, Epist. 75, 9. — affectus quid, et affectibus praeludentia principia, Ir. II, 2, 5. — affectus indicia falso existimata, Ir. II, 3, 1. — affectus Stoicis corpora sunt, Epist. 106, 2 sqq. — an, ut vult Aristoteles, virtuti pro armis sint, Ir. II, 16, 7. — omnes disciplina domari possunt, Ir. II, 12, 6. — omnes sui signa dant, Ir. I, 1, 6. — quemadmodum crescant vel efferantur, Ir. II, 4, 1. — affectuum prae-nuntia, Ir. III, 10, 2. — affectuum mediocritas impugnatur, Ir. I, 10, 2. — affectus habere modicos, an nullus: utrum satius, Epist. 116, 1. — affectibus carent multa animalia, Ir. I, 3, 4. — prorsus careat, sapiens, Epist. 85, 3. — faciem subdunt carmina, ib. 115, 12. — honestis indulgendum, Epist. 104, 3. — incipientibus resistendum, Epist. 116, 3.

Affligere pocula, Ir. I, 16, 19.

Affuisse sibi nemo dicitur, Benef. V, 8, 2.

Africa, C. Helv. 9, 7. — Africae deserta, Epist. 94, 66. — per solitudines exercitum duxit Caesar, Epist. 94, 33. — ex solitudinibus columnae advectae, Epist. 115, 9. — Africam et Hispanias mare sciunxit, Q. N. VI, 20, 4. — incolunt Tyrii, C. Helv. 6, 9. — in Africa cur pauci fontes, Q. N. III, 6, 1. — in Africa serpentes legionibus Romanis bello terribiliores, Epist. 82, 25.

Africus ventus, Graecis *λύψ*, Q. N. V, 16, 6.

Agamemnon properans ad muros Mycenarum, Epist. 66, 26.

Agatho, Lud. 12, 1.

Agri iabere, Ir. I, 16, 4.

Agitatorum laetitia septimo spatio

palmae appropinquantium, Epist. 30, 11.

Aglaia, Gratiarum maxima natu, Benef. I, 3, 6.

Agmina exoletorum, descripta per nationes et colores, Epist. 95, 24.

Agnus nubibus immolari solitus, Q. N. IV, 6, 2 et 3.

Agricola perdet quod sparsit, si labores suos destituet, Benef. II, 11, 4. — agricolae votum annonae caritas, Benef. VI, 38, 3. — agricolam arbor perducta ad fructum delectat, Epist. 34, 1. — agricolae boni sunt imitandi, Clem. II, 7, 5.

Agriculturam Posidonius sapientum inventum ait, Epist. 90, 21.

Agri donari reip. possunt, Benef. VII, 4, 4. — agro non datur beneficium colendo, sed agri domino, Benef. V, 18, 2.

Agrippa, Attici gener, Epist. 21, 4. — ab Augusto desideratur, Benef. VI, 32, 2. — Agrippae laus, Benef. III, 32, 2. Vide *M. Agrippa*.

Aiacem in mortem egit furor, Ir. II, 26, 4.

Alas vellere, Epist. 114, 14.

Albanum, C. Polyb. 36, 4. — in Albanum nocte multa perveni, Epist. 123, 1.

Albula circa canales mos duratur, Q. N. III, 20, 4.

Album (ad) sedere, Epist. 48, 9. — (ad) verba dirigere, Epist. 59, 1. — in album census et equestria haereditas mittit, Benef. III, 7, 6.

Alcibiades ab Aeschine victus, Benef. I, 8, 2. — Alcibiades Socrati obiectus fuit, V. Reat. 27, 6.

Alea solatium principis Romani sororem lugentis, C. Polyb. 36, 5.

Alexander Macedo a Corinthiis civitate donatus, Benef. I, 13, 1. — a puerilla latro, hostium et amicorum

perniciēs, *ibid.* 3. — nepos Antigoni, *Ir.* III, 22, 5. — a nullo se beneficiis victum glorians, à Diogene victus fuit, *Benef.* V, 6, 1. — Babylonis muros intravit, *C. Sēp.* 6, 5. — Clitum carissimum sibi inter epulas transfodit, *Ir.* III, 17, 2; *Epist.* 83, 18. — Darium occidit, *Q. N.* VI, 23, 2. — falsum gessit cognomen, *Epist.* 91, 16. — geometriam discere coepit, *Epist.* 91, 17. — iactatur se Herculi aequari, *Benef.* I, 13, 2. — lanceam in convivā torcit, *Ir.* III, 22, 5. — Liberi Herculisque vestigia sequutus, *Benef.* VII, 3, 1. — Alexander praedo, *Q. N.* III, Praef. 5. — Lysimacum sibi familiarem leoni obiecit, *Ir.* III, 17, 3. — monitioni macris de veneno Philippi medici locum non dedit, *Ir.* II, 23, 3. — post Darium et Indos pauper est, *Epist.* 119, 8. — quid sit ultra mare magnum, quaerit; *Q. N.* V, 18, 9. — victor ab Oriente in Oceanum usque, affectibus succubuit, *Epist.* 113, 23. — scrutatur maria ignota, *Epist.* 119, 8. — in Oceanum classes mittit novas, *ibid.* mundi claustra perrumpit, *ibid.* — vulneratus hominem se fatetur, non Iovis filium, *Epist.* 49, 12. — Xenophanto canente matutini ad arma misit, *Ir.* II, 2, 6. — Alexandri cui-dam urbem donantis vox stultissima, *Benef.* II, 14, 1. — crimen aeternum Gallisthenes, *Q. N.* VI, 23, 1. — crudelitas, *Clem.* I, 25, 1. — cupido insatiabilis, *Benef.* VII, 3, 1. — fastus, *Benef.* I, 12, 2. — furor et cupiditas, *Epist.* 94, 21. — latrocinia, *Q. N.* III, 1, 5. — superbia, *Benef.* V, 6, 1. — responsum cuidam civitati dimidium regum omnium promittenti datum, *Epist.* 53, 10. — Alexandro Macedonti felix temeritas pro virtute fuit, *Benef.* I, 13, 3. —

locupletior fuit Diogenes, *Benef.* V, 4, 1. — Alexandrum bibendi intemperantia et Herculeus scyphus condidit, *Epist.* 83, 21.

Alexandria, *Epist.* 102, 21. — Alexandriae bibliotheca combasta, *Tr. An.* 9, 4. — nives non cadunt, *Q. N.* IV, 2, 18. — totum licet, *Lud.* 8, 1.

Alexandrina perfidia, *Br. Vit.* 14, 1. — Alexandrinae naves, et earum insigne, *Epist.* 77, 1. — Alexandrina marmora, *Epist.* 86, 5.

Algere, *Q. N.* VI, 24, 4. — pedes, *IV*, 5, 2.

Alica, *Epist.* 122, 16.

Alenatio et stupor, *Epist.* 78, 7.

Alienatum corpus, *Epist.* 89, 18.

Alienigenarum gentium sacra, *Epist.* 108, 22.

Alienum est omne, quicquid optando venit, *Epist.* 8, 8.

Alimenta antiqua, illex et quercus, *Q. N.* III, 27, 5.

Alipilus, *Epist.* 56, 2.

Alipetes, *Epist.* 56, 1.

Allius, vide *M. Allius*.

Allobrogicus Fabius, *Bén.* IV, 30, 2.

Allobrogum cohors, *Benef.* V, 16, 1.

Allucinationes, *V. Beat.* 26, 6.

Allogia, excutere, *Lud.* 7, 1.

Αλόγως γιγνέσθαι (corruptus locus), *Lud.* 8, 1.

Alpes, *Q. N.* IV, 11, 1.

Alpheus poetis celebratus, in Achaia mergitur, et in Sicilia fontem Arethusam effundit, *Q. N.* VI, 8, 2. — et Arethusa, *Q. N.* III, 26, 4.

Altitudo montium cum terra comparata, *Q. N.* IV, 1.

Amā rationem, *Epist.* 74, 21. — amare et amicum esse diversa, *Epist.* 9, 9 et 10. — amare parentes nulla lex iubet, *Benef.* IV, 17. — amantium affectus, insana omicilia, *Epist.*

9; 9. — desideria, Benef. VI, 25, 4. — amantum oscula exercent amorem, Benef. VII, 42, fin. — amari usque in delicias, Benef. IV, 5, 4.

Amaritudo vini delectat, Epist. 63, 3.

Amarum nihil aequè quamdiu pendere, Benef. II, 5, 1.

Amatorium, Epist. 63, 4.

Ambitio, I. I, 46, 32. — insatiabilis, Benef. II, 27, 2. — ex aspero vitae genere vitanda, Epist. 5, 1. — ambitio non tantum instabilis, Epist. 73, 3. — ambitionis reprehensio, Epist. 22, 8.

Ambitus, Epist. 84, 11.

Ambra et Cretici sinus peribunt nomina, Q. N. III, 29, 7.

Ambulare et incedere distinguuntur, Q. N. VII, 31, 2.

Ambulationis definitio controversa inter Cleanthem et Chrysippum, Ep. 413, 48, et 49. — ambulationes apertae, Tr. An. 45, 44.

Amiciatimus, I. II, 36, 4.

Amicitia solum inter sapientes, Benef. VII, 42, 2. — omnia facit communia, Epist. 48, 4. — propter se, non ob aliud expetenda, Epist. 9, 6. — semper prodest, Epist. 35, 4. — amicitiae appetitio naturalis, Epist. 9, 7. — fidelis laus, Tr. An. 7, 4. — post amicitiam credendum, ante amicitiam judicandum, Epist. 3, 4. — amicitia quidam caruerunt, non amico, Epist. 6, 2. — amicitiae temporariae, Epist. 9, 14.

Amictus ad legem compositus, I. II, 36, 3.

Amicus quis a potentibus censeatur, Benef. VI, 34, 2. — quomodo cito fiat, Epist. 9, 4. — quomodo eligendus is cui arcana committas, Epist. 3, 2. — quidquid habet commune nobis, Benef. VII, 42, 4. — in pectore,

non in atrio eligendus, VI, 34, 3. — verus quis, Benef. VI, 34, 5. — amicus sibi, amicus omnibus, Epist. 6, 6. — amici amissio quomodo ferenda, Epist. 63, 4. — nomen duplicis notitiosis, Epist. 3, 1. — amico an quidquam donari possit, Benef. VII, 4, 4. — sapienti aliquid dari potest, Benef. VII, 42, 4. — amico multi caruerunt, Epist. 6, 2. — amicum facere quam habere jucundius, Epist. 9, 5. — sine amico visceratio, Epist. 49, 10. — amici primi et secundi a quibus instituti, Benef. VI, 34, 4. — amicorum absentia aequo animo ferenda, Epist. 55, 10. — delectus habendus, Tr. An. 7, 2. — amissione non affligitur sapiens, Epist. 74, 29. — omnia communia esse, quo pacto, intelligatur, Benef. VII, 4, 2; VII, 42, 4. — Socrates ad amicos audientes, Benef. VII, 24, 4.

Amisio rerum quomodo ferenda, Epist. 98, 41. — amissionis filiorum et amicorum consolatio, Epist. 99, 4 sqq.

Ammonem (ad) missus Cambysis exercitus, Q. N. II, 30, 2.

Amnis subita eruptio aras habet, Epist. 41, 3. — amnium origo, Q. N. III, 4. sqq. Vid. *Flumina*.

Amor animos in cupiditatem formas accendit, Epist. 9, 9 et 10. — aliquando nocet, Epist. 35, 3. — civium, inexpugnabile munimentum, Clem. 4, 4. — amoris et amicitiae differentia, Epist. 35, 4.

Aniphaeus Claudii libertus, Laud. 43, 4.

Amphironas, Laud. 43, 4.

Amphitheatrum, Q. N. II, 9, 4.

Amplius censeo, Q. N. III, 15, 2. — adicio, Q. N. VII, 23, 2.

Anacharsis invenit siguli rotam, Epist. 90, 30.

Anacreon libidinosior, an ebriosior, Epist. 88, 32.

Analogia verbum a Latinis civitate donatum, Epist. 120, 4.

Analecta grammatici, Epist. 27, 6; *Anapacsti*, Lud. 12, 1.

Anaxagoras, Q. N. IV, 3, 5. — *Anaxagorae* et aliorum sententia de mutatione elementorum aliorum in alia, Q. N. III, 10, 1. — de terrae motu, Q. N. VI, 9, 1. — opinio de Nili incremento refellitur, Q. N. IV, 2, 16. — *Anaxagorae* visum in caelo lumen magnitudine trahis, Q. N. VII, 5, 2.

Anaximandri opinio de tonitru et fulmine, Q. N. II, 18. — opinio ignem esse nubibus, Q. N. II, 12, 2 et 3.

Anaximenes et *Anaximandri* opiniones de tonitru, Q. N. II, 17 et 18. — de terrae motu, Q. N. VII, 5, 2.

Anxi pater nullus: Numae nepos dicitur Epist. 108, 30.

Ancillariolus, Benef. I, 9, 4.

Ancillula, Epist. 47, 15.

Ancora rerum Crispus, Epigr. 6, 1.

Anguillarum caro an salubris sit, Q. N. III, 19, 1.

Augurare, C. Helv. 11, 4. — gaudia sua, C. Polyb. 29, 2.

Anhelitus terrae, Q. N. V, 4, 4.

Anicula, Epist. 47, 15.

Anima de humana veterum opiniones, Q. N. VII, 24, 2. — anima hominis magno pondere, extriti an permeare non possit, ut Stoici volunt, et statim spargatur ob exitum negatum, Epist. 57, 5. — animae in remeantis cursus, Prov. 6, 8. animae antiqua elementa vertentur, C. Marc. 26, 6. — animam ebullire, Lud. 4, 30. — agere coepit Claudius, Lud. 3, 1. — animarum aeternitas consensu ho-

minum probari solet, Epist. 317, 5. — in dubio est apud Senecam, Epist. 104, 6.

Animal nullum morosius quam homo, Clem. I, 17, 4. — animalis divisio, Epist. 128, 8 et 9. — animalia igne generantur, Q. N. V, 6, 1. — optima esse iracundissima, Ir. 17, 3. — quomodo moveantur, Epist. 124, 19. — quomodo suae constitutioni primum concilientur, Epist. 121, 14 et 15. — sunt pars mundi, Q. N. II, 4, 2. — unde nomen traxerint, Epist. 113, 2. — muta carent affectibus humanis, Ir. 1, 3, 4. — homi malique, capacia non sunt, Epist. 124, 2 et 8. — in hominum usum a diis data, Benef. IV, 5, 1. — nimia saevitia iugum detractare coguntur, Clem. I, 16, 3. — prosunt, sed beneficia non dant, Benef. V, 17. — recens nata intellectum habent salutaris aut mortiferæ rei Epist. 121, 20. — animalia generosissima quibus multum inest iræ, Ir. II, 16, 1. — subterranea, Q. N. III, 16, 3. — sintne virtutes, Epist. 113, 1. — animalium cum hominibus comparatio iniqua, Benef. II, 29, 1 sq. — animalibus cur Pythagoras et Sextius abstinerint, Epist. 108, 17. — sitne omnibus suae constitutioni sensus, Epist. 121, 5. — nihil debetur, etsi prosunt, Benef. VI, 7, 3. — multis nulla futuri temporis cognitio est, licet sit aliqua praesentis et praeteriti, Epist. 124, 17.

Animadversionis duo scopi, Ir. I, 16, 20. — animadversionum paritas magis mores corrigit, Clem. I, 22, 2.

Animus a voluptatum blandimentis procul abstrahendus, Epist. 51, 4. — ad contentum mortis componendus, Epist. 4, 2. — admonendus est,

Benef. V, 25, 4. — sic assuefaciendus, ut externorum strepitu non moveatur, Epist. 56, 4 et 5. — conteritor omniū est, et corporis procurator, non amator, Epist. 92, 29, et 30. — divitiis delectatur, Q. N. I, Praef. 9. — dominus omnium est, Epist. 104, 2, 3. — exulare nunquam potest, C. Helv. 11, 6. — facilius sequitur quam ducitur, Clem. I, 24, 1. — flexibilis est et omni humore obsequentior, Epist. 50, 7. — quid aliud quam Deus in corpore hospitans, Epist. 31, 9. — quomodo inveniat materiam liberalitatis, Benef. I, 5, 1. — omni fortuna valentior, Epist. 98, . — quod imperavit, obtinuit, Ir. II, 43, 1. — formam dat rebus, Benef. I, 6, 2. — in motu est, eo actuosior, quo vehementior, Epist. 39, 3. — invictus, Benef. V, 3, 2. — invulnerabilis aut extra omnem patientiam positus, id est, ἀνίκητος, Epist. 9, 1. — labore exercendus, sic tamen ut ei intervallum aliquod detur Epist. 15, 4 et 5. — modo rex est, modo tyrannus, Epist. 114, 22. — nobilem facit, Epist. 44, 4. — non foedatur corporis deformitate, Epist. 66, 3. — nullos nisi communes et cum Deo terminos sibi poni patitur, Epist. 102, 21. — quod sit, ignoratur, Q. N. VII, 14, 2. — sideribus velocior, Benef. II, 29, 4. — solus mirabilis, Epist. 8, 5. — spiritus est quodammodo se habens, Epist. 50, 7. — ut quietus esse possit, Ir. III, 6, 4. — boni viri depingitur, Epist. 115, 2. — magna et generosa res est animus humanus, Epist. 102, 21. — animal est, sed non actiones eius, Epist. 113, 20. — divinus origini haeret, Epist. 41, 5. — aeger et in divitiis, et in paupertate male habet, Epist. 47, 9. — inpatiens, summum bonum, Ep.

9, 1. — magnus mediocribus contentus est, Epist. 39, 4. — etiam in privato lare se explicare potest, non solum in rep. Tr. An. 3, 2. — malus et bonus, Epist. 118, 2 et 3. — mutandus, non caelum, Epist. 28, 1. — rectus, bonus, magnus, Deus est in humano corpore hospitans, Epist. 31, 9. — sanus quis, Epist. 72, 6 et 7. — animus quomodo constet, Epist. 66, 4. — animi et corporis separatio non aegre ferenda, Epist. 192, 22 et 23. — motus qui sanissimi, Ir. II, 35, 2. — origo divina, C. Helv. 6, 5. — quid est cur non existimes aliquid in eo divini existere, Epist. 92, 28. — humanis et divinis aequus, Epist. 120, 14. — pondus et poena, corpus, Epist. 65, 16. — robur unde ostendatur, Epist. 26, 6. — virtus una, sed multae huius species, Epist. 66, 6. — excellentis notae, Epist. 73, 8 sqq. — motus fortuito, non sunt affectus, Ir. III, 3, 1. — pars irrationalis duplex, Epist. 92, 7. — tranquillitas, non externorum, comparanda (vid. *Tranquillitas*), Epist. 56, 5. — difficilis est coniectura, Benef. IV, 33, 1. — animo quaedam inevitabilia sunt, Epist. 57, 3 sq. — magno de rebus magnis iudicandum est, Epist. 71, 23. — animum sursum vocant initia sua, Epist. 79, 10. — cogita in te praeter animum nil esse mirabile, Epist. 8, 5. — animum debes mutare, non caelum, Epist. 28, 1. — de animo animo quam innumerabiles sint quaestiones, Epist. 88, 29. — animi citius carne, quam soluta oratione feriuntur, Ep. 108, 10. — animorum inquietudo et volutatio, Tr. An. 2, 5 et 6. — animis remissio danda, Tr. An. 15, 11. *Annacum* Serenum immodice flevit Seneca, Epist. 63, 12.

Annæus Fidus (gladiator), Q. M. IV, Praef. 8.

Annæus Tanusii quam ponderosi sint, Epist. 93, 10.

Annicæ Platonem redemisse se steriliis vii quidam tradunt, Frag. 22.

Annona aquae, Q. N. IV, 13, 7.

Annulli in aqua capillis iniectis species, Q. N. I, 6, 6. — annulum imprimere testamenti tabulis, Epist. 8, 5. — annulis plus creditur quam animis, Benef. III, 15, 2.

Annus in se omnia continens tempora, Epist. 12, 6. — annus magnus, Q. N. III, 29, 1. — topicus et sidereus, Q. O. II, 1, 1. — septimus aetati signum imprimit, Benef. VI, 1, 5. — anni totius villæ, Epist. 55, 8. — annus novum faciunt caricae, Epist. 87, 3. — anno novo quid fieri solitum, Epist. 83, 5. — anni nihil faciunt ad beatam vitam, Epist. 3, 5. — non consulum, sed maritorum numero computati, Benef. III, 16, 2. — annorum suorum partem paratos se dare, dicere solent iis, quos validissime diligunt, Br. Vit. 8, 4.

Antecessus (in) accipere, Epist. 7, 8. — dare, Epist. 118, 1. — repone, Benef. IV, 32, 4.

Antelucanum quorundam, Epist. 122, 1. — antelucani status, Q. N. VII, 6, 2. — venti, Q. N. V, 3.

Antenor Patavii conditor, C. Helv. 7, 1.

Antigonus belli praemium patri desert, Benef. III, 37, 3. — Cynici petitionem cavillatur, Benef. II, 17, 1. — quam miti animo tam suorum quam hostium maledicta tulerit, Ir. III, 22, 3.

Antiochus Demetrii Syriae regis F. Q. N. VII, 15, 1. — Antiochi victor Scipio, Br. Vit. 17, 4.

Antipater refellit sophisma per

omnes dialecticorum scholas iactatum, Epist. 87, 34. — Antipatri opinio de rebus fortuitis exponitur, Ep. 92, 5.

Antipodes, Epist. 118, 2.

Antistheni mater Thressa et Barbara ubi ciebat, C. Sap. 18, 5.

Antiqua sapientia nihil aliud quam, etc. Epist. 95, 13.

Antonius Ciceronem occidit, Ir. II, 2, 3. — cum muliere Augusto timendus, Br. Vit. 5, 3 et 4. — ingratus in suum dictatorem, Ben. V, 16, 7. — Antonii defectio per Nilum significata, Q. N. IV, 2, 15. Vid. *M. Antonius*.

Ανταρχία latinum verbum non habet, Epist. 87, 56.

Αρχαία, Epist. 92, 5.

Αράδια quomodo latine dicatur, Epist. 9, 1.

Aperta monstrare quid prodest, Epist. 94, 24.

Apenninus (nostra editio, Peninum), Epist. 31, 8; Q. N. IV, 11, 1.

Apes in legendo et scribendo sunt imitandae, Epist. 84, 2. — apum rex cur sine aculeo, Clem. I, 19, 2. — subtilitas ad fingenda domicilia, Ep. 121, 21. — apibus mellis non faciendi, sed colligendi scientia est, secundum quosdam, Epist. 84, 3.

Αρηιότης, Q. N. V, 16, 3.

Apicius luxuriae deditus, V, Beat. 11, 3. — Apicii Popinae scientiam professi triatis exitus, C. Helv. 10, 4. — Apicium coenis provocant quidam, Epist. 120, 20.

Apollo, Lud. 4, 30.

Apollodorus tyrannus, Ir. II, 5, 1; Benef. VII, 19, 2.

Apollonia, urbs Epiri, Q. N. I, 2, 1.

Apolloniastes Diogenes, Q. N. IV, 2, 27.

Apollonius Myndius, naturalium

inspiciendorum peritissimus, quid de cometis statuerit, Q. N. VII, 3, 2. — in diversa opinione est, Q. N. VII, 47, 1. — Apollonius Pycta, Q. N. IV, Praef. 8.

Apologare, Epist. 47, 7.

Appiae viae curator, Lud. 1, 1.

Appion grammaticus quam curiose scripserit de Homero, Epist. 89, sub fin.

Appius cur caecus, Prov. 5, 1. — Appius Silanus Claudii pater, Lud. 11, 1. — ad Appium redire, Epist. 114, 13.

Apuliae deserta, Epist. 87, 6. — Apuliam ventus Atabulus infestat, Q. N. V, 47, 4.

Apyrina, Epist. 85, 5.

Aqua et polenta non incunde res, Epist. 48, 8. — aqua Nilotica facit feminas fecundiores, Q. N. III, 25, 9. — quomodo fiat, Q. N. III, 42, 1. — elementum primum, et mundi primordium, Q. N. III, 43, 1. — aetheris motus sit causa, Q. N. VI, 5, 1. — velut grande navigium sustinet orbem, Q. N. VI, 6, 1. — animalia edit ratione sui motus, Q. N. V, 5, 2. — cur luxuriantibus nulla satis frigida, Q. N. IV, 43, 4. — dura molliens, Q. N. III, 25, 2. — ad quam altitudinem penetret, Q. N. III, 0. — natura frigida, Q. N. III, 24, 1. — sulphurata duratur circa tubos, Q. N. III, 20, 4. — virilis et muliebria, Q. N. III, 14, 1. — aquae emtio, Q. N. IV, 43, 2. — institores, Q. N. IV, 43, 7. — vitia, Q. N. IV, 43, 1 sqq. — vis alendi, Q. N. III, 1. — intensio sine spiritu fieri non potest, Q. N. II, 9, 1. — defectus cuidam genti causa unica transferendi urbem, Epist. 56, 3 et 4. — aquam haurire an permitendum ingrato, Benef. IV, 29, 1. — dulcem fodiendo ubique inveniri po-

test, Q. N. VII, 7, 3. — Puteolanus pulvis si aquam attingit saxum est, III, 20, 3. — per aquam visa longe maiora apparent quam sunt, I, 6, 5. — aquae quomodo fiant, III, 1, 1 sqq. — aquae inertes, VI, 21, 1. — excusae ramo iris, I, 5, 1. — certis intervalla se retrahunt et reddunt, III, 46, 1. — cur quaedam caleant, fervant, III, 24, 1. — fecunditatem asserentes, III, 25, 9. — mirae naturae, III, 20, 1. — mortiferae, III, 25, 1. — quaedam furorem vel soporem inducunt, III, 20, 4. — subterraneae, VI, 8, 1. — aquarum divisio et systema secundum Seneram, III, 2. — medicamina unde, III, 20, 3. — vapores varii, et horum causae, III, 20, 1. — varia discrimina, III, 2, 1. — vitia unde, III, 25, 9 et 10. — utilitates, III, 1, 3. — sub terra nascentium causae, III, 10, 1. — quoddam genus cum mundo coepit, III, 22, 1. — tantum unde exeat ad fluminum continuationem, III, 4, 1. — aquis certi injecta cur non mergantur, III, 25, 4 sq. — muscum innasci, V, 5, 2. — a palustribus causam terrae motus repentes, VI, 20, 6.

Aquarius, caeleste signum, Q. N. VII, 27, 2.

Aquatius medicamentum, Q. N. I, 3, 14.

Aquilages, Q. N. III, 15, 7.

Aquila magna auspica rerum faciendi honor cur datus, Q. N. II, 32, 5.

Aquilo ventus, Q. N. V, 16, 2, 6. — nubes in Africam reicit, V, 18, 8. — Aquilonis indicium, I, 2, 6. — Aquilone flante minutae pluviae sunt, IV, 4, 3.

Arae textura, Epist. 421, 22.

Arae flumen, Lud. 7, vs. 12.

- Aras* evertere deorum, V, Beat. 26, 5.
- Aratorum* netto adaspiciat caelum, Q. N. IV, 2, 2.
- Aratrum* vetustis urbibus inducere, Clem. I, 26, 4.
- Aratus* poëta, Q. N. I, 13, 3.
- Araxes* fluvius, Q. N. VI, 17, 1.
- Arbiter* et index, Benef. III, 7, 4.
- arbiter honorum et malorum ratio, Epist. 66, 33.—arbitrum adigere, Epist. 65, 2.
- Arbor* non est solida, nisi frequens ventus incurrat, Prov. 4, 15.—arbores solidae et fragiles, ibid.—arborum trinum aut quadrimum, Epist. 86, 13.—cacumina, ventris esplementum, Epist. 110, 12.—corticibus gentes quaedam corpora tegunt, Ep. 90, 14.
- Ambustum* quamvis vetus transferri potest, Epist. 85, 13.—arbusta pars mundi, Q. N. II, 4, 1 et 2.
- Arcadia*, Cretae urbs, Q. N. III, 10, 1.
- Arcadia* (in) Styx mortifera, III, 45, 1.
- Arcadium* regna in Tiberis ripa collocavit Evander, C. Helv. 7, 1.
- Arcana* ebris mandata, Epist. 88, 11.—Eleusis non omnibus promiscue patent, Q. N. VII, 31, 8.
- Arcetilius* oblatam a filio familia pecuniam non accepit, Benef. II, 21, 3.—pulvino aegri pauperis et ignorantis sacculum subiecit, Benef. II, 10, 1.—vino indulsit, Tr. An. 15, 15.
- Archelaus* sole deficiente regiam clusit, et filium totondit, Benef. V, 6, 3.—Archelaum regem rogentem Socrates adire recusat, Benef. V, 6, 2.
- Archelai* antiquarii opinio de terrae motu, G. N. VI, 12, 1.

- Archidemus*, Epist. 121, 4.
- Archimedes* doctus senex in Capitolio mimum agens, Frag. 34.
- Apyretxov*, Epist. 90, 8.
- Arcus* caelestis quid sit, Q. N. I, 3, 1.—cur sole maiore appareat, I, 6, 3 sq.—quomodo fiat, I, 3, 4.—quid praenuntiet, I, 6, 1.—quid differat a virga, I, 9, 1.—a corona, I, 10, 1.—arcus colores, I, 3, 4.—fieri in modum speculi concavi et rotundi, I, 5, 12.—arcus nocturni, I, 3, 1.
- Ardea* capta, Epist. 91, 16.
- Ardeatinum*, Epist. 105, 4.
- Ardores*, Epist. 124, 12 et 13.—terrarum, Q. N. VI, 9, 2.
- Arcae* forma, Q. N. I, 2, 3.—aream (ad) spectare, Epist. 124, 15.—areas Graeci vocavere, Q. N. I, 2, 3.
- Arci* philosophi oratio qua Liviam consolatus est, C. Marc. 4, 2.
- Arahusa*, fons celebratissimus, C. Marc. 17, 3.—amoenissimus fons, Q. N. VI, 8, 1.—quinta quaque aestate purgamenta eieciat, Q. N. III, 26, 4.
- Argentum* antiquis artificum nominibus nobile, C. Helv. 11, 4.—factum signatumque, Tr. An. 11, 2.—grave, sine ullo opere et nomine artificis, Tr. An. 1, 4.—argenti paucae lamellae, censorium crimen erat, V, Beat. 21, 2.
- Argestes* ventus, Q. N. V, 16, 5.
- Argis* imperans, postea servus quinque modios accepit et quinque denarios, Epist. 80, 7.
- Argolicae* urbes, Epist. 104, 10.
- Argumentatio* ab habitu animi proficiscitur, Epist. 94, 49.
- Argutiae*, C. Sap. 11, 3.
- Aridacus* rex, Benef. IV, 31, 1.
- Aridae* regiones, Ir. II, 18, 4.

Aries, caeleste signum, Q. N. VII, 27, 2.

Arietare (inter se acies), Ir. II, 3, 3.—arietare inter se, Epist. 103, 2.—ubicumque arietaveris, C. Marc. 41, 2.

Arietata arma, Epist. 56, 43.

Arietatio, Q. N. V, 43, 4.

Arietatorum dentium, Ir. III, 4, 2.
Ariopagos religiosissimum iudicium, Tr. An. 3, 13.

Arista nihil acutius, Epist. 82, 25.

Aristarchi ineptiae, Epist. 88, 33.

Aristides, Benef. IV, 27, 4.—Aristidis ad supplicium ducti dictum ad magistratum, C. Helv. 43, 5.

Aristippi unguento delectati dictum, Benef. VII, 25, 4.

Aristo propter Platonem notus, Benef. III, 32, 2.—Aristo Chius quas partes philosophiae statuat, Epist. 89, 29.—Aristo philosophus in gestatione disserebat: et in eum aliquot loci, Epist. 29, 4.—Aristo adolescentem tristem, quam hilarem et amabilem turbae mavult, Epist. 36, 2.—Aristo luxuriosus pueris simillimos ait, Ep. 445, 8.—Aristonis Stoici opinio philosophiae decreta praeceptis praefertis refutatur, Epist. 94, 2.

Aristogiton et Harmodius tyrannicidae, Benef. VII, 44, 5.

Aristophani locorum materiam praebuit Socrates, V. Beat. 27, 2.

Aristoteles, Br. Vit. 44, 8.—Alexandri praeceptor, Ir. III, 47, 4.—an bene affectus pro armis esse dicat, Ir. I, 46, 7.—citatur, Tr. An. 45, 46.—irae defensor, Ir. III, 2, 4.—ne damnaretur ab Atheniensibus fugit, Ot. Sap. 32, 48.—plus ex moribus quam ex verbis Socratis traxit, Ep. 6, 5.—quam cometa triluat significationem, Q. N. VII, 28, 4.—quod-

dum ignium genus Capram nominat, ibid. I, 4, 1.—Aristotelis discipulus Theophrastus, ibid. VI, 43, 4.—egregium dictum, ibid. VII, 30, 4.—expostulatio cum natura, Br. Vit. 4, 2.—irae definitio, Ir. I, 3, 3.—opinio de irae necessitate oppugnatur, ibid. I, 9, 4.—opinio de arcu caelesti, et tempore arcus, Q. N. I, 3, 7.—sententia de nubium igne, ibid. II, 42, 3.—de terrae motu, ibid. VI, 43, 4.—de meteoris igneis, ibid. I, 4, 6.—Aristoteli causa quadruplex, Epist. 65, 4.—homo, species est, ib. 58, 7.—obiectum, quod pecuniam acceperit, Vit. Beat. 27, 6.

Arithmetica docet numerare, Epist. 88, 9.

Arius filium exilio damnavit, Cl. I, 45, 4.

Arma lusoria et decretoria, Epist. 417, 25.—arma quum submittit gladiator, ibid. 37, 2.—proicere arma turpe, Benef. V, 2, 4.

Armamenta, Ir. III, 34, 4.—magna procellarum, Tr. An. 9, 2.—armamenta demitti, Benef. VI, 45, 4.

Armentarium, Tr. An. 3, 5.

Arrogantia, Epist. 77, 31.

Arruntius Punici belli scriptor, Sallustianus fuit, Epist. 414, 47.—testamentorum captator, Benef. VI, 38, 3.

Ars imitatio naturae, Epist. 65, 3.—brevis, vita longa, Br. Vit. 4, 4.—artes *ἑρμηνεύουσιν*, Romani liberales, Epist. 89, 20.—liberalissimae et decreta, et praecepta sua habent, Epist. 95, 9.—multae supervacuae, ad luxuriam excogitatae, Epist. 90, 7 sqq.—vulgares non sunt a philosophia inventae, Epist. 90, 6.—artes alit laus, corrumpit laudatio, ibid. 402, 47.—artium quatuor genera esse Possidonius, ait, ibid. 88, 48.—in artibus

excusatio est voluntate peccare quam casu, ibid. 95, 8.

Arthemidorus Ephesius et Parianus diversi, Q. N. I, 4, 1. — Artemidori Pariani sententia de arcu caelesti, ibid. I, 4, 139; V, 1 seq. — opinio de stellis, caelo et cometis exploditur, ibid. VII, 13, 1.

Arteriae spiritus receptacula, Q. N. III, 15, 2 sq. — arteriarum venarumque apud antiquos discrimen et ratio, ibid.

Articulus caput collumque committens, Prov. 6, 7. — articuli, dolorum sedes, Epist. 78, 7. — articulorum depravationes ex libidine, Epist. 24, 16.

Artifex est, cui ad exercendam artem instrumenta non suppetunt, Benef. IV, 21, 2. — artificis finis, Ep. 65, 3 et sqq. — divini ingenium mirabile unde appareat, Epist. 113, 13. — artificii triplex operis sui fructus est, Benef. II, 33, 2. — artificum antiquis nominibus argentum nobile, C. Helv. 11, 4. — exquisita nomina, Cl. I, 26, 2.

Artificiorum Institutoribus corollarium datur, Benef. VI, 17, 1. — ascendentium et descendentium diversus habitus, Epist. 123, 13.

Asclepiadis secta, Epist. 95, 9.

Asclepiodotus Posidonii auditor, Q. N. VI, 17, 4. — citatur, ibid. VI, 21, 2. — Asclepiodoti liber de quaestionum naturalium causis, ibid. VI, 17, 4. — iudicium de tonitru, ibid. II, 30, 1. — historia allegatur, ibid. V, 15, 1.

Asellus alit, Violcium tractum dicere, Epist. 40, 9.

Asia vindicat sibi Tuscos, C. Helv. 6, 9. — xii urbes simul perdidit, Q. N. VI, 1, 11. — Asiae molles bello viri, Ir. I, 1, 3. — rex Attalus, C.

Sap. 13, 4. — urbes terras motu concussae, Epist. 91, 9. — Asiae-Europaeque terminus, Q. N. VI, 7, 1. — in Asia Atheniensis turba est, C. Helv. 6, 9.

Asiaticus Valerius, C. Sap. 18, 2.

Aulus, quem Graeci oestrum vocant, Epist. 58, 1.

Aurii Galli amicitia, Epist. 55, 3.

Aurii, Augusti clementiae participes, Clem. I, 10, 1.

Aurinus Marcellus, Lud. 1, 1.

Asperatio, Ir. II, 2, 2.

Aspero (in) et probo accipere, Ep. 19, 9.

Apis ad umbram exsurgit, Ir. III, 30, 1.

Anario, Lud. 11, 2.

Ascutatio quasdam offendit, Ir. III, 8, 3.

Ascutatores vitandi, Ir. II, 21, 6. Vid. *Adulatio*.

Assensio, Prov. 5, 4.

Assessoris verba, Tr. An. 3, 4.

Assignari, Epist. 110, 2.

Assilite, facite impetum, V. Beat. 27, 4.

Asthmatis descriptio, Epist. 54, 1 sqq.

Astrapoplecta, Q. N. I, 15, 4.

Astronomiae placita, Epist. 95, 9. — naturalis origo, Q. N. VII, 25, 1.

— historica apud Romanos, ibid. 3. *Astarcones*, Epist. 67, 9.

Atabalus ventus Apuliam infestat, Q. N. V, 17, 4.

Atalanta insula superfusa, Q. N. VI, 24, 5.

Aterius testamentorum captator, Benef. VI, 38, 3.

Athenae Socratem in carcere occiderunt, Tr. An. 3, 14. — Athenarum ventus Sciron, Q. N. V, 17, 4. — potentia ubi fracta, C. Marc. 17, 3. — Athenas tacere iussit Alexander, Ep.

94, 62.—Athenis paene ignotus Epicurus, *ibid.* 79, 42.—Athenis dimidium licet, Alexandriae totum, *Lud.* 8, 4.

Atheniensis turba in Asia est, *C. Helv.* 6, 9.

Athenienses Harmodius et Aristogitonem tyrannicidas vocant, *Benef.* VII, 14, 3.—Atheniensium fines, *Benef.* VII, 4, 3.—legatus prorex in Philippum, *Ir.* III, 23, 4.—resp. an sapienti eligenda, *Ot. Sap.* 32, 47.—urbs miserrima sub triginta tyrannis, *Tr. An.* 3, 12.

Athenodorus negat se ad coenam eius iturum qui sibi nihil pro hoc debiturus sit, *Tr. An.* 6, 4.—reipub. tractationem et civilia officia commendat, *ibid.* 3, 4.—reprehenditur, *ibid.* 3, 7.—Athenodori dictum, *Epist.* 10, 4.

Athleta qui non augillatus est, non magnos spiritus affert ad certamen, *Benef.* II, 13, 4.—athletae, *Ir.* II, 14, 4.—plagas ferunt gloriae cupiditate, *Epist.* 28, 45.—novissimi, *Br. Vit.* 12, 4.—athletarum exercitium, *Ir.* II, 3, 3.—satum, *Epist.* 57, 4.

Attilius Buta praetorias vitam in contrarium caeteris circumegit, *Ep.* 122, 11.

Atlanticum mare, *Q. N.* IV, 2, 24.

Attoni et micae Epicuri, *Benef.* IV, 19, 4 sq.—attonos sequi ventum dicit Democritus, *Q. N.* V, 2, 4.

Atrienis habet panem, *Ep.* 123, 4.

Atrum nihil absque tenebris, *Ep.* 31, 5.

Attalus, Asiae rex, *C. Sap.* 13, 4.—Bithyniae, *Q. N.* VII, 45, 2.—eo regnante cometes viam lacteam adaequavit, *ibid.* VII, 45, 2.

Attalus, stoicus philosophus, quomodo fulminum doctrinam diviserit

Q. N. II, 50, 4.—culcitram corpori resistentem laudat, *Epist.* 108, 23.—Etruscorum disciplinam Graeca subtilitate miscuit, *Q. N.* II, 50, 4.—quae de divitiarum contemptu dixerit, *Epist.* 110, 41 sqq.—Senecae praeceptor, *Epist.* 108, 3.—Attali, stoici philosophi, dictum de amico, *Epist.* 9, 5.—dictum, castra deliciis fortunae praeferenda, *Epist.* 67, 15.—dictum de discentium et docentium proposito, *Epist.* 108, 3.—dictum de iucunda defunctorum memoria, *Ep.* 63, 4 et 5.—dictum, malitiam ipsam maximam partem veneni sui bibere, *Epist.* 81, 21.—efficacia in docendo, *Epist.* 108, 10.—imago de cane missa frustra ore aperto captante, *Epist.* 72, 10.

Atterranea fulmina, quae in incluso fiunt, *Q. N.* II, 49, 2.

Attestata fulmina, quae prioribus consentiunt, *Q. N.* II, 49, 2.

Atticus clarus ob Epistolas Ciceronis, *Epist.* 24, 4.—Attici gener, progener et pronepos, *ibid.*—Atticum, quod in buccam venerit, scribere iubet Cicero, *Epist.* 118, 4.—ad Atticum Ciceronis epistola flebilis, *Br. Vit.* 5, 5 et 6.

Attilii Reguli rus senatui publice curari placuit, *C. Helv.* 12, 4.

Attium (apud) multa verba situ occupata, *Epist.* 58, 3; *Frag.* 1.

Attonat summa, id est, attonita habet, *Epist.* 49, 8.

Attoniti qui vocentur, *Q. N.* II, 27, 2.

Auctoramentum, *Ir.* II, 13, 2.—auctoramenti verba, *uri, viniri, ferroque necari*, *Epist.* 37, 4.—nullum sine auctoramento malum est, *Ep.* 69, 3.—auctoramenta servitutum, *Epist.* 104, sub fine.

Auctorati novi, *Lud.* 9, 3.

Auctoris incerti dictum, Epist. 7, 8.—mali nunquam in bona re non pudebit, Tr. An. 11, 6.—auctores integri viris legendi, non flosculi carpendi, Epist. 33, 4.—auctoribus (ex) captare flosculos, fulcire verbis notissimis turpe, Epist. 37, 7.

Auctoritatis fulmen, Q. N. II, 39, 4.

Aucupia peregrina, Prov. 3, 6.

Audacia naviculorum se per cataractas Nili deicentium, Q. N. IV, 2, 6.

Audaciter, Prov. 4, 7.

Audax non sine timore, Benef. IV, 47, 1.

Auditores philosophorum quam varios scopos habeant, Epist. 108, 7 aqq.

Aufidius Bassus. Vid. *Bassus*.

Augiae cloacas purgare, Lud. 7, 4.

Augurale Tr. An. 11, 7.—augurales libri, Epist. 108, 31.

Augurini, Lud. 3, 3.

Augusta Diva, avia Clandii, Lud. 9, 4.

Augustus avunculus maior Claudii et Messalinae, C. Polyb. 34, 3; Lud. 41, 4.—Appia via ad deos ivit, Lud. 4, 3.—Hostium impudicum a servis occisum, indignum vindicta putavit, Q. N. I, 46, 1.—in consilium a T. Ario de filio cognituro advocatus, Clem. I, 45, 2.—in iuventa crudelis, in principatu et senectute mitis, Cl. I, 9, 1.—coactus armis decernere, mari et terra sanguinem fudit, Br. Vit. 5, 3.—liberorum et nepotum mortem fortiter tulit, C. Marc. 45, 2.—L. Cinna ex inimico amicum sibi lenitate et clementia facit, uxoris Liviae consilium sequutus, Clem. I, 9, 5.—L. Pisoni ebrio secreta mandata dedit, Epist. 83, 13.—multorum insidiis petitus, Br. Vit. 5, 4.—ob

clementiam deus et parens dictus; Clem. I, 9, 5.—bonus princeps, ibid. I, 10, 2.—patienter Timagenem inimicum et eius hospitem Pollionem tulit, Ir. III, 23, 4.—publicatae filiae impudicitiae verecundia ductus, Maecenatem et Agrippam amissos desiderat, Benef. VI, 32, 2.—quo die Vrbem ex Apollonia reversus intravit, visus circulus circa solem, Q. N. I, 2, 1.—sanguine iunctus Claudio, Lud. 9, 4.—templum in Gallia Circio vento vovit et fecit, Q. N. V, 47, 4.—Vedii Pollionis saevitiam castigat, Ir. III, 40, 2.—ultra Rhenum, Euphratem et Danubium terminos movit, Br. Vit. 5, 4.—pater patriae vocatus non adulatione vana, Clem. I, 44, 2.—relegavit filiam impudicam, Benef. VI, 32, 4.—Augusti filia impudica et adultera, Br. Vit. 5, 4.—insidiatores, Clem. I, 9, 5.—liberalitas in Rufum clementiae coniuncta, Benef. III, 27, 1.—luctus varii, C. Polyb. 34, 2 aqq.—nepos Caius Caesar, ibid. 34, 4.—soror Octavia, ibid. 34, 2.—verba ex eius epistola ad senatum, Br. Vit. 5, 2.—votum de otio, ibid.—uxor Livia, C. Marc. 2, 2.—acta continentes liberos Timagenes combussit, Ir. III, 23, 4.—pater Octavius filione dederit an acceperit maius beneficium, Benef. III, 32, 3.—tempore verba non quidem periculosa, sed molesta, Benef. III, 27, 1.—iudicium, Claudii beneficium malo, Benef. I, 45, 2.—circa Augusti excessum prodigium, Q. N. I, 1, 3.—Augusto timenda cum Antonio mulier, Br. Vit. 5, 4 et 5.—Augustum Caesarem quomodo Furnius demeruerit, Benef. II, 25, 1.—de Augusto iniquus Lentuli suguris querela, Benef. II, 27, 1.—Augustorum cognomen honori datum, Clem. I, 44, 2.

Aula (in) quomodo quidam senectutem sit consequutus, Ir. II, 33, 2. —huius verba: «iniurias accipiendo et gratias agendo», ibid.

A. Cremutii Cordi colloquutio cum Marcia, C. Marc. 26, 2 sq. —laus, ibid. 4, 3 sqq. —libri, ibid. —mors per inediam, ibid. 4, 2.

Aurcae matutinae causa, Q. N. V, 7.—aurei saeculi descriptio (versus), Epist. 90, 37.

Aurem pervellere, Benef. IV, 36, 4.—aures sapienti claudendae, Epist. 34, 4.—oneratae, C. Sap. 14, 1.—aurium dolor acutissimus, Epist. 78, 6.—fastidium taxatur, Ir. III, 35, 3.—auribus census locupletis domus gerit uxor, V. Beat. 47, 2.—auribus homines amplius quam oculis credunt, Epist. 6, 5.

Auri odium non est frugalitatis indicium, Epist. 5, 2.—auri usus fructusque quomodo gratior fiat, Epist. 44, 15.

Auscultatio, vitium teterrimum, Tr. An. 42, 4.

Auspicium dextrum et sinistrum, Q. N. II, 32, 3.

Auster graece Notus, Q. N. V, 46, 5.—ventorum calidissimus, ibid. IV, 2, 18.—nubes in Italiam impellit, ibid. V, 48, 2.—Siculo pelago infestus, Epist. 44, 7.—Austro flante imber improbius, Q. N. IV, 4, 3.—ab Austro nubes ingravescent, ibid. I, 43, 3.

Autumnus non poma educat, Epig. 2, 3.

Auxiliaria fulmina, quae advocata, sed advocantium bono veniunt, Q. N. II, 49, 3.

Avaritia, Ir. I, 46, 32.—concitator in magnarum opum congestu, Benef. II, 27, 2.—avaritia nulla sine poena, Epist. 115, 46.—avaritia vi-

rus suum in proximos transtulit, Ir. III, 8, 4.—avaritia Crassum Parthis dedit, Q. N. V, 48, 9.—contrahit et acquirit quo aliquis melior statuit, Ir. II, 5, 2.—avaritiae vituperium, Benef. VII, 40, 1, et passim.

Avē, vulgare et publicum verbum, Benef. VI, 34, 2.

Avenius mons duabus de causis extra pomerium est, Br. Vit. 44, 3.

Avilitas ingratos facit, Benef. II, 27, 2.

B

Baba, Epist. 45, 8.—Babae fusus, Lud. 3, 3.

Babilus Aegypti praefectus in omni litterarum genere rarissimus, Q. N. IV, 2, 42.

Babylonis muros Alexander vicit, C. Sap. 6, 5.—Babylonem oppugnaturus Cyrus, Ir. III, 24, 4.

Bactri, Q. N. V, 47, 9.

Bactriani, C. Sap. 43, 5.

Baiac, Epist. 55, 8.—Baiac, vitiorum diversorium, fugiendae, Epist. 51, 3.

Balbillus virorum optimus, omni genere litterarum excellens, Q. N. IV, 2, 42.

Balistae tela expellunt, Q. N. II, 46.—balistis peti, Clem. I, 25, 4.

Balnea blattaria, Epist. 86, 7.—plebeio et libertinorum, tempore Senecae, Epist. 86, 6.—quo solitum fuerit calefacere, Q. N. III, 24, 3.—balneorum luxus aetate Senecae, Epist. 86, 5 sqq.

Balnearia, Tr. An. 9, 7.—minora, Q. N. IV, 9.—balnearia siue igno calefiunt, Q. N. III, 24, 3.

Baluceolum ex consuetudine antiqua tenebricosum, Epist. 86, 3.

Barham submittens *Caius*, *C. Polyb.* 36, 5.—vellentes aut intervellentes, *Epist.* 114, 19.

Barbari iracundi, *Ir.* III, 2, 2.—*Barbarorum* exitium est, *Ir.* I, 14, 2.—*Barbaros* qui ultra glacielem *Boream* incolunt, constituerat togatos videre *Claudius*, *Lud.* 3, 3.

Basilica (a) occupatos ciciunt canes immissi, *Br. Vit.* 41, 3.—*basilicae* iudiciorum fremitu resonant, *Ir.* III, 33, 1.

Barnus *Aufidius* quasso quidem corpore, sed firmo animo, nullo mortis metu tenetur, *Epist.* 30, 2.

Batilli domus, *Q. N.* VII, 32, 3.

Beatus quis, 45, 8.—est etiam in summis cruciatibus positus, 92, 23.—*beata* vita quid, *Epist.* 92, 4.—una est, 85, 19.—bonum in se perfectum habet, *ibid.* 16.—in quo posita sit, 92, 4.—*beati* hominis descriptio, *V. Beat.* 4, 3; 6, 2.—*beatæ* vitæ adiuncta, *V. Beat.* 4, 3.—causa et firmamentum, *Epist.* 31, 2 sq.—*beatum* agere, nisi qui est in summo loco agere non potest, *Epist.* 66, 45.—ad *beatam* vitam sufficientiæ philosophiæ præcepta, 95, 4.—*beatissimus* esse possit, naturalibus bonis destitutus, *Epist.* 92, 14 et 15.

Beati, *Q. N.* IV, 13, 3 sq.

Βεβίωται, βεβίωται! *Epist.* 12, 8.

Belienus *Bassus* quaestor a *C. Caesare* animi causa flagellis caesus, *Ir.* III, 19, 3.

Bellerophontes poenas dat in fabula *Euripidis*, *Epist.* 115, 16.

Bellonæ sedes, *Clem.* I, 12, 2.

Bellum ante *Achaicum* cometes effulsit, *Q. N.* VII, 15, 1.—*Peloponnesiacum*, VI, 24, 5; 26, 1.

Beneficiaria res, *Epist.* 90, 2.

Beneficium quid, *Benef.* I, 6, 1.

—quemadmodum dandum, *ibid.* II, 1 sqq.—quomodo repetendum, V, 25, 1.—quomodo dicatur creditum, IV, 12, 1.—sua causa nobis qui dat, vel sua et nostra, quo loco habendus, VI, 12, 1.—a quo detur, non opus est ut sciatur, II, 9, 1.—ingratum quod, II, 1, 1.—an ab impudico accipiendum, II, 21, 1.—an aliquando sit repetendum, V, 20, 5.—an debeat ei qui invitatus prodest, VI, 7, 4.—an debeatur principi civitatem omnibus Gallis danti, vel Hispanis immunitatem, VI, 19, 1.—an detur, si frater inivisus fratre altero invito ab aliquo servetur, V, 20, 1.—an domino dari possit a servo, III, 17, 4.—an eripi possit, VI, 2, 1.—an ingratus vir bonus daturus sit, IV, 26, 2.—an reddiderit qui omnia fecit ut redderet, VII, 13, 3.—an sibi ipsi dari possit, V, 7, 5.—an tyranno aut malo dandum, VII, 20, 4.—a sapiente acceptum an reddendum, si ille sapiens esse desinit, VII, 19, 3.—filio datum, an etiam ad patrem pertineat, V, 18, 1.—ut referri possit, an recte incommoda optentur iis quibus quis obligatus est, VI, 25, 1.—qui id animo benigno accepit, an consummaverit officium suum, II, 35, 4.—an detur ab eo qui gratis per flumen quempiam vehit, VI, 18, 1.—beneficium a beneficii materia multum differt, I, 5, 1.—aliquando et invito accipiendum est, II, 18, 5.—in animo consistit, non in eo quod fit, vel datur, I, 6, 1.—injuriae contrarium, III, 22, 2.—mercenarium, VI, 14, 1.—mora corumpitur, II, 5, 1 sq.—non est id quod sub oculis venit, sed beneficii nota, I, 5, 5.—non negligenter, nec tarde, nec contumeliose dandum, I, 1, 7.—non tangitur manu, animo cernitur, I, 5,

4.—opera utilis est, sed non contra, IV, 29, 4.—quibuslibet datum, nulli gratum, I, 44, 1.—venale esse non debet, IV, 25, 4.—verecunde et parce repetendum interdum, VII, 23, 3; 25, 2.—unum altero maius esse nequit: ea per quae beneficium datur possunt esse maiora et plura, VII, 13, 4.—beneficium ab iniuria quid distinguat, VI, 8, 3.—est opera utilis, sed non omnis opera utilis est beneficium, IV, 29, 4.—infitari, an repetere turpius, I, 4, 3.—qui libenter accepit, reddidit, II, 2, 31, 4; 35, 4.—dare an res per se expectanda, IV, 4, 1 sqq.—dare scit solus sapiens, Epist. 84, 40.—dare, et prodesse, differunt, Benef. V, 9, 4 sqq.—debere non minoris animi quam dare, VI, 43, 4.—ubique iaciant quid responsum, II, 41, 3.—(ad) sitne iniuria veniendum, VI, 26, 2.—beneficii duplex significatio, II, 34, 4.—triplex fructus, II, 33, 4.—lex inter duos, II, 10, 4.—pars optima perit, si actio ingrati detur, III, 7, 4.—proprium de reductu non cogitare, II, 31, 3.—dati quomodo quis non meminisse debet, VII, 22, 4.—et crediti diversa conditio, IV, 39, 4.—gratiam interciderere peiusne sit an memoriam, III, 4, 3.—gratiam nosmet corrupimus, I, 4, 4.—officii, et ministerii distinctio, III, 19, 4.—reddendi debito an nos solvat, qui quum prius profuerat, plus postea nocuerit, Epist. 84, 43.—quam pecuniae creditor diligentius quaerendus, Benef. II, 48, 5.—beneficio accepto quid debeamus, I, 5, 4.—accepto statim de reddendo cogitandum, II, 25, 2.—(in) dando qualis sit eligendus, IV, 40, 3.—sensus communis, tempus, locus, persona observanda, II, 42, 3.—beneficia a

quibus accipienda, II, 48, 4 sq.—an Deus det, IV, 4, 4.—an maiora quam acceperint parentibus liberi dare possint, III, 29, 4.—an non parent amicitias, Epist. 19, 40.—qualia ad malos perveniant, Benef. V, 43, 2.—quousque obligent, V, 19 et sq.—accepta augenda seu extollenda sunt, II, 28, 2.—asperitate verborum et supercilio in odium adducuntur, II, 4, 4; 6, 2.—cum iudicio danda, I, 44, 5.—danda sunt necessaria, utilia iocunda, utique mansura, I, 44, 4 sq.—data non sunt iactanda, II, 44, 2.—bilari animo accipienda, II, 22, 4.—impetrantibus nocitura, neganda sunt, II, 44, 4.—in turpitudinem nostram reditura, non tribuenda, II, 45, 4.—nec delicate, nec submissae et humiliter, nec supine, nec fastidiosae accipienda, II, 24, 4.—non sunt superbe accipienda, II, 48, 4.—quaedam palam, quaedam secreto danda, II, 9, 4.—quaedam tempore magna fiunt, III, 8, 2.—quaedam maiora sunt, etiamsi minus apparent, ibid.—quaedam tristia et aspera sunt, V, 20, 4.—satis comparantur, II, 44, 3.—silentio aut loquendi tarditate corrumpuntur, II, 3, 4.—superbe data, ingrata et invidia, II, 44, 6.—gratissima, II, 4, 3.—illibata, ibid.—inaequalia, III, 44, 3.—viscata, Epist. 8, 3.—vocantur etiam quae beneficii speciem habent, Benef. V, 13, 4.—Dei nobis praestita, II, 29, 4 sq.—beneficia non nisi secreto accipere nolentium reprehensio, II, 23, 4.—beneficiorum auctor plus delectat quam res ipsa, I, 45, 2.—exprobratio odiosa, II, 42, 4.—fructus non est spectandus, sed ipsa, I, 4, 4.—initia et exitus spectanda, II, 44, 2.—novae tabulae, 4, 5, 4.—oblivio unde, III, 4, 2.—et debitorum diversa

ratio, III, 14, 1. — erga dominos exempla, III, 22, 2. — reddendorum occasiones observandae, non manu faciendae sunt, VI, 41, 1. — beneficiis gratiam non referre, turpe, III, 4, 1. — vinci an turpe sit, V, 2, 4. — (a) non debet abstergere ingratorum turba, I, 4, 9. — (in) accipiendis quomodo se homines gerere debeant, II, 48, 2; 24, 2. — (in) dantis et accipientis persona conferenda, II, 45, 2. — (in) tribuendi sola accipientis utilitas spectanda, IV, 9, 1.

Benignitas, Benef. II, 3, 4; 5, 2.

Berosi, qui Belum interpretatus est, opinio de mundi fine, Q. N. III, 29, 1.

Bestiarius a leone protectus, Ben. II, 19, 1. — bestiarii ludus, Ep. 70, 47.

Bibentes ieiunii arguuntur, Epist. 422, 6.

Bibere et sudare, cardiaci vita est, Epist. 45, 3.

Bibliotheca Alexandrina quot librorum fuerit, Tr. An. 9, 4. — bibliothecarum ostentatio reprehenditur, ibid.

Bibulus. Vid. *Lucius B.*

Biennium sterile in Aegypto Cleopatrae aevo, Q. N. IV, 45, 2.

Bilis nigra in furioso curanda, Epist. 94, 47. — bilis luridae suffusio, 95, 46. — hilem cur maxime moveat fatigatio, Ir. III, 9, 3.

Bionis argumenta modo omnes sacrilegos esse colligentia, modo neminem, Benef. VII, 7, 1. — dictum, Tr. An. 45, 3. — elegans dictum, Tr. An. 8, 2.

Blattaria balnea, Epist. 86, 7.

Boccho (a) rege missi leones, Br. VII, 44, 5.

Boestia (in) annes duo gregem inficientes, Q. N. III, 25, 2.

Boletus quid sit, describitur, Q. N. IV, 43, 9. — boleti, Epist. 95, 25. — boleti ardentes, Q. N. IV, 43, 9. — boletis in omnem vitam renuntiatur, 408, 45.

Bonitas Dei, causa mundi faciendi, Epist. 65, 40. — non est, pessimis esse meliorem, 79, 9. — pertinax malos vincit, Benef. VII, 34, 4. — saeva, II, 44, 3. — bonitatis para magna, velle fieri bonum, Epist. 34, 3.

Bonum in arte musica, Epist. 87, 40. — hominis proprium, 76, 6. — honestum nec intendi, nec remitti potest, 74, 19. — et honestum apud alios diversa sunt, apud Stoicos tantum divisa, 120, 1 sq. — precario dicitur in arboribus et animalibus, 124, 9. — sensibile sit an intelligibile, 124, 2. — sitne aliquod contra naturam, 66, 35. — sitne omne optabile, 67, 3. — verum unde subeat, 23, 6. — unum est, quod honestum est, caetera falsa bona sunt, 74, 4. — an ex malo nascatur, 87, 48. — labor non est, quid ergo bonum? 31, 3. — est laboris contemptio, ibid. — summum hominis ex naturae voluntate se gerere, 66, 33. — qui omne honesto circumscripsit, intra se felix est, 74, 4. — nullum sine virtute, 74, 34. — summum est in iudicio et habitu optimae mentis, V. Beat. 9, 2. — nihil est Stoicis quo quis male uti potest, Epist. 120, 2. — Stoicis corpus est, 117, 1. — corpus esse probatur, 406, 5. — bonum omne animal esse ridet Seneca, Epist. 113, 46. — bonum summum quid, V. Beat. 4, 1. — est animi concordia, libertas, sanitas, decor, 9, 3. — est infragilis animi rigor et providentia, ibid. — aliquidne supra, 9, 2. — bonum summum ex-

trinsecus instrumenta non quaerit, Epist. 9, 42. — in animo continendum est, 74, 16. — mortale est omne mortalium bonum! 118, 9. — bonum est sapientia, sapere non est bonum, 117, 26. — nec augetur, nec minuitur, 66, 4 sqq. — non positum est in voluptate, V. Best. 4, 4. — externis an augeatur, 92, 4. — sitne in mutis animalibus et infantibus, 124, 2. — boni summi locus quis, 87, 18. — boni variae definitiones, 118, 5 sqq. — proprietas, 118, 13. — boni honestique differentia, 118, 11. — boni honestique prima notitia quomodo ad nos pervenerit, 120, 3. — boni nullius sine socio iucunda possessio est, 6, 4. — boni sensus etiam pessimis subest, 97, 10. — summi ignoramus plerumque finem appositum, 74, 4. — omni plenum esse sapientem dicit Seneca, 109, 1. — bona quae sint, 34, 6. — paria, 74, 16. — quomodo paria esse possint, 66, 4. — prima sunt gaudium, pax, solus patriae, 66, 4. — et mala distinguere summam sapientiam dixit Socrates, 74, 7. — illa sunt vera quae ratio dat, 74, 16. — corporis et fortunae, non sunt bona, 74, 1 sqq. — commoda et producta nominanda, 74, 17. — quo loco habenda, 74, 32. — insidiosa, 14, 15 et 16. — quaedam secundum naturam, quaedam contra naturam, quaedam media, 66, 34. — praeterita certiora sunt praesentibus et futuris, Benef. III, 4, 1. — triplicia, V, 13, 1. — apud Epicurum, duplicia, Epist. 66, 42. — vera et falsa, 66, 29. — vera tam omnium quam singulorum, 73, 8. — bonane sint futura, 117, 27. — bonorum divisio Epicurea, 66, 42. — et commodorum diversa ratio, 87, 33. — vulgarium possessio sollicita, 76, 23. — ratio arbitra est,

66, 33. — unum propositum est consentire naturae, 66, 38. — tria genera in aequo sunt, 66, 28.

Bonus quis, Epist. 34, 3. — vir omnia recte facit, Benef. V, 42, 4. — boni etiam farre ac fitilla religiosi sunt, Benef. I, 6, 3. — inter se prosumunt, Epist. 109, 1. — bonorum virorum exitu malo non debemus contristari, Tr. An. 15, 4. — bonis misericordia vitanda est, Clem. II, 4, 4.

Boreas horrifer invasit Scythiam, Q. N. V, 16, 1.

Boryathenes et Phasia crescunt, quum, etc. Q. N. IV, 1, 20.

Bothynae, genus ignium caelestium, Q. N. I, 4, 4.

Botularius, Epist. 56, 3.

Brachia jactare inventum, Q. N. VII, 13, 2.

Bracteatus leo, 41, 6 et 7. — bracteata felicitas, Epist. 115, 10.

Brevia, Epist. 22, 7.

Breviarium, olim summarium, Ep. 39, 1.

Brevis pro, non diu durans, Q. N. VII, 22, 1.

Brigantae, Lud. 12, vs. 29.

Britannia, C. Marc. 4, 3. — hic Britanniam aperiat, C. Polyb. 32, 2. — in Britannia Claudii templum, Lud. 8.

Britanni, Lud. 12, v. 25. — Britannos togatos videre constituerat Claudius, Lud. 3, 3.

Bruma, Q. N. III, 29, 1. — bruma illium expriment, Epist. 122, 8.

Brutios saltus persequamur, Tr. An. 2, 11.

Brutus regem Romanis capitibus deiecit, C. Marc. 16, 1. — Brutus turpis et erubescenda mors, Epist. 82, 11. — Bruto libertatem damus, ibid.

— de Bruto disputari solet, Benef. II, 20, 4. — Vid. *M. Brutus*.

Bubolcus, Epist. 47, 13.

Bubus de stabulantibus mythus prope Mylas et Messaniam Siciliae, Q. N. III, 26, 6.

Buris mersa, Q. N. VI, 26, 6. — et Helices mersae sunt, VI, 23, 2.

Burrhus praefectus Neronis, Tr. An. II, 1, 4.

Busta Gallica, Benef. V, 46, 4.

Butae Atilii dictum, Epist. 122, 14.

C.

Cadavera converti ad exitum fulminis, Q. N. II, 31, 2.

Caduae vires in quas morbus erexit, Ir. III, 4, 4.

Caeca vitium oculorum in domum tenebrosam confert, Epist. 50, 2.

Caecias, Q. N. V, 46, 5.

Caecilus fenerator, Epist. 118, 2.

Caecilianum dictum, Epist. 113, 21.

Caecina tria fulminum genera statuit, Q. N. I, 39, 4. — quae fulminibus nomina posuerit, Q. N. II, 49, 4. — *Caecinae* facundiae Cicero obfuit, Q. N. II, 56, 1 et 2.

Caerentia semper in motu sunt, C. Helv. 6, 6. — desitura sunt, Epist. 71, 11 et 12. — effectus rerum aut movent, aut notant, ibid. 88, 13. — caelestium observatio nova est, Q. N. VII, 2, 3. — magnitudo statuta est, Epist. 79, 9. — caelestibus corporibus quid debeat, Benef. VI, 21, 1; 23, 2.

Caelibatus vidui in consensu, Benef. I, 9, 4.

Caelius orator iracundissimus, etiam assentatione offendebar, Ir. III, 8, 4.

Caelum ardere visum, Q. N. I, 45, 5. — caeli soliditas credita, ibid. II,

4, 4. — quatuor partes in ternas dividuntur, ibid. V, 15, 2. — in circulos quinque dividitur, ibid. V, 47, 4. — pestilens exhaustit urbes, non abstulit, ibid. V, 4, 5 et 6. — caeli alimentum e terra est, ibid. VI, 46, 2. — quot discrimina, totidem ventorum sunt, Q. N. V, 17, 4. — summa ora solidissima, ibid. VII, 13, 2. — in modum tecti durata, ibid. — plaga, cui lactea nomen est, ibid. VII, 13, 2. — recessus, ibid. I, 44, 4.

Caena, vel *edena* peracta, reliquiae circumstantibus dividuntur, Epist. 77, 7. — *caenae* aditiales (alii *toties*) trices H-S constituerunt, ibid. 95, 44. — *modicae*, vel potius *Timonaeae*, 18, 5. — *caenarum* luxuria, 144, 9.

Caenaculo (in) (alii *centaculo*) dormire, Epist. 80, 8.

Caenare, vel *coenare*, cum servis turpe existimantes reprehenduntur, Epist. 47, 4.

Caenatio, vel *coenatio*, Epist. 78, 22. — populi capax, ibid. 115, 9. — velis ac specularibus munita, Q. N. IV, 13, 6. — *caenationes*, Epist. 90, 8. — *caenationes* subditus et parietibus circumfusus calor temperat, Prov. 4, 9. — *caenationum* fastigia, C. Helv. 9, 3. — *laquearia* versatilia, Epist. 90, 12. — *ornamenta*, Tr. An. 9, 6.

Caepio, Clem. 1, 9, 5. — adversus Augustum conspirat, Br. Vit. 5, 4. — *Caepionis* insidiae Augusto structae, ibid.

Caesar Augustus quo pacto omnia habeat, Benef. VII, 6, 2. — *Caesaris* responsum (male quidam hoc de Augusto capiunt; v. in *Caio*), Ep. 77, 46. — absentis partibus *Maecenas* functus est, ibid. 114, 6. — *Caesari* deo fiebat quotidianum sacrum, Tr. An. 14, 15. — quidam proscriptione

triumvirali servatus reddi cupit, Benef. II, 11, 2.

Caesarum funera, C. Marc. 45, 4.

Caesarum atrium, C. Polyb. 33, 3.

Caianae custodiae, Tr. An. 11, 9.

Caianae cladia magna portio Canius Iulius, Tr. An. 14, 3.

Caius Caesar, Augusti nepos, Laecii fratris mortem piissime tulit, C. Polyb. 34, 4.

C. Caesar Caligula a Claudio flagris et ferulis vapulans, Lud. fio. — quam superbae fuerit crudelitatis, Ir. III, 19, 1. — uno die Sext. Papium flagellis, cecidit, Ir. III, 18, 3. — ceciderat senatores flagellis, ibid. III, 19, 1. — cum Phalaride comparatus, Tr. An. 14, 3. — iratus Herennio Macro quod eum Caium appellaverat, C. Sap. 18, 4. — Italiae et Siciliae oras errabundus permetiens, C. Polyb. 36, 5. — centies sestertio coenavit uno die, C. Helv. 9, 11. — contumeliarum faciendarum cupidissimus, ferendarum impatiens, C. Sap. 18, 1. — genus occidit, Lud. 11, 2. — in exitium opprobriumque generis humani editus, C. Polyb. 36, 4. — iratus caelo, Iovem ad pugnam vocavit, Ir. I, 16, 29. — Iulium Graecinum occidit, ob hoc unum quod melior vir erat, quam tyranno expedit, Benef. II, 24, 4. — iussit Lepidum Decimo trib. cervicem praebere: ipse Chaerene praestitit, Epist. 4, 5. — optavit ut populus rom. unam cervicem haberet, Ir. III, 19, 1. — Pastorem eo die ad coenam invitavit, quo filium eius duci iusserat, II, 33, 3. — Pompeio Penno, de vita data gratias agenti sinistram pedem osculandum porrexit, Benef. II, 12, 1. — probrum indicabat se Caligulam nominari, C. Sap. 18, 4. — socatus de capite consularis viri audit, Benef. II,

12, 3. — villam in Herculansenai eb matrem ibi olim custoditam dirigit, Ir. III, 22, 1. — Xerxem sequutus pontes navibus iunxit, Br. Vit. 18, 4. — humani sanguinis avidissimus cur orbi terrarum praefectus, Benef. IV, 3, 1. — C. Caesaris Caligulae ambitio notatur, Epist. 94, 65. — deformitas, C. Sap. 18, 1. — dementia a Demetrio ridetur, Benef. VII, 11, 1. — furiosus luctus ob Drusillam sororem amissam, C. Polyb. 36, 4. — nefanda saevitia, Ir. III, 20, 1. — pater Germanicus, Benef. IV, 31, 2. — superbia, II, 12, 3. — exitii causae, C. Sap. 18, 3. — sub C. Caesare mirmillo de raritate Numerus questus Prov. 4, 6. — sub C. Caesaris morte populus rom. fame laboravit, Br. Vit. 18, 4. — C. Caesari quum unus ex custodiarum agmine fugaret mortem, Epist. 77, 16.

C. Iulius Caesar Corfinium obsedit, et Domitium servavit, Benef. III, 24, 1. — epistolas ad Pompeium missas combussit, Ir. II, 23, 4. — Mitylenas praetervectus Marcellum exsulem videre non sustinuit, C. Helv. 9, 6. — montibus Bsanis villas imposuit, Epist. 51, 11. — per decem annos patria caruit, C. Helv. 9, 7. — talum se torsit circa Suconem (in Hispania), Benef. V, 24, 2. — Pompeii hostis ac victor, ingratus, Benef. V, 16, 6. — plebicola et popularis, ibid. — gladium nunquam posuit, ibid. — victoria clementissime usus est, Ir. II, 24, 4. — caeteri arma crudelius exercuerunt, ibid. — temperavit lus et crudelitatem victoriae, ibid. — C. Iulii Caesaris caedes credita fuit Tillio Cimbro, Epist. 83, 11. — castra in circo Flaminio posita, Benef. V, 16, 6. — dies intra quos perit, Br. Vit. 18, 4. — a Germania

et Gallia bellum in Urbem circum-
egit, Benef. V, 16, 6. — coniunctio
cum rep. Clem. 4, 3. — dictum, se
neminem nisi armatum occisurum,
Benef. V, 16, 6. — luctus ob filiam
amissam brevis, C. Marc. 14, 3. —
vires fatigatae, Q. N. IV, Praef. 20. —
vox, Oderint dum metuant, exagita-
tur, Ir. I, 16, 26. — cum Caesaris
uxore adulterium a Clodio commis-
sum, Epist. 97, 1 et 2. — Caesari
Cato oppositus, C. Sulp. 1, 3. — Cae-
sarem nasci non debuisse, Q. N. V,
18, 3. — iure caesum pronuntiavit
Antonius, Benef. V, 16, 7. — ante
veteranus quidam causam quum diceret,
Benef. V, 24, 1 sq. — in sua
fata immisit Pompeius, Epist. 94,
65. — de Caesare dictitatum, in in-
certo esse, utrum illum magis nasci
reip. profuerit, an non nasci, Q. N.
V, 18, 3. — Vid. quoque *Julius*
Caesar.

Caesarea quibus fortuna sorores et
fratres eripuit, C. Polyb. 36, 4.

C. Cassius tota vita aquam bibit,
Epist. 83, 11.

Caius Getulicus. Vid. *Getulicus*.

Caius Gracchus, C. Marc. 16, 2,
— primus turbam suam segregare
instituit, Benef. VI, 34, 1.

C. Marius ingratus, ad consulatum
a caliga perductus, Benef. V, 16, 2. —
villas in regione Baiana exstructas iu-
gis montium imposuit, Epist. 52, 11.
— unum consulatum accepit, caete-
ros rapuit, Epist. 94, 66. Vid. *Marius*.

Caius cognatus et hospes meus, Tr.
An. 11, 8.

C. Silius cos. desig. Lud. 13, 3.

C. Vettius praetor Marsorum a ser-
vo servatus, Benef. III, 23, 1.

Calabrian ventus lapyx infestat,
Q. N. V, 17, 14.

Calaminiae insulae in Lydia, Q. N.
III, 25, 6.

Calamitas, virtutis occasio, Prov.
4, 6. — quod vocabatur? Epist. 110,
3. — calamitatum mollimentum, con-
suetudo, Tr. An. 10, 2.

Calcar virtutis, Ir. III, 3, 2.

Calceem quid dixerint antiqui, Epist.
408, 32.

Calda suffusa, Epist. 77, 8.

Caldarium (in) latiss specularibus
diem nou admiserat Scipio, Epist.
86, 9.

Caldum maioribus nostris non vi-
debatur esse, nisi obscurum, Epist.
86, 3.

Caligo mentium inter caetera mor-
talitatis incommoda, Ir. II, 9, 2.

Calidum nihil absque adiutorio
ignis, Epist. 31, 5.

Caliga dimisit, Br. Vit. 17, 14.

Caligula. Vid. *C. Caesar Caligula*.

Calix venenatus transtulit Socra-
tem e carcere in caelum, Epist. 67,
9. — Tiburnus sit an manus concava
ad extinguendam sitim, nihil refert,
Epist. 119, 4.

Callimachus citatur, Q. N. IV,
2, 15.

Callisthenes nobili ingenio fuit, et
furibundi regis Alexandri impatiens,
Q. N. VI, 23, 1. — citatur, ibid. VI,
26, 2. — Callisthenis libri de Helices
Borisque submersione, VI, 23, 3.

Callistratus exsul reditum abomi-
natus, si Atheniensibus necessitas
essules restituendi esset, Benef. VI,
37, 1.

Callistus servus quam gratiam do-
mino retulerit, Epist. 47, 7.

Calonibus formosis imposita lectica,
Epist. 110, 16.

Callasus manus habet vinctus, V.
Beat. 7, 2.

Calor, quid sit, Q. N. 4, 9. — in quibus corporibus diutius conservetur, ibid. — hieme sub terris maior non est, IV, 2, 26. — caloris aestivi vitandi rationes, Epist. 90, 15.

Calvi sententia in Vatinius, Epist. 94, 25.

Calvis non minus molestum quam comatis pilos velli, Tr. An. 8, 2.

Calvisii Sabini divitis compendiarum ad memoriam firmandam, ut eruditus haberetur, Epist. 27, 4. — patrimonium et ingenium habebat libertini, ibid.

Cambyzes furiosus, ac furore feliciter usus, Epist. 86, 4. — Cambyasis vinolenti crudelitas in Praexaspis filium, Ir. III, 14, 3. — exercitus ad Ammonem missus, arenis obrutus, Q. N. II, 30, 2. — inexplibilis cupiditas, Benef. VII, 3, 1. — ira in Aethiopas vix fame domatur, Ir. III, 20, 2.

Camera vitro absconditur, Epist. 86, 5.

Camillus, desertor? Benef. IV, 27, 1. — exsul a republica factus, ibid. V, 16, 1.

Campania, Tr. An. 2, 1; Epist. 49, 2; 55, 9; 77, 1. — Campaniae fomenta Hannibalem enervarunt, Epist. 51, 5. — Campaniae quidam renuntiarunt ob terrae motus, Q. N. VI, 1, 9. — in Campaniam proficiens Tiberius, Epist. 83, 13. — in Campania ingens terrae motus, Q. N. VI, 1, 2; VI, 25, 4, et passim.

Campanorum fines, Benef. VII, 4, 3.

Campus Martius, Lud. 13, 4.

Cancer caelestis, Q. N. III, 29, 1.

Candaviae deserta, Epist. 31, 8.

Candidatus et chlamydates, V. Beat. 25, 3. — sacerdotiorum, Benef. VII, 28, 2. — candidato vocem et manum

commodare, Epist. 8, 5. — candidati, boni viri, 2, 1. — solliciti vocem praecoris expectant, 118, 3.

Cantendi peritus, Benef. IV, 21, 2. — canentium ordo vias olim implebat, Epist. 84, 10.

Caniculæ rubor, Q. N. I, 1, 6. — ante ortum Caniculæ augetur Nilus, IV, 2, 1.

Canis villosus, Lud. 13, 2. — catenarius, Ir. III, 37, 2. — nomen ambiguum, Benef. II, 34, 2. — canis missa frustra ore aperto captanti, hominum desideria comparantur, Epist. 72, 10. — catenario non est irascendum, Ir. III, 37, 2. — canem albam in deliciis habebat Claudius, Lud. 13, 2. — in cane sagacitas prima est si investigare feras debet, 76, 6. — cursus, si consequi debet, ibid. — audacia, si morderet et invadere debet, ibid. — canes eliciunt homines a basilica, ibid. — vocem clariorem homine habent, Epist. 76, 7.

Canis Iulii a Caio duci iussi admiranda tranquillitas, et ad mortem usque philosophantis constantia, Tr. An. 14, 3.

Caninae Ir. II, 25; 5, 3.

Canopus, Aegypti urbs, Epist. 51, 3.

Cantabri, C. Helv. 8, 2.

Cauterio vectus Cato, Epist. 87, 7.

Cantus nos nonnunquam et concita modulatio instigat, Ir. II, 24. — cantibus imbres attrahi et repelli credebantur, Q. N. IV, 7, 2.

Cauticis discendis operati, Epist. 86, 14 sq.

Cantorum plus in commessionibus rom. quam olim spectantium in theatris, Epist. 84, 9.

Capillorum cultus et capillorum cura qualis apud veteres, Q. N. I, 17, 8.

Capitolinus Iupiter, C. Helv. 10, 2.

Capitolium, C. Sap. 6, 5. — dedicavit Pulvillus, C. Marc. 43, 1. — Capitolii vertigal exorsisset in commensationibus Apicius, C. Helv. 40, 3. — in Capitolio pauperstatem consecrare, Epist. 95, 72.

Cappadocia (in) flumen equos albos faciens, Q. N. III, 25, 3.

Capra, ignis globus Aristoteli, Q. N. I, 4, 2.

Capreas, quam intravere naves, Epist. 77, 2.

Capricornus (sidus), Q. N. III, 28, 4.

Capulam aperit, Lud. 3, 3. — de capsula iuvenes Romani, Epist. 445, 2.

Captivus an se impuro patiatur servari, Benef. II, 24, 1. — captivis et pretio partis aequi bonique natura parcere iubet, Clem. I, 48, 4.

Captus cives decem ex magno captivorum numero redempti, quid debeant redempti, Benef. VII, 43, 5.

Caput dira imprecatione defigere, Benef. VI, 35, 1. — capitis partibus dolores, Epist. 78, 9. — sanguine emisso levatur, 70, 43. — vertigines, 95, 47. — capite demisso vivere, 65, 20 et 24.

Career Socratis curia nobilior, V. Beat. 27, 2.

Carceris alimenta sunt liberiora, etc. Epist. 48, 8.

Cardiaci vita, bibere et sudare, Epist. 45, 3.

Carere patria intolerabile est, C. Helv. 6, 2.

Caria (in) unda cum piscibus e terra emersit circa Hydrium urbem, Q. N. III, 49, 4.

Caricae annum novum faciunt, Epist. 87, 3. — cum pane, pro pulmentario, ibid.

Caritas annonae agricolam erigit,

Benef. VI, 38, 3. — corporis nostri nobis insita, Epist. 44, 4.

Carmen veneficae, Epist. 9, 4. — carminis modo inclusa facilius haerent, Epist. 33, 6. — carmini inserta praecepta multum habent ponderis, 94, 27. — carminum efficacia in praeceptis animo tradendis, 408, 40.

Carneade (cum) dubitare licet, Br. Vit. 44, 5.

Carthago, Ir. I, 44, 4; II, 5, 4. — Carthaginis horror Scipio, Epist. 86, 4. — moenia una manu capta, C. Sap. 6, 5. — cineres, C. Polyb. 20, 4.

Carthaginenses: ad Carthaginensium remp. an sapienti accedendum, Ot. Sap. 32, 48.

Caspium mare, Q. N. III, 29, 7.

Cassandro (a) Gallorum gens obsessa Q. N. III, 42, 2.

Cassius. Vid. C. Cassius.

Castigatio aliquando necessaria, Ir. I, 5, 4. — quomodo accipienda, II, 27, 4. — sceleratorum irae expertus esse debet, I, 45, 4.

Castor et Pollux, Q. N. I, 4, 44. — ad Castoris negotiantes, C. Sap. 43, 4.

Castorum primores sunt fortes viri, Epist. 96, 3.

Causa non obstat philosophiae studio, Epist. 46, 4.

Causa sex, Q. N. V, 47, 4.

Cataegis, ventus Pamphiliac, Q. N. V, 47, 4.

Cataractae Nili, Q. N. IV, 2, 4. — aliorum fluminum, ibid. — excipiunt Nilum, ibid. — nobilis insigni spectaculo locus, ibid.

Cathedrarii philosophi, Br. Vit. 40, 4.

Catena in sinistra levior, Tr. An. 40, 3. — catenae fortunae, Tr. An. 40, 2.

Catilina L. Syllae minister, Ir. III, 48, 2. — ingratus, Benef. V, 46, 4. — post Catilinam exsulavit Cicero, V, 47, 4. — Catilinae tres, C. Marc. 20, 7. — inter Catilinas iactatus Cicero, Br. Vit. 5, 5.

Cato aedilis, Epist. 86, 8.

M. Cato Censorius, proavus Catonis, minus quam hic possedit, V. Beat. 24, 2. — canterio vehebatur, hippoperis impositis, ut secum utilia portaret, Epist. 87, 7. — cum feriis manus non contulit, C. Sap. 2, 2. — post libertatem non visit, nec post Catonem libertas, 2, 4. — imperator triumphalis uno caballo contentus erat, et nequidem toto, Epist. 87, 8. — citatur, 122, 2. — eius dictum, Benef. V, 7, 4; Epist. II, 149, 2. — equus ab ipso defricus, Epist. 87, 9.

M. Cato iunior an modeste philosophatus sit, simul Caesarem et Pompeium lacerans, Epist. 14, 11. — solus fecit aliquas reipublicae partes, 104, 31. — per medias Africae solitudines pedes ducit exercitum, ibid. 33. — sacro pectori purissimas manus admovent, 67, 13. — mortem ferro adactam vicit, 98, 12. — animam sibi manu extraxit, 70, 16. — plebis contumelias perpressus, C. Sap. 2, 4. — Caesarem et Pompeium provocavit, Epist. 104, 33. — certius sapientis viri exemplar quam Vlixes et Hercules, C. Sap. 2, 1. — mortis contemptor et mortis beneficio liber, C. Marc. 25, 4. — deorum alumnus, Prov. 2, 9. — in Clodii iudicio testimonium dixit, Epist. 97, 2. — iniuriam in balneo fletam non agnoscere maluit quam ignoscere, C. Sap. 14, 3. — obrutus sputis irritas misit voces, Epist. 14, 12. — infelix vulnera sua animosius quam fecerat retractans, 71, 4. — inajivolentiae expositus,

V. Beat. 18, 3. — magnam partem gloriae in ferro habet, Epist. 13, 14. — aenatu in carcerem ductus, 14, 12. — quadragies aesterium possedit, V. Beat. 21, 2. — repulsae die pila ludit, mortis legit, Epist. 104, 33. — simul Pompeio, Caesari et Crasso oppositus, Vatinius postpositus, C. Sap. 1, 3. — vincatur, an vincat in Pharsalica acie, nihilne intersit, Epist. 71, 8. — vino laxavit animum fatigatum, Tr. An. 15, 11. — virtutum viva imago, gladio incumbit, 15, 5. — vulnus suum fortiter tulit, 15, 7. — e Cypro civili bello stipendium ferebat, C. Marc. 20, 7. — ut intelligi posset, malis et bonis opus erat, Tr. An. 7, 3. — Catonis constantia in fortunae varietate, Epist. 104, 30. — duo in rebus extremis instrumenta, Platonis liber et gladius, Epist. 24, 6. — verba quum aevum percurreret, 71, 13. — *εὐνοισμένη*, 95, 67. — tota aetas exacta in armis civilibus, 104, 29. — exemplum semper intuendum, 11, 7. — felicitas in morte, Prov. 3, 11. — laus, C. Sap. 2, 1. — mors describitur, et oratio ante mortem, C. Marc. 20, 8; Epist. 24, 6 sq. — praetura et repulsa au eodem loco habenda, ibid. 71, 11. — pectus transissum, C. Marc. 22, 2. — repulsa triplex non fuit ignominia, C. Helv. 13, 4. — acissum manu sua vulnus, Epist. 67, 9. — vulnus ultimum ac fortissimum, per quod libertas emisit animam, 95, 72. — Catoni causam agentem in frontem mediam inspicit Lentulus, Ir. III, 38, 2. — dictum, ibid. — Catoni ebrietas obiecta, Tr. An. 15, 15. — fuit repulsa duplex in petitione consulatus et praeturae, C. Helv. 13, 4. — praeturae negavit pop. rom. Benef. V, 17, 2. — excutere morem suum dissu-

milis multitudo potuisset, Epist. 7, 5.

— *Catonem* diu civitas ignoravit, 79, 44. — in libertatem gladius asseruit, 43, 44. — in *Catonem* ingratus pop. rom. Benef. V, 47, 2. — *Catonem* sua aetas non intellexit, C. Sap. 43. — spectare quid habet Iupiter pulchrius, Prov. 2, 6. — narrare quum ad contemnendam mortem ventum fuerit, Epist. 24, 6. — in micca habitaturum putare, etc. 51, 42. — *Catone* sedente negatur populus permisisse postulare Florales iocos, 97, 7. — (in) mors gloriosa, in Bruto turpis et erubescenda, 82, 41. — (cum) infesce et pertinaciter fortuna egit, 104, 29.

Catonem quidam sunt alternis diebus, Epist. 120, 20. — non omne tempus, sed Clodius feret, 97, 9. — repellere, 118, 4. — *Catonibus* (cum) vivendum, 104, 21.

Catoniana aetas bonorum et malorum feras, Tr. An. 7, 2. — *Catonianum* verbum, Epist. 119, 2. — *Catoniana* praecepta: eras non quod opus est, sed quod necesse est, Epist. 94, 28.

Catuli verba ad iudices Clodianos, Epist. 97, 6.

Catulorum amor feras in venabula impingit, Epist. 74, 24.

Caucasus, Thraciae iuga, etc. Q. N. IV, 2, 19.

Caudex vocatus Appius a plurimarum tabellarum contextis, Br. Vit. 43, 3.

Caudicariae naves quae commeatibus per Tiberim subvehunt, Br. Vit. 43, 4.

Causa quotuplex Stoicis, Aristoteli, et Platoni, Epist. 65, 2 sq. — *causae* bonae conditio quando melior, Benef. III, 7, 4. — aut nimis multae, aut nimis paucae ab Aristotele et Platone ponuntur, Epist. 65, 41 sqq.

— *causarum* inquisitio, Epist. 96, 65.

Causariae partes in animo nostro sunt, Epist. 68, 6.

Causidicus, Ir. III, 37, 4. — *causidici*, Lud. 42, 4.

Cautiones vacuae habendi simulacra, Benef. VII, 40, 2. — *cautionibus* prolatis controversiam tollere, Benef. III, 7, 5.

Cavea aeneatoribus cincta, Epist. 84, 40. — ad caveam summam spectantia verba, Tr. An. 44, 6.

Caystrus aestate inundans proximas regiones, Q. N. IV, 2, 49.

Cavillationes, Graecis sophismata, Epist. 111, 4. — *cavillationibus* persuadere mortem non malum esse, Epist. 82, 7.

Cecropium mel, Epigr. 6, 8.

Celer Asinius, Claudii amicus, Lud. 43, 4.

Cella laxior, Tr. An. 8, 4 et 5. — *cellae* pauperum, Epist. 48, 5.

Censeo hoc amplius, V. Beat. 3, 2.

Censorium crimen, paucae argenti lamellae, V. Beat. 24, 2.

Census in album mittit, Benef. III, 7, 6. — in censum deferre, Epist. 95, 58.

Centauri habent imaginem, non substantiam, Epist. 58, 42.

Centesima sanguinolentiae, Benef. VII, 40, 4.

Centiceps bellua, Cerberus, Lud. 43, 2.

Centunculo (in) dormire, Epist. 80, 8.

Centurio supplicio praepositus, a Pisone duci iussus, Ir. I, 46, 45. — *centurio* perituroorum agmen trahens, Tr. An. 14, 4. — *centuriones* duos misit Nero Caesar ad investigandum Nili caput, Q. N. VI, 8, 3.

Cerastas (alii *aeratas*) mittere, Benef. VII, 20, 3.

Cerberus, Lud. 13, 2. — nemo tam puer est ut Cerberum timeat, Epist. 24, 47.

Cervicem praecidi imperabo, Ir. I, 16, 4.

Cereus et fax exsequias praecedunt, Tr. An. 14, 5. — ad cereos et faces funera ducenda, Br. Vit. 20, 4. — ad cereos et faces vivere, Epist. 122, 10.

Cernere ferro inter se, qui dicuntur, Epist. 58, 2.

Cernulat fortuna, non vertit, Epist. 8, 4.

Ceromate (a) happe nos excepit in crypta Neapolitana, Epist. 57, 1. — (in) spectator puerorum rixantium sedet, Br. Vit. 12, 1.

Ceronom (ad) (alii *Peneus* dicunt) fl. oves ut nigrescant, appellantur, Q. N. III, 27, 3.

Certamine (a) facilius se abstinere, quam abducere, Ir. III, 8, 3. — certamina sacra, C. Sap. 9, 4.

Cervix Caligulae obsessa aetis, C. Sap. 18, 1. — si lusa in manipulo foeni acquiescet, V. Beat. 25, 2.

Ceryx dictus est qui sacra Cereris tractabat, Tr. An. 3, 10.

Cestu decernere vetantur Lacedaemonii, Benef. V, 3, 1.

Chaerreas tribunus militum ob improbatam molliam Caium Caesarem occidit, C. Sap. 18, 2. — Chaerreae Caius Caesar cervicem praestitit, Ep. 4, 5.

Χαλζοφύλακται, speculatores futurae grandinis, Q. N. IV, 7, 1.

Chalcidias terrae motus, Q. N. VI, 17, 4; 25, 4.

Chaldaei, Q. N. VII, 28, 2. — quid de cometis censuerint, VII, 3, 2. — Chaldaeorum observatio except potestatem quinque stellarum, II, 32, 6.

Chamaeleontis color cur varietur, Q. N. I, 5, 7.

Chaos inane Epicureum, Epist. 72, 11.

Χαρμάντιος, Epist. 95, 66.

Charimander librum de cometis composuit, Q. N. VII, 5, 2.

Charino magistratu, epistolas scripsit Epicurus, Epist. 18, 7.

Charis Hesiodo, quae Homero Musae, Benef. I, 3, 10.

Charites, Iovis filiae, Benef. I, 4, 4.

Charoulae leges laudantur, Epist. 90, 6.

Charybdis, Epist. 14, 7; 31, 8; et Q. N. III, 29, 7. — fabulosa, C. Marc. 17, 2. — an respondeat fabulis, scire cupit Seneca, Epist. 79, 1.

Chasmata, ignium genera, Q. N. I, 14, 2 — terrae, VI, 9, 2.

Chelidon, unus ex Cleopatrae molibus, patrimonium grande possedit, Epist. 87, 14.

Chersoneso (in) fons purgamenta eliciens, Q. N. III, 26, 5.

Chimacra (in) nemo leonem aut draconem animal esse dixit, Epist. 113, 8.

Chiragra quomodo interquiescat, Epist. 78, 8.

Chirographum dare, Benef. II, 23, 2. — reformare, Epist. 94, 51.

Chlamydati, V. Beat. 2, 2; Epist. 76, 23.

Chorus veterum philosophorum ex multorum vocibus constabat, Epist. 84, 9.

Chrias, quas sententias, vocant Graeci, Epist. 33, 6.

Chrysippus a Seneca sequitur, etc. Tr. An. 1, 7. — et Zeno maiora egerunt quam si exercitus duxissent, Ot. Sap. 32, 12. — etsi a republica remotus, multa tamen praesti-

tit, Tr. An. 4, 7. — fingit Grotias Iovis et Eurynomes filias, Benef. I, 3, 9. — librum suum de beneficiis ineptiis replevit, I, 3, 8. — citatur, C. Sap. 17, 4. — Chrysippi viri magni, sed Graeci, acumen saepe retunditur, interdum ptingit, non perforat, Benef. I, 4, 4. — distinctio de sapientis ἀνταρξία, Epist. 9, 42. — praeceptum de reddendo beneficio, Benef. II, 25, 2. — similitudo de pilae lusu, II, 17, 3. — discipuli et Clesantis dissensio de ambulatione, Epist. 113, 18. — lege vivere otioso licet, Ot. Sap. 32, 17. — Chrysippi moderata et honesta suadebant omnes, 22, 9. — Chrysippo quid sit servus, Benef. III, 22, 4. — Chrysippum (alii Crispum) assidua salutatione ad mortem perducebat, Epist. 56, 3. — cum Chrysippo vivendum, 104, 22.

Cibaria servo dominus praestare debet, Benef. III, 24, 4.

Cibus corporis adiutorium, non est pars, Epist. 88, 21. — cibi opportunitas in aegris, Benef. II, 2, 2. — ciborum copia subtilitas impeditur, Epist. 15, 3.

Cicatrix nisi collata vulnere nunquam placuit, Benef. VI, 26, 2.

Cicatricosam iram sicut furis non his representemus, Ir. II, 35, 5.

M. Cicero aetatem suam complorat, Br. Vit. 5, 6. — Atticum quod in buccam venerit, scribere iubet, Epist. 118, 4. — cavillationum verbo pro sophismatibus usus, 111, 4. — citatur, Tr. An. 11, 13. — clientibus suis praebet cervicem, Tr. An. 15, 5. — post Catilinam exsulavit, Benef. V, 17, 4. — gradarius fuit in orando, Epist. 40, 11. — negat se habiturum tempus ut lyricos et dialecticos legat, etiam aetas duplicetur, Epist. 49, 6.

— vocis essentiae auctor, 58, 4. — gladiatores nos invisos habere dicit, Tr. An. 11, 3. — Cicerois calamitates, C. M. 20, 6. — compositio una est; pedem curvat lenta, et sine infamia mollis, Epist. 100, 6. — consulatus non sine causa, sed sine fine laudatus, Br. Vit. 5, 5. — epistolae nomen Attici perire non sinunt, Epist. 21, 4. — ipsa verba ponit Seneca, quia res fidem excedit, 97, 3. — epistolarum argumenta, 118, 2. — flebiles voces in quadam ad Atticum epistola, Br. Vit. 5, 6. — semilibrum se dicit, ibid. — libri ad philosophiam pertinentes, Epist. 100, 8. — librus de Republica philosophus, grammaticus, philologus quomodo legant, Epist. 108, 29. — verba, Epist. 17, 4. — deridenda carmina, Ir. III, 37, 3. — libri etiam Dori esse possunt, Benef. VII, 6, 4. — exemplum sequutus est Seneca, Epist. 107, 10. — compositio deyea et molliter delinens, Epist. 114, 15. — urbanitatem quomodo effugerit Vatinius, C. Sap. 17, 3. — diruti penates, bona direpta, Benef. V, 17, 4. — umbra Caecinnam pressit, Q. N. II, 56, 4 et 2. — Cicronem expellens Clodius, Antonius occidens, Ir. II, 2, 4. — apud Cicronem omnia desinunt, apud Pollionem cadunt, Epist. 100, 6.

Cicero P. consul propter patrem, Benef. IV, 30, 4.

Cicerones Augusti clementiae debentur, Clem. I, 4, 01.

Ciconum flumen potum saeva reddit viscera, Q. N. IV, 20, 2.

Cicuta magnum Socratem confecit, Epist. 43, 14.

Cimber Tullius, defensor partium Augusti, Ir. III, 30, 3.

Cimbri a Mario caesi, Epist. 94, 66.

— *Cimbrorum cladis causa*, Ir. I, 41, 2.

Cimbricae caedes, Benef. V, 46, 2.

Cinctos (in) alte prompta mens cadit, Epist. 33, 2.

Cinerario (a) impulsu aegre ferunt, C. Sap. 14, 4.

Cinna Lucius, vir stolidi ingenii, Clem. I, 9, 4.

Cinna, consul, Benef. IV, 30, 4.

Circense tomentum super incubare, V. Best. 25, 2.

Circensium clamor non turbat Senecam, Epist. 83, 6.

Circi vitia magno consensu nos commendant, Ot. Sap. 28, 4. — in circio solutos leones praebuit Sulla, Br. Vit. 33, 5. — XVIII elephantos primus pugnautes praebuit Pompeius, Br. Vit. 43, 6.

Circius, ventus Galliae peculiaris, Q. N. V, 47, 4. — ei templum fecit Augustus, ibid.

Circulanti vis dicendi rapida, aptior, Epist. 40, 3.

Circulator, Benef. VI, 44, 2. — circulatorum philosophi, Epist. 29, 5.

Circuli a lapillis in aquam facti, Q. N. I, 2, 7. — *circulo* (in) aliquo tempus terere, Tr. An. 5, 3. — *circulorum caelestium ratio*, Q. N. V, 47, 3. — *circulis omnibus* quod dederunt beneficium narrant quidam, Benef. VII, 22, 2.

Circumagitur, hoc est, etc. Epist. 8, 6.

Circumlitio in picturae modum variata, Epist. 86, 5.

Circumscriptio quibusdam gentibus ignota, Ir. III, 2, 4. — *circumscriptiones*, Epist. 82, 22. — *quibus trina non sufficiunt fora*, Ir. 2, 9, 4.

Circumscriptores, Tr. An. 8, 3.

Circumstantia, Graecis περιστασις vocatur, Q. N. II, 7, 2.

Circus, Ir. II, 7, 4. — *circi* in certamine interius flectendum, Tr. An. 9, 3. — *vitia commendant nobis*, Ot. Sap. 28, 4.

Cisio (in) scribere, Epist. 72, 2.

Cisterna in usum exercitus sufficiens, Epist. 86, 3.

Cisternina aqua arbores adiuvandae, Epist. 86, 49.

Civicam mereri, Clem. I, 26, 6.

Civilis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8. — *civilia officia gesturus quid spectare debeat*, Tr. An. 3, 4.

Civis boni opera nunquam inutilis est, Tr. An. 3, 40. — *civi nocere nefas*, Ir. II, 31, 5. — *civium amor enespugnabile munimentum*, Clem. I, 49, 5.

Civitatis captivae imago, Benef. VII, 27, 4. — *rector quomodo castigare debeat*, Ir. I, 5, 6. — *civitate donatus Alexander a Coriinthiis*, Benef. I, 43, 1.

Civitatulas vendere, Lud. 9, 3.

Clamorem (inter) theatri et scholae aliquid intersit, Epist. 52, 44. — *clamores varii non torbarunt Senecae animum*, Epist. 66, 4.

Clamosus, Ir. I, 4, 2.

Clarus, condiscipulus Senecae, senex et deformi corpore, sed animo viridi, Epist. 66, 4.

Claritas est causa bonis bono red-dita, Epist. 102, 8. — *quae post mortem contingit, sitne bonum*, Epist. 102, 3. — *non multa desiderat suffragis*, ibid. 44. — *fama vocem utique desiderat, claritas non*, Epist. 102, 47. — *cuius sit bonum*, ibid. 48. — *claritatis et gloriae quid sit discrimen*, ibid.

Classicum et symphonia, Epist. 64, 42. — *classico concio convocatur*, Ir. III, 46, 4.

Claudiana lingua, Lud. 13, 1.

Claudianus comes, Q. N. VII, 17, 2; 21, 2; 30, 3.

Claudius Caesar mitissimus, C. Polyb. 26, 2. — animam agere coepit, Lud. 3, 1. — deus, Lud. 9, 5. — fratrum mortem aequo animo tulit, ibid. — in caelum ire visus, Lud. 1, 3. — Graeculus, 5, 4. — inducitur consolans Polybium, C. Polyb. 33, 2. — plures intra quinquennium culeo insuit, quam omnibus saeculis insuti leguntur, Clem. I, 23, 1. — quomodo exspiraverit, Lud. 4, 1. — quantum Polybio praestiterit, C. Polyb. 24, 1; 26, 4. — delectabatur laudibus, 13, 1. — sexaginta quatuor annos cum anima luctatus est, Lud. 3, 1. — templum in Britannia habet, Lud. 8. — excandescit, Lud. 6, 2. — Claudii amici, Lud. 13, 4. — avia, Lud. 9, 4. — avus M. Antonius, C. Polyb. 35, 1. — avunculus Augustus, 36, 4; Lud. 9, 4. — caedes, Lud. 10, 2; 11, 2 sq. 13, 5; 14, 1 sq. — clementia, C. Polyb. 32, 3. — generi, Lud. 14, 4. — liberti, Lud. 13, 1; 13, 4. — mansuetudo, C. Polyb. 31, 4. — pater Drusus Germanicus, C. Polyb. 34, 5. — Caesar patruus, ibidem, 5. — patria Lugdunum, Lud. 6, 1. — poena apud inferos, Lud. 14, 3. — praefecti, Lud. 13, 4. — socer, Lud. 11, 4. — ultima vox, Lud. 4, 1. — uxor, Lud. 14, 4. — beneficium, Augusti iudicium malo, Benef. I, 15, 2. — funus, ibid. 12, 1. — in Claudium iocorum plena est Apocolocyntosis, Lud. 1, 3. — pro Claudio Caesare votum Senecae, C. Polyb. 31, 4; 36, 1.

Claudius Caudex primus Romanis persuasit navem conscendere, Br. VII, 23, 4.

Claudius Quadrigarius in lib. duodevicesimo annalium, Ben. III, 22, 1.

Cleanthes, Epist. 33, 3. — aquam trahit, et hortulos rigavit, Epist. 44, 2. — praecepta cum decretis philosophiae coniungi vult, Epist. 94, 4. — utilis fuit generi humano, etsi in otio vixerit, Ot. Sap. 32, 13. — Zenonem expressit, Epist. 6, 5. — et Chrysaipus discipulus eius dissentient de ambulationis definitione, Epist. 113, 18. — Cleanthis dictum, Benef. VI, 11, 1. — doctrina de ingrato, Benef. V, 14, 1. — egregia similitudo, Epist. 108, 10. — exemplum de duobus pueris Platonem quaerentibus, Benef. VI, 11, 1. — versus a Seneca Latini facti, Epist. 107, 10. — Cleanthem sequitur Seneca, Tr. An. 1, 7. — celebrat Seneca, Epist. 64, 9.

Clemens quis, Clem. I, 20, 2.

Clementia homini maxime convenit, regi tamen et principi praecipue, Clem. I, 3, 3 sq. — est temperantia animi, II, 3, 2. — opponitur crudelitati, II, 4, 1. — reges securiores reddit, I, 8, 4. — an non pertineat ad innocentes, Clem. 1, 2, 1 sq. — clementiae fama, Ir. II, 34, 2. — opera, Clem. II, 7, 2 sq. — plures definitiones, Clem. II, 3, 1 sq. — clementiae contraria crudelitas, ibid. 2, 1 sq.

Cronis publice praepositi χαλαροφύλακται fuerunt, Q. N. IV, 6, 1. — puniti tempestatis observatores, quum vineae vapulassent, aut segetes, ibid. 7, 2.

Cleopatrae amor Antonium perdidit, Epist. 83, 22. — et Antonii defectio per Nilum significata, Q. N. IV, 2, 15. — Cleopatrae mollium unus Chelidon, Epist. 87, 14.

Clepsydra non extremum stillicidium exhausit, Epist. 24, 19.

Clidemi opinio de fulguratione, Q. N. II, 55, 3.

Clitus ad Alexandro inter epulas transfusus, Ir. III, 17, 2. — *Clitum carissimum sibi Alexander inter epulas transfudit*, Epist. 83, 18.

Cloacas Angliae purgavit Hercules, Lud. 7, 4.

Clodius adulterii reus iudices corripit, Epist. 97, 2. — *Ciceronem expulit*, Ir. II, 2, 4. — *et Vatinius caeca cupiditate corrupti*, C. Sap. 4, 4. — *Clodio iactatus Cicero*, Br. Vit. 5, 5. — *Cloelia equestri statua insidens*, C. Marc. 16, 1.

Clostrum (per) denarios in sutoris tabernam inserit Pythagoricus, Benef. VII, 24, 2.

Clocho, Lud. 3, 1.

Clypeus, meteoron, Q. N. VII, 20, 2. — *clypei ignei*, I, 1, 14. — *flagrantes, columnae*, Q. N. VII, 22, 2.

Cn. Lentulus augur maximum divitiarum exemplum, Benef. II, 27, 1. — *Cn. Lentuli ex paupere divitis facti summa erga Augustum ingratitudo*, II, 27, 1 sq. — *tanta sermonis inopia, ut citius pecunias avarissimus emitteret quam verba*, II, 27, 1.

Cn. Pisonis rigor, tres ob unius innocentiam duci iubentis, Ir. I, 16, 14.

Cn. Pompeius, C. Marc. 14, 3; Epist. 71, 9. — *ingratus in resp.* Benef. V, 16, 4 sq. — *villas circa Baias exstructas montibus imposuit*, Epist. 51, 11. — *Cn. Pompeii cupiditas et ambitio notatur*, Epist. 94, 64. — *mors*, C. Marc. 20, 4. — *nepos L. Cinna*, Clem. I, 9, 1 et 2. — *socer Scipio*, Epist. 24, 9. — *Vid. quoque Pompeius*.

Cocceios in castra conscripsit Augustus, Clem. I, 10, 1.

Codices, tabulae publicae, Br. Vit. 13, 4.

Codicilli priusquam aperirentur, etc. Clem. I, 15, 3. — *codicillos, non epistolas scribere*, Epist. 55, 10.

Coercitione non possunt sanari vitia et scelera, Ir. II, 8, 3.

Coena sumptuosa quid est flagitiosius, Epist. 95, 44. *Vide supra ad Caena*. — *coena omnis iucunda apud regem*, Ir. III, 15, 1.

Cogitatio nostra caeli munimenta perumpit, Ot. Sap. 32, 6.

Cognitio (a) media, etc. Benef. V, 24, 2.

Colapho percussus Socrates, Ir. III, 11, 2. — *flagellis quam colapho laedi malit saepissime servus*, C. Sap. 4, 4. — *colaphis percussio sapientii quid faciendum*, C. Sap. 14, 3.

Collectio et vomica in pectore, Epist. 68, 7.

Collectio, id est, syllogismus, Epist. 85, 2.

Collegium triste carnicum, Tr. An. 3, 13.

Collinam portam (usque ad) per sanguinem incescit Sylla, Benef. V, 16, 3.

Colluctari cum minoribus malis non vacat, ubi, etc. Ir. III, 43, 3.

Color animalium cur variabilis, Q. N. I, 5, 6 sq. — *adustus hominum*, Q. N. IV, 2, 17. — *alius ingenio, alius animo esse non potest*, Epist. 114, 3 et 4. — *caelestium non unus*, Q. N. I, 1, 6. — *colores quidam viam suam ex intervallo ostendunt*, Q. N. I, 5, 12. — *colorum varietatis causa*, Q. N. I, 3, 13.

Colorati et male sani, C. Sap. 13, 2.

Colossus magnitudinem suam servabit, etiamsi in puteo steterit, Epist. 76, 24.

Columbari labris, Epist. 114, 6.
Columbarum colla cur varii coloris, Q. N. I, 5, 6.

Columna, typhon, Q. N. V, 13, 3. — *columnae flagrantes*, Q. N. VII, 20, 2. — *columnarum intervalla porticus longiores languant*, Q. N. I, 3, 10.

Comae cura exprobrata, Br. Vit. 12, 2.

Comibendi et convivandi peritissimus, Epist. 123, 9 sq.

Comere capillum, et barbam depectere, Q. N. I, 17, 7.

Cometa an sit sidus erraticum, Q. N. VII, 18, 1 sq.

Cometes apparuit sub Helice est Baris eversionem, Q. N. VII, 5, 3; VII, 16, 2. — *habet sedem suam*, VII, 23, 3. — *cur non stet, sed procedat*, VII, 21, 1. — *lacteam viam extentus aequavit*, VII, 15, 2. — *non est subitaneus ignis, sed inter aeterna opera naturae, aive stella est*, VII, 22, 1 sqq. — *non mince sole ante Achaicum bellum effulsit*, VII, 15, 1. — *Attalo regnante cometes apparuit modicus*, ibid. 2. — *Patereulo et Vopisco cons. apparens fecit quae ab Aristotele et Theophrasto praedicta fuerunt*, Q. N. VII, 28, 2. — *sex menses durans*, VII, 21, 2. — *sole deficiente visus*, VII, 20, 4. — *cometes forma*, VII, 17, 1 et 2. — *cometae an in se terrenei quid habeant*, Q. N. VII, 28, 2. — *quid significant*, VII, 27, 3. — *appellantur stellae*, ibid. — *rari et ob hoc mirabiles*, ibid. 14, 4. — *an tarde eant*, ibid. — *cur non cito exstinguantur*, VII, 21, 2. — *in qua parte caeli aspiciantur*, VII, 11, 1 sq. — *multi non videntur quod obscurantur radiis solis*, VII, 20, 4. — *radios solis fugiunt*, ibid. — *quomodo fiant*,

VII, 5, 1 sq.; 6, 1 sq. — *fiant eadem ratione, qua ignes turbine eiectioni*, VII, 6, 3. — *quomodo fiant*, VII, 7, 1 sq.; 8, 1 sq. — *cur senis mensibus manent*, VII, 12, 3. — *quo primo die apparuerint maximi sunt*, VII, 18, 1. — *sub Augusto, Claudio, Nerone Caesare et post necem divi Iulii apparuerunt*, VII, 17, 2. — *cometarum cursus cur ignotus*, VII, 2, 3. — *varia genera*, VII, 11, 2. — *arcanis*, VII, 26, 1. — *color*, VII, 17, 2. — *historica*, VII, 17, 1. — *speciem pluribus planetis iunctis nasci*, VII, 3, 1. — *tempus*, VII, 10, 2. — *duo genera Epi- geni*, VII, 6, 1. — *forma*, VII, 11, 1. — *significationes*, VII, 28, 1. — *cometas notatu dignos*, VII, 14, 4. — *omnes evanuisse*, VII, 22, 2. — *raros esse*, VII, 14, 4. — *pro malorum signis habitos esse*, VII, 1, 8. — *sequi regiones boreales*, VII, 21, 1. — *de cometis quae consideranda*, VII, 2, 1 sq. — *nilil dicit Eudoxus*, VII, 3, 2.

Comessationibus singulis quantum Apicius consumpserit, C. Helv. 10, 2.

Comisi dictum, Benef. II, 5, 2; Epist. 9, 18.

Comitia consularia, Benef. VII, 28, 2. — *consularia aut praetoria non securus intueri*, Epist. 118, 4. — *fortuna transire*, 118, 3.

Comitiali vitio qui solent carpi, Jr. III, 10, 2.

Comitatus individuus virtutis, Ep. 11 et 12.

Commeatum Senecae longum dederat mala valetudo, Epist. 54, 1.

Commemoratio frequens meritorum lacerat et premit animum, Ben. III, 10, 4.

Commentario (ex) sapere turpe est seni, Epist. 33, 7.

Commissione fulminum territus, C. Caesar, Jr. I, 16, 29.

- Commissum et continuum*, Q. N. II, 2, 1.
- Commoda seu producta*, Epist. 74, 47. — et incommoda extra nos sunt, 92, 45. — commodorum et bonorum diversa conditio, Epist. 87, 26 sq.
- Commune* (in), dicere solent aliquid inveniunt, Epist. 119, 1. — communia pluribus modis, Benef. VII, 12, 1.
- Communio rerum* quomodo cum proprietate singulorum consistat, Benef. VII, 4, 1 sq.
- Comoediarum sales* in Socratem, C. Sap. 18, 5.
- Comparatio corporis humani* cum vase, Q. N. I, Praef. 3.
- Compediti* ferentes onera, etc. Tr. An. 10, 1.
- Compendiaria via*, Lud. 13, 1. — compendiaria ducere ad maximas divitias, Epist. 119, 1.
- Compendiario in caelum* Lucilium vocat Seneca, Epist. 73, 11.
- Compendium* (in) non ignotos homines occidere, sed, etc. Clem. II, 4, 1.
- Comperendinationem* (inter) fides promissi exstat, Epist. 79, 5.
- Complanare dura et aspera*, Prov. 5, 7.
- Componi ad dicendum*, Ir. II, 3, 3. — ad rumorem, V. Beat. 1, 3. — cum inferiore, Prov. 3, 4.
- Compositio alia aliis in oratione* placet, Epist. 100, 5 sq. — non nimis anxiosa esse debet, 115, 1. — compositionis genera depravata, 114, 15 sq.
- Comprehendere*, Q. N. V, 1, 2.
- Comprehensionibus* (in) non haesitare, V. Beat. 8, 4.
- Computatio sordida*, Benef. IV, 11, 1. — computationes quid sunt, VII, 10, 3.
- Concucare*, Lud. 4 fin.
- Conceptus inchoati*, Tr. An. 15, 3.
- Conchyliis superi et inferi maris*, Prov. 3, 6.
- Conchyliis relictis* cum Demetrio loquitur Seneca, Epist. 62, 2.
- Conciliatorias exercere in dictione* causae, Epist. 97, 8.
- Concinitas* non est ornamentum virile, Epist. 115, 3.
- Concio imperatoria*, Benef. V, 15, 5.
- Concitantia* sunt litui et tubae, Ir. III, 9, 2.
- Conclamandi ceremoniae*, V. Beat. 27, 1.
- Concordia parvae res* crescunt, Ep. 92, 46.
- Concurrit os ad rogandum*, Benef. II, 1, 3.
- Concursatio circumcidenda est*, Tr. An. 12, 1.
- Conditio eadem omnes* devinxit, Epist. 99, 8. — conditioni assuescendum, Tr. An. 10, 4.
- Conditum inter et otium* multum interest, Epist. 82, 2.
- Conditura an placeret?* Ir. III, 15, 1.
- Conducta domus*, et mea, et alterius, Benef. VII, 5, 2.
- Conflagrationis mundi* tempus, Q. N. III, 28, 7.
- Congiarium indignis* dat rex, Benef. IV, 28, 1. — congiario (ex) tantum ferunt homines, quantum est, Epist. 73, 8. — congiaria principum singulis commensationibus exsorsisset, C. Helv. 40, 3. — philosophis obicere, Epist. 29, 4. — Alexandri urbes, Benef. II, 16, 2. — annua homines clarissimi accipiunt, Br. VII, 8, 2.
- Coniugem vetare in sella* prostare et vulgo admissis inspectoribus vehi

Columbari labris, Epist. 114, 6.
Columbarum colla cur varii coloris, Q. N. I, 5, 6.

Columna, typhon, Q. N. V, 13, 3. — *columnae flagrant*, Q. N. VII, 20, 2. — *columnarum intervalla porticus longiores iungunt*, Q. N. I, 3, 10.

Comae cura exprobrata, Br. Vit. 12, 2.

Comibendi et convivandi peritissimus, Epist. 123, 9 sq.

Comere capillum, et barbam depectere, Q. N. I, 17, 7.

Cometa an sit sidus erraticum, Q. N. VII, 18, 1 sq.

Cometes apparuit sub Helice est Boris eversionem, Q. N. VII, 5, 3; VII, 16, 2. — *habet sedem suam*, VII, 23, 3. — *cur non stet, sed procedat*, VII, 21, 1. — *lacteam viam extentus aequavit*, VII, 15, 2. — *non est subitaneus ignis, sed inter aeterna opera naturae, sive stella est*, VII, 22, 1 sqq. — *non minor sole ante Achaicum bellum effulsit*, VII, 15, 1. — *Attalo regnante cometes apparuit modicus*, ibid. 2. — *Paterculo et Vopisco cosa. apparens fecit quae ab Aristotele et Theophrasto praedicta fuerunt*, Q. N. VII, 28, 2. — *sex menses durans*, VII, 21, 2. — *sole deficiente visus*, VII, 20, 4. — *cometes forma*, VII, 17, 1 et 2. — *cometae an in se terreni quid habeant*, Q. N. VII, 28, 2. — *quid significant*, VII, 27, 3. — *appellantur stellae*, ibid. — *rari et ob hoc mirabiles*, ibid. 14, 4. — *an tarde eant*, ibid. — *cur non cito extinguantur*, VII, 21, 2. — *in qua parte caeli aspiciantur*, VII, 11, 1 sq. — *multi non videntur quod obscurantur radiis solis*, VII, 20, 4. — *radios solis fugiunt*, ibid. — *quomodo fiant*,

VII, 5, 1 sq.; 6, 1 sq. — *fiant eadem ratione, qua ignes turbine eieci*, VII, 6, 3. — *quomodo fiant*, VII, 7, 1 sq.; 8, 1 sq. — *cur senis mensibus manent*, VII, 12, 3. — *quo primo die apparuerint maximi sunt*, VII, 18, 1. — *sub Augusto, Claudio, Nerone Caesare et post necem divi Iulii apparuerunt*, VII, 17, 2. — *cometarum cursus cur ignotus*, VII, 2, 3. — *varia genera*, VII, 11, 2. — *arcana*, VII, 26, 1. — *color*, VII, 17, 2. — *historica*, VII, 17, 1. — *speciem pluribus planetis iunctis nasci*, VII, 3, 1. — *tempus*, VII, 10, 2. — *duo genera* Epigeni, VII, 6, 1. — *forma*, VII, 11, 1. — *significationes*, VII, 28, 1. — *cometas notatu dignos*, VII, 14, 4. — *omnes evanuisse*, VII, 22, 2. — *raros esse*, VII, 14, 4. — *pro malorum signis habitos esse*, VII, 1, 8. — *sequi regiones boreales*, VII, 21, 4. — *de cometis quae consideranda*, VII, 2, 1 sq. — *nihil dicit Eudoxus*, VII, 3, 2.

Comessionibus singulis quantum Apicius consumpserit, C. Helv. 10, 2.

Comioi dictum, Benef. II, 5, 2; Epist. 9, 18.

Comitia consularia, Benef. VII, 28, 2. — *consularia aut praetoria non securus intueri*, Epist. 118, 4. — *fortuna transire*, 118, 3.

Comitiali vitio qui solent carpi, Jr. III, 10, 2.

Comitatus individuus virtutis, Ep. 11 et 12.

Comineatus Senecae longum dederat mala valetudo, Epist. 54, 1.

Commemoratio frequens meritum lacerat et premit animum, Ben. III, 10, 4.

Commentario (ex) sapere turpe est seni, Epist. 33, 7.

Comissione fulminum territus, C. Caesar, Jr. I, 16, 29.

Commisum et continuum, Q. N. II, 2, 1.

Commoda seu producta, Epist. 74, 47. — et incommoda extra nos sunt, 92, 45. — commodorum et bonorum diversa conditio, Epist. 87, 26 sq.

Commune (in), dicere solent aliquid invenientes, Epist. 119, 1. — communia pluribus modis, Benef. VII, 12, 1.

Communio rerum quomodo cum proprietate singulorum consistat, Benef. VII, 4, 1 sq.

Comoediarum sales in Socratem, C. Sap. 18, 5.

Comparatio corporis humani cum vase, Q. N. I, Praef. 3.

Compositi ferentes onera, etc. Tr. An. 10, 1.

Compendiaria via, Lud. 13, 1. — compendiaria ducere ad maximas divitias, Epist. 119, 1.

Compendiario in caelum Lucilium vocat Seneca, Epist. 73, 11.

Compendium (in) non ignotos homines occidere, sed, etc. Clem. II, 4, 1.

Comperendinationem (inter) fides promissi exstat, Epist. 79, 5.

Complanare dura et aspera, Prov. 5, 7.

Componi ad dicendum, Ir. II, 3, 3. — ad rumorem, V. Beat. 1, 3. — cum inferiore, Prov. 3, 4.

Compositio alia aliis in oratione placet, Epist. 100, 5 sq. — non nimis anxiosa esse debet, 115, 1. — compositionis genera depravata, 114, 15 sq.

Comprehendere, Q. N. V, 4, 2.

Comprehensionibus (in) non haesitare, V. Beat. 8, 4.

Computatio sordida, Benef. IV, 11, 1. — computationes quid sunt, VII, 10, 3.

Concacare, Lud. 4 fls.

Conceptus inchoati, Tr. An. 15, 3.

Conchyliis superi et inferi maris, Prov. 3, 6.

Conchyliatis relictis cum Demetrio loquitur Seneca, Epist. 62, 2.

Conciliaturas exercere in ditione causae, Epist. 97, 8.

Concinuitas non est ornamentum virile, Epist. 115, 3.

Concio imperatoria, Benef. V, 15, 5.

Concitamenta sunt litui et tubae, Ir. III, 9, 2.

Conclamandi ceremoniae, V. Beat. 27, 1.

Concordia parvae res crescunt, Ep. 92, 46.

Concurrit os ad rogandum, Benef. II, 1, 3.

Concursatio circumcidenda est, Tr. An. 12, 1.

Conditio eadem omnes devinxit, Epist. 99, 8. — conditioni assuescendum, Tr. An. 10, 4.

Conditivum inter et otium multum interest, Epist. 82, 2.

Conditura an placeret? Ir. III, 15, 1.

Conducta domus, et mea, et alterius, Benef. VII, 5, 2.

Conflagrationis mundi tempus, Q. N. III, 28, 7.

Congiarium indignis dat rex, Benef. IV, 28, 1. — *congiario* (ex) tantum ferunt homines, quantum est, Epist. 73, 8. — *congiaria principum* singulis commensationibus exorsisset, C. Helv. 10, 3. — philosophis obicere, Epist. 29, 4. — *Alexandri urbes*, Benef. II, 16, 2. — *annua homines clarissimi accipiunt*, Br. VII, 8, 2.

Coniugem vetare in sella prostare et vulgo admissis inspectoribus vehi

undique perspicuum, rusticum et inhumanum, Benef. I, 9, 3.

Conlatrare philosophiam, V. Beat. 47, 1.

Conos defectiones solis colligit, sed non meminit cometarum, Q. N. VII, 3, 2.

Conquestiones praeteritorum donorum detrahendas putat Seneca, Ep. 77, 12.

Consolabor undique deus, etc. V. Beat. 25, 4.

Conscientia bona prodire vult et conspici, Epist. 97, 11. — mala, 105, 9. — bona turbam advocat, 43, 4. — mala in solitudine anxia atque sollicita est, ibid. — grati, Benef. IV, 22, 1. — conscientia flagellantur facinorosa mala, Epist. 97, 43.

Consensus publicus, veritatis argumentum, Epist. 117, 5.

Consiliarium fulmen, Q. N. II, 39, 1.

Consilium futuri ex praeterito venit, Epist. 83, 2. — die, seu sub manu nasci debet, 71, 1. — an ingrato laudum, Benef. IV, 29, 1. — non mutat sapientia, IV, 31, 4. — consiliorum rerumque dissimilitudo unde, Epist. 20, 3, 4.

Consolatio Marulli de filii morte, Epist. 99, 1. — necessarium iudicat Posidonius, 95, 65.

Consortium omnium rerum inter nos fuit amicitia, Epist. 48, 2. — sapiens nihil suum magis iudicat, quam cuius illi cum humano genere sit consortium, 73, 7.

Conspicua (in) mortem nemo habet, Br. VII, 20, 3.

Consterantur ad vana quae natura fera sunt, Ir. III, 30, 1.

Constitutio est principale animi quodam modo se habens erga corpus,

Epist. 121, 10. — animalium quid, 121, 11.

Conuetudo omnia pati docet, Tr. An. 10, 1.

Conui factus et refectus, Epist. 104, 9. — nummulariolus, Lud. 9, 3. — ordinarius, Ir. III, 31, 2. — consuli quis honor sit exhibitus, Epist. 64, 9.

Consularia comitia, Benef. VII, 28, 2.

Contactos (in) quaedam vitia transiliunt, Ir. III, 8, 1.

Contemplationi rerum naturam nos genitrix docetur, Ot. Sap. 31, 3. — contemplativae artes sua habent decreta, Epist. 95, 11.

Contemplativa habet decreta quae Graeci vocant *δῆγματα*, Epist. 95, 9.

Contemnuenda mirari solemus, Ep. 113, 7.

Contemptus vitandus, Epist. 14, 9. — quomodo vitandus, 105, 4 sq. — malorum, Prov. 6, 5.

Contentio alit se ipsam, Ir. III, 8, 3.

Contextus operis, Epist. 106, 2.

Contingit bene componere animum, Ir. III, 39, 1.

Continuatio est partium inter se non intermissa coniunctio, Q. N. II, 2, 2.

Continuum et commissum, Q. N. II, 2, 1.

Contractio et torpor utraque res est letalis, Epist. 82, 2.

Centritus nubium in tonitru ratio, Q. N. II, 16.

Contumelia a contemptu dicta, C. Sap. 11, 2. — non posse fieri a muliere, 14, 1. — contumeliae et iniuriae discrimen, 4, 4. — contumeliae videntur quaedam, quae tamen non sunt, 14, 1 sq.; 17, 1 sq. — contume-

liarum patiens Philippus, Ir. III, 23, 4.

Conerberare vitia, Epist. 121, 4.

Conversatio multorum pernicioſa, Epist. 7, 1. — virorum bonorum utilis, 94, 40. — mores immutat, Ir. III, 8, 1. — et solitudo miscenda sunt, Tr. An. 15, 9. — renovat affectus, ib. — quidquid imbecillum in animo exulcerat, ibid.

Convictatore (a) secedere, Ir. III, 24, 4.

Convictus magnorum virorum efficitur oratione, Epist. 7, 5.

Convivae deligendi secundum Maecenatis verba, Epist. 19, 10. — convivarum censura servo permissa, Ep. 47, 6.

Convivatori irasci, Ir. III, 37, 3.

Convivii sermo nullam rem ad exitum adducens, Epist. 47, 1. — in convivio iacere, et torqueri, pariane sint, 66, 18; 74, 20. — convivia tempestiva.

Convulneris eo magis, quia necis praebere iugulum, Tr. An. 11, 4.

Coquo (a) quomodo aper exeat, Br. Vit. 12, 4.

Corbulo locatus in Fidum Corneliū, C. Sap. 17, 1.

Cordubam (ad) versus Senecae, Epig. 9, 1 sq.

Cordus, Vid. *A. Crenutius Cordus*.

Corfinium Caesar obsedit, Benef. III, 24, 1.

Corinthia vasa, Tr. An. 9, 6. — paucorum furore pretiosa, Br. Vit. 12, 1.

Corinthii Alexandrum Macedonem civitate donant, Benef. I, 13, 1.

Corinthus, C. Polyb. 20, 1.

Coriolanus ingratus, et post sceleris poenitentiam pius, Benef. V, 16, 1.

Corium apud Lacedaemonios forma publica percussum, Benef. V, 14, 3. — corium petere, C. Sap. 14, 2.

Cornelia, Gracchorum mater, fortiter liberorum mortem tulit, C. Hel. 16, 5. — Corneliae duae liberorum suorum obitus magno animo tulerunt, C. Marc. 16, 2.

Cornelia lex de sicariis, Lud. 14, 1. — Corneliā legem Sylla tulit, Prov. 3, 8.

Cornelii, Epist. 86, 8.

Cornelius Senecio, eques romanus, Epist. 101, 1.

Cornelius Severus. Vid. *Severus*.

Cornicinum, libicinium turba, Lud. 12, 1.

Corvus an quis habeat, interrogantes reprehenduntur, Epist. 45, 7.

Corollarium in diem se locanti adspargere, Benef. IV, 17, 1.

Corona, fasces, tribunal, currus, non honor, sed honoris insigne, Benef. I, 5, 5. — navalis, III, 32, 2. — circa sidera quomodo fiat, Q. N. I, 2, 1 et 2. — coronae, virgae et arcus differentia, I, 10, 1. — caelum ambientes, I, 2, 10. — coronae etiam interdum, licet raro, fiunt, I, 2, 10. — coronis subsitne aliquid corporis certi necne, I, 15, 7. — ad coronam venire, relicto iudice, Ir. I, 12, 3. — coronas et unguentum mittere, II, 33, 4.

Corpus non est saginandum, nec athletarum modo curandum, Epist. 15, 1 sq. — animi pondus et poena, 65, 16. — hospitium animi, 120, 15. — velamentum animi, Epist. 92, 12. — cui corpus nimis carum, honestum ei vile est, 14, 2. — eget multis rebus, ut valeat, 80, 4. — corporis et animi separatio infantis ex utero materno emissioni comparatur, 102, 23. — et animi bona, corpora esse probatur, 106, 4. — humani et terrae

similitudo, Q. N. VI, 14, 1 sqq. — potius quam ingenii exercitatio pluribus curae est, Epist. 80, 2 sqq. — temperatura tolli nequit, 11, 4 sq. — legumenta varia, 90, 14 sqq. — corpori non est serviendum, 14, 1. — nudo frigus est intolerabile, 90, 14. — quantum indulgendum, 8, 4. — de corpore quid fiat, hominem egressurus animus non est sollicitus, 92, 31. — corporum divisio, 102, 6. — corporibus (in) humanis semina divina dispersa sunt, 73, 14.

Corrotundari, Q. N. IV, 3, 4.

Corsica, C. Helv. 6, 4. — Graecis Cyrus, Epig. 1, 2. — Sardinia brevior, Epig. 1, 3. — porrectior Ilva, ibid. — descriptio, 4 sq. Epig. 2, 1 sq. — Corsicae horridus situs, C. Helv. 8, 1. — in Corsica, Phocide relicta, Graii condescerunt, C. Helv. 8, 1. — deductae civium romanorum duae coloniae, 8, 2.

Coruncanium laudabat Cato, V. Beat. 24, 2.

Coruncanum (ad) redeunt nonnulli, Epist. 114, 13.

Corius an recte a quibusdam Argestes dicatur, Q. N. V, 16, 5. — a solstitiali occidente venit, ibid. — Cori violentia vis est, ibid.

Corvini Messalae sententia, Lud. 40, 1.

Corycus mons, Q. N. III, 11, 2.

Cossi urbis praefecti, viri gravis, sed vino meri, fides in secretis continendis, Epist. 83, 13. — Cossio ebrio multa, non committenda etiam ministris manu scripsit, 83, 14. — ebrio nullum publicum aut privatum secretum elapsum est, ibid.

Cossi te (Cinnam) et Servillii ferent? Clem. I, 9, 8.

Cosura (alii Corsica), C. Helv. 6, 4.

Cothurnati et elati, Epist. 76, 23. — cothurnatis et exalceatis non dicenda verba Publii, 8, 7.

Cothurno, non tantum sipario fortiora dicta, Tr. An. 11, 6.

Cotta Tectus, Lud. 13, 3. — Cottam filium in exilium sequuta est Rutilia, C. Helv. 16, 6.

Crapulam veterem exhalantibus quantum fastidium sui! Epist. 95, 26.

Crassi F. Magnum vocari vetuit C. Caesar, Lud. 11, 2.

Crassus dives, V. Beat. 21, 2; Ep. 119, 10. — multis nimis cultus et recens, Epist. 114, 13. — Crasso Cato oppositus, Prov. 3, 12. — iactatus Cicero, Br. Vit. 5, 6. — Crassum Parthis avaritia dedit, Q. N. V, 18, 9. — (in) dirae et omina ante cladem, ibid. — de Crasso insolens Parthus sententiam tulit, Epist. 4, 5.

Crassus Magnus a Clodio occisus, Lud. 11, 2. — socer filiae Claudii, 11, 4.

Crastinus sine sollicitudine expectantus, Epist. 12, 9.

Crates, Stilponis auditor, quid praeciperit adolescentulo secreto ambulanti, Epist. 10, 1.

Credere omnibus, et nulli, utrumque vitium est, Epist. 3, 4.

Crediti nomen quomodo beneficio tribuitur; Benef. IV, 12, 1. — et beneficii diversa conditio, IV, 39, 1.

Creditor beneficii quam pecuniae diligentius quaerendus, Benef. II, 18, 5. — saepe debitori damnatur, VI, 4, 4. — lentus et sapiens quaedam nomina bona fecit, VII, 29, 2. — creditori etiam prodigo pecunia reddenda, VII, 49, 2. — praeter sortem extra ordinem numeratur, Epist. 81, 15.

Credulitas plurimum mali facit, Ir. II, 23, 4.

Crepax locus, Epist. 114, 6.
Crepitus videtur magis advocare, quam vox, Epist. 56, 4.
Crescere posse omnibus imperfectae rei signum est, Epist. 66, 10.
Creta (in) insula fons substitit, quum terra colli desit, Q. N. III, 41, 4.
Cretaea oppida centum, Lud. 12, vs. 50, 51.
Cretici sinus, Q. N. III, 29, 7.
Crimen suum omnibus voluptati est, Epist. 97, 10. — crimina plerisque voluptati sunt, Epist. 97, 10.
Crisin eandem habere, Epist. 83, 3.
Crispatae ciano feminae, Epist. 114, 6.
Crispi Passieni egregium dictum, Benef. I, 15, 2. — subtilitas, et dictum de adulatione, Q. N. IV, Praef. 6. — Crispum assidua salutatione perducit ad mortem, Epist. 56, 3.
Crispulum mavis quam calvum, Epist. 66, 25.
Crispus amicus Senecae, Epigr. 6, 4 sq. — cuius Cecropio pectora melle madent, ibid. 8.
Crocodili a Delphinis et Tentyritis vincuntur, Q. N. IV, 2, 44. — crocodilorum et delphinarum pugna in Nilo, IV, 2, 42.
Crocus latentibus statulla in altitudinem expressus, Epist. 90, 12.
Croesus rex rogum suum et escendit, et exstingui vidit, Tr. An. 11, 9. — servit, Epist. 47, 10.
Crucis, Ir. II, 3, 6. — crucibus se refugere, V. Beat. 49, 3.
Crudeles qui dicendi, Clem. II, 4, 2.
Crudelitas acerbissima quae trahit poenam, Benef. II, 5, 2. — quid, Clem. II, 4, 1. — quid pessimum habeat, I, 13, 1. — fere violentiae comes, Ep.

83, 24. — ferina rabies est, Clem. I, 24, 2. — est atrocitas animi in exigendis poenis, II, 4, 1. — regia inimicorum numerum tollendo anget; I, 8, 5. — crudelitatis exemplum, I, 25, 1. — exitus, ibid. — regnum quale, I, 26, 1 sq. — et feritatis distinctio, II, 4, 2. — crudelitate quid ne gotiosius, Ir. II, 12, 4.
Crusta et quidem tenuis felicitas, Prov. 5, 3.
Crustularius mercem suam vendens, Epist. 56, 3.
Crypta Napolitana, Epist. 57, 4.
Crystallina, quorum fragilitas accendit pretium, Benef. VII, 9, 3. — poculum, Epist. 119, 4. — crystallina Vedii fregit Augustus, Ir. III, 40, 2.
Κρύσταλλον appellant lapidem hunc perlucidum, etc. Q. N. III, 25, 10. — crystalli origo, ibid.
Cubicularii supercilium, C. Sep. 14, 1.
Cubiculae triremes, Benef. VII, 30, 3.
Cubile huius positum, Epist. 5, 1. — in ambitionem compositum, Tr. An. 1, 3. — terra maioribus, C. Helv. 10, 2.
Culcita in terra iscet, Epist. 87, 2. — culcitam, quae corpori resisteret, laudabat Attalus, 108, 23.
Culinae nostrae quam celebres sint, Epist. 95, 23. — culinas nostras aspice et concursantes inter tot ignes coquos, 114, 24. — (in) Apicius aeternum millies congressit, C. Helv. 10, 3.
Cultrum (ad) vel ad gladium locare, Epist. 87, 8.
Cumas inter et litus villa Servillii Vatae, Epist. 55, 2.
Cuneare latera inclinata lapidis, Epist. 118, 15.

Cupidinem (ad) recti auditorem concitare facile est, Epist. 108, 9 sq.

Cupiditas hominum infinita, Benef. VII, 26, 3.—quotidie maior est peccandi, Ir. II, 8, 4.—novorum, vetera obscurat, Benef. III, 3, 1.—cupiditatis vituperium, VII, 2, 6 sqq. Epist. 73, 2 sq.—cupiditati nihil satis est, naturae satis, C. Helv. 14, 2.—cupiditatem modicam pecuniae habet sapiens, Epist. 85, 7.—cupiditates terminandae, Tr. An. 10, 5.—ubi terminandae, Epist. 16, 7 sq.—cupiditatum finis, timoris remedium est, 5, 6.—series infinita, 49, 5.

Curia (in) stans virtus, V. Beat. 7, 2.—curia honestior Socratis carcer, 27, 2.

Curio nonnullis nimis cultus et recens, Epist. 114, 13.

Curiositas sedulo vitanda, Ir. III, 11, 1.

Curionum ingenium nobis natura dedit, Ol. Sap. 32, 2.

Curius Dentatus primis in triumpho duxit elephantos, Br. Vit. 13, 3.—Curii Dentati dictum, Tr. An. 3, 16.—Curius quibusdam parum severus, Epist. 120, 20.—Curium laudabat Cato, V. Beat. 27, 2.

Currus non honor, sed honoris insigne, Benef. I, 5, 5.

Cursor Cretam contingens, Benef. V, 3, 1.—ante se multam pulveris agens, Epist. 87, 8.—cursores raro hieran faciunt, 83, 4.—cursorum agmen, Epist. 123, 6.

Cursus planetarum, Q. N. VII, 25, 3.

Custodiae, Epist. 70, 20.—ex custodiarum agmine unus mortem rogat Caesarem, 77, 16.—inter custodias quidam ad spectaculum missus cervicem sibi rotas circumnecti frangit, 70, 20.

Cutiliarum insulae, Q. N. III, 25, 7. *Cyclades* sparsae augentur post diluvium, Q. N. III, 27, 12.

Cyllenius, Lud. 11, 4.

Cymba varii coloribus picta, Epv 51, 12.

Cymbala cur sonent, Q. N. II, 29.

Cynicus nummos poscens et contemnens arguitur, Benef. II, 17, 4 sq.—Demetrius, VII, 1, 3.—cynici petitio Antigoni cavillatione deluditur, II, 17, 1.—cynici an recte obvios quosque monuerint, Epist. 29, 1.—cum cynicis excedere hominis naturam, Br. Vit. 14, 5.

Cyparissiae (ignis genus), Q. N. I, 15, 4.

Cyprus et Paphos motae, Q. N. VI, 26, 4.—saepius terrae motu vastata, Epist. 91, 9.—Cypri imperium Antigonus patri tradidit, Benef. III, 37, 3.—Cypro (a) si redeuntem Catonem mare devorasset, C. Marc. 20, 7.

Cyrenaeici in quinque partes moralia dividunt, Epist. 89, 10.

Cyrrus, i. e. Corsica, Epig. 4, 2.

Cyri Babylonem oppugnatori furor in Gynden, fl. Ir. III, 24, 1.—cuplitas, Benef. VII, 3, 1.

D

Dacae (alii Dahae), Epist. 71, 36. *Dacus* ultra Istrum non exeat, Q. N. I, Praef. 7.

Daedalus serram commentus est, Epist. 90, 11.

Danubius Sarmaticos impetus cohibens, Q. N. VI, 7, 1.—Danubius Europam Asiamque disterminat, ib.—similem Nilo naturam habere, a philosophis, sed falso, traditur, IV, 1, 1.—Danubii nomina, Q. N. I, Praef. 7.—fontes, Q. N. IV, 1, 2.—

terminos movet Augustus, Br. Vit. 5, 4. — caput in Germania habere comperitur, Q. N. IV, 1, 2.

Dare non est res facilis, V. Beat. 24, 1. — bene emensum, Q. N. IV, 4, 1. — duos exigit, Benef. V, 10, 1. — et perdere magni animi, VII, 32, 4.

Darius, Epist. 119, 8. — Scythis bellum indixit, Ir. III, 16, 3. — primus Persas obtinuit, Ir. III, 16, 3. — Darii crudelitas in Oebazi liberos, ibid. — eius mater servit, Epist. 47, 10. — Darium occidit Alexander, Q. N. VI, 23, 2. — a Dario liberae gentes iugum accipiunt, Ep. 94, 63.

Debere, ubi locum habes, V, 8, 4. — debeaturne aliquid ei qui invitus profuit, Benef. VI, 7, 1. — aliquid ei qui sua causa nobis profuit, VI, 11, 3 sq.

Debitoris vasa inquirere, Benef. I, 1, 2. — debitori suo saepe creditor damnatur, VI, 4, 4. — debitorem alienum leve aes facit, grave inimicum, Epist. 19, 10.

Debitum (in) solvere, Epist. 7, 8.

December mensis luxuriae et Saturnalibus dicatus, Epist. 18, 1.

Decompedam comprehendere, Ep. 88, 9.

Decii patriam morte servaverunt, Benef. VI, 36, 2.

Decimo tribuno Lepidus cervicem praebuit, Epist. 4, 5.

Decius, mortem tibi? Benef. IV, 27, 1. — se pro rep. devovit, Epist. 67, 10.

Decretari pecunia non credenda, Benef. IV, 16, 3.

Decollationis remedium, Ir. I, 16, 3.

Decrepitus ad ostium admotus, Epist. 12, 2. — decrepiti et extrema tangentes, 26, 1.

Decretorius stilus, Clem. I, 14, 1. — decretoria hora, non animo, sed corpori suprema, Epist. 102, 24. — decretoriis armis quando opus sit, 117, 25.

Decretum quid, Epist. 95, 44 et 45. — decreta philosophiae, 95, 9. — sunt quae muniant, tranquillitatemque tuentur, etc. 95, 11. — sapientiae necessaria esse, 95, 60.

Decuria prima in qua vocem praeco experitur, Epist. 47, 7.

Decurrit sine hoste miles in media pace, Epist. 18, 4.

Deductio, Benef. II, 4, 2.

Defectio solis perfecta, Q. N. I, 12, 1.

Deficit nihil quod in se redit, Q. N. III, 10, 3.

Definitur bonum, V. Beat. 4, 1.

Deformare, i. e. describere, Benef. VII, 2, 5.

Deformitas capitis Caligulae destituti capillis emendicatis, C. Sap. 18, 1.

Defricare hoves, Benef. VI, 12, 2.

Dehonestamenta, C. Sap. 19, 3.

Delator criminis, Ir. II, 7, 3.

Delectus hominum habendus, Tr. An. 6, 1.

Delegationem quae res non recipiat, Epist. 27, 3. — delegatione et verbis perfecta solutio, Ben. VI, 5, 2.

Delicatus quidam interrogat, an sedeat, Br. Vit. 12, 6. — delicatis miseria est industria, Epist. 71, 22.

Deliciae ad rabiem venire nos cogunt, Epist. 47, 17. — deliciarum rabidarum vox, Quousque eadem, Tr. An. 2, 13.

Delicolum Senecae, servus, Epist. 12, 3.

Delios ex adversariis in castra conscripsit Augustus, Clem. I, 10, 1.

Delos immota credita tremuit, Q. N. VI, 26, 2.

Delphisorum et crocodilorum pugna, Q. N. IV, 2, 12.

Demades an merito damnaverit funeribus necessaria vendentem, iudoque lucrum oplantem, Benef. VI, 38, 1.

Demaratus Lacedaemonius a Xerxo praemiis afficitur, quia solus verum dixit, Benef. VI, 31, 2.

Demens est qui fidem praestat errori, Benef. VI, 36, 2.

Demencia est fugere, quum retro ire non possis, Epist. 82, 11. — quanta est vereri ne infameris ab infamibus, 91, 19.

Demetrius quid angere futuris, Ep. 74, 33.

Demetrius et Antiochus, Demetrii Syriae regis, liberi, Q. N. VII, 15, 4. — post Demetrii, Syriae regis, mortem effulsit cometes non minor Sole, VII, 15, 1.

Demetrius Cynicus, Q. N. IV, Praef. 7. — vir magnus, Benef. VII, 4, 3. — non virtutis scientiam, sed egestatem profectus est, V. Beat. 18, 3. — nudus stramentis incubans, veri testis, non praeceptor, Epist. 20, 8. — eodem loco imperitorum voces habet, quo ventris crepitus, 91, 19. — vitam securam mari mortuo comparat, 47, 14. — Demetrii laus, Benef. VII, 9, 2. — eius dictum, a Caesare ducenta donata relicientis, ibid. VII, 11, 1. — oratio qua naturae opes repudiat, VII, 8, 2. — praeceptum utraque manu proficienti tenendum, VII, 2, 1. — verba ad quemdam potentem libertinum, Q. N. IV, Praef. 7. — unica de diis querela, Prov. 5, 4. — vox magnifica, Prov. 3, 3. — Demetrium secum circumfert

Seneca, et seminudum admistrat, Epist. 60, 2.

Demetrius Pompeianus locupletior Pompeio, Tr. An. 8, 4.

Demetrius Poliorcetes, C. Sap. 5, 3. — Stilponem interrogat, num quid perdidisset urbe capta, C. Sap. 5, 3. — Demetrio quid responderit Stilpon interroganti num quid perdidisset, Epist. 9, 15.

Demosthenes Parrhesiastes ob proceram linguam appellatus, Ir. III, 23, 1.

Democritus, Br. Vit. 14, 8. — antiquorum omnium subtilissimus, Q. N. VII, 3, 1. — diu furere visus, Epist. 79, 11. — divitias, uti onus bonae mentis, proiecit, Prov. 5, 1. — semper in publico risit, Ir. II, 10, 3. — potius ieiunandus quam Heraclitus, Tr. An. 15, 2. — Democriti sententia de ratione refractionis in speculis, Q. N. I, 5, 1. — salutis praeceptum, Ir. III, 6, 2. — de populo dictum, Epist. 7, 8. — invenit fornicem, ut lapidum inclinatum curvatura medio saxo alligaretur, ibid. 90, 32. — quemadmodum ebur mollioretur, ibid. — quemadmodum calculus in smaragdum converteretur, ibid. — ratio, Q. N. IV, 9. — praeceptum de tranquillitate vitae, Tr. An. 12, 4. — opinio de ventis, Q. N. V, 2, 1. — opinio de stellis, VII, 3, 1. — sententia de terrarum motu, VI, 20, 1. — volumen napi *εὐδοκία*; etc. Tr. An. 2, 3. — Democrito obiectum, quod pecuniam neglexerit, V. Beat. 27, 6. — Democritum qui habent sibi familiarem, morari in officiis, Br. Vit. 14, 8.

Deuarius a servo imputatus, Ir. III, 33, 1. — deuarium petit Cynicus ab Antigono, Benef. II, 47, 1. —

denarios quingentos euldum quum promississet Zeno, IV, 39, 1.

Dentes quorundam colliduntur, quum, etc. Epist. 41, 2. — dentium dolor cur acutissimus, Epist. 78, 9. — puerilium lapsus, Benef. IV, 6, 6.

Demutatio et castigatio insanos colligit, Epist. 94, 36.

Depositum non semper redditur, Benef. IV, 10, 1.

Deprecanea fulmina, quae speciem periculi sine periculo affiunt, Q. N. II, 49, 2.

Deputare assiduis conviciis didicere, C. Sap. 17, 3.

Descriptio virtutis cuiusque necessaria, C. Helv. 2, 4.

Desiderium morum modicum, naturale est, C. Marc. 7, 1. — desiderium cuiusque antecellere optimum est, Benef. II, 1, 3. — desideria ex vitio nata, insatiabilia sunt, C. Helv. 41, 2 sq. — rerum omnium quomodo deponenda, Epist. 69, 2.

Desidioso studere torqueri est, Epist. 71, 22.

Designatores et libitinarii, Benef. VI, 38, 4.

Desperationem (ad) vitia nostra nos perducunt, Epist. 92, 26.

Despumare, Epist. 68, 42; Ir. II, 20, 4.

Destillationes crebrae et longae, Epist. 78, 1.

Destrietii pili aut penitus evulsi, Epist. 47, 5.

Deus quis? Benef. IV, 6, 1. — quid aliud, quam natura, IV, 7 1. — a morte defendit etiam quae mortalia sunt, Epist. 58, 24. — an dei beneficia, IV, 4, 15; 5, 4 sq. — an futura significet, Q. N. II, 32, 2. — cogitatione visendus est, VII, 30, 2. — fata quidem scripsit, sed sequitur, Prov. 5, 6. — non sine natura Deus,

Benef. IV, 8, 2. — maxima beneficia in nos confert aene spe recipiendi, IV, 9, 4. — quaedam munera in universum humano generi dedit, IV, 28, 2. — quid sit? scilicet maior ac potentior cunctis, Epist. 58, 15. — ordinarius, 110, 1. — in homines venit, 73, 14. — in viris bonis habitat, 41, 2. — magister ex oculo producit ingenia, Benef. IV, 6, 1. — mala omnia a bonis viris removet, Prov. 6, 4. — maximus potentissimusque rehit omnia, Epist. 31, 9. — nihil habet, nudus est, ibid. — omnium rerum ideas in se habet, Epist. 65, 7. — est mens universalis, Q. N. I, Praef. 11. — est quod vides totum et quod non vides totum, ibid. — quos probat, exercet, Prov. 4, 7. — quomodo rogandus, Epist. 10, 4. — sine murmuratione comitandus, 107, 9. — ubique et omnibus praesto est, 95, 47 et 48. — undique in se totum redit, licet in exteriora tendat, Vit. Beat. 8, 4. — universi arbiter et rector, Epist. 16, 4. — viros bonos fortiter amat, Prov. 4, 4. — rerum omnium potens, C. Helv. 8, 4. — ingentium operum artifex, ibid. — non potest auro argenteove exprimi, Epist. 31, 10. — *Εὐχρηστος*, Lud. 8. — ordinarius, et inferioris notae, Epist. 110, 1. — Stoicus, Lud. 8. — et materia, causae rerum, Epist. 65, 10. — in humano corpore hospita est animus, Epist. 31, 9 et 10. — undique consulutor, V. Beat. 25, 4. — dei variae appellationes, Benef. IV, 7, 1. — varia nomina, Q. N. II, 43, 1. — propositum in optimorum castigatione, Prov. 5, 1. — vox: haec omnia mea sunt, Benef. VII, 3, 4. — et boni viri amicitia et necessitudo, Prov. 1, 4. — omnia plena, Benef. IV, 8, 2.

— parere libertas est, V. Beat. 15, 7. — iniuriam facere non potest sacrilegus... sed punitur quia tanquam Deo fecit, Benef. VII, 7, 3. — deo Stoici rotundam formam tribuunt, Epist. 113, 17. — deum inermem facit Epicurus, et extra mundum proicit, Benef. IV, 19, 1. — audacter roga, Epist. 10, 4. — quo sapiens antecedit, est aliquid, 53, 12. — nemo novit, Epist. 31, 9. — sequere, vetus praeceptum, V. Beat. 15, 5. — dignus qui opes contempnit, Epist. 48, 10. — non multum ab homine, a Deo nihil timendum, Benef. I, 7, 7. — sine nulla mens bona est, Epist. 73, 14. — non pennae avium reguntur, Q. N. II, 32, 3. — non pecudum viscera sub ipsa securi formantur, ibid. — deorum immortalium munus philosophia, Epist. 89, 1. — erga nos benignitas, Benef. I, 1, 9; IV, 3, 2; IV, 25, 1; VI, 23, 6. — in homines beneficia contra Epicurum asserantur, Benef. IV, 4, 1. — licet omnia sint, iis tamen donum positum, et stips iacitur, VII, 4, 6. — omnia quidem sunt, sed non omnia Diis dicata, VII, 7, 2. — immortalium totus mundus est templum, ibid. — primus cultus est Deo credere, Epist. 95, 49. — opera celebrare quanto potius, quam Alexandri aut Philippi latrocinia? Q. N. III, Praef. 5. — omnia esse, quomodo intelligatur, Benef. VII, 7, 2. — Deos esse, ex publico consensu probatur, Epist. 117, 5. — consilii primi non poenitet, Benef. VI, 23, 1. — nemo sanus timet, IV, 19, 1. — malos non esse sciemus, Epist. 75, 14. — sequitur homo ratione, 76, 6. — quis placatos habeat et faventes, 110, 1. — tacite et intra mensuram precamur, Benef. II,

1, 4. — vota et officia admonent, V, 25, 3. — (erga) ingrati reprehenduntur, VI, 23, 6. — (in) querimonia quorundam arguitur, II, 29, 1. — (per) fictiles olim iurabatur, C. Helv. 10, 2.

Di duodecim a Iove in consilium vocantur, Q. N. II, 41, 2. — superiores et involuti, ibid. — grati, Benef. IV, 25, 2. — beneficia ignorantibus dare incipiunt, ingratis perseverant, VII, 31, 2. — non sunt fastidiosi, invidi, Epist. 73, 14. — etiam ingratis multa tribuunt, Benef. IV, 28, 1. — etiam malis benefaciunt, I, 1, 9 sq. — excusantur quod malis imperia permittant, IV, 31, 1. — iniurias nec accipere queunt, nec facere, Epist. 95, 48. — hominibus nec volunt obesse, nec possunt, Ir. II, 27, 1. — nulli sunt, nihil habentes, Tr. An. 8, 4. — Diis illis nota operis sui series, IV, 32, 1. — nulla coactio, sed voluntas aeterna pro lege est, Benef. VI, 23, 1 sq. — praeter voluntatem nihil praestare possumus, VII, 45, 2. — quae causa est benefaciendi? Ep. 95, 48. — quae oblici soleant, Benef. VII, 31, 2. — iratis propitiisque moriendum, Q. N. II, 59, 4. — nullius rei indigentibus nihilominus gratia referri potest, Benef. II, 30, 2. — aliter visum est, Diis melius, in diversis dici solet, Epist. 98, 4. — (a) quae petenda, Epist. 10, 4. — cum Diis ex pari vivit sapiens, 59, 14. — (cum) verecunde agendum, Q. N. VII, 30, 1.

Devorare verba sua, Ir. III, 15, 7.

Diadumenus statua Polycleti, Epist. 65, 5.

Dialectica lex, Epist. 82, 19.

Dialectica animalia nasci oportet, Epist. 121, 10.

Διαλεκτικῇ in duas partes dividitur, Epist. 89, 16.

Dialecticae interrogationes exturbandae sunt, Epist. 82, 19.

Dialectici solum curant, non et hoc, Epist. 45, 13. — *dialecticorum* libri a limine saltem salutandi, nec in iis tempus tereodum, 49, 6. — *interrogationes* et *captiones* reprehenduntur, Epist. 48, 9 sq. 49, 8 sq. — *scholis* factatum *sophisma*, 87, 34. — *veterum* distinctio inter sapere et sapientiam, 117, 11.

Dialogorum altercatio, Benef. V, 19, 8.

Dicendum non est quid tribuerimus, Benef. II, 11, 2. — *dicendi* celeritas in philosopho improbat, Epist. 40, 2 sq. — *genus* corruptum ex corrupta vita nascitur, 114, 2.

Dicta non perdidit Timagenes, Ir. III, 23, 3.

Dictator olim magister populi dictus, Epist. 108, 30. — in dictatorem suum ingratus Antonius, Benef. V, 46, 7.

Dicturi apud populum *genus* tremunt, Epist. 11, 2. — *dentes* colliduntur, ibid. — *lingua* titubat, ibid. — *labra* concurrunt, ibid.

Didymus grammaticus quatuor millia librorum scripsit, Epist. 88, 32.

Dies unus est gradus vitae, Epist. 12, 5. — unus quomodo par sit omni, ibid. 7. — *festus* servorum institutus a, etc. Epist. 47, 12. — *muneris*, 93, 10. — *usus* hominum eruditorum plus patet, quam *imperia* longissima aetas, 78, 25. — *hodiernus*, 80, 1. — *dici* gyros augustissimus, 12, 6. — *dici* noctisque officia commutantium reprehensio, 122, 4 sq. — *diem* festum sine luxuria agere licet, 11, 3. — *dies* quibusdam

longi videntur, *motes* breves, Br. Vit. 16, 1. — *dierum* festorum causa vestis mutatur, Epist. 18, 2. — *dies* festos instituerunt legum conditores, Tr. An. 15, 13. — *diebus* festis et voluptati dicatis quomodo sapientiae studiosus se gerat, ibid. 3.

Dicypiter, Vicae Potae filius, Lud. 9, 3.

Difficile animum perducere ad contemtionem animae, Epist. 4, 2. — *difficilia* perstringere maius, quam laeta moderari, 66, 16.

Diffusio animi, V. Beat. 5, 1.

Digitulos ducere, Epist. 66, 49.

Digitus ad caput relatus, impudici indicium, Epist. 52, 12. — *digiti* sanguine litatum nubibus, Q. N. IV, 6, 2. — *digiti* summis ambulare, Epist. 111, 3.

Dignatio ingeniorum crescit, Epist. 21, 6.

Dignitas facilius crescit quam incipit, Epist. 101, 1. — *dignitatis* in fastigium via confrangosa est, Epist. 84, 13.

Dignus est decipi, qui de recipiendo cogitavit, quum daret, Benef. I, 1, 10.

Diligentia quorundam supervacua, Br. Vit. 13, 1 sq. 44 sq.

Dilavi tempus, Q. N. III, 27, 4 sq. — *fatalis* causae descriptio, III, 27, 1 sqq.

Diodorus Epicureus sibi gulam praesequit, V. Beat. 19, 1.

Diogenes a puero cava manu bibente doctus, calicem frangit cum sui obiurgatione, Epist. 90, 11. — *Alexandrum* vicit, Benef. V, 6, 4. — an recte obvios quosque monuerit, Epist. 29, 1. — *libertate* promiscua usus est, Epist. 29, 1. — *reglas* opes calcavit, Benef. V, 4, 3. — *serviit*, Epist. 47, 10. — *Diogenes* vir ingentis animi,

Tr. An. 8, 3. — si sine Mane non vivere posset, 8, 5. — Alexandro locupletior, Benef. V, 4, 4. — Diogenis dictum, quum servus unicus ei suffugit, Tr. An. 8, 5. — de felicitate si quis dubitat, etc. Tr. An. 8, 3.

Diogeni Saico de ira dissenti adolescentem protervus inspuit, Ir. III, 38, 4.

Diogenis Apolloniatae opinio de fulminis et tonitru, Q. N. VI, 7, 4. — opinio de Nili incremento examinata, IV, 2, 27.

Diomedem Troiznum bellum per alienas terras dissipavit, C. Helv. 7, 4.

Dionysias maior iare multis regibus praefertur potest, Clem. I, 42, 4.

Dionysius tyrannus, C. Marc. 47, 4.

Diplomata, Benef. VII, 40, 2; Clem. I, 40, 3.

Discendi cupiditas quomodo dirigenda, Epist. 408, 4 sq. — discendum non semper, sed et praecipendum, 33, 6 sq. — quamdiu nescias, 75, 2. — quamdiu vivas, ibid. — discendi quod debeat esse propositum, 408, 3.

Discessionum more respondere, V. Beat. 2, 1.

Discingere secum aliquid, Epist. 92, 32.

Disciplina constat pars virtutis, Epist. 94, 47.

Discordia maximas res dilabuntur, Epist. 94, 46.

Discus repertus ab aqua, Q. N. II, 9, 3.

Disertus est qui tacet, Benef. IV, 21, 3.

Dispectus rerum agendarum, Epist. 94, 36.

Displacencia sui unde, Tr. An. 2, 4 sq.

Disputationes inter se perire captantium lusus, Epist. 402, 20. — dialecticorum improbantur, Epist. 48, 4 sq.

Disputantunculae inanes arguuntur, Epist. 447, 20 sq.

Distillatio una tussim, assidua et vetus phthisin facit, Epist. 75, 10. — distillationes, 78, 48.

Disitis ianua, Lud. 43, 2.

Diversorium omnium vitiorum Canopus et Asiae, Epist. 54, 3.

Dives quomodo quis celerrime fieri possit, Epist. 47, 7 sq. — divitis et pauperis comparatio, 80, 7 et 8. — diviti cuidam tandem panis et aqua defuit, Tr. An. 11, 8. — divitem vulgo existimant, quia aerea supellex sum in via sequitur, Epist. 87, 87, 6. — divites an animosius detrimenta ferant, Tr. An. 8, 2. — cur magni videantur, Epist. 76, 23. — mendicis miseriore, C. Sap. 43, 3. — saepe pauperibus similes sunt, C. Helv. 42, 4.

Dividere sententiam, V. Beat. 3, 2; Epist. 24, 9.

Divinatio e fulmine, avibus et animalibus irridetur, Epist. 11, 32, 3.

Divisio nulla et nimia idem vitij habet, Epist. 89, 3.

Divitiarum bonum non sunt, Prov. 5, 2; Epist. 87, 47 sq. — multis ad philosophandum elutiteret, Epist. 47, 2. — non in patrimonio, sed in animo positae, 408, 44. — contemnendae non quia supervacuae, sed quia pusillae sunt, 408, 45. — sunt, ad legem naturae composita paupertas, 24, 8. — licet utiles et habendae sint, non tamen in bonis numerantur, V. Beat. 24, 5. — naturales, Epist. 449, 5. — quae sint magnae, Epist. 4 a fin. — quo loco apud sapientem sint, V. Beat. 22, 3 sq. — quomodo certae

sunt, Benef. VI, 3, 1. — tenent illum, Benef. VI, 3, 2. — divitiarum contemptus, Epist. 20, 8. — instabilitas, Benef. VI, 3, 2. — maximum exemplum Lestulus augur, Benef. II, 27, 1. — modus quis, Epist. 2, fin. — vituperatio, Tr. An. 8, 3 sq. — latentium in summa terra signa disposita, Benef. IV, 6, 1. — divitijs maxime fruitur qui minime divitijs indiget, Epist. 14, 1. — incommoda non recte imputantur, 87, 26. — divitijs laudantes potest faciem subdunt affectibus, 115, 12. — parasse, multis non finis miseriarum fuit, sed mutatio, Epist. 17, 9. — quomodo et stultus, et sapiens possident, V. Beat. 26, 4 sq.

D. Julius. Vid. *Julius Caesar.*

Dianum accipere, Epist. 80, 8.

Docenti et *discenti* idem debet esse propositum, Epist. 108, 3.

Doctrinae exemplaris efficacia, Ep. 6, 3 sq.

Δόγματα, decreta, scita, placita, Epist. 95, 9.

Dogmata sapientiae non esse superflua, Epist. 95, 60.

Dolabra quid, Q. N. III, 17, 1. — *dolabra* (cum) ire piscatum, ibid.

Dolet plus quam necesse est, qui ante dolet quam necesse sit, Epist. 98, 8. — dolendi decor sapienti servandus, Epist. 99, 19. — dolendi finem qui consilio non facit, tempore invenit: quam bene ab omnibus dicatur, Epist. 63, 10. — dolendum quomodo sit ob amicos amissos, Ep. 63, 1. — dolentium verba querula, Epist. 78, 10 sq.

Dolor omnis aut tolerabilis est, aut brevis, Epist. 78, 7. — cito in odium venit, 63, 11. — quem stomachicus in ipsis deliciis perfert, 24,

44. — quem podagricus contemnit, ibid. — quem in puerperio puella perpetitur, ibid. — dentium, oculorum, aurium acutissimus, quod inter angusta corporis nascitur, 78, 9. — levis si nihil illi opinio adiecerit, 78, 11 et 12. — ratione non vincitur, qui victus est risu, 78, 18. — sine spectatore cessat, 99, 45 et 46. — qui extenditur, nec magnus esse, nec qui magnus est, extendi potest, Epist. 94, 7. — doloris contemptus, Prov. 6, 5. — contumacitas, C. Helv. 16, 7. — solatia et remedia, 16, 8 sq. — opinione vexamur, C. Sap. 4, 5. — vasti quid sit solatium, Epist. 78, 9. — causas conquirimus, 99, 2. plus ostentatio, quam dolores exigit, 99, 15. — dolori futuro quid iuvat occurrere? Epist. 13, 9. — dolorem reddere dulce, Ir. II, 32, 1. — dolore doloris sensus amittitur ob duas causas, Epist. 78, 7. — dolores imprudentium ut gaudiis exundare, 99, 20. — dolorum maximorum sedes in macerrimis corporis partibus, 78, 7.

Domina servorum beneficio servata, Benef. III, 23, 15 sq.

Dominus, olim pater familiae dictus, Epist. 47, 11. — eiusdem rei quomodo duplex esse possit, Benef. VII, 6, 1. — dominorum in servos superbia reprehenditur, Epist. 47, 1 sq. — infuria in servos positus iudex, Benef. III, 22, 2. — dominis sola servorum corpora obnoxia sunt, III, 20, 1. — dominos obvios salutamus, si nomen non succurrit.

Domitii clementiae Augusti debentur, Clem. I, 10, 1.

Domitius a servo servatus, Benef. III, 24, 1.

Domus pusilla respublika, Epist.

47, 12. — recta est, dici solet, 400, 5.

Donare res difficilis. — donare quid amicis, sapienti, regi, resp. possit, Benef. VII, 4, 4 sq.

Donatio et munus diversa, Benef. IV, 2, 4. — inconsulta, IV, 10, 2.

Dorica lingua Lacon clamans: non serviam, Epist. 77, 12.

Dormiens aliquando se dormire excogitat, Epist. 53, 7.

Dorus librarius, Benef. VII, 6, 4.

Doryphoros, statua celeberrima Polycleti, Epist. 65, 5.

Dossenni monumento inscriptus titulus, Epist. 89, 6.

Drusilla in caelum ire visa, Lud. 4, 3. — Drusillae sororis mortem quam acerbe tulerit C. Caesar, C. Polyb. 36, 4.

Dracones inter pocula sinusque innoxii, Ir. II, 31, 5. — dracones et complures formas facere solemus, Q. N. I, 24, 4.

Drusus Caesar, pronepos Attici, Epist. 24, 4.

Drusus Germanicus, pater Claudii Caesaris, C. Polyb. 35, 2.

Drusus Libo, adolescens nobilis, consilium ab amita Scribonia petiit, mortemne sibi conscisceret an expectaret, Epist. 70, 8.

Drusi Liviae F. res gestae et mors, C. Marc. 3, 4 sq.

Dubitatione venientium nihil est miserius quorsus evadant, Epist. 101, 8.

Duci victor iubet, Epist. 4, 4. — duci iubere, Ir. III, 22, 2.

Duillius primus navalia prelio vicit, Br. Vit. 13, 3. Duillii, Clem. I, 10, 1.

Dupondio satur, Epist. 18, 5.

Duramentum et robur, Tr. An. 4, 2.

Earius puer, Epist. 83, 3.

Ebrietas, Ir. I, 13, 2. — interdum utilis, Tr. An. 15, 14. — unius horae hilarem insaniam longi temporis taedio pensat, Epist. 59, 16. — voluntaria insania est, 83, 17. — affert torporem tremoremque nervorum, 24, 16. — omne vitium incendit et detegit, 83, 18. — non facit vitia, sed protrahit, ibid. — publica quas clades ediderit, ibid. 26. — illa iuvat quae in vacuum venit, 122, 7. — ebrietatis accusatio, 83, 16 sq. — ebrietati honor habitus, Benef. I, 10, 3. — ebrietate devinctus animus non est in sua potestate, Epist. 83, 14. — (ab) quomodo deterreat Zeno et Posidonius, 83, 9. — (in) crescit insolenti superbia, 19. — crudelitas saevo, ibid. — malignitas livido, ib.

Ebrius duobus modis dicitur, Ep. 83, 39. — et ebriosus differunt, ibid. 9 et 10. — convictiores in amorem vini contrahit, Ir. III, 8, 4. — ebrius an committendus secretas sermo, Ep. 83, 8 sq.

Ebucii Liberalis laus, Benef. V, 1, 3 et 4.

Ebullire animam, Lud. 4, fin.

Echini intervenientes distinguebantur, etc. Epist. 95, 27.

Eclipses lunae crebriores quam solis, Q. N. VI, 3, 2.

Excepit venti ut fiant, Q. N. V, 12, 4.

Ectypa imago Tiberii Caesaris, Benef. III, 26, 4.

Edictum, effatum et enuntiatum idem, Epist. 117, 13.

Editio publicavit monumenta ingeniorum, etiam ad indignos perventura, Benef. IV, 28, 3.

Educatio maximam diligentiam et

plurimum profuturam desiderat, Ir. II, 48, 3.

Effatum et enuntiatum idem, Ep. 117, 13.

Effectus quibusdam praestandus est, quibusdam pro effectus est, omnia attentasse ut efficerent, Benef. VII, 13, 3. — terrae motuum, Q. N. VI, 21, 3.

Effigere, Ir. II, 31, 7. — rabidos canes, I. 15, 2.

Effocari suis bonis, Br. Vit. 2, 3 et 4.

Effractarius aperta praeterit, Ep. 67, 4.

Effricanda rubigo animorum, Ep. 95, 37.

Egere necessitatis est; nihil necesse sapienti est, Epist. 9, 12.

Egestas et paupertas, Epist. 58, 1. — on obstat philosophiae studio, Ep. 17, 5.

Egestum (ad) venter corpora exhaustit, Q. N. III, 30, 4.

Egyxolniz ventus, Q. N. V, 8, 1.

Egyxolniz artes nostris liberales vocantur, Epist. 88, 20.

Egnatii Augusto insidiantur, Cl. I, 9, 5. — in Augustum mucro acuebatur, Br. V. 5, 4.

Eidos; quid Platoni, Epist. 56, 17.

Eleusynsi (alii *icomismos*), Epist. 95, 67.

Eluvatio bonae spei odisse et lacerare virtutem, etc. Vit. B. 26, 5.

Electio vi et metu perit, Benef. II, 18, 6.

Elementum valentissimum aqua, Q. N. III, 13, 1. — elementa mundi, Ep. 117, 24. — elementum est aer, Q. N. III, 12, 2. — elementa rerum sunt quatuor, Q. N. III, 12, 1. — et totidem eorum potestates, Ir. II, 18, 4. — elementorum divisio secundum Aegyptios, Q. N. III, 14. — omnium

alterni recursus sunt, III, 10, 3. — aliorum de mutatione in alia Anaxagorae sententia, III, 10, 1. — ad elementa grammaticorum descendere, Epist. 48, 11.

Elementarius senex, Epist. 36, 4 et 5.

Elephantem in genna subsidere et ambulare per funem iubet mimus Aethiops, Epist. 85, 35. — elephantis porcina vox terret, Ir. II, 12, 2. — elephantis cxx ante currum ducti, Br. Vit. 14, 1. — transeunt quae impulerunt, Clem. I, 5, 5. — elephantorum gregem excelsissimus ducit, Epist. 90, 3. — iugo colla submissa, Ir. II, 31, 5. — duodeviginti pugna cum noxiis hominibus, Br. Vit. 13, 6. — feritatem usque in servile obsequium demeretur cibus, Benef. I, 3, 1. — elephantos quis primus in triumpho duxerit, Br. Vit. 13, 3. — elephantis pluribus una sylva sufficit, Epist. 60, 2.

Eleusis (de initiatis), Q. N. VII, 31, 2.

Elevanda omnia et facili animo ferenda, Tr. An. 15, 2.

Elim inter et Megalopolin Ladon medius, Q. N. VI, 25, 2.

Elleboro accepto, quidquid in visceribus haeret, eicitur, Epist. 83, 25. — elleboro stultos curare, Benef. II, 35, 2.

Elthus leno habet et ipse divitias, Prov. 5, 2.

Eloquentia forensis populum movet, Epist. 14, 10. — romana a Cicerone exsilavit, 40, 11. — eloquentiae pretium exceptat litium numerus, Benef. VI, 38, 3.

Emi quae putamus, Epist. 42, 6. — quae sunt emenda secundum Catonem, 94, 28.

Empedoclis sententia de naturali aquarum fervore, Q. N. III, 24, 1.

Empy precibus, omni re cariora, Benef. II, 1, 4. — quaedam plures sunt quam venierant, VI, 15, 2.

Empuire arduos colles in adscensum, Clem. I, 19, 5.

Enervata felicitas fugienda, Prov. 4, 8.

Ennianus versus colligit Grammaticus, Epist. 108, 32.

Ennius Homerum imitatus, Epist. 108, 34. — Ennii versus ex Ciceronis libris de Rep. 108, 34. — Ennium imitatus Virgilius, 108, 34. — apud Ennium situs multum verborum occupavit, 58, 3.

Enx, vide *Quod est*.

Enlia in sex modos Plato partitur, Epist. 58, 6.

Εννεακονταετής, Lud. 10, 2.

Ennuntiatum, enuntiatum, effatum, edictum, Epist. 117, 13.

Ephestios (alii *Hephaestion*) regio herbida, innoxia ab igne circumseunte, Epist. 79, 3.

Ephesus Alexandriae, Epist. 102, 21.

Ephorus historicus non religiosissimae fidei, saepe decipitur, saepe decipit, Q. N. VII, 16, 2. — historiis componendis utilior ab Isocrate iudicatus est, Tr. An. 6, 2.

Epicurus an merito reprehendat Stilponem et eos qui dicunt sapientem seipso esse contentum, Epist. 9, 15. — voluptatem in actu esse dixit, Ot. Sap. 32, 16. — terrae motuum causas exponit, Q. N. VI, 20, 4 sq. — cum Metrodoro suo Athenis ignotus, et Graeciae paene inauditus, Epist. 79, 12 et 13. — dolorem etiam appetit, Ot. Sap. 32, 16. — dulce esse torqueri dicit, Epist. 66, 18; 67, 15. — duo bona agnoscit, Epist. 66,

41. — exulcerati ventris dolore tortus beatissimum et ultimum se diem agere ait, 66, 45. — sortis est, licet manuleatus sit, 33, 2. — honeste vivendum esse docet, 21, 9. — immerito mollia praecipere putatur, Ot. Sap. 15, 3. — obiurgat et eos qui concupiscunt mortem, et eos qui timent, Epist. 24, 21. — Senecae iudicio, sancta et recta praecipit, V. Beat. 12, 1. — servos amicos vocat, Epist. 107, 4. — Stilponis obiurgator, 9, 17. — Stoicis consentit, 81, 9. — tria proficientium genera facit, 52, 2. — voluptatis magister certis diebus famem experiri solitus, 48, 7. — causam terrae motus ab igne repetit, Q. N. VI, 21, 1. — corpori multo indulgit, C. Sap. 15, 4. — Epicuri angelus (alii aemulus) Seneca, Epist. 20, 9. — opinio omnia casu esse condita, Q. N. 4, 13. — egregium dictum, Epist. 7, 9; 97, 11. — dictum de philosophiae servitute, 8, 6. — reprehendit eos qui dicunt sapientem se ipso esse contentum, 9, 1. — dicta, 25, 4; 6. — dictum omnibus philosophis commune, 29, 9. — dictum, Stilponis voci simile, 9, 15. — dicta cur commemoret Seneca, 21, 9. — inepta distinctio de beatitudine ex virtute et voluptate, 85, 15. — epistola, Epist. 9, 1; 79, 13. — epistolae ad Idomeneas, 21, 3. — epistola ad Idomeneum de occasione observanda, 22, 4. — epistolae ad Polyzenum, 18, 7. — obiurgatio quod Deum inermem faciat, et tamen colat, Benef. IV, 19, 1. — praeceptum, Ot. Sap. 30, 2. — opinio de terrae motu, Q. N. VI, 9, 2; 20, 6. — sententia mobilis ad Idomeneum, Epist. 21, 7. — sententia de ratione refractionis in speculis, Q. N. I, 5, 4. — secta flagitiorum magistra, V. Beat. 13, 2. —

sententiae eius cur notentur a Seneca, Epist. 33, 1 et 2. — sententiae de paupertate, 2, 4. — secta non otiosa est, Ot. Sap. 32, 16. — et immerito tunc audit, V. Beat. 13, 2. — voluptas sicca et sobria est, 12, 4. — vox virilis, C. Sap. 15, 3. — voces, publicae sunt, Epist. 8, 7. — non schola, sed contubernium magnos viros fecit, 6, 6. — hortulis quid inscriptum, 21, 10. — Epicuro obiecta vitae et doctrinae dissentio, V. Beat. 18, 2. — obiectum quod pecuniam consumpserit, V. Beat. 27, 6. — quae sit Dei felicitas, Benef. IV, 4, 2. — testimonium redditum, III, 4, 1. — (cum) quiescere licet, Brev. V. 14, 5. — Epicurum compilat Seneca, Ep. 8, 6. — (ad) delegare, 18, 10.

Epicureum (in) chaos inane decidere, Epist. 72, 11. — faciunt Homerum, 88, 4.

Epicurea bonorum divisio, Epist. 66, 42. — cantilena de vano inferiorum metu, 24, 47. — voluptatis laudatio cur pernicio, V. Beat. 12, 1. — Epicureae voces, Epist. 67, 15.

Επιούσιος ἥτις, Lud. 8.

Epicurei duas philosophiae partes ponunt, Epist. 89, 9. — Epicureorum delicata et umbratica turba voluptatem virtuti praefertentium arguitur, Benef. III, 2, 1. — opinio voluptatem a virtute diduci posse negantium, refutatur, V. Beat. 6, 1 sq.; 10, 2 sq. — vituperatio, Benef. IV, 13, 2. — et Stoicorum dissentio de sapientis otio, Ot. Sap. 30, 2.

Epicureum chaos (in) decidunt sine termino, Epist. 72, 11.

Epigenes duo cometarum genera facit, Q. N. VII, 6, 1. — Epigenis opiniones de meteoris et cometis refutatae, Q. N. IV, V, VI sqq.

Epistola non debet sinistram ma-

num legentis implere, Epist. 45, 13. — epistolae praemittere, Si vales, bene est, nios antiquis fuit, 15, 1. — epistolae amicorum imagines sunt, 40, 1. — clarorum virorum obscuros aliqui homines notos faciunt, 21, 3 sq. — Senecae quales sint, Epist. 75, 1. — Ciceronis non sinunt nomen Attici perire, 21, 4. — et codicilli, 55, 10. — epistolarum commercium utile, 39, 1. — epistolis adscribendas voces gravium auctorum, 33, 1.

Epistonia argentea, Epist. 86, 5 et 6.

Epulis funereis sibi parentaverat Pacuvius, Epist. 12, 8. — eruditatem afferant, 24, 16. — epulis rimantur, 114, 6.

Eques Romanus, Epist. 44, 1. — nomen ex ambitione natum, 31, 10.

Equestria et locus in Equestribus omnium equitum Romanorum sunt, Benef. VII, 12, 3. — equestris hereditas, III, 7, 6.

Equuleus, Ir. III, 3, 6; Epist. 78, 18.

Equum empturi, nudum adpiciunt, Epist. 80, 8. — non verberibus extat peritus magister, Clein. I, 16, 3. — meliorem non faciunt aurei freni, Epist. 41, 6.

Equi albi regione currum trahere solebant, Ir. III, 21, 2.

Equites Romani cccxv occisi a Claudio, Lud. 14, 1.

Equus velocitate multos e periculo rapuit, Benef. VI, 7, 3. — est species, Epist. 58, 7. — a Catone defrictus Tollutariis praefertendus, 87, 9.

Erasinus fluvius absorptus tandem rursus emergit, Q. N. III, 26, 4.

Eretrici quam scientiam induxerint, Epist. 88, 37.

Ergastulum, Ir. III, 3, 6.

Erixonem equitem rom. populus,

ob filium flagellis occisum graphiis confodit, Clem. I, 14, 3.

Error est causa peccandi, Epist. 94, 21. — errori non irascendum, Ir. III, 24, 4. — errorum amor non est tantum, sed necessitas erandi, Ir. II, 9, 2. — errores tolle, supervacua praecepta sunt, Epist. 94, 23.

Excedere, Tr. An. 15, 17. — Croesus iussus excedit rogam, Tr. An. 11, 9.

Excedae transcurrentes, Epist. 56, 4. *Exsedario* (de) tanquam interrogare, Epist. 39, 5.

Essentia vox a Cicerone et Fabiano usurpata, Epist. 58, 4.

Etesiae a nautis somnulosi et delicati vocantur, Q. N. V, 11, 4. — hieme non sunt, Q. N. V, 10, 1. — aestate incipiunt flare, ibid. — ultra ortum caniculae non valent, ibid. 2. — an causa sint incrementi Nili, secundum Thaletis sententiam, Q. N. IV, 2, 21. — Littus Aegyptium verberant, ibid. 23. — temperati sunt, ibid. 24. — in Italia nubes consistere non patiuntur, et Indiam et Aethiopiam continuis aquis irrigant, Q. N. V, 18, 2.

Etesiarum causa, Q. N. V, 10, 1 sqq. — satus aestatem frangit, ibid. 2.

Ethologia, Epist. 95, 66.

Etrusci et philosophi in quibus de fulminibus conveniant et dissentiant, Q. N. II, 41, 6. — Etruscorum disciplinam Attalus Graeca subtilitate miscuit, II, 50, 1.

Evander in Tiberis ripa regna Arcadum collocavit, C. Helv. 7, 1.

Evaporatio e terris varia, Q. N. I, 1, 6.

Euboeam obnoxiam fuisse terrae motibus, Q. N. VI, 17, 4.

Eudoxus primus ab Aegypto in

Graeciam astrorum scientiam transtulit, Q. N. VII, 3, 2.

Euphratis terminos movet Augustus, Brev. V, 5, 4. — Euphrates inclytus amnis, Benef. III, 29, 3. — Parthis obstat, Q. N. I, Praef. 7.

Euphrosyne Gratiarum media, Benef. I, 3, 6.

Euripus, Epist. 55, 7. — Euripum Kalendis Ianuarii salutabat Seneca, Epist. 83, 5. — quis invenit cur subito aquarum impetu impleatur aut siccetur, Epist. 90, 12.

Euripidis opinio de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 17.

Euripidis versus recitati populum ad eliciendum tragoediae actorem concitant, Epist. 115, 15.

Euronotus est a meridiano axe, Q. N. V, 16, 6.

Europae Asiaeque terminus Danubius, Q. N. VI, 7, 4.

Eurus ab oriente hiberno exit, Q. N. V, 15, 3. — Eurus ab oriente excitatum Καρκίαν Graeci, vocant, ibid. 5. — Latius Vulturinus, ibid.

Eurynome mater Gratiarum, et cur, Benef. I, 3, 9.

Euthymenis Massiliensis testimonium de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 21.

Εὐρύπλου Graeci stabilem animi sedem vocant, Tr. An. 2, 3.

Exarmare, Epist. 30, 2.

Exactoratus ac liber qui vivit vite peracta, Epist. 32, 4.

Excalotari, Epist. 76, 23.

Excalotatis et colturnatis multa Publilii non dicenda sunt, Ep. 8, 7.

Excandescere, Lud. 6, 2.

Excantatio frugum, Q. N. VI, 17, 2.

Excarnificandi hominis instrumenta, Epist. 24, 13.

Excarnificatus animus, Ir. III, 4, 4.

Exceptiones nigrae et turpes philosophiae, Epist. 48, 3.

Excerpta et repetita non est quod exigas, Epist. 33, 2.

Exciis silvis cultisque terris fontem oriantur an evanescant, Q. N. III, 2, 2.

Excusatissimum esset Seneca, si, etc. Ot. Sep. 29, 1.

Exemplar, instrumentum est causae necessarium, Epist. 65, 13.—Platonis idea, 65, 7.

Exempla plus prosunt quam praecepta, Epist. 6, 4 et 5.—quam efficacia sint, 11, 5 et 6.

Exequias immatura fax cereusque praecessit, Tr. An. 11, 5.

Exercitatione constat pars virtutis, Epist. 94, 47.

Exerceri ad patrum, Epist. 18, 6.

Exercitationis finis, quando lassus sum, Epist. 83, 3.—exercitationes quae convenient, quae non, Epist. 15, 3 et 4.—quae diligendae, Tr. An. 15, 14.

Exercitus in centurias describi solet, Epist. 89, 2 et 3.—Romanos Romana caede lassos ad externa bella convertit Augustus, Brev. V. 5, 4.

Exhauriri in aliis potius patimur, ut nobis saecem reservemus, Epist. 108, 26.

Exhortationes morales, Senecae opus, Frag. 11, 12, 18.—pugnantium mors est, Epist. 7, 4.

Exitus bonorum mali non debent nos contristare, Tr. An. 15, 5.

Exoleti, Brev. V. 12, 4.—exoletorum agmina per nationes coloresque descripta, Epist. 95, 24.—inter plausus ad symphoniam canere, 12, 8.—exoletis articulos malacissandos (vel malaxandos) praebere, 66, 49.

Exoriri in perniciem rogantium, saeva bonitas est, Benef. I, 14, 3.

Exortus varii stellarum supra flammam, Q. N. VII, 27, 2.

Expandi aërem, Q. N. III, 9.

Expetendum et ad expetendum quid, Epist. 117, 4.—expeti propter se quid dicatur, Benef. IV, 20, 4.

Expiationes quid prosint, si sola immutabilia, Q. N. II, 36.

Exportatio, et notae, et maculae, Tr. An. 11, 7.

Exprobratio odium facit, Benef. II, 11, 6.

Exprobratrix memoria, Benef. VII, 22, 2.

Extanguia scripta, Epist. 64, 2.

Execrantium voces nocent, Epist. 94, 52.

Exibilia dirum quiddam labra, Ir. III, 4, 2.

Exilium est loci commutatio, C. Helv. 6, 1.—exilii quae sunt remedia secundum Varronem, C. Helv. 8, 3.

Expectatio maximum vivendi impedimentum, Brev. V. 9, 1.—fortuitorum quid tam volubile, Vit. Beat. 15, 3.

Expectatum quidquid est diu, levius accedit, Epist. 78, 25.

Exspuere spiritum, Ir. III, 43, 5.

Exsulis paupertas nullum incommodum habet, C. Helv. 11, 2; 12, 2 sq.

Exurdatus clamoribus ambitiosis, Epist. 94, 29.

Extraordinaria imperia, Benef. III, 33, 2.—concupiscit Pompeius V. 16, 5.

Extrinsicus auscultantes, Epist. 33, 6.

F.

Fabellæ, i. historia, Epist. 77, 9; 88, 3.

Faber inquilinus, Epist. 56, 4.

Fabrilis ferramenta non esse a sapientibus excogitata, Epist. 90, 9.

Fabianus arcus, C. Sep. 4; 3.

Fabianus Papirius a Cicerone, Asinio et Livio saltem vincitur, Epist. 100, 6. — dubitabat, an satius esset nullis studiis admoveri, quam his implicari, Brev. V. 14, 4. — disertus et elegans, Epist. 58, 4. — philosophus verus et antiquus contra affectus impetu pugnandum ait, Brev. V. 10, 1. — populo diserebat, sed modeste audiebatur, Epist. 52, 11. — citatur, Br. V. 10, 1. — Fabiani viri et vita et scientia et eloquentia egregii disputatio expedita, non concitata, Epist. 40, 11. — Fabiani Papirii libri ad philosophiam pertinentes, Epist. 100, 8. — libri de civilibus, 100, 4. — opinio de fine mundi, Q. N. III, 27, 14. — oratio qualis, Epist. 100, 2. — non erat negligens in oratione, sed securus, ibid. 3. — pudor in seculo decens, Epist. 11, 3.

Fabius cunctator, Benef. IV, 27, 1. — cunctando imperii vires recreavit, Ir. I, 21, 4.

Fabius eques Rom. Lud. 13, 3.

Fabius Maximus, Clém. 1, 10, 1; Epist. 86, 81. — Fabius turpissimam imperatori aiebat excusationem, Non putavi, Ir. II, 31, 2.

Fabius Persicus impurus in sacerdotium propter maiores receptus, Benef. IV, 30, 1 et 2. — Fabii Persici pecunia a Iulio Graecino repudiata, II, 24, 4.

Fabii Verrucosi dictum, Benef. II, 7, 1.

Fabii trecenti pro republica unam

domum obiecerunt, Benef. IV, 30, 2. — totum reipublice bellum in unam domum transferentes, Epist. 82, 20. — Fabii cœ non victi, sed occisi dicuntur, Benef. V, 3, 2.

Fabricius divitias imperator reiecit, censor notavit, Epist. 98, 12 et 13. — Pyrrhi regis aurum repulit, 120, 5. — Pyrrhum movuit ut insidias medici vitaret, ibid. — quibusdam parum pauper est, parum frugi et contentus vilibus, Epist. 120; 20. — triumphalis senex radices et herbas caenat quas in agro repurgando vult, Prov. 3, 6. — Fabricii paupertas, Prov. 3, 5.

Fabulae vita similis, Epist. 77, 17. *Fabulatum* fretum, Charybdis et Scylla, Epist. 45, 2.

Facere, i. parare, exercitum, Epist. 114, 17. — *Facere* inler et *intelligere* discrimen apud veteres, 6, 32, 1.

Facies, vide post *Fax*.

Facile est levia aptare cervicibus, Ir. III, 6, 4. — faciles nos facere debemus, Tr. An. 14, 1.

Facilitas amoris aequè quam difficultas nocet, Epist. 116, 5. — facilitate capimur, quia difficultatem cernamus, ibid.

Fallacia fulmina quae per speciem alicuius boni nocent, etc. Q. N. II, 49, 2. — fallaciae optine, I, 3, 10 et 11.

Fama vix recepit Socratem, Epist. 79, 11. — multos non excipere, sed eruere solet, ibid. 11 sq. — famae ingentes de Regulo, Epist. 114, 19.

Familia periculum adit, quum incertum est an mors domini voluntaria fuerit, Epist. 77, 7. — familiae nomina in prima parte aedium collocantur, Benef. III, 28, 1.

Familiares olim dicti, qui nunc servi, Epist. 17, 12.

Fames ambitiōsa non est, Epist. 119, 14. — malum panem siliginem reddit, 123, 2. — parvo constat, magno fastidium, 17, 3. — exasperat et incendit animos, Ir. III, 9, 3. — famem et sitim ut depellas non necesse superbis assidere liminibus, 4, 8. — fames exercitus Persici, Ir. III, 20, 2.

Fax cereusque immaturas exequias praecessit, Tr. An. 11, 5. — faces transcurrunt interdiu, Q. N. I, 1, 10. — eas abscondit diurni luminis claritas, ibid. — quomodo fiant, Q. N. VII, 4, 2. — ad faces et cereos funera ducenda, Br. Vit. 20, 4. — (ad) et cereos vivere, Epist. 122, 10.

Fani cui nomen impositum, Benef. VII, 7, 3.

Favos duodecim, Ir. III, 31, 2. — et honores capessere placet, Tr. An. 1, 4. — fascibus patriam premere, Benef. V, 15, 4.

Fasciam solve! (Sarmatici regis vox), Epist. 80, 9.

Fastos occupare uno nomine, Ir. I, 16, 32.

Fatigatae allocutiones amicorum, C. Marc. 1, 6.

Fatum stoicorum et aliorum philosophorum quid sit, Q. N. II, 36, 1.

Fatum est rerum actionumque omnium necessitas, quam nulla vis rumpat, Q. N. II, 36. — idem cum Deo, Benef. IV, 8, 3. — rerum commune, Epist. 91, 7. — unum est, nec fulminis mutari potest, Q. N. II, 35, 1. — fatum non tollit philosophiae studium, Epist. 16, 4. — fatis lex prima, Q. N. II, 35, 2. — obiurgatio quotidiana, Epist. 93, 1. — fato tam divina quam humana reguntur, Prov. 5, 6. — fata an ita immutabilia sint, ut expiationibus et votis averti non possint, Q. N. II, 35, 36, 1 sq. —

fata Deus quidem scripsit, sed sequitur, Prov. 5, 6. — quosdam oscitant et marcentes deprehendant, Brev. V. 2, 2. — fatum omnes vias enumerare longum est, Epist. 91, 12.

Favere, ac plaudere, Q. N. IV, 8. — favete linguis, in sacris dici solitum, Vit. B. 26, 7.

Favonius idem cum Zephyro, Q. N. V, 16, 5.

Favonii indicium si ab occidente, etc. Q. N. I, 2, 5. — Favonio occurrat, Epist. 55, 8.

Febricitatis maledicta in malam partem accipienda non sunt, C. Sap. 13, 1.

Febricales longas destillationes sequuntur, Epist. 78, 1.

Febris dea Claudium comitatur, Lud. 6, 1. — praecordia torrens, Epist. 78, 18. — viscera torrens, 14, 5. — peregrinatione discutitur, 104, 1 sq. — febris natura, Q. N. VI, 14, 3 et 4. — februm genera innumerabilia unde, Epist. 93, 17. — febrem habere dicimur, quum illa nos habeat, Epist. 119, 12.

Febr. Nonis Regulo et Virginio Coss. motus terrae ingens in Campania, Q. N. VI, 1, 2.

Februario mense vites positae, Epist. 86, 19.

Felicio Senecae ostiarius, Epist. 12, 3.

Felicitas avida est et alienae aviditati exposita, Epist. 19, 6. — bracteata, 115, 10. — enervata fugienda, Prov. 4, 8. — iracundiam nutrit, Ir. II, 21, 5. — divitum personata est, Epist. 80. — magna quantum caliginis mentibus humanis obicit, Brev. V. 14, 1. — ulla implere nos potest, Epist. 74, 11. — vera ubi posita sit, Vit. B. 16, 1. — summa non est in carna ponenda, Epist. 74, 16. — Deo pro-

pior quae potest esse, Epist. 20, 7. — inquieta est, Epist. 36, 1. — ipsa se exagitat, movet cerebrum, ibid. — alios in aliud irritat, ibid. — aliquos inflat, aut molliat, etc. ibid. — felicitatis immoderatae incommoda, Brev. V. 7, 1 sqq. — intemperantia periculosissima, Prov. 4, 10. — reprehensio, 6, 3.

Felicitas, quod agis, Epist. 67, 14.

Felix nemo sit aliena infelicitate, Epist. 94, 67. — purpuratus non est, 76, 23. — vulgi, voluptatum servus est, V. Beat. 14, 3. — Felicitas cognomen honori datum, Clem. I, 44, 2. — felices ad similitudinem suorum parietum extrinsecus culti sunt, Prov. 6, 3. — cuius rei inopia laborent, Benef. VI, 29, 4. — felicitum exclamatio, quod vivere non liceat, Brev. V. 7, 3. — gaudia misera, 47, 1.

Femina: feminae cinno crispatae labris columbatur, Epist. 114, 6. — feminae equo donatae, C. Marc. 16, 1. — podagricae et calvae medicorum maximum mendacem faciunt, Epist. 95, 22. — quam homo non minus potant, non minus pervigilant, Epist. 95, 21. — aequae nivem rodunt, solatium stomachi aestuantis, ibid. — libidine ne maribus quidem cedunt, ibid. — viros ineunt, ibid. — feminam quia exuerunt damnatae morbis virilibus, ibid. 22. — per liberos ambiciose, C. Helv. 14, 2. — quaedam non consulum numero, sed maritorum, annos suos computant, Benef. III, 46, 2. — feminarum adulteria, Benef. III, 46, 3. — voluntas mobilis et vaga, Excerpt. IV. — feminas secundas facientes aquae, Q. N. III, 2, 2. — feminis annum ad lugendum constituere maiores, Epist. 63, 11. — luctus spatium decem mensium datum, C. Helv. 16, 1.

Fenestella (Annalium auctor), Epist. 109, 31.

Ferae nullum est beneficium, Benef. II, 20, 2. — ferae primae formae, Prov. 3, 6. — ferae hominis convictu mascescunt, Ir. III, 8, 2. — periculum fugiunt, quum effugere securae, Epist. 5, 7. — foetus suos non distinguunt, Epist. 66, 26. — ira carent, sed non impetu, Ir. II, 3, 4. — ferarum domitores certi sunt qui, etc. Epist. 85, 35. — venatio et possessio periculosa, V. Beat. 14, 3. — feras catulorum amor in venabula impingit, Epist. 74, 21. — feras ira carere, praeter hominem, Ir. I, 3, 4.

Ferulum alienum (in) imponi, V. Beat. 25, 4.

Ferenda pro congiarilis numerare, Tr. An. 6, 1.

Ferias menstruas certis diebus sibi quidam dederunt, Tr. An. 15, 13.

Feritas omnis ex infirmitate, V. Beat. 3, 4. — feritatis origo et descriptio, Ir. II, 5, 1.

Ferrarius vicinus, Epist. 56, 4.

Ferrum cur effossum, Benef. VII, 10, 2. — in igne esse Hercules videns, Lud. 9, 5.

Fervor caeli Aethiopici, Q. N. IV, 2, 17.

Festi dies cur instituti, Tr. An. 15, 12. — quomodo philosopho agendi, Epist. 18, 3. Vid. *Dies*.

Fictilia vasa ante ipsius Iovis cellam convivis apposita, Epist. 95, 72. — fictiles per deos olim iurabatur, C. Hely. 10, 2. — fictilibus qui sicut argento utitur, magnus est, Epist. 5, 5.

Fidelem si putaveris, facies, Epist. 3, 2.

Fides hominum impressis signis creditur, Benef. III, 45, 4. — sanctissimum pectoris humani bonum est,

Epist. 88, 25. — penes auctores erit, dictum historicorum, Q. N. IV, 3, 1.

Fiduculae, mortis instrumenta, C. Marc. 20, 3.

Fido Annato longior, Q. N. IV, praef. 8.

Fidus Cornelius ob Corbulonis contumeliosum dictum lacrymatus est, C. Sap. 17, 4.

Figuli rotae inventor fuit Anacharsis, Epist. 90, 30.

Figura, qua quidam reiiciunt, etc. Benef. II, 11, 4.

Filiae male consulens, Benef. IV, 27, 3.

Filius quantum patri debeat, Epist. 3, 30, 2 sq. — filium perire malles, quam per inertiam senem fieri, Epist. 77, 13. — filio datum beneficium, an ad patrem pertingat, Benef. V, 18, 1. — filiorum exempla patres beneficiis vivcentium, Benef. III, 37, 1 sq. — exempla patres illustrantium, III, 33, 2.

Fines Atheniensium aut Campanorum quas vocemus, Benef. VII, 4, 3. — finium si exigua contentio, ad arma concurritur, Brev. V, 3, 1.

Finita fulmina ad diem utique respondent, Q. N. II, 47, 1.

Finitio Aristotelis a Senecae finitione non multum abest, Ir. I, 3, 3.

Finitor seu finiens, ὀπίκτω Græcis, Q. N. V, 47, 2.

Fiscus tantum habet privata Caesaris, Benef. VII, 6, 2. — tanti est, quantum habet, Epist. 87, 15. — fisci in angulo iscentes, Ir. III, 33, 1.

Fistulae plebeiae, Epist. 86, 6.

Fistula religiosi ac sarre, Benef. I, 6, 3.

Fixus cuique terminus, C. Marc. 20, 9.

Flacci mors, Lucilii amici, Epist. 63, 1.

Flamma ingentis pilae specie visa, Q. N. I, 1, 2.

Flaminio circo (in) castra posuit Caesar, Benef. V, 16, 6.

Flatus antelocani, Q. N. VII, 6, 2. — decumani, VI, 18, 2.

Flavi cur iracundissimi, Ir. II, 20, 1.

Flectendam interius in cursu, circi certamine, et vitae spatii, Tr. An. 9, 3.

Flendi ius ab Homero praescriptum, Epist. 63, 2. — larga et assidua materia, C. Polyb. 23, 2.

Fletus primum nascentium omen, ibid. 3. — fletus nascentium causa, Epist. 102, 26.

Florales loci nudarum mulierum, Epist. 97, 7.

Flosculi non sunt viro ex auctoribus captandi, Epist. 33, 7.

Fluctuatio maximum indicium malae mentis, Epist. 120, 20.

Flutus est agitatio maris in unam partem, Q. N. V, 1, 1, 3.

Flumen in idem bis non descendimus, Epist. 68, 20. — per flumen gratis vehens an beneficium det, Benef. VI, 28.

Flumina in usum hominum a Deo tributa, Benef. IV, 5, 2. — cur aliquando siccantur, aliquando nova oriantur, Q. N. III, 11, 1. — cur quaedam aestate augeantur, III, 26, 1. — cur quaedam certis mensibus magna, certis angusta, III, 16, 1. — cur quaedam in specum palam decidunt, quaedam paulatim intercidunt, eademque ex intervallo revertuntur, III, 26, 2. — quaedam cum ipso mundo coeperunt, III, 26, 2. — quaedam aestate augentur, ut Nilus, III, 26, 1. — terram subeuntia, III, 26, 2. — retrofluentia, III, 26, 1. — sensim intercidentia, VI, 8, 1. —

fluminum cursus quomodo continetur, Q. N. III, 4. — quorundam vis mira, III, 25, 2. — magnorum capita veneramus, Epist. 41, 3. — in flumina quidquid ex imbris terra concipit, reverti, Q. N. III, 6. — fluminibus gratiae non agnoscitur, Benef. VI, 7, 3.

Foculi pallioloque circumdati quidam graciles, Q. N. IV, 43, 9.

Focillare levibus remediis, Epist. 43, 43.

Focum aut mater aut uxor investiant, Epist. 114, 6. — focus cum obsoniis transferre luxuria commenta est, Epist. 78, 22.

Faeditas Caligulae testans inopiam, C. Sap. 48, 4. — foeditatem coarguere necesse est, Ir. III, 3, 3.

Faeneratio turpis beneficium expensum ferre, Benef. I, 2, 2.

Faenerator quando male audiat, Benef. II, 47, 6. — quosdam debiores non appellat, Benef. V, 24, 3. — valetudinarius, distortis pedibus, etc. Ir. III, 33, 2. — faeneratorem non fugat a foro coactor, Epist. 81, 2.

Faeneratores tabulas perdiderunt in urbis clade, C. Sap. 6, 4.

Farni incubare tomento, V. Beat. 25, 2.

Foenus quid nisi humanae cupiditatis extra naturam quaesita nomina, Benef. VII, 40, 3.

Folliculi ventorum genus quoddam ab agricolis sic nominatum, Q. N. V, 48, 2.

Fomenta Campaniae enervarunt Hannibalem, Epist. 54, 5.

Fons Rhodiorum in Chersonneso, Q. N. III, 26, 4. — fontem monstrare sitientibus, beneficium est, Benef. III, 8, 3. — fontes certo tempore purgamenta eiecantes, Q. N. III, 26, 4 sqq. — in interiore Africa pauci

inveniuntur, Q. N. III, 6. — cur aliquando siccantur, aliquando novi oriuntur, Q. N. III, 41, 4. — cur quidam senis heres pleni, senisque siccii sint, III, 46, 4. — quidam sacri, Epist. 41, 3. — fontes aciri, Q. N. III, 20, 5. — Dannbii, IV, 4, 2. — in summis montibus siti, III, 7, 3. — terrae motu editi, III, 40, 2. — sapore notabiles, III, 20, 4. — fluviique res incrustantes aut in lapidem convertentes, III, 20, 3. — calidi, aquae natura frigida, eorumque natura, III, 24. — corroscentes, III, 25, 2. — noxii, ibid. — colorem crinium inde bibentibus mutant, III, 25, 2. — gravi aqua, III, 25, 4. — mulieres reddentes foecundas, III, 25, 9. — fontium perpetuae causae, III, 3.

Forati animi et quasi, Brev. V. 40, 5.

Forma Aristoteli Idos, Epist. 65, 4. — non causa est, sed pars, Epist. 65, 43.

Formido, Ir. II, 42, 4. — nimia multos ad mortem coegit, Epist. 4, 3 sq. — vascinantem et attonitos reddidit, Q. N. VI, 29, 4 sqq.

Formidinem procuculare, Clem. I, 42, 4.

Formidulosa (inter) versari, Prov. 4, 45.

Formula non confunditur, Benef. VI, 5, 4.

Formula humani officii, Epist. 95, 52. — formula (sub) liberum arbitrium non habet clementia, Q. N. II, 7, 3. — de formula disputare, I, 5, 4. — ad formulam spectat, II, 32. — ad formulam vivet, qui scit condictum, Tr. An. 41, 4.

Fornicationi lapidum simillima est societas nostra, Epist. 95, 53.

Fortis, Benef. IV, 24, 3. — abusive

gladiatores et servus nequam, II, 34, 3. — vir quis sit longe describitur, C. Sap. 8, 2 sq. — sine timore est, Epist. 85, 20. — animus ad quae praeparatus venit, Ir. III, 37, 3. — fortes natura irascendi sunt, Ir. II, 45, 4.

Fortitudo quid, Epist. 85, 24. — tam in Persas quam in alte ciuctos cadit, Epist. 33, 2. — est virtus pericula iusta contemnens, Benef. II, 34, 2. — contemnitrix timendorum est, Epist. 88, 24. — est munimentum humanae imbecillitatis inexpugnabile, Epist. 443, 22. — stoicis est animal, 443, 40. — fortitudinem imitatur negligentia, Epist. 420, 9.

Fortuita non esse bona dicunt Peripatetici, Epist. 87, 10 sq. — fortuitorum metus inanis, Epist. 74, 4 sq. — praemeditatio et contemnitur, Epist. 91, 3; 407, 3. — remedia, Excerpt. IV. — fortuitis omnes subiecti sunt, secundum exempla, Epist. 4, 5.

Fortuitum citra nos saevit et iniuriatur, C. Sap. 9, 1.

Fortuna neque boni, neque mali aliquid nobis tribuit, Epist. 98, 2. — non habet longas manus, Epist. 82, 4. — quos sibi adversarios assumat, Prov. 3, 3. — omnia dat, sed non virtutem, C. Sap. 5, 2. — lacerat et verberat nos, Prov. 4, 42. — procelis omnia disturbat, C. Marc. 26, 1. — potest statim mala fieri, Benef. I, 45, 3. — an sit deus? Benef. IV, 8, 3. — non vertit, sed allidit et cernulat, Epist. 8, 4. — mala habet levitatem, 42, 40. — in mores ius non habet, 36, 6. — impios poena liberat, metu neminem, 97, 44. — relinquenda est, 82, 5. — magna, servitus magna, C. Polyb. 26, 4. — fortunae contemptus, Prov. 6, 5. — ius nullum in praeteritum, Brev. V. 40, 2. — ludus, Epist. 74, 3 sq. — mo-

mentanea varietas, Epist. 4, 5 et 6. — munera philosopho vitanda, 8, 3. — potentia, 90, 4. — regnum, C. Marc. 40, 4. — de instabilitate longe disseritur, Q. N. III, Praef. 7 sq. — bona non excluduntur a sapiente, V. Beat. 21, 2; 23, 3 sq. — certamen fortiores reddit, Prov. 4, 42. — indulgentia opus est ad virtutem tendenti, V. Beat. 16, 2. — manus sunt homines potentes, C. Sap. 8, 3. — fortunae nihil intactum et sacrum, C. Polyb. 35, 3. — fortunae omnes copulati sumus, Tr. An. 40, 2. — (de) fide nihil sibi promittendum, C. Sap. 5, 1. — (de) iniquis praemiis quid sentiendum, Tr. An. 15, 6. — cum fortuna expostulatio, C. Polyb. 23, 4 sq. — fortunam magnam magnus animus decet, Clem. I, 5, 4. — cavere potest, qui potest ferre, Epist. 98, 2.

Forum multitudine refectum, Ir. II, 7, 4. — forum, advocaciones, iudicia fugere debemus, Ir. III, 9, 3. — iubente iactantur cuncta et in contrarium transeunt, Epist. 99, 9. — foro stans virtus, V. Beat. 7, 2. — fora trina non sufficiunt fraudibus, furtis, Ir. II, 9, 1.

Fractus mordere et rectorem rapere suum, Tr. An. 15, 17.

Fragiles quae in spraea valle creverunt, Prov. 4, 45.

Fragor tonitruum comparatur cum crepitu dislocatae vesicae, Q. N. II, 27, 2.

Frater, alterius frater, est Benef. V, 40, 2. — fratrum dissidentium alter si serveitur, an alteri fratrem non perisse moleste ferenti beneficium detur, V, 49, 40. — morte separatorum exempla, C. Polyb. 33; 4.

Fraudator beneficiorum ingratus, Benef. IV, 26, 3.

Fremitus terrae, Q. N. VI, 19, 2.

Frendens nec caput quassans, Ir. I, 46, 18.

Frigidum nihil sine aëre, Epist. 34, 5.

Frigus intolerabile est corpori nudo, Epist. 90, 14. — frigoris verni causa, Q. N. IV, 5, 2.

Fritillus, Lud. 12, v. 61.

Fritinnire dulci sermone, Epig. VIII, 5.

Frontis infirmitas multos liberales facit, Benef. II, 1, 3.

Fructuosior est adolescentia liberorum, sed infantia dulcior, Epist. 9, 5.

Frugalitas quid, Epist. 17, 4. — luxurioso poena est, 71, 22. — commendatur, Tr. An. 9, 1. — senectutem producere potest, Epist. 58, 28. — frugalitatis indicium non est auri et argenti odium, 5, 2. — frugalitati laboriosae et exactae non deerunt vires, Brev. V. 18, 3. — frugalitatem exigit philosophia, Epist. 5, 4. — sine frugalitate non potest fieri studium salutare, 47, 4.

Frumentum publicum periorus et adulter accipiunt, Benef. IV, 28, 1. — frumentum vendenti quantum emens debeat, VI, 14, 2. — frumenti publici cura, Brev. V. 18, 6.

Fuscata sut pallida virtus, V. Beat. 7, 2.

Fuscus lacus in quem fluvii derivantur, Q. N. III, 3.

Fugit dies, Virgillii versus, Epist. 103, 24. — fugientes non sequitur incendium, Q. N. VI, 4, 6.

Fugitivi divites in Mimo, Epist. 114, 7.

Fulgere media correpta dicebant antiqui, Q. N. II, 56, 2.

Fulgetra antiqui, nos tonitrua dicimus, Q. N. II, 56, 1.

Fulgor, Q. N. II, 57, 1 sq. — fulgores quomodo fiant, I, 15, 1 sq.

Fulguratio est late ignis explicitus, Q. N. I, 16, 1. — ostendit ignem, fulminatio emittit, II, 12, 1. — est iactatio aëris diducientis se et corruentis, 18, 1. — est fulmen non in terras usque perlatum, Q. N. II, 21, 3. — est pacis fulmen, 3. — fulgurationis et fulminis discrimen, Q. N. II, 16, 17 sqq. — fulgurationes, fulmina et tonitrua simul sunt, II, 12, 1. — fulgurationes sunt igneae, vel igneae specie, 2. — fulgurationem speciem inane esse, non ignem ait Clidemus, Q. N. 55, 3. — quid esse existimat Heraclitus, 56, 1. — quid esse fulgurationum causa, Q. N. I, 1, 6.

Fulgur intentum est fulmen, Q. N. II, 57, 2. — fulguris causa, nocte tranquilla, Q. N. II, 26, 6.

Fulguritus (alii *fulgur*), Ir. III, 23, 4.

Fulguratus quid omnibus odor sulphureus? Q. N. II, 21, 2. — fulguratorum capita ad exitum fulminis spectant, II, 31, 2.

Fullo, Q. N. I, 3, 2.

Fullonius saltus, exercitatio facilis et brevis, Epist. 15, 4.

Fulmen venena delere, Q. N. III, 31, 2. — demissum in templum et res sacras, II, 42, 1. — fulmen est coactus ignis impetu iacens, Q. N. II, 16. — est acrioris densiorisque spiritus cursus, 18, 1. — magnorum incendiorum saepe causa, II, 21, 1 et 2. — est quiddam plus quam fulguratio, 3. — cadit eam necessitate, qua excutitur, 26, 1. — cur, igneum quum sit, terram petat, Q. N. II, 24, 1. — cur oblique feratur, II, 58, 3. — cur subito appareat et sine ignis continuatione, ibid. 4. — placabile, et perniciosum, Q. N. II, 43, 1. —

et fulgor quid differant, II, 57, 4 sq. — fulminis mira opera, II, 31, 4 sq. — et fulgurationis discrimen, II, 16, 47 sq. — vis oleum et vinum corrumpendi eiusque rei causa, II, 53, 2. — fulmine cur arbores plerumque feriuntur, II, 52, 2. — icta verminant intra paucos dies, II, 31, 2. — sine acrenum est, II, 26, 6. — fulmini vis inest pestifera, II, 53, 4. — fulmina an a love mittantur, Q. N. II, 41, 4; 42, 4; 43, 4 sq. — cur aestate plurima, II, 57, 2. — futurorum praenuntia, II, 32, 4; 34, 4 sq. — reverti quid sit, II, 68, 4. — privata et publica, II, 48, 4. — fulminum ars triplex, II, 33. auctoritas in auguriis et auspiciis, 34, 2 sq. — causa, I, 4, 6. — divisio iuxta Attalum, II, 50, 4. — divisio iuxta Etruscos, II, 50, 4. — tria genera iuxta Caecinnam, II, 39, 4. — genera vera, II, 40, 4 sq. — metus eximitur, II, 59, 4. — metus ad quid prosit, II, 42, 3. — nomina a Caecina posita, II, 49, 4. — procuraciones et expiationes quid proficiant, II, 38, 3. — vis, II, 52, 4. — persequendorum scientia valent Tusi, II, 32, 4.

Fulminant inferiora dum pars superior omni tumultu caret nec versatur in turbine, Ir. III, 6, 4.

Fulminatio emittit ignem, Q. N. II, 42, 4. — fulminationes sunt igneae aut ignea specie, II, 42, 2.

Fumus, indicium incendii, Epist. 403, 2.

Funebris fundatio, non laus, dicitur, Epist. 402, 15.

Funerare in oculis mortuum, C. Helv. 2, 5. — funerari, aere collato, C. Helv. 12, 4.

Foveare pulvinaria, C. Polyb. 35, 3 et 4.

SENECA Tom. VI

Fusus tacitum habet minus molestiarum, Tr. An. 4, 9.

Futura quomodo deslenda, Epist. 99, 17. — funeribus necessaria vendens damnatus Athenis, Benef. VI, 38, 4.

Fur deprehensus, Epist. 56, 2. — furem signata sollicitant, dum multi aperta transeunt, 68, 3.

Furere in ira est muliebre, Clem. I, 5, 5.

Furentium indicia audax vultus, etc. Ir. I, 4, 3.

Furiae inferum teterrimae, Ir. II, 35, 5.

Furimus non privatim solum, sed publice, Epist. 95, 30.

Furius quomodo patri Antonianus partes sequito venia impetrata Augustum demeruerit, Benef. II, 5, 4.

Furor ex ira, II, 36, 4. — ut curandus, Epist. 94, 17. — Aiacem in mortem egit, Ir. II, 36, 4.

Furtum quomodo sapienti fieri possit, Benef. VII, 7, 4.

Furtiva iam non, et quae praeter oculos eunt scelera, Ir. II, 8, 4.

Futuro nemo torqueri debet, Ep. 74, 33.

Futurus anxius animus, est ante miseris miser, Epist. 98, 6. — futura, bona non sunt, 117, 27 sq. — prospiciendo mollis, ibid. — futurorum metus taxatur, 74, 34 sq.

G

Gaetulici amicitia non Cati fidem eripuit Senecae, Q. N. IV, Praef. 13.

Galutiae fluvius colorem animalibus mutans, Q. N. III, 25, 3.

Gallia cur fluminibus abundet, Q. N. 3, 6. — salubritatem caeli Circo vento debet, V, 47, 4. — Galliae

N

populi truces inconditi, C. Helv. 8, 4. — in Gallia quum moraretur Augustus, Clem. 1, 9, 4. — a Gallia in Urbem bellum circumegit Caesar, Benef. V, 46, 6. — (in) quod catendebatur, Lugdunum queritur, Epist. 94, 2. — Gallias inter et Hispanias Pyrenaeus iugum extollat, Q. N. I, Praef. 7.

Gallina pavonem, non amarem refugit, Epist. 121, 49.

Gallus in suo sterquilinio plurimum potest, Lud. 7, 3. — Galli in Graecia, C. Helv. 6, 9. — Germanos ceciderunt, Ir. I, 14, 3. — Gallorum gens a Cassandro obsessa, Q. N. III, 41, 2. — Gallis omnibus civitatem si princeps dederit, quantum singuli debeant, Benef. VI, 49, 2. — Gallos togatos videre constituerat Claudius, Lud. 3, 3.

Gallio Senecae frater, V. Beat. I, 4. — adulationis osor, Q. N. IV, Praef. 9. — in Achaia febricitans, navem ascendit ut morbum evitet, Epist. 404, 1. — Gallio citatur de Etesis, Q. N. V, 41.

Ganeones, Epist. 95, 41.

Gaudere et lactei virtutis proprium, Ir. II, 6, 3. — non potest, nisi fortis, iustus, temperans, Epist. 59, 17.

Gaudium investitum fundamento caret, Epist. 23, 4. — verum, 98, 2. — non nascitur nisi ex virtutum conscientia, 59, 17. — illud est, quod deos deorumque aemulos sequitur, 59, 18. — verum res est severa, 23, 3. — ad summum pervenit, qui felicitatem suam in aliena potestate non posuit, 23, 2. — gaudium securum sola virtus praestat, Epist. 27, 3. — ex consilatu, ex nuptiis, etc. percipere, an bene dicatur, 59, 1. — gaudii et voluptatis discrimen apud Stoicos, ibid. — (ad) tendunt omnes,

ad unde stabile consequantur ignorant, Epist. 59, 15. — gaudium vero soli sapientes fruuntur, 23, 2 sq. — gaudia mala improprie dixit Virgilius, 59, 2. — inter falsa omnem noctem luxuriosi agunt, Epist. 59, 18. — gaudia occupatorum trepida, quid sunt? Brev. V, 46, 5.

Gaudere non potest nisi fortis, nisi iustus, nisi temperans, Epist. 59, 17.

Gausapatus, Epist. 53, 3.

Gatus (per) medias Macedonum nudus incassit Diogenes, Benef. V, 4, 3.

Geminatio sola facit quasdam sententias, Frag. 2.

Geminus Varius Vinicium tractim dicentem, disertum negat, Epist. 40, 9.

Gemmae quibus ministrantur, invidendi, Prov. 3, 11.

Genueam suppellectilem contemnere, Epist. 110, 11.

Generosus, est ad virtutem a natura bene compositus, Epist. 45, 4.

Genius singulis assignatus, Ep. 110, 1. — iurare per Genium, 12, 2.

Genus (de) pugnare, Prov. 2, 4.

Genus tremunt quibusdam dicturis, Epist. 44, 2.

Genus generale, et genera specialia, Epist. 58, 9. — summum, Quod est, 58, 10. — stoicis videtur quiddam, 58, 12. — esse aliquod probatur, 58, 6. — generis humani convivium, Benef. V, 45, 2.

Generosissima animalia quibus multum inest irae, Ir. II, 16, 1.

Gens ibi incolens, Q. N. IV, 2, 4. — nulla est quam non ira instiget, Ir. III, 2, 2. — gentes barbaras, I, 5, 13 sq. — facilius regere, quam animum suum continere, Benef. V, 7, 4. — genti causa suam urbem transferendi Nili cadentis fragor, Ep.

56, 4. — gentes pleraque tegunt corpora corticibus arborum, 90, 44.

— Syrticae in defosso latent, 90, 46.

Geometer quid doceat, Ep. 89, 20.

Geometrarum ratione cogant, Q. N. I, 4, 4 sq.

Geometria non facit virum bonum, Epist. 91, 47. — ob subtilitatem lubrica, Benef. III, 5, 1. — metiri docet, Epist. 88, 9. — geometriae placita, 95, 9. — in pulvere haerere, 88, 34. — geometriam discere coepit Alexander, Epist. 91, 47.

Germania, C. Polyh. 32, 2. — in Germania arcum infans statim tendit, Epist. 36, 7. — cur fluminibus abundet, Q. N. III, 6. — Germaniam penitus intraverat Drusus, C. Marc. 3, 4. — Germaniae Rhenus modum faciat! Q. N. I, Praef. 7.

Germanicus C. Caesaris pater, Benef. IV, 34, 2. — frater Claudii Caesaris, C. Polyh. 34, 5. — Germanici mors non fuit sine denuntiatione, Q. N. I, 4, 3.

Germanus puer protinus hostile vibrat, Epist. 36, 7. — Germani cuiusdam ad spectaculum ducti mors fortissima, 70, 47. — Germani, avida belli gens, Q. N. VI, 7, 1. — capillum nodo vinciunt, Epist. 124, 22. — iracundissima, Ir. II, 45, 1. — et quidquid circa Istrum vagarum gentium occurrat, Prov. 4, 43. — Germanorum animositas et patientia, Ir. I, 41, 2. — vitae genus, Prov. 4, 43 sq. — transitus non inhibuit Pyrenaeus, C. Helv. 6, 9. — Germanis iracundia cladis causa, Ir. I, 41, 2. — rufus crinis et coactus in nodum, III, 26, 3.

Genitis via data, Q. N. III, 48, 1.

Gestatio exercitationis species, Epist. 55, 1. — corpus concutit, stu-

dio non officit, 15, 5. — gestationum horae, Brev. V, 12, 5.

Gigantes speciem, non substantiam habent, Epist. 58, 42.

Glacies, Q. N. IV, 3, 1. — potui mista, IV, 43, 7. — glacie rigorem potionis renovare, Epist. 78, 22.

Gladiator ignominiam iudicat cum inferiore componi, Prov. 3, 4. — gladiatorem in arena capere consilium, vetus proverbium, Epist. 22, 4. — gladiatores invidiosus dicit Cicerone, Tr. An. 11, 3. — gladiatores ira denudat, Ir. I, 41, 1. — gladiatoribus ignavis populus irascitur inique, I, 2, 3.

Gladiatorius ludus, Ir. II, 7, 4. — gladiatorii muneris dies, Brev. V, 46, 2.

Gladius bonus non est cui aureus balteus, Epist. 76, 11. — gladio beneficia sequimur, Benef. V, 45, 4. — gladium (ad) vel ad cultrum locare, Epist. 87, 8.

Glandes plumbeas funda emissas in aëre liquescere, Q. N. II, 57, 2.

Globus ignis, Q. N. I, 1, 4.

Gloria vanum et valubile quiddam est aura mobilis, Epist. 123, 45. — ex scriptis et conversatione eruditorum comparatur, 21, 2 sq. — multorum consensus requirit, 102, 42. — umbra virtutis est, aliquando sequens, aliquando praecedens, 79, 11. — gloriae et claritatis discrimen, 102, 47.

Gorgonius hircum olet, Epist. 86, 42.

Grabatus, Epist. 48, 5. — in grabatu et in panio videbitur sermo, etc. 20, 8.

Gracchanas leges, Brev. V, 6, 4.

Gracchus quibusdam nimis cultus, Epist. 114, 13. Vid. C. Gracchus. —

Gracchorum mater Cornelia, C. Helv. 16, 5.

Gradarius fuit Cicero in dicendo, Epist. 40, 11.

Gradus (in) quatuordecim deducere, Benef. III, 9, 1.

Graeca in latina vertere est difficile, Tr. An. 2, 3. — graecae linguae gratia, C. Polyb. 21, 6. — graecas ineptias licet ridere, Epist. 82, 7. — graecae urbes in mediis Barbarorum regionibus, C. Helv. 6, 8.

Graecia maior, C. Helv. 6, 9.

Graecia admiratur patrem sacra rite peragentem, filii morte nuntiata, C. Marc. 43, 1. — Epicurum et Metrodorum paene inauditos habuit, Epist. 79, 42 et 43. — stellis numeros et nomina fecit, Q. N. VII, 25, 1.

Graeciae quum bellum indiceret Xerxes, Benef. VI, 31, 1. — in Graeciam traiecit Persarum rex stolidissimus, Q. N. V, 48, 9.

Graecus poeta, Tr. An. 15, 16. — tibicen, Epist. 76, 3. — graeci in Gallia, C. Helv. 6, 9. — nominibus in species iram distinguunt, Ir. I, 4, 2. — quidam dicaces in Antigonum, Ir. III, 23, 4. — Graecorum inutilia studia, Brev. V, 13, 2. — poetarum maximus, Epist. 63, 2. — proverbium insigne, 114, 2. — Graecos historiae coarguunt, Q. N. I, 2, 10. — togatos videre cupiebat Claudius, Lud. 3, 3. — Graecis (in) dicendi celeritas fertur, Epist. 40, 10.

Graecinus Iulius vir egregius a C. Caesare occisus, Benef. II, 21, 3 et 4. — Graecini Iulii, ob non acceptam a Fabio Persico et Rebilo infamibus pecuniam, obiurgantis responsa, Benef. II, 21, 4. Vid. *Iulius Graecinus*.

Graii Massiliam incolentes, diu in Corsica conederunt, C. Helv. 8, 4.

Grains mons, Epist. 31, 8.

Grammatica (in) quid videndum, Epist. 87, 13.

Grammaticus circa curam sermonis, historias et carmina versatur, 88, 2. — non erubescit soloecismum, si sciens facit, 95, 9. — futurus quo animo Virgilium legat, 108, 24. — et Ciceronem, 108, 29. — grammatici analectae, Epist. 27, 6. — custodes latini sermonis, 95, 65. — grammatici oculi, 108, 28.

Grandinae ne hieme, Q. N. IV, 4, 2.

Grandisopiae arbores, vites, etc. Epist. 86, 19.

Gravle solatium cum universo rapi, Prov. 5, 61.

Grando quid sit, Q. N. IV, 3, 1 et 2. — nihil aliud est quam suspensa glacies, IV, 3, 5. — quum pluvia ventura erat, fit iniuria frigoris, 5, 2. — cur non hieme cadat, IV, 4, 1. — cur rotunda, IV, 3, 2. — fit ex nube aquea et iam in humorem versa, IV, 3, 2.

Grandinis venturae speculatores nubibus immolant agnum vel pulum, Q. N. IV, 6, 2. — forma cur talis ex Aristotelis aliorumque sententia, IV, 3, 5. — grandinem sunt homines qui futuram dicunt, IV, 6, 1. — grandinum incantatio et omnium tempestatum, IV, 6, 1.

Graphia pungere, Q. N. IV, 6, 2. — graphia confodit Eriphonem pop. romanus, Clem. I, 14, 3.

Gratiae referenda iis qui inviti prosint, Benef. VI, 7, 1. — apud paucos post rem manet, I, 42, 2. — per quas etiam felicibus referri possit, VI, 29, 3. — gratiam referre beneficium an res per se expetenda, IV, 1, 1. — bene meritis referre quid tam laudabile? IV, 16, 3. — qui retulit saepe ingratus est, IV, 21, 2. —

gratiae quantum demitur, tantum morae adicitur, Benef. II, 5, 2. — gratiam an retulerit beneficium grato animo accipiens, II, 33, 2. — an sibi quis referre possit, Benef. V, 7, 4. — referre scit solus sapiens, Epist. 81, 9. — referre, et non reddere, dicimus, ibid. 8. — (ad) reddendam quae requirantur, Benef. III, 2, 4. — gratiae non sunt furtive agenda, in angulo, et ad aurem, II, 23, 4. — gratias nemine relaturum si benefacimus, optime est, IV, 44, 2 et 3.

Gratiae Iovis et Eurynomes filiae, aetate minores quam Horae, Benef. I, 3, 9. — cur tres, cur sorores, cur manibus implexis, ridentes, iuvenes, virgines, soluta veste, I, 3, 3. — Veneri comites datae, I, 3, 9. — apud quemdam poëtam praecinguntur, I, 3, 7. — Gratiarum nomina, I, 3, 6 sq. — Gratias cur Mercurius adstet, I, 3, 7.

Gratuita vocamus quae carissime constant, Epist. 42, 5.

Gratus sine impendio, Benef. III, 2, 4. — dicitur qui aliquid pro eo quod acceperat reddit, IV, 21, 1. — sum, non quia expedit, sed quia iuvet, Epist. 81, 48. — esse potest sola voluntate, Benef. II, 31, 4. — grati et ingrati comparatio, III, 47, 3. — grati sinus adversus Deos! V, 47, 6. — grato animo nihil honestius, Epist. 81, 27. — gratine videantur qui incommoda precantur his quibus obligati sunt, Benef. VI, 25, 4. — gratorum duo genera, IV, 21, 4.

Gravia an sint quae tardius moventur? Q. N. VII, 29, 4 sq.

Gregalia poma delectant si provenire maturius, Benef. I, 12, 4. — gregali tectorio inducta balnea Scipionis, Epist. 86, 8.

Gregibus maxima corpora vel vehementissima praesunt, Epist. 90, 3.

Grumentum quom obsideretur, etc. Benef. III, 22, 4.

Gryllus propter Xenophontem notus, Benef. III, 32, 2.

Gubernaculum tenendum sapiente ductu, Epist. 108, 35.

Gubernator deteriorne fiat tempestate, Epist. 85, 28. — non gaudet navigio everso, 97, 10. — duas personas habet, 85, 29. — etiam qui in alcco, etc. Benef. IV, 21, 3. — nauseabundus, Epist. 108, 35. — gubernatoris temerarii et cauti comparatio, 44, 7. — maria et terras scrutatur, ibid.

Gulae libido insatiabilis et luxuria, Epist. 89, 22; 114, 25 sq.

Gulosi oculis, Q. N. III, 18, 6.

Gottum in arteriam asperam delapsam, necare, Q. N. VI, 2, 4.

Gyarus, C. Helv. 6, 4.

Gylippo Syracusas petenti visa est stella super lanceam, Q. N. II, 4, 12.

Gymnicum certamen, Ir. I. 44, 5.

Gyndes fluvius a Cyro in coela rivos dispersus, Ir. III, 21, 4.

Cyruus angustissimum habet dies, Epist. 12, 6.

II

Habet (qui plus), plus incipit habere posse, Epist. 119, 9. — habent, et non habentur, Ir. I, 16, 8. — habere dicimur scire, quam illa nos habeat, Epist. 119, 12.

Habitus qualis conveniat, Epist. 5, 2. — animi rectus, 95, 57.

Hadriani mare, Epist. 89, 19.

Hadriaticum aequor, Q. N. III, 29, 7.

Haedi ignium caelestium facies cur
ita vocentur, Q. N. I, 4, 4.

Haemis aliquando aquarum inops
fuit, Q. N. III, 44, 2. — in Haemum
quam Gallorum gens se contulisset,
etc. ibid.

Hallucinationes ferendae quem-
admodum Iupiter fert ineptias poëta-
rum, V. Beat. 26, 6.

Halo quid sit, Q. N. I, 2, 4. —
halones plures circa solem, VI,
3, 3.

Hannibal, Ir. I, 44, 4. — armis
vicit, vitis victus est, Epist. 54, 5.
— Hannibalis crudelitas, Ir. II, 5;
2. — victor Scipio, Br. Vit. 47, 4. —
cum fratre reponetur, ibid. — Han-
nibalem fomenta Campaniae enerva-
runt, Epist. 54, 5. — una hiberna
solverunt, ibid. — Hannibale post
Cannas moenia circumsidente, Ir. II,
2, 5.

Haphe nos excepit in crypta Nea-
politana, Epist. 57, 4.

Harmodius et Aristogiton tyranni-
cidae, Benef. VII, 44, 5.

Harpago liberi epulandi appositus,
Ir. III, 45, 3.

Harpate Senecae uxoris fatua, se
caecam esse nesciens, Epist. 50, 2.

Harpoceras Claudii libertus, Lud.
43, 4.

Harpices colligentes membra,
Clem. I, 7, 4.

Hasta praetoris, Br. Vit. 44, 3. —
hasta sub civili capita venalia, Ir. I,
2, 4.

Hastulae contra fulmina, Q. N. II,
34, 2.

Haterii, oratoris celeberrimi, ce-
leritas in dicendo improbat, Epist.
40, 40.

Hauriendum est non quantum vis,
sed quantum capis, Epist. 408, 2.

Hebetatio nascitur ex assiduitate
laborum, Tr. An. 15, 2.

Hecaton quae transcribit, Benef. I,
3, 9. — regulam dicit difficilem, II,
48, 2. — Hecatonis dictum, Epist. 5,
6. — exemplum reprehensum ponit
Arcefilaus, Benef. II, 24, 3. — prae-
clara sententia, Epist. 9, 4. — exem-
plum de Callistrato, Benef. VI, 37,
4. — quaestio, III, 28, 4. — Hecatore
(ab) quaeritur si beneficium domino
servus dare possit, III, 48, 4.

Hecuba minor an Helena, Epist.
88, 5. — servit 47, 40.

Hederae idoneae eliciendis ignibus,
Q. N. II, 22, 4.

Helena an Hecuba minor, Epist.
88, 5.

Helice quomodo mersa, Callisthe-
nes describit, Q. N. VI, 23, 3. — et
passim. — Helicem urbem vasta
concussio suppressit, VI, 25, 4.

Helviae, Senecae matris, infelicitas,
C. Helv. 2, 4. — laus, 44, 2; 45,
3 sq. — pater, 46, 47. — soror,
47, 4.

Hemina sanguinis in potestate est,
etc. Tr. An. 44, 2. — heminam
propinavit Caesar, Ir. II, 33, 4.

Hephaestion, foratum pluribus locis
aolum Lycii vocant, Epist. 79, 3.

Heracleoticum ostium Nili, Q. N.
IV, 2, 42.

Heraclitus in publicum procedens
flebat, Ir. II, 40, 2; Tr. An. 15, 2.
— Heracliti dictum, Epist. 58, 20. —
dictum de dierum paritate, 42, 6. —
opinio de fulguratione, Q. N. II, 56,
4. — Heraclito cognomen fecit ora-
tionis obscuritas, Epist. 42, 6.

Herba flavescit, et ad aream spe-
ctat, Epist. 424, 45.

Herculaneus oppidi pars terrae
motu corruit, Q. N. VI, 4, 4; 26,

4. — In Herculaneusi villa a C. Caesare ditata, Ir. III, 22, 1.

Herculaneus nodus, Epist. 87, 34. — scyphus condidit Alexandrum, 83, 24.

Hercules, C. Sap. 2, 1. — loquitur, Lud. 7, 1. — solus a Corinthiis civitate donatus, Benef. I, 13, 1. — totum orbem pererravit, Lud. 5, 3. — vivus ustus, Tr. An. 15, 7. — Herculis laus, Benef. I, 13, 3. — templum, Lud. 7, 4. — Liberique vestigia sequutus est Alexander, Benef. VII, 3, 1. — vestigia sequi indignatur Alexander, Epist. 94, 63. — appellatio Deo aptari potest, Benef. IV, 8, 1.

Hereditas equestria, Benef. III, 7, 6. — hereditatem iuriconsulti negant usucapi posse, sed ea quae in hereditate sunt, VI, 5, 3.

Herennius Macer, C. Sap. 18, 4.

Hermachus, Epist. 34, 3. — ex tertia sorte ingeniorum, 52, 4. — Hermachum magnum virum fecit Epicuri contubernium, 6, 6.

Hesiodus maior aetate, ap. Homerum, Epist. 88, 5. — quae nomina, et cur Gratiis imposuerit, Benef. I, 3, 6. — Hesiodo Thalia Charis est, Homero Musa, Benef. I, 3, 10. — Hesiodum qui teneret servum magno pretio emit Calvisius Sabinus, Epist. 24, 6.

Herychia (alii *δοχλησία*), Epist. 92, 5.

Hiemavit tempestas, annus, aquilo, Epist. 114, 18. — hiemantibus aquis dixit Sallustius, ibid.

Hiems nunquam aberravit, Q. N. III, 16, 2. — hieme calor sub terra non est maior, IV, 2, 26. — quaeritur cur ningat, non grandinet, IV, 4, 1. — cur putei et specus caleant, VI, 13, 3.

Hieran faciunt raro cursores, Epist. 83, 4.

Hiero, rex Syracusanorum, Epist. 114, 47.

Hieronymi dictum, Ir. I, 15, 19.

Hilaritas horum qui felices vocantur ficta est, Epist. 80, 6.

Hippias tyrannus, Ir. II, 23, 2.

Hippocrates in mendacio deprehenditur ob seminarum intemperantiam, Epist. 95, 22. — Hippocratis medicorum maximi exclamatio, Br. Vit. 1, 2. — secta alia est quam Asclepiadis, etc. Epist. 95, 9.

Hippoperis impositis canterio vebatur, Epist. 87, 7.

Hispana machaera divisa est, Ben. V, 24, 3.

Hispania, Q. N. I, Praef. 7. — Hispaniae incolae Poeni, C. Helv. 6, 9. — in Hispaniam vadebat C. Pompeius ad debellandum, Epist. 94, 64. — in Hispania Pompeius P. arma movens, Br. Vit. 5, 6. — Hispanias a contextu Africae mare eripuit, Q. N. VI, 29, 4.

Hispani Corsicam coluerunt, C. Helv. 8, 2. — Germanos caedunt, Ir. I, 11, 3. — Hispanis immunitatem si princeps dederit, quantum singuli eo nomine debeant, Benef. VI, 19, 2. — Hispanos togatos videre Claudius constituerat, Lud. 3, 3.

Histriones non irati sunt, sed iratum agunt, Ir. II, 17, 1.

Historia distantiae opinionum circa solem, Q. N. VI, 3, 3. — historiae ingentis, minutissime scriptae et artissime plicatae, recitator, Epist. 95, 2.

Historica lingua utitur Seneca, Q. N. I, 13, 3.

Historici reprehensi Q. N. VII, 16, 1. — parelia soles vocant, I, 24, 1. — historicorum mos, quum multa

mentiti sunt, Q. N. IV, 3, 4. — ab historicis quis unquam iuratores exegit? Lud. 1, 2 et 3.

Homerius Achilles, Tr. An. 3, 11. — sacerdos allegat officia, Benef. V, 25, 4. — Homerikum versum exclamans C. Caesar, Ir. I, 16, 29.

Homerus, Epist. 40, 3. — citatur, Q. N. VI, 26, 1. — maiore aetate fuerit an Hesiodos, quaestio inutilis, Epist. 88, 5. — Neptunum *στρωγδον* vocatum, Q. N. VI, 23, 4. — non fuit philosophus, quod modo Stoicus, modo Epicureus, modo Peripateticus modo Academicus dicitur, Epist. 88, 4. — Odyssea et Iliade consummata, principium operi suo adiecit, 88, 34. — rotae figuli meminit, 90, 31. — uni Gratiarum nomen mutavit, et in matrimonium promovit, Benef. I, 3, 7. — Homeri carmina a Polybio conversa, C. Polyb. 26, 6. — de Patria a Didymo quaeritur, Epist. 88, 32. — Homero Musa, quae Hesiodo Charis, Benef. I, 3, 10. — unus servus fuit, C. Helv. 12, 3. — Homërum qui teneret servum emit Calvisius Sabinus, Epist. 27, 5. — intelligas quum audieris poetam, 58, 14. — quae fecere sapientem, 88, 5.

Homo quid, C. Marc. 11, 2. — in adiutorium mutuum generatus est, Ir. I, V, 5, 1 et 2. — non est tumultuarium opus, Benef. VI, 24, 5. — non ex veste aut conditione aestimandus, Epist. 47, 24. — magnis curia exemptus nil sperat aut cupit, Benef. VII, 4, 5. — contentus, non se mittit in dubium, ibid. — rationale animal est, Epist. 41, 8. — quid habeat commune cum animalibus, 76, 6. — ratione Deos sequitur, ibid. — o quam contempta res, nisi supra humana surrexerit, Q. N. I, Praef. 4. — undus, ratione et societate mu-

nitus est, Benef. IV, 17, 2. — rationem proprium bonum habet, caetera communia cum animalibus, Ep. 76, 6. — saccus est, 77, 44. — sacra res, per lulum et iocum occiditur, 95, 33. — species est Aristoteli? Senecae genus, 58, 7. — hominis magno pondere extriti, animam permanere non posse putant Stoici, 57, 5. — proprium, perfecta ratio, 76, 6. — homini ex homine periculum vitandum, 103, 4. — verecundo et honesto est miserimum amare quem non iuvat, Benef. II, 18, 4. — homini dum vivit omnia speranda sunt, Epist. 70, 5. — homine quid aliorum amantius? ira infestius? Ir. I, 5, 2. — (ab) hoc exigitur ut posuit hominibus, Ot. Sap. 30, 5. — digna voluptas, non implere corpus, non saginare, cupiditates non irritare, Ben. VII, 2, 3 et 4. — quid sit optimum? ratio, Epist. 76, 6. — homines cur futuri avari, 32, 3. — mali sunt, fuerunt et futuri sunt, Benef. I, 10, 3. — proximi a diis, 11, 29, 5. — quam curae sint Deo, VI, 23, 4. — quomodo aestimandi sint, Epist. 76, 24. — homines posteriores prioribus esse deteriores, Q. N. V, 15, 2. — inter et Deum amicitia, Prov. 4, 4. — fortiter honores Deus amat, 2, 4. — mane leonibus et ursis, meridie spectatoribus obliuiscuntur, Epist. 7, 6. — nesciunt quid velint, nisi momento quo volunt, 20, 5. — vitam suam simul amant et oderunt, 112, 3. — ad homines omnia pertinent, etiamsi non omnia meliores faciunt, 121, 2. — non sunt qui ventri obediunt, 60, 3. — pereunt, ipsa humanitas permanet, 65, 8. — soli ratio perficit, 76, 12. — non potest gaudere sanguine alterno, 95, 31. — hominum fraus ac perfidia notatur, Benef. III, 15, 1.

sq. — delectus habendus, Tr. An. 6, 4. — quantum unus ventris exerceat! Epist. 95, 24. — praesumptioni multum dare solemus, 116, 5. — hominibus quomodo sit utendum, 95, 54 sq. — imperfectis, honesta sequi volentibus, Benef. II, 18, 5. — (cum) vive, tanquam Deus videat, 10, 5.

Homunciones nos sumus, Epist. 116, 6.

Honestamento ullo non eget, qui, etc. Epist. 66, 2.

Honestum quid vocatur, Epist. 76, 5, 8, 12. — per se expetendum, Benef. IV, 4, 3. — securum et expeditum est; Epist. 74, 30. — interritum ut in procinctu stat, ibid. — omne voluntarium, 66, 16. — omne in arduo quod est honesto proximum, Benef. II, 18, 2. — omne est iniussum et incoactum, Epist. 66, 47. — est securum et honestum, 66, 16. — est perfectum bonum, quo beata vita completur, 118, 10. — et bonum apud alios diversa sunt, apud Stoicos tantum divisa, 120, 1. — et iucundum idem esse nequit, V. Beat. 15, 1. — honesti amor etiam malis innatus, Benef. IV, 17, 3. — omnis comes ratio, IV, 10, 2. — et boni discrimen, Epist. 118, 10. — et boni notitia prima quomodo ad nos pervenerit, 120, 1.

Honores consuli et praetori qui sunt tribuendi, Epist. 61, 9.

Horae maiores aetate quam Gratiae, Benef. I, 3, 9.

Horatius Cocles solus implevit pontis angustias, Epist. 120, 7. — Horatii Coclitis praecelara verba, ibid. 8.

Horatius Flaccus quomodo infamem describat, Epist. 86, 12. — negat ad sitim pertinere, quo poculo aqua, aut quam eleganti manu ministraret, 119,

14. — Horatii verba. Lud. 13, 2. — versus, Epist. 120, 22.

Hortensius, Ir. III, 37, 3.

Hospitalia fulmina, quae in sacrificiis ad nos Iovem arcessant, etc. Q. N. II, 49, 3.

Hospitatur animus cognatus in homine, si, etc. Epist. 108, 19.

Hospitis ingrati poena, Benef. IV, 37, 3 sq.

Hospitium in solitudine quanti aestimatur, Benef. VI, 15, 5.

Hostilis dedicavit Pavorem atque Pallorem, Frag. 34.

Hostis dum aperte perierat, veris testibus abrogavit fidem, Benef. VI, 8, 2. — nullus perniciosior, quam quem audacem angustiae faciunt, Q. N. II, 59, 4. — hostes tot, quot servi, proverbium, Epist. 47, 3 et 4.

Hostius quidam nefandae obscenitatis, Q. N. I, 46, 1.

Humanæ sortis iniqui aestimatores culpantur; Benef. II, 29, 1. — humani officii formula, Epist. 95, 52. — humanas res videri in deterius labi, stare tamen eodem loco, I, 40, 1. — in humanis rebus quid praecipuum sit, Q. N. III, Praef. 10.

Humanitas permanet, quum homines pereant, Epist. 65, 8. — vetat superbum esse adversus socios, 88, 26. — humanitatem colamus inter homines, Ir. III, 43, 5.

Hydra multa habens capita, Epist. 113, 8.

Hyperbola nunquam tantum sperat quantum audet, Benef. VII, 23, 2.

Hypocritis notatur, Epist. 5, 1 et 2.

Hyrcani ab Alexandro vastati, Ep. 113, 23.

Hydruntum, Cariae urbs, Q. N. III, 49, 1.

Iocunda turpissima quae per negligentiam fit, Epist. 1, 1.

Ionus pater, Lud. 9, 1.

Iapyx ventus Calabriam infestat, Q. N. V, 47, 4.

Iconiomas, Epist. 95, 67.

Idea: Εἰδος; Aristoteli forma, Ep. 65, 4. — quid ab idea differat, Epist. 58, 47 sq.

Ideae, deorum mater, C. Sap. 48, 5.

Ideae definitio et explicatio, Epist. 58, 15. — ideae Platonis, Q. N. I, 44. — quid utilitatis adferant, Epist. 58, 20 sq. — Platonicae, ibid. 23.

Idola hominum ab ipsis visa, Q. N. I, 3, 8.

Idomeneus ex epistolis Epicuri clarus, Epist. 24, 3. — ad Idomeneae nobilis sententia Epicuri, 24, 7. — Idomeneo scribitur de occasione captanda, 22, 4.

Ignis an terrae motus causa, Q. N. VI, 9, 4 sqq. — quaedam etiam creat, V, 6. — exitus mundi est Stoicis, III, 43, 4. — masculus, et femina, III, 44. — mirabilis in Lycia quem incolae *Hephaestion* vocant, Epist. 79, 3. — quemadmodum fiat, II, 25, 4; II, 23, 2. — aurum probat, fortes viros miseria, Prov. 5, 8. — quo clarior fulsit, citius exstinguitur, C. Marc. 23, 3. — vivacior qui cum difficili materia commissus est, ibid. — natura in verticem surgit, et si nihil prohibet ascendit, Q. N. II, 24, 2. — qui nascitur in nubibus primum non est aqua, sed aer apissus, 26, 4. — missus in aquam sonat, dum exstinguitur, Q. N. II, 55, 4. — occupat mundum et in se cuncta vertit, III, 43, 4. — quomodo e nubibus gignatur, II, 26, 4 sq. — ignem aqua incense, Q. N. II, 26, 2. — tetrae mo-

tuum causam esse aliqui putant, VI, 9, 4. — de igne, sitae in nubibus an ad tempus fiat, et unde proferatur, variae opiniones, II, 42, 4; 25, 4. — ignes terris operit, Q. N. II, 40, 4. — non in inferiora aliqui ferri solent, Q. N. II, 43, 2. — ignium plura genera, I, 44, 4 sq. — in aëre multae variaeque facies, I, 4, 4. — in aëre visorum causae, I, 4, 2 sq. — ignes aliqua potentia deprimit quae non est in caelo, II, 43, 3. — ignibus elliciendis idoneae laurus et hedera, II, 22, 1.

Igniabula antiqua, Q. N. II, 22, 2.

Igniendi, Q. N. I, 4, 42.

Ignominia nihil detrahit sapientis virtuti, C. Helv. 42, 3. — (plus quam) est mors ignominiosa, ibid.

Ignorantibus aegris quaedam agenda sunt, Br. Vit. 48, 5.

Ignoscere quid sit, Clem. II, 7, 2. — ignoscendum magis cupienti vulnus quam insulam hosti, Ir. III, 43, 4.

Ilex, quid? Q. N. III, 27, 5.

Illas an Odyssea prior scripta, inapte quaeritur, Brev. V, 43, 2.

Illiteratus quis est, Benef. V, 43, 4.

Imago obscenae admota, Benef. III, 26, 2. — i. e. simile, Epist. 92, 20. — qua utebatur Attalus, 72, 40. — imaginem suam quidam ubique vident, Q. N. I, 3, 8. — imagines in atrio positae, Benef. III, 28, 4. — magnorum virorum, incitamenta animi, Epist. 64, 8. — non solis poetis concessae, Epist. 59, 5. — cur adhibendae in orationibus, ibid.

Imaginaris honor verborum, C. Sap. 3, 4. — imaginaria (in) paupertate se exercere ad veram, Epist. 20, 44.

Imbecillus est qui propter dolorem moritur, Epist. 58, 33.

Imbres an annibus continui cursus causae sint, Q. N. III, 7, 1. — bonis et malis communes, Benef. IV, 28, 2.

Immanis mansuete tractanda sunt, Ir. III, 27, 3.

Immortale (quid) mortales manus fecerint, C. Polyb. 20, 4.

Impatientia quid, Epist. 9, 4.

Impedimenta qui primus appellavit, Epist. 87, 9 et 40.

Impendium sentire, Benef. III, 8, 1.

Imperare sibi, maximum est imperium, Epist. 113, 24. — medicorum est, Ir. I, 16, 3. — imperanti remissius, melius paretur, Clem. I, 24, 4.

Imperandi non est unum genus, Clem. I, 16, 1.

Imperator Romanus (M. Cur. Dentatus), Benef. VII, 7, 5. — imperatoris Romani vox laudata, ibid. — Scipionis gloriosa mors, Epist. 24, 9 et 40. — imperatori etiam victo quando laus debeat, Benef. VII, 43, 3. — tanquam imperatorem videre (de medico), VI, 16, 2.

Imperia penes quos esse soleant, Ir. II, 16, 1. — vetera in flore cecidere, Q. N. III, Praef. 9.

Imperiosus es intra limen, foris humilis, Benef. III, 28, 5. — imperiosum patrem vicit Antigonus, III, 37, 4.

Imperitos (apud) magna pars mali est novitas, Epist. 76, 26.

Imperturbatus quis Peripateticis, Epist. 85, 2.

Impluere leviter, Q. N. I, 6, 2.

Impingere epistolam ingentem, Ep. 95, 3. — in litem ac molestiam, 117, 4. — laqueum, Tr. An. 10, 1. — naturae munus suum, Prov. 6, 7.

Importunosus mare, C. Helv. 8, 1.

Imprecatio quae gravissima, Epist. 110, 2.

Improbabilis civibus parcendum, Clem. I, 5, 1.

Improbi argumentum interdum risus, etc. Epist. 52, 12.

Imprudentium ista fiducia est, Benef. IV, 34, 4.

Impudicitiae commentae genus, Epist. 95, 21.

Impudicum demonstrat, incoessus et manus mota, etc. Epist. 52, 12. — ab impudico an captivus se patitur servari, Benef. II, 21, 4.

Imputat pereuntis dies, Ir. III, 43, 3.

Imputatores sunt qui malint perdere quae praestiterint, quam, etc. Benef. II, 17, 5.

Inaedificare vix dictum, C. Marc. 2, 3.

Inaestimabile bonum est suum fieri, Epist. 75, 14.

Inagibilis et iners non est aër, Q. N. V, 5, 2.

Inagitati terroribus, Epist. 75, 13.

* *Inane* aëri quidam permiscunt, Q. N. II, 7, 1.

Incantatio grandinum et omnino tempestatum, Q. N. IV, 6, 1.

Incauti, Ir. II, 16, 4.

Incessus mollis luxu disfluentium, Q. N. VII, 31, 5.

Inclinatio, terrae motus species, Q. N. VI, 24, 2.

Incomitata lectica, Epist. 22, 7.

Incommoda suo iure bona vocari possunt, Epist. 71, 6. — quaedam pro his sunt quibus accidunt, Prov. 3, 2.

Incomprehensibilis (tam) amor, Clem. I, 12, 2.

Inconstantia animorum, Tr. An. 2, 5. — inconstantiam habet sapiens, sed minus vagam, Epist. 85, 7.

Incontincens (tam) cui nihil est quæm magna vis undæ, Q. N. III, 30, 5.

Incurvat quem iniuria, non est magnus animus, Ir. III, 5, 6.

Indeclinabilis iustitia, Ep. 74, 28.

Indefatigabilis vigilia, Ir. II, 12, 7.

Indepravata virtus, Epist. 75, 15.

Index philosophorum, Ep. 39, 2.

Indi, Q. N. V, 18, 9. — ab Alexandro domiti, Ep. 113, 23. — Indos inter quid Macedonicus sermo, C. Helv. 6, 4. — apud Indos mel in foliis arundinum invenitur, Epist. 84, 3.

India (in) quæm vagaretur Alexander, Ep. 59, 12. — (in) 12 annes, xviii gentes esse prodidit Seneca, Frag. 5.

Indicum mare, Q. N. IV, 2, 3.

Indifferentia a Græcis ἀδιάφορα vocatur, Epist. 82, 8 et 9. — et Media, Epist. 82, 12. — alia aliis potiora, V. Beat. 22, 3.

Indigere et opus esse differunt, Epist. 9, 12.

Indigna putamus quæ inopinata sunt, Ir. II, 30, 3.

Indignatio quorundam denientissima, Br. Vit. 2, 5.

Indolentia, Epist. 66, 42. — bonum non est, 87, 16.

Indolescens est veteranos et infelicis animi, Ir. I, 16, 25.

Indormiens sibi avimus segnis, V. Beat. 10, 2.

Indulgendum animo et otium dandum, Tr. An. 15, 14.

Indulgentia patrum et matrum diversa, Prov. 2, 3.

Industria miseria est delicatis, Ep. 71, 22.

Inemendabilis status, Epist. 106, 6. — inemendabiles quid faciat, Epist. 97, 9.

Inermis adire locum obsessum multo hoste, C. Marc. 9, 2.

Inertes et inepti vocantur philosophi, Epist. 76, 3.

Inexercitata mens quædam contrahere non potest, Epist. 94, 29.

Inexpugnabilis quorundam lapidum duritia, C. Sap. 3, 7.

Infamia, unius malignus sermo, Epist. 102, 12.

Infans est irrationalis, Epist. 118, 14. — crines laceravit matris, C. Sap. 11, 2. — spato aspersit, ibid. — infantes Germani et Parthi statim arcum tendunt, Epist. 36, 7. — in infantibus non est summum bonum, 124, 9.

Infatigabile quiddam est virtus, V. Beat. 7, 1.

Infatuat quemque pro sua portione adulatione, Epist. 59, 13.

Infector gratus, Q. N. III, 25, 3.

Infelicitas consummata ubi turpia non solum delectant, sed placeant, Epist. 39, 6.

Infelix arbor, Ir. III, 15, 4. — infelicior nullus cui nihil adversumquam accidit, Prov. 3, 3.

Inferus carcer in quo ingens launitor Orci, Epist. 82, 15. — inferna fulmina, quæ et terra exsiliunt ignes, Q. N. II, 49, 3.

Inferorum metus sunt vani, Epist. 24, 17. — inferum furia et monstra, Ir. II, 35, 5. — inferos terribiles fibula facit, C. Marc. 19, 3. — ad inferos descendit Claudius, Lug. 13, 4.

Infirmi sumus ad omne tolerandum, Tr. An. 2, 13.

Institutiones, circumscriptiones, fraudes, etc., Ir. II, 9, 1.

Infitiator ac fraudulentus, Benef. III, 17, 3.

Infractam ætatem territare, Br. Vit. 5, 4.

Infractus animus, V. Beat. 23, 3. — infructa mulier et antiqua quae nescit matrimonium vocari adulterium, Benef. III, 16, 3.

Infidas loco miseriarum habere, C. Helv. 13, 4.

Ingeniscere, V. Beat. 23, 4.

Ingenium beatissimum sub qualibet cute latere potest, Epist. 66, 4. — nullum magnum sine dementiae mixtura, Tr. An. 15, 16. — leve est, quod ad vocem et accidentia erigitur, Epist. 56, 14. — ingenii publicandi gloria, 7, 7. — ingenia quo illustriora, eo breviora, C. Marc. 23, 3. — ingenia Deus ex occulto magister producit, Benef. IV, 6, 6. — ingeniorum dignatio nunquam interit, Epist. 34, 6. — monumenta etiam indignis publicavit editio, Benef. IV, 28, 3. — triplex genus, Ep. 52, 2 sq.

Ingentis animi aliena causa ad vitam reverti, Epist. 104, 4.

Ingratus animus, omnium vitiorum maximum, Benef. I, 10, 4. — quam iniuriam inferat, I, 10, 4 sq. — qui remotis arbitris agit gratias, II, 23, 2. — qui beneficium accepisse se negat, quod accepit, III, 4, 2. — saepe est qui reddit quod accepit, III, 7, 5. — cui de hereditate, aut de legato vacat cogitare, IV, 20, 2. — saepe qui retulit gratiam, IV, 21, 3. — L. Sulla, qui patriam durioribus remediis sanavit, V, 16, 3. — in patriam Coriolanus; V, 16, 4. — Catilina, ibid. — C. Marius, ibid. 2. — L. Sulla, ibid. 3. — C. Pompeius, ibid. 4. — C. Caesar, ibid. 6. — non sine nostro pudore protrahitur, VII, 29, 1. — qui beneficium reddidit sine usura, Epist. 81, 16. — ingrati actio an iuste detur, Benef. II, 7, 1. — huic actioni nemo iudex

sat idoneus, III, 8, 1. — animi vitium cur tam frequens, I, 4, 1. — hospitis poena narratur, IV, 38, 1 sq. — ingrato cur nulli lex posita, IV, 17, 1. — noto an vir bonus beneficium dare debeat, IV, 26, 1. — sitne consilium dandum, aquam haurire permittendum, et via monstranda, IV, 29, 1. — ingratum neminem esse probatur, V, 12, 3. — ingrati publice sumus omnes, V, 17, 2. — plures erunt si nulla adversus ingratum detur actio, III, 16, 1. — etiam de ingratiss queruntur, III, 1, 1. — omnes miseri, Epist. 81, 20. — quemadmodum ferendi sint, Benef. VII, 26, 1. — quomodo possint grati effici, I, 2, 3. — ingratorum duo genera, VI, 26, 1. — multa genera, III, 4, 1. plurima exempla exponuntur, V, 16, 1 sq. 17, 1 sq. — poena, III, 17, 1 sq. — causa non sunt omittenda beneficis, Epist. 81, 4 sq. — turba non debet tardiores ad bene merendum facere, Benef. I, 1, 9. — ingratos ipsi facimus, I, 4, 4. — quid maxime faciat, II, 26, 4. — ingratis excusationes sunt pracludendae ad quas refugere possint, Benef. VII, 16, 1. — *Ingratissimus* omnium qui beneficiorum oblitus est, Benef. III, 4, 3.

Ingratitudo an impunita esse debeat necne, Benef. III, 6, 1 sq. — ingratitude mala, IV, 17, 1 sq.

Inhabilis intentioni spiritus, quum, etc. Epist. 15, 3.

Inguen (per) vulnere accepto L. Drusus cecidit, Br. Vit. 6, 2.

Iniqua quae iudicari soleant, Ir. II, 30, 3.

Iniquus nihil quam fieri heredem paterni odii, Ir. II, 34, 3.

Initia rerum in potestate nostra

sunt, exitus fortunæ est, Epist. 14, 14.

Initiamenta, Epist. 90, 29.

Initiati tantum sanctiora sacrorum norunt, Epist. 95, 64.

Iniuria alicui fieri potest, nec tamen ille accipere, C. Sap. 7, 3. — beneficio contraria, Benef. III, 22, 2. — iniuriæ et contumelliae discrimen, C. Sap. 4, 4. — opiniononi non facile credendum, Ir. II, 22, 4. — poena, Ir. III, 26, 2. — vindicandæ tres scopi, Clem. I, 22, 1. — iniuriam quanto satius sanari quam ulcisci, Ir. III, 27, 1. — iniuria sapiens non potest affici, C. Sap. 2, 4 sqq. — iniuriæ altius quam merita descendunt, Benef. I, 1, 8. — quomodo nos moveant, Ir. III, 31, 1. — iniuriarum materia latissima patet, C. Sap. 9, 4. — iniurias iniuriis repensare honestum non est, Ir. II, 32, 1. — sapienti tolerabiles esse, Epicurus; iniurias non esse, Stoicus dicit, C. Sap. 15, 3. — iniuriis dominorum in servos positus iudex, Benef. III, 22, 2.

Innocentem quomodo se quisque dicat, Ir. I, 14, 3.

Inobsequens arti, Q. N. I, Præf. 15.

Inobservatus cursus multa feret, quæ reprehendere velis, Epist. 40, 43. — inobservatum tempus, Q. N. III, 26, 7.

Inoperta veritas ac confessa, Ot. Sap. 30, 1. — inoperto capite luxuriari, V. Beat. 43, 2.

Inopie metus, Epist. 14, 3. — remedium quid sit, quaeritur, Epist. 110, 7.

Inquilinus (faber), Epist. 56, 4. — inquilini philosophorum non discipuli, Epist. 108, 5.

Inquisitio publicorum, secreto-

rumque, terribilissimum vitium, Tr. An. 12, 4.

Inquirentem veterem amicum habebat Tiberius Cæsar, Benef. V, 25, 2.

Insania, Clem. 2, 42. — ex ira nascitur, Ir. II, 36, 4. — publica et quæ medicis traditur, nihil differunt, Epist. 94, 47. — muliebri, Benef. VII, 9, 4. — insanis hilare genus, Epist. 39, 6. — insanis et iras vicinitas, Epist. 18, 10. — insaniam hilarem insanire, V. Beat. 12, 1. — hilarem unius horæ, longi temporis tædio pensat ebrietas, Epist. 59, 16. — insaniam quidam e sapientibus viris brevem esse dixerunt, Ir. I, 1, 2. — publicam inter et hanc quam medici tuerentur parva differentia, Epist. 94, 47. — præceptis nemo curat, 94, 36.

Insanire aliquando lucundum est, Tr. An. 15, 16.

Insanum vultus habitusque demonstrat, Epist. 52, 12. — insanis suffragium et iurisdictio committitur, Benef. II, 35, 2. — insanos, quibus mens mota est, non crepta, demuntiatio et castigatio coërcuit, Epist. 94, 36.

Insuscipibile quid sit inventum, Epist. 118, 16.

Inseparabile aliquid inter se habent bonum et honestum, Epist. 118, 40.

Insignia concupiscuntur, etiamsi parum nota sunt, Epist. 105, 3.

Implicere nosmetipsos debemus, Tr. An. 4, 1.

Inspuere disserenti, Ir. III, 38, 2.

Instabile quod evenit fortuito, Br. Vit. 47, 2.

Institores artificiorum sordidissimum, Benef. VI, 17, 1. — delicata-

rum mercium iuventus corrupta locupletat, VI, 38, 3.

Insolentia hominum exagitata, Benef. III, 29, 4.

Insula in Aegæo mari surrexit, Q. N. II, 26, 3. — insulae an certioris soli, Q. N. VI, 26, 4. — natantes, Q. N. III, 25, 6. — Calaminæ in Lydia, Q. N. III, 25, 6. — diversis temporibus e mari prodeuntes, Q. N. VI, 24, 2. — novae mari emersisse, VI, 24, 4. — insulas terrae motibus non esse expositas, VI, 26, 2.

Inulam arte incredibili suspendere Benef. VI, 45, 5. — insulae Romae cadentes, VI, 32, 5. — Urbis Romae, II, 44, 2. — quaedam ex se concipere flammam, II, 44, 2. — insularum parietes ruinosi et exesi, Ir. III, 35, 4.

Inunantare diis turpissima vota, Epist. 40, 5.

Intabescere dolori quid iuvat, C. Polyb. 24, 4.

Intelligere inter et facere, VI, 32, 1.

Intelligibile an sensibile sit bonum, Epist. 424, 2.

Intemperantia litterarum, Epist. 406, 44. — intemperantiae vituperium, Q. N. IV, 43, 2 sq.

Intensionem aëris ostendunt inflata nec ad ictum credentia, Q. N. II, 6, 2. — ostendit spiritus, velocitas eius et deductio, 8, 2.

Incipiant quomodo affectus, Ir. II, 4, 4.

Intercapedinem habet morbus longus, Epist. 78, 16.

Intercessorem (per) mutuari, Epist. 449, 4.

Interemptor sui a quibusdam damnatur, a Scurra laudatur, Epist. 70, 40.

Interitui omnia obnoxia, Epist. 91, 11 sq.

Interiungere, quomodo dicatur, Epist. 83, 6.

Interpres, nunquam auctores, Epist. 33, 8. — sub aliena umbra latentes, nihil habent generosi, ibid. — nunquam ausi facere aliquando, quod dici didicerant, ibid.

Interpungunt Latini, dum scribunt, Epist. 40, 40 et 44.

Interquiescere, Epist. 25, 2; 46, 2; 78, 8.

Interrogatio, i. e. syllogismus, Ep. 82, 8 sqq.

Interrogationum nectere, Epist. 82, 25.

Intervallia distinguimur, exitu aequamur, Epist. 99, 9.

Intervellere barbam, Epist. 114, 20.

Inundatio universalis Stoicorum opinione futura consideratur, Q. N. III, 27, 4.

Involuntario robustior, Q. N. I, Praef. 4.

Invectitium gaudium fundamento caret, Epist. 23, 4.

Inventa multa cur obliterentur, Q. N. VII, 32, 3. — inventuris non obstant, Epist. 79, 5. — sapientiae et inventores veneremur, Epist. 64, 5.

Inventio cuius rei difficilis, Benef. VII, 4, 6.

Inventis si contenti fuerimus, nunquam invenietur, Epist. 33, 9 et 10.

Inventores sapientiae et inventa venerandi, Epist. 64, 5.

Investiant focum mater aut uxor, Epist. 94, 6.

Invidentium quam mirantium magis populus est, V. Beaf. 2, 3.

Invidia, perniciosius optimis telum, Epist. 74, 4. — ingratos facit, Benef. II, 26, 4. — vitanda, Epist. 44, 9. — invidiam (sic) effugies, si te non ingesseris oculis, si bona tua

non lactaveris, si scieris in sinu gaudere, 105, 3.

Invisio vox, Ir. II, 35, 5.

Invidios homines multa denudant, Tr. An. 45, 8.

Invidum nihil faciendum, Epist. 61, 2.

Involutissima res, Q. N. VI, 5, 2.

Invulnerabilis animus, Epist. 9, 2 — invulnerabile est, non quod feritur, sed quod non laeditur, C. Sap. 3, 5.

Iocis temperatis delectamur, immodicis irascimur, C. Sap. 16, 3.

Ionium mare, Epist. 89, 19.

Iphicratis (alli *Antisthenis*) responsum, quum ei mater barbara obiecta easset, C. Sap. 18, 5.

Ira quid, Ir. I, 13, 3; 4, 1; II, 2, 1. — quo distat ab iracundia, I, 4, 1. — utilis quia pugnaciores facit, I, 13, 2. — facit protervos et audaces, ibid. — est concitatio animi pergentis ad ultionem, Ir. II, 3, 4. — per se deformis et minime mectenda, II, 14, 3. — quid laboriosius, II, 12, 4. — perturbat artem, II, 14, 5. — utilis quia contemptum effugit et malos terret, II, 11, 1. — habet aliquam voluptatem, II, 32, 4. — immodica gignit insaniam, Epist. 48, 10. — tam ex amore nascitur, quam ex odio, ibid. 11. — affectus ex omnibus maxime rabidus, Ir. I, 4, 3. — voluntarium animi vitium, II, 2, 3. — an sit secundum naturam, I, 5, 1. — an quia utilis saepe fuit, assumenda sit, I, 7, 1. — brevis insanis, I, 1, 2. — cur vitanda, Epist. 18, 11. — feritatis et crudelitatis procreatrix, Ir. II, 5, 1. — iudicione an impetu incipiat, II, 1, 1. — muliebres maxime et puerile vitium, I, 16, 25. — perniciose servientibus, III, 16, 1. — quomodo excidenda, vel certe re-

frænanda sit, III, 1, 1. — sitne ad magnitudinem animi necessaria, I, 16, 22. — sitne necessaria adversus hostes, I, 11, 1. — se profert et in faciem exit quanto maior est, I, 1, 5.

sitne poenae cupiditas, I, 3, 1. — sitne virtutis calcar, III, 3, 2. — aliena quomodo lenienda sit, III, 39, 1. — irae causae, II, 18, 3 sq. — comites, II, 13, 3. — comparatio cum caeteris affectibus, III, 1, 2 sq. — contentio cum luxuria, III, 5, 3. — est poenae exigendae cupiditas, non facultas, I, 3, 2. — deformitas et periculum, II, 35, 2 sq. — effectus et damna, I, 2, 1 sq. — forditas, III, 1, 3. — incitamenta varia, II, 2, 1 sq. — inconstans, I, 16, 10 sq. — ineptitudo ad iudicia et sententias ferendas, I, 16, 12 sq. — irritamentum primum reprimendum, I, 8, 1. — locus, II, 19, 2. — pertinacia in iudiciis et sententiis ferendis, I, 16, 15 sq. — remedia duo, II, 18, 1. — remedium maximum mora, II, 28, 8. — et insaniae vicinitas, Epist. 10, 12. — ingentis exitus est furor, 18, 11. — et iracundiae discrimen, Ir. I, 4, 1. — et praepotentium exempla, III, 14, 2. — sitne aliquis voluptas, II, 32, 1. — iramne temperemus, sed ex toto removeamus, Ir. III, 42, 1. — iram suppressi posse, exemplis demonstratur, III, 14, 2 sq. — incendit vinum, II, 19, 5. — definit Aristoteles cupiditatem doloris reponendi, I, 3, 3. — ira carent omnia praeter hominem, I, 3, 4. — irae feminarum et puerorum acres magis quam graves, II, 19, 4. — irarum differentiae, I, 4, 2.

Iracundia nunquam admittenda, interdum simulanda est, Ir. II, 14, 2. — simplicitatis indicium, III, 4, 4. — multos mantes et debiles facit, III, 28, 3. — iracundiae levissima

initia, III, 30, 1. — solertia ad fingendas furoris causas, I, 16, 17. — iracundiae quinam opportuni sint, II, 18, 4. — iracundiam nil magis alit quam luxuria intemperans, II, 26, 1. — habet sapiens, sed placabilem, Epist. 85, 7.

Iracundi simplices dicuntur, Ir. II, 16, 4. — iracundos facit educatio mollis, II, 21, 4. — quae concitant, II, 30, 2. — iracundis quae sequenda, quae vitanda sint, III, 5, 2 sq. — iracundissimi senes, infantes et aegri, I, 13, 3. — iracundissimae pro corporis captu apes, Clem. I, 19, 2.

Iracuntur boni viri pro suorum iniuriis, Ir. I, 12, 3. — ne irascamur, quomodo praefectur, III, 5, 2. — irascantur qui in innocentes saeviunt, II, 5, 1. — irascine debeant boni viri pro suorum iniuriis, I, 12, 4. — ne debeat sapiens, II, 7, 1. — irasci punientem non decet, I, 15, 3. — irasci quibus soleamus, et quam recte, II, 26, 1. — irascentium verba minacia sunt, mens trepidissima, I, 16, 27. — irati descriptio, I, 1, 3. — transfoderunt corpora amata, II, 36, 5. — irati an voces emittant quae magno emissae videantur animo, I, 16, 24. — iratorum habitus qualis, Ir. II, 35, 3. — iratis profuit adspexisse speculum, II, 36, 1. — irascendumne sit malis et peccantibus, I, 14, 3.

Iris remota excusae aquae, Q. N. I, 5, 5. — fullonum in aquarum guttis, I, 3, 2.

Iris (sidus). Vid. *Aureus*.

Irrationalis animi pars bipartita est, Epist. 92, 7.

Irremediabilis factio, Epist. 114, 6.

Irritamentum primum irae spernere debemus, Ir. I, 8, 1. — irritamenta foeda et caduca ira, timor, I, 13, 3.

Isocrates Ephorum a foro subduxit, Tr. An. 6, 2.

Iter fl. Q. N. I, Praef. 2, 4, 7, 19. — cum mundo coepit, 3, 22. — circa Istrum vagarum gentium tolerantia, Prov. 4, 13.

Italia praepotens, C. Helv. 8, 1. — rivis abundat, Q. N. 3, 6. — Italiae latus quod infero mari alluitur, maior Graecia fuit, C. Helv. 6, 9. — locis quibusdam pestilens vapor exhalatur, Q. N. VI, 28, 1. — Italiam inter et Siciliam iactatus Vlysses, Epist. 88, 6. — in Italia virga aquae immensa lapidescit, Q. N. III, 20, 3.

Italico agro acquisito mos erat pomerium proferre, Br. Vit. 14, 2.

Ithacae ad saxa properat Vlysses, sicut Agamemnon ad Messenarum nobiles muros, Epist. 66, 26.

Iter angustum transeuntium rixas excitat, Ir. III, 35, 1. — iter ingredientibus quid adclamari solitum, Q. N. VI, 32, 6. — itinera urbana ac peregrina, Epist. 31, 9.

Iuba rex, Epist. 71, 9. — Iuba et Petreius se mutuo interemerunt, Pr. 2, 8.

Iucunda ut nobis sint sola honesta, quid faciendum, Epist. 23, 12. — iucundius amicum habere quam facere, 9, 5. — iucundissima est aetas deversa iam, non tamen praecipua, 12, 4.

Iudaei, sceleratissima gens, Fr. 36.

Iudex et arbiter, Benef. III, 7, 4.

— ex turba selectorum, III, 7, 6. —

ingrati actioni nemo est idoneus, 3,

18. — quomodo in puniendo affectus

esse debeat, Ir. I, 16, 1 sqq. — iu-

dicēs ex longinquis regionibus evo-

cati, Ir. III, 33, 1. — Cludiani a

senatu petierunt praesidium, Epist.

97, 5.

Iudicio favor officit, Tr. An. 2, 10. — iudicium accipere, Epist. 124, 4. — iudiciorum fremitu basilicae resonant, Ir. III, 33, 4. — iudiciis ex alienis toti pendemus, Ot. Sap. 28, 3.

Iugum nullum tam arctum quod non ducentem hedat, Ir. III, 16, 4.

Iugurtha, Tr. An. 11, 9. — Iugurtham per Africae deserta quum sequeretur Maius, ambitio ducebat, Epist. 94, 68.

Iuliae duae praeceptes Augusti a Claudio occisae, Lud. 10, 2.

D. Iulium plures amici confecerunt quam inimici, Ir. III, 30, 3. — Vid. ad C. *Iulius*. — Iulio (a D.) an vitam accipere debuerit M. Brutus, Benef. II, 20, 1.

Iulius latum clavum Sextio dedit, Epist. 98, 13. — Iulius Caesar victoria liberaliter usus est, Ir. III, 30, 3. — I. Caesari quomodo beneficia veteranus quidam in memoriam revocaverit, Benef. V, 24, 1. — I. Caesari talus in Hispania tortus, ibid. 2.

Iulius Graecinus de Aristone philosopho rogatus quid responderit, Epist. 29, 5. — Vid. *Graecinus Iulius*.

Iulius Montanus. — Vid. *Montanus Iulius*.

Iulius mensis, Lud. 7, 4; Epist. 86, 45.

Iumenta fortia dorso quare sint, Epist. 76, 5.

Iunius Praetorius, Lud. 13, 3.

Iunior Laetili, cui Seneca naturales quaestiones inscripsit, nomen, Q. N. III, 4, 4.

Iunius mensis, Epist. 86, 45.

Iuno singulis adsignata, Lud. 8, 4; Epist. 110, 1. — Iunoni speculum tenere, 95, 47. — Iunonem maluit vocare sororem suam, festivissimam omnium puellarum, quam omnes Venerem vocarent, Lud. 8, 4.

Iupiter an fulmina mittat, Q. N. II, 41, 4 sq.; 42, 1 sq. — et qualis Iupiter, II, 45, 1. — an fulminibus interdum levioribus utatur, ibid. 44, 2. — Capitolinus, C. Helv. 10, 2. — opt. max. quis, Benef. IV, 7, 1. — poetarum ineptias fert, Br. Vit. 16, 3. — Catonem spectare quid habet pulchrius, Prov. 2, 6. — omnia habet; sed nempe aliis tradidit habenda, Epist. 73, 13. — quo antecedit virum bonum, 73, 12. — quod mittit fulmen solus, cur placabile, Q. N. II, 43, 4. — retrogradus, VII, 25, 3. — uni Vulcano erus fregit, es usorem suspendit, Lud. 11, 4. — voluptate delinitus noctem duplicavit, Br. Vit. 16, 3. — Iovis allocutio, Epist. 107, 10. — color, Q. N. I, 1, 6. et Eury-nomes filiae Graeciae, Benef. I, 3, 9. — filius Alexander, Epist. 59, 13. — ipsius aule cellam apposita convivis vasa ficticia, 95, 72. — vita resoluta mundo, 9, 13. — Iovi lintea et strigillae ferre, 95, 47. — tres manubiae, Q. N. II, 4, 1. — de felicitate controversia scienda, 110, 17. — Iovem ad pugnam vocavit C. Caesar, Ir. I, 16, 29. — adulterum faciunt aliqui, V. Best. 26, 6. — plus non posse quam virum bonum dicit Sextius, Epist. 73, 14. — cum Iove de felicitate quis contendere possit, 25, 4. — (cum) reponi, Br. Vit. 17, 4.

Iurare in totum gravi viro parum convenit, Frag. 3. — iurandi modus, Benef. III, 27, 159. — iurabatur religiose per faciles deos, C. Helv. 10, 2.

Iurgium familiare non iudicem sed arbitrum quaerit, Frag. Nov. 4.

Iuriconsultus, Benef. V, 49, 8. — iuriconsulti negant quidquam publicum usurapi, Epist. 79, 6. — negant hereditatem, sed ea quae

sunt in hereditate usucipi posse, Benef. VI, 5, 3. — iuriconsulti pallidi, graciles, Lud. 12, 1. — fortunae aequae deplorantes, ibid. — iuriconsultorum acutae ineptiae, Benef. VI, 5, 3. — verbo uti, Q. N. II, 1, 1. — iuriconsultorum responsa valent etiam non reddita ratione, Epist. 94, 27.

Iurisdiclio insanis committitur, Br. Vit. 47, 1 aq.

Ius et furi dicitur, Benef. IV, 28, 4. — ius Quiritium et ius naturale, Q. N. III, 14. — iure civili omnia regis sunt, Benef. VII, 4, 2. — omne erudit una peregrinatio, Prag. Nov. 2.

Iusso, pro *iussu*, Epist. 58, 3.

Iustitia Stoicis animal est, Epist. 113, 10. — indeclinabilis, 74, 28. — est merentem laudare, ergo utriusque bonum, 102, 19. — iustitiae quod est corpus? animus, Epist. 113, 11. — et fortitudinis, et temperantiae habitum induit animus, ibid.

Iustus Catonius praefectus Claudii, Lud. 13, 4.

Iuvenes nosti complures, barba et coma nitidos, de capsula totos; nihil ab illis speraveris forte, nihil solidum, Epist. 115, 2.

Iuventutis ingratitude, Benef. V, 17, 3. — studium liberale credimus, Epist. 88, 16. — iuventuti magistratus domestici impositi, Benef. III, 11, 2.

Ixion, Epist. 15, 8. — Ixionis rota, Lud. 14, 3. — Ixionem rota volvi fallsum, Epist. 21, 17.

K

KAIKIAN vocant Eurum Graeci, Q. N. V, 46, 5.

Kalendae Iuliae, Lud. 9, 1. — Kalendis Ianuariis, i. anno novo, legere, scribere, dicere aliquid; et in Virginiem desilire solitus Seneca, Epist. 83, 5.

Kalendarium quid sit, Benef. VII, 10, 3. — kalendarii liber magnus, 87, 6. — kalendarium versare, Epist. 14, 6. — in kalendario nemo beneficia scribit, Benef. I, 2, 2.

Katá στήθεσιν, per orationem Graeci dicunt, Epist. 87, 35.

Kρύσταλλα; quid Graecis, Q. N. III, 25, 1.

L

Laboramus versus totum in se populum convertens, Ir. II, 11, 4.

Labor, neque bonum, neque malum, Epist. 31, 3 et 4. — optimos citat, Prov. 5, 3. — alium, turpis vecordia alium, periculum alium, deterret, Benef. VII, 26, 2. — omnis aliquo referri debet, Tr. An. 12, 2. — bonum est, Epist. 31, 3. — generos animos nutrit, ibid. 4. — pignro supplicii loco est, Epist. 71, 22.

Labra concurrunt dicturis, Epist. 11, 2. — labris columbatur seminae ciono crispatae, 114, 6. — in labris primis animam habere, Q. N. III, Praef. 14.

Lae retinet pabuli asportem, Q. N. III, 21.

Lacedaemona servire iussit Alexander, Epist. 94, 62.

Lacedaemonii cur suos clives parratio aut testu decernere vetuerint, Benef. V, 3, 1. — liberorum isidolem publice verberibus admotis expelluntur, Prov. 4, 11. — unguciatos urbe

expulerunt, Q. N. IV, 13, 7. — *Lacedaemoniis* corium usum pecuniae praesitit, Benef. V, 14, 3.

Lacerat nos fortuna: patiamur! Prov. 4, 12.

Lacernae coloris improbi, Epist. 114, 20.

Lacertious vir praefendus gracili, Epist. 66, 24.

Lachesis, Lud. 4, v. 2; ibid. 30.

Lacon impubes, ne serviret, illum parietis caput rupit, Epist. 77, 12. — *Lacones* in Thermopylarum angustiis positi, Epist. 82, 20. — trecenti dedere sui experimentum Xerxi, Benef. VI, 31, 3.

Lacrimae iussae et iniussae, Epist. 99, 17 sq. — nobis desunt ante, quam causa dolendi, C. Polyb. 23, 3. — *lacrimarum* ostentatio, Tr. An. 15, 4.

Lacrimandum quomodo ob nostrorum amissionem, 99, 17 sq.

Lactea plaga caeli, Q. N. VII, 15, 2.

Lacus Fucinus, Q. N. III, 3.

Lacus Servilius proscriptionis spoliarium, Prov. 3, 7.

Lacus quidam ferunt imperitos nandi, Q. N. III, 25, 4. — aintne sub terra aliqui? Q. N. V, 14, 2.

Ladae (alii *laudans* verbum exhibent) velocitas, Epist. 85, 4.

Ladon fl. terrae motu effusus, Q. N. VI, 25, 2.

Laetius Sapiens, Epist. 64, 9. — ad exemplum eligendus, Epist. 11, 7; 25, 6. — *Laetii* Sapientia dictum ad quemdam sexagenarium, Q. N. VI, 32, 11. — sapientia laudatur, Epist. 95, 72. — cum *Laetio* vivendum, 104, 21.

Laetitiae iusta causa amicum laetum videre, Benef. II, 22.

Lactus adventitio, fragilibus innititur, Epist. 98, 1.

Lamellae verruginosae, Br. Vit. 12, 4. — argenti censorium crimen, V. Beat. 21, 2.

Lamina, Epist. 78, 18. — utriusque materiae, Benef. VII, 10, 1.

Lampades (ignis genus), Q. N. I, 15, 4.

Languidus animus est qui ira caret, Ir. II, 17, 2.

Lanata summa cura exercet familiam, Benef. VI, 12, 2.

Lapidescere facit quaedam aqua, Q. N. III, 20, 3 sq.

Lapis Thasius, Epist. 86, 5. — unus fecit fornicem, ille qui latera inclinata cuneavit, etc. Epist. 118, 15. — lapides cur in quibusdam aquis non passum eant, Q. N. III, 25, 6. — lapidum fornicationi simillima societas nostra, Epist. 95, 53. — quorundam duritia, C. Sap. 3, 7.

Laquearia versatilia coenaticem coagmentat Euripus, Epist. 90, 12.

Larvalis habitus, Epist. 24, 17.

Larvis dare aliquem, Lud. 9, 3.

Lascivia orationis argumentum est luxuriae publicae, Epist. 114, 2.

Lassare fundamenta, Epist. 52, 5.

Lassitudo corporis cavenda, Ir. III, 9, 1.

Lasso (a) rixam quaeri, vetus dictum, Ir. III, 10, 1.

Latebras (ad) perducere, Benef. V, 12, 1.

Latendi fides nunquam sit latentibus, Epist. 97, 14.

Latrunculariam tabulam quis non perspiciat, Epist. 117, 30.

Latrunculi, Br. Vit. 13, 1. — *latrunculis* ludere, Tr. An. 14, 4.

Latifundia metiri geometria docet, Epist. 88, 9.

Latini sermonis egestas, Epist. 58, 4 sqq. — *custodes grammatici*, 95, 65. — *latinae linguae potentia*, C. Polyb. 21, 1. — *latinam per viam quam incederet C. Caesar*, Epist. 77, 16.

Latini interpungere soliti dum scribebant, Epist. 40, 10 et 11.

Latore (in) plus sunt virium, quam in onere, Tr. An. 5, 1.

Latro quis, Benef. V, 14, 1. — *latrones quos Philetas Aegyptii vocant*, Epist. 51, 13. — *plagiarii*, Tr. An. 8, 3.

Latrocinia inter togatos, C. Sap. 9, 1.

Latrunocularia tabula, Epist. 117, 30.

Laturam facere, Lond. 14, 3.

Laudandi licentia aliquando datur, Epist. 52, 11.

Laudans (alii *Ladas*), Epist. 85, 4.

Laudari magnificum est a laudato viro, Epist. 102, 16 et 17.

Laudati an Laudantis bonum sit claritas, Epist. 102, 15.

Laudationis commodum et incommodum, Ir. II, 21, 2 sq.

Laus et laudatio differunt, Epist. 102, 15. — *imperatoria victo duci redditur*, Benef. VII, 13, 3. — *laude dignus*, Epist. 102, 15.

Laurea in Capitolini Iovis gremio reposita, C. Helv. 40, 2.

Laurentae fores, C. Polyb. 35, 4.

Laurus idonea eliciendis ignibus, Q. N. II, 22, 1.

Lautitia ad coenas translata, Epist. 114, 9.

Lavandi qualis mos apud veteres, Epist. 86, 10.

Laxamentum, Q. N. VI, 18, 2.

Lecti quam premas partem, nihil interest, Ir. III, 37, 3.

Lectica formosius imposita caloniibus, Epist. 110, 16.

Lecticarius, oneratae aures, etc. C. Sap. 4, 3.

Lectio omnis generis voluminum improbatur, Epist. 2, 1. — *varia delectat*, certa prodest, 45, 1. — *cum stylo temperanda est*, 84, 2.

Legera ossa, Prov. 3, 2. Vid. *Ossa*.

Legiones duas, post fidem, in angulo congestas construxerat L. Sulla, Benef. V, 16, 3.

Lex iusti iniustique regula, Benef. IV, 12, 2. — *naturae quid nobis imponat*, Epist. 4, 8. — *non permitiendo exigere vetuit*, Benef. V, 21, 1. — *nulla iubet amicorum secreta non eloqui*, ibid. — *a 1 anno militem non cogit, a 2x senatorem non citat*, Br. V. 20, 3. — *hydraulica aquae immersorum*, Q. N. III, 25, 4. — *leges cum prologo improbantur*, Epist. 94, 33. — *quando coeperint*, 90, 5. — *naturae et civitatis quomodo differant*, Q. N. I, Praef. 2. — *quaedam sunt quae nec iubent, nec vetant facere*, Benef. III, 21, 1. — *sua habent scelera*, Benef. VII, 17, 1. — *a scelere deterrent; praecepta in officium adhortantur*, Epist. 94, 37. — *proficiunt ad bonos mores; utique si non tantum imperant, sed docent*, ibid. — *legum auctores sapientes*, Epist. 90, 5. — *praeses quam castigandi rationem sequatur*, Ir. I, 5, 6.

Leno Elius, Prov. 5, 2.

Leno dicitur sapiens, Benef. VII, 6, 4.

Lenulus factiosus et impotens in frontem Catoni inquit, Ir. III, 38, 2.

Leo magistrum suum bestiarum a feris protexit, Benef. II, 19, 4. — *mansuetus et incultus*, Epist. 41, 6.

— leonis quam pacida sunt pectora ad leves sonos, *Ir.* II, 11, 5. — leones ridae motu terrentur, *Ir.* II, 12, 2. — saluti et alligati in circis dati a *L. Sulla*, *Br. Vit.* 13, 5. — nunquam feritatem exuunt, *Epist.* 85, 8. — leones mappa prorit, *Ir.* III, 30, 1. — transeunt quae impulerunt, *Clem.* I, 5, 5. — quae alia vita si regnarent, *Clem.* 1, 26, 3. — leonum ora a magistris impone tractantur, *Benef.* I, 3, 1. — leonibus magister manum insertat, *Epist.* 85, 33.

Leonidas quam fortiter alloquutus sit *Laeonias*, *Epist.* 82, 21.

Lepidus, *Clem.* I, 9, 5. — Augusto insidiatur, *Br. Vit.* 5, 4. — suum exercitum fugit, *Q. N. IV*, Praef. 21. — *Lepidus* Decimo tribuno cervicem praehuit *C. Caesaris* iussu, *Epist.* 4, 5. — *Lepidum* principis ornamenta tenentem per multos annos tulit Augustus, *Clem.* I, 10, 4.

Libarii exclamaciones, *Epist.* 56, 3.

Libellum amici bonis suspensum delicere, *Benef.* IV, 12, 3.

— *Liberi* inveniunt vini cur dictus, *Tr. An.* 15; 15. — *Liberi* curruis usque ad *Thebas* triumphantes vehunt, *V. Beat.* 25, 4. — per vestigia felix temeritas egit *Alexandrum*, *Benef.* VII, 3, 1. — *Liberi* a vestigiis sequi, *I.* 13, 2. — victoriam slectere indignatur *Alexander*, *Epist.* 94, 63. — *Liberi* Patris appellatio Deo convenit, *Benef.* IV, 8, 1.

Libet est qui servitutem effugit ius, *Q. N. III*, Praef. 44.

Liberalis, *Benef.* I, 1, 1; II, 4, 1. — virorum optimus, *VI*, 1, 1. — *Liberalis* tristis ob *Lugdunum* exsiliu, *Epist.* 94, 1.

Liberalis *Ebucius*, *Benef.* III, 1, 1; V, 4, 2.

Liberalis non voco pecuniae suae iratum, *Epist.* 120, 9. — *liberales* multi ob frontis infirmitatem, *Benef.* II, 1, 3. — *liberales* artes quae sint, *Epist.* 88, 20. — *liberalis* studia non numerantur in bonis, *Epist.* 88, 1. — *liberalibus* artibus cur filii erudiendi, 88, 17. *Vid. Studia.*

Liberalitas unde dicta, *V. Beat.* 24, 2. — non debet nepotari, *Benef.* I, 15, 1. — *liberalitatis* materia invenitur etiam in angustis paupertatis, *I*, 9, 1. — materia quae sit sapientiae, cuius sunt omnia, *VII*, 3, 2.

Liberi maiorem beneficia parentibus dare possint, quam acceperint, *Benef.* III, 32, 4. — *liberorum* vera laus, *III*, 38, 1. — amissio uti ferenda, *Epist.* 99, 1. — amissione non affligitur sapiens, *74*, 29. — teneram infantiam parentis cogunt ad patientiam rerum salubriorem, *Benef.* VI, 24, 1. — adolescentia fructuosior quam infantia, *Epist.* 9, 5.

Libertas quid sit, *C. Sup.* 19, 2. — deo parere, *V. Beat.* 15, 7. — est nulli rei, necessitati, casibus servire, *Epist.* 50, 8. — est fortunam in aequum delucere, *ibid.*, — perit, nisi contemnimus illa quae nobis imponunt iugum, *Epist.* 85, 24. — absoluta quae, *75*, 11. — iusta et inter amicos data, *V. Beat.* 24, 2. — vera, *Epist.* 80, 6. — libertatis pars magna bene moratus venter et contumeliae patiens, *123*, 3. — (ad) libertatem quod iter, *Ir.* III, 15, 3.

Libertatis quid, *Epist.* 31, 10. — libertinorum balnea, *86*, 6. — virgunculae, *Q. N. I*, 17, 9.

Libido, *Ir.* I, 16, 32. — libidinis effectus, *Epist.* 24, 16. — detestandae exemplum ab *Hostio Quadra* datum, *Q. N. I*, 16, 4 sq. — libidini dediti

quam turpiter vivant, Br. Vit. 6, 4. — libidinem habet aspiens, sed non inxnam, Epist. 85, 7.

Libitinarii, Benef. VI, 38, 4.

Libonis Drusi amita Scribonia, Epist. 70, 8.

Libonius apud Romanos sine nomine, Q. N. V, 46, 6.

Libra tardissime emergit, Q. N. VII, 27, 2.

Libramentum, Benef. VI, 22, 1. — (sub) libramento eodem quum uterque orbis stat, Q. N. I, 42, 2.

Librius Dorus, Benef. VII, 6, 1.

Libatio aquarum, Q. N. I, 42, 2.

Libri Ciceronis, quomodo Dori vocentur, Benef. VII, 6, 1. — augurales, Epist. 108, 31. — pontificales, 108, 31. — liberorum multitudo distringit, Epist. 2, 3. — multorum lectio perniciofa, 2, 3. — libris non multis, sed bonis opus est, 45, 1.

Licinius multos annos Lugduni regnavit, Lud. 6, 2. — *Licinius* et *Crasus* ditissimi, Epist. 119, 40.

Licinii divitiis provocant quidam, Epist. 120, 20.

Lictor semita deiecit, Epist. 94, 60.

Ligures Corsicam incoluerunt, C. Helv. 8, 1.

Linquis introitus pro honore habetur, Benef. VI, 33, 3.

Linea penalis distincta, Ir. II, 12, 3. — lineas admovent, Epist. 49, 5.

— lineis et pias cluase aves, Clem. I, 42, 4.

Lingus titubet etiam constantissimis, Epist. 11, 2.

Linguarium dare, Benef. IV, 36, 1.

Linteatus senex praefereus laurum, V. Beat. 27, 1.

Liſſ, Latinis *Africus*, furibundus et ruens, Q. N. V, 46, 6.

Litaret (ut) qui in aciem incurrit, Epist. 67, 40.

Literum se recepit *Scipio* *Africanus*, Epist. 87, 2. — *Literi* honestius *Scipio* quam *Bails* exulabat, 51, 10.

Litis ordinator, Epist. 109, 12. — litium numerus, eloquentium votum, Benef. VI, 36, 3.

Litteram (in) senes prius digerere, Epist. 68, 9. — litterae quamvis minutae et obscurae per vitream *Pilam* aqua plenam maiores clarioresque cernuntur, Q. N. I, 6, 4. — litterarum servilium ignari, Tr. An. 9, 5. — litterarum inutilium studia reprehenduntur, Br. Vit. 13, 2.

Litteratura prima, Epist. 88, 18.

Litua pulla in decretis, Vit. Beat. 8, 3.

Livia uxor *Augusti*, C. Marc. 2, 3. — *Arco* philosopho se consolendam praebuit, 4, 2. — *Liviae* consilium *Augusto* datum, Clem. I, 9, 4. — filius *Tiberius*, C. Marc. 4, 2. — luctus ob *Drusi* mortem, 3, 2.

Livius *Drusus* primus turbam suam segregare instituit, Benef. VI, 34, 1. — queritur, quod nullae sibi, ne puero quidem, feriae contingerint, Br. Vit. 6, 4. — *Livii* *Drusi* immatura ambitio, et mors, Br. Vit. 6, 4. — novas leges et *Gracchanam* mala movit, 6, 4. — vulnere per iuguen accepto collapsus est, 6, 2.

Livius *Alexandrinam* bibliothecam laudat, Tr. An. 9, 4. — dialogos et libros philosophicos scripsit, Epist. 100, 8. — *Eurum*, *Vulturum* vocat, Q. N. V, 46, 4. — *Livii* viri divertissimi dictum improbat, Ir. I, 46, 27. Vid. *T. Livius*.

Livorem alit infelix inertia, Tr. An. 2, 9.

Locamenta librorum tecto tenus exstructa, Tr. An. 9, 7.

Loculis integris argentum fulmine confusum, Q. N. II, 31, 1. — (in) pecunia confusa reperitur, Q. N. II, 52, 1.

Locus moribus salubris quis eligendus; et quis vitandus, Epist. 51, 4. — non multum ad tranquillitatem confert, 51, 8. — non multum confert studiis, 104, 6. — loci commutatio, gravis non est, C. Helv. 6, 2 sq. — loca maritima frequentius agitari, Q. N. III, 26, 4. — locorum mutatio vitanda, Epist. 2, 1. — mutationibus nihil proficiunt vitia secum circumferentes, 28, 1.

Longitudo terrae, Q. N. I, Praef. 11.

Loqui putide nec accurate, Epist. 75, 1.

Lorynia urbs in Caria, Q. N. III, 49, 1.

Lucanus saltus persequi, Tr. An. 2, 11.

Lucis ictus et calor, Epist. 21, 2. — et splendoris discrimen, 21, 2. — lucem sine calore esse, Q. N. V, 9, 2. — luce quid fecisti unquam dignum, Epist. 77, 15.

Lucernarum flamma trahit oleum, Q. N. IV, 2, 28.

Lucifugam ex turba erat Sp. Papinius, Epist. 122, 15.

Lucilius clarus redditus epistolis Senecae, Epist. 21, 5. — distillationibus et febriculis vexatus, 78, 1. — Scylliae procurator, Q. N. IV, Praef. 1; IV, 1, 1. — Lucilli carmen de Aetna, Epist. 79, 4. — laus, 49, 3 sq. Q. N. IV, Praef. 12 — poemata, Q. N. III, 26, 5. — Lucilin libet ridere ineptias Graecas, Epist. 82, 7.

Lucius C. Caesaris frater, C. Polyb. 34, 4.

L. Bibulus uno die duos filios, consulatum anno lussit, C. Marc. 14, 2.

L. Cinna Cn. Pompeii nepos insidiis Augusto strictis veniam consequitur, Clem. I, 9, 1. — Cinnam ad se accessit Augustus, I, 9, 5. — ad illum sermo, I, 9, 5.

L. Piso urbis custos, ebrius maiorem noctis partem in convivio exigebat, Epist. 83, 12. — arcana ab Augusto commissa, quamvis ebrius, continuit, 83, 12.

L. Silanus, gener Claudii, Lud. 8, 1; 11, 4. — a Claudio occisus, 10, 2.

L. Sylla tam felix, deorum crimen, C. Marc. 12, 6. — Corneliam legem tulit, Prov. 3, 8. — ingratus, quia patriam durioribus remediis quam pericula erant, curavit, Benef. V, 16, 3. — merito tyrannus ob crudelitatem appellatur, Clem. I, 12, 1. — primus in circo leones solutos dedit, Br. Vit. 13, 5. — quomodo filii mortem tulerit, C. Marc. 12, 6. — L. Syllae crudelitas in Marium, Ir. III, 18, 1. — tyrannia, Prov. 3, 7 sq. Vid. *Sylla*.

L. Vinicii comes Varus, coenarum assecutor, Epist. 122, 12.

Lucretia, C. Marc. 16, 1.

Lucretii versus quatuor citantur, Epist. 95, 11.

Lucrina ostrea in mensa aperitur, Epist. 78, 22.

Lucrum suppuraturum, Br. Vit. 11, 3.

Luctor magnus quis, Benef. VII, 1, 4. — ter abiectus perdidit palmam, non tradidit, V, 3, 1. — luctatores expellendi ex studiis liberalibus, Epist. 88, 15.

Luctus immodici improbatio, Epist. 99, 1. — pertinacia unde, C. Marc. 9, 1. — luctus tempus seminis constitutum, C. Helv. 16, 1; Epist. 63, 11. — in luctu filios tondere moris erat,

Benef. V, 6, 3.—(in) quid dici solitum, Ir. III, 27, 3.—luctibus frangi, naturale non est, C. Marc 7, 2.

Lacullorum duorum dirempta morte concordia, C. Polyb. 34, 1.

Lacus frequens vetustis arboribus fidem numinis facit, Epist. 41, 2.

Ludicae artes quae sint, Epist. 88, 49.—ludicae scenae spectacula, Ir. II, 2, 3.

Ludus bestiarius, Epist. 70, 19.—litterarius philoasporum, 74, 6.—ludum litterarium si intraveris, etc. 94, 9.—ludo eximere, Clem. II, 6, 1.—ludorum ordinem et edictum perlegere, Epist. 117, 30.

Lugdunensis colonia, provincialium ornamentum monti imposita, centesimo ab origine sua anno exusta est, Epist. 91, 1 sq.

Lugdunenses, Lud. 6, 2.

Lugdunum, Lud. 6, 1.—quod ostendebatur in Gallia, quaeritur, Epist. 91, 2.

Legendi quomodo sint amici, Epist. 63, 1 sq.

Lugubria imposita quaedam feminae nunquam exuerunt, C. Helv. 16, 2.

Lumen rotundum esse et candidum, Q. N. I, 2, 11.—zodiacale, VII, 20, 4.—non paulatim prorepat, sed simul universis rebus infunditur, II, 8, 2.—luminis natura, ibid.

Luna quomodo solem praetereat, etc. scimus, Epist. 93, 8.—lunae quid debeat, Benef. VI, 21, 2.—et solis circuitus commoda, IV, 23, 1.—eclipses crebriores esse quam solis, Q. N. VI, 3, 2.—lunam mutare colores, VII, 27, 1.—lunam nemo observat nisi laborantem, VII, 1, 2.

Lunare sidus aestus marini causa, Prov. I, 4.—lunaris orbita irrevocabilis motus, Q. N. VII, 10, 2.

Lupus, Claudii amicus, Lud. 13, 4.

Luscinj vocem elatiorem mobiliorumque homine habent, Epist. 76, 7.

Lusitani (alii *vitiosi*) oculi, Benef. III, 1, 4.

Lusitanus latro quum moenia quaereret, Epig. IX, 11.

Lusor malignus, Benef. II, 17, 5.

Lusoria arma remove, Epist. 117, 25.—lusoriae naves, Benef. VII, 20, 3.—lusorium spectaculum, Epist. 80, 2.

Luxuria, Ir. I, 16, 32.—iracundiam alit, II, 26, 1.—non nostri saeculi vitium tantum est, Epist. 97, 4.—multas ac varias voluptates promittit, 69, 3.—a natura descivit, 90, 17.—primo corripit aspervacua concupiscere 90, 18.—vitia adiuvat, ibid. 17.—quaerit quemadmodum post saturitatem quoque esuriat, Epist. 119, 14.—quemadmodum non impleat ventrem, sed farciat, ibid.—quemadmodum altim prima portione sedatam, revocet, ibid.—cor ipsum excoquit, Q. N. IV, 13, 10.—scenam desiderat, Epist. 94, 71.—conviviorum et vestium corruptae civitatis indicium est, 114, 11.—luxuriae castigatio, 114, 9 sqq.—commenta, 78, 22.—diversoria, 89, 20.—exempla, 95, 42.—gradus describitur, 114, 9.—incrementum, 90, 18.—ministri, 95, 24 sq.—propositum gaudere perversis, 122, 6.—publicae argumentum est orationis lascivia, 114, 2.

Luxuriari inoperto capite, V. Best. 13, 2.

Luxuriosus diligens, Epist. 1, 4.—luxurioso frugalitas poena est, 74, 22.—luxuriosus omnem noctem inter falsa gaudia agunt, 59, 18.—luxuriosorum natura, 122, 14.

Lychnodius, Epist. 122, 17.

Lycia (in) aquae conceptum femininum custodiunt, Q. N. III, 25, 9. — (in) solum perforatum ignis circuit sine nascentium damno, Epist. 79, 3.

Lycurgum si aetas eadem tulisset, vii. Sapientibus arcesisset octavum, Epist. 90, 5.

Lynceus fl. intercidit, et renascitur, Q. N. III, 26, 3.

Lydia (in) insulae nascant, Q. N. III, 25, 6.

Lymphatici errantes, etc. Q. N. VI, 29, 2. — lymphatici metus perniciosi, Epist. 43, 9. — lymphaticos (inter) metus numerat, 85, 23.

Lynceus similem aciem omnes non habent homines, Benef. IV, 27, 2.

Lyonesis amnis potius furore mentem movet, Q. N. III, 20, 4.

Lyrici novem, Epist. 27, 5. — lyricos ut legat, se tempus habiturum Ciceroni negat, 49, 6.

Lysimachus ab Alexandro leoni obiectus fuit, Clem. I, 25, 4; Ir. III, 47, 3. — Lysimachi in amicum suum saevitia inaudita, III, 47, 3.

M

Macedonia, Br. Vit. 5, 4. — terrae motu agitata, Q. N. VI, 4, 44. — Macedoniae quot oppida devorata tremore terrae, Epist. 94, 9. — urbes terrae motu praevertae, Q. N. VII, 28, 2. — in Macedonia fl. albas oves faciens, III, 25, 3.

Macedo, Alexander post Darium et Indos non pauper, Epist. 119, 8. — Macedonis querela de hospite ingrato, Benef. IV, 87, 3. — Maedonum gazae a Diogene calcatae, V, 4, 3.

Macedonicus sermo inter Indos et Persas, C. Helv. 6, 8.

Maecellum, Benef. VII, 49, 2.

Machaca Hispana, Benef. V, 24, 3.

Machinamenta mortis, C. Maec. 20, 3. — quibus extorqueantur membra, Epist. 24, 13.

Machinatores pegmata excogitant, Epist. 88, 49.

Macrobius appellati Aethiopes, Ir. III, 20, 2.

Maec virtute esto; ex acie reduntibus dicitur, Epist. 66, 47.

Maecius unguento virtus, V. Beat. 7, 2.

Maenader fluvius poetarum omnium exercitatio et ludus, Epi. 104, 16.

Maecenas vir ingeniosus, et magnam exemplum Romanae eloquentiae daturus, nisi felicitas eum castrasset, Epist. 49, 9. — absentis Caesaris partibus functus est, 114, 6.

— ab Augusto desideratur, Benef. VI, 32, 3. — ingenium grande et virile habuit, nisi illud ipse discinxisset, Epist. 92, 32. — mollis non mitis fuit, 114, 8. — Maecenatis dictum, Benef. IV, 36, 1. — dictum e libro qui Prometheus inscribitur, Epist. 49, 8. — infelices, morosae uxoris repudia desolantis vigiliae, Prov. 3, 9. — ut vita discincta, sic oratio soluta, Epist. 114, 4. — qualis fuit oratio, 114, 20. — verba citata, ibid. 5. — versus, 92, 32. — vestitus et comitatus molliorem prae se tulit, 114, 7. — votum turpissimum, 101, 10. — et cermen effeminatum, 101, 13. — Maecenati maxima laus mansuetudinis tribuitur, 114, 8. — motum caput nimia felicitate, ibid. 8. — Maecenatem quidam deliciis provocant, Epist. 120, 20.

Magister equitum, Epist. 108, 31. — magister populi antiquis qui nunc diciator, 108, 30 et 31. — magistri puerorum discipulum, Benef. V, 25, 5.

Magisterium (in) recepta mancipia, Epist. 15, 3.

Magistratu Chatino, i. e. ἡγεμόντος; ἡγεμόντος, Epist. 48, 7. — magistratu quando perversa vestis induenda, Ir. I, 16, 4. — magistratus domestici, Benef. III, 11, 2. — magistratum contemptores perperam existimantur philosophi, Epist. 73, 1.

Magnanimitas quemlibet decet, Clem. I, 5, 3.

Magnesium (circa) quid acridit, Q. N. III, 11, 3.

Magni cognomen honori datum, Clem. I, 24, 2. — magni scilicet viri, Benef. III, 6, 2. — quam magna, magis nova mirantur, Q. N. VII, 1, 4. — magna magno impetu ferienda sunt, Q. N. III, 28, 1.

Magnitudo est multis rebus non ex natura sua, sed ex humilitate nostra, Q. N. III, Praef. 9. — magnitudinis non est certus modus, Epist. 43, 1.

Magnum a bono separari non potest, Ir. I, 16, 27.

Magi Platoni defuncto cur immolaverint, Epist. 58, 28.

• *Mago* imperium ablatum, Ir. III, 16, 3.

Maiores virtutibus suis posteros illustant, Benef. IV, 30, 2 et 3.

Malacia est in otio inconcusso iacere, non tranquillitas, Epist. 67, 14.

Malaxandos articulos ex letis praebere, Epist. 66, 49.

Malefaciendi non animas, sed vires quibusdam demut, Epist. 42, 3.

Mallesne prius in usu an forcipes, Epist. 90, 10.

Malitia omni saeculo fere eadem, paullulum dumtaxat ultro aut citro mota, Benef. I, 10, 1 sq. — vipera maximam partem veneni sui habet, e quemadmodum Attalus noster dicere solebat, Epist. 81, 21.

Malum antecedere quae ista dementia est! Epist. 98, 7. — nullum est

sine effugio, Q. N. VI, 1, 6. mali praecogitati mollis ictus venit, Epist. 76, 28. — omnia in malum vertit, Epist. 98, 2. — malo beneficium proiciam, bono reddam, Benef. VII, 47, 1. — mala cur bonis viris accidunt, quum sit Providentia, Prov. 1, 1. — fortuita praemeditando molliuntur, Tr. An. 11, 4. — interdum honesti speciem offerrunt, Epist. 120, 8. — naturalia minus terribilia quam quae ex aliena potentia pendent, 14, 3. — opinione vulgi solum terribilia, C. Helv. 5, 6. — plura contingunt nobis quam accidunt, Epist. 110, 3. — quae bonis viris accidunt, etc. Prov. 5, 1. — omnia removit Deus a viris bonis, 6, 1. — et bona circa aliquam materiam vagrantur, C. Marc. 19, 3. — aliena ac repentina omnium animas sollicitant, Epist. 74, 5. — malorum fortuitorum metus remedia, 43, 3 et 4; 24, 15. — futurorum contemptus et praemeditatio, 107, 4. — ac bonorum scientia uni philosophiae competit, 88, 24. — futurorum metu torqueri, quam stultum sit, Epist. 24, 1. — nostrorum causa est quod vivimus ad exempla, 123, 5. — quod non ratione componimur, sed consuetudine abducimur, ibid. — ultimum ex numero vivorum exire, Tr. An. 3, 16.

Malus nemo est animi causa, Benef. IV, 17, 3. — mali commodis fruuntur propter bonos, IV, 28, 1. — nullo vitio carent, IV, 26, 1. — quibus beneficia accipiant, V, 13, 1. — mali sumus, fuimus, et erimus, I, 10, 3. — malis etiam honesti aliquid inest, IV, 17, 2. — malos vincit pertinax bonitas, VII, 31, 1.

Mamercus Scanzus eos ancillarum menstruum ore exceptans, Benef. IV, 31, 2. — Mamerci Scanzi dictum obscenum, Benef. IV, 31, 3.

Mancipium, Benef. III, 28, 3. — regi et domum, et pecuniam dare possumus, VII, 4, 2. — *mancipia* ridicula, Epist. 47, 7. — *mancipiorum* urbanitas contumeliosa, C. Sap. 11, 3. — *peculium* pro capite numerant, 80, 5. — *mancipia* ementes vendentesque, C. Cap. 13, 4.

Manos facit iracundia, Ir. III, 28, 3.

Manes Diogenis servus, Tr. An. 8, 5. — in *Mane* Diogenis dictum, ibid.

Mango venalibus prodest, Benef. IV, 13, 3.

Manipulares dño de rege suo male loquentes, Ir. III, 22, 2.

Manipulo (un) foeni acquiescere, V. Best. 25, 2.

Mantii pietas in patrem imperiosum, Benef. III, 37, 3 sq.

Mantis omnibus obsequis praefertendus equus a Catone defricatus, Epist. 87, 9.

Mantidia Iovi triplex, II, 41, 1.

Mandatus licet sit Epicurus, fortis est, Epist. 33, 2.

Manupretia tarda laborum castrorum, Epist. 102, 6.

Manus manum lavat, Lud. 9, 5. — concava ad sitim extinguendam sufficit, Epist. 119, 4. — *manus* iniectio, C. Sap. 5, 4. — *manum* tactumque quotidie pati, Benef. III, 2, 2. — *manu* facere morbos, Br. Vit. III, 3, 3. — *facere* orbitatem, C. Marc. 19, 2. — *manus* pondere aliquo motae, Epist. 15, 4. — quantum utilitatis habeant, nescire nulli licet, Epist. 95, 64. — *callosas* manus habet virtus, V. Best. 2, 2.

Mapalia merra facere, Lud. 9, 1.

Mappa urso leonesque proritat, Ir. III, 30, 4.

Marcellinus homo ingeniosus et urbanus, non facilis ad corrigendum,

nec tamen deploratus, Epist. 29, 1 sq. — hortatur ad mortem Stoicus, Epist. 77, 6. — erat facilis animi et liberalis, ib. 8.

Marcello reditus a senatu impetratus, C. Helv. 9, 6. — Marcellum Mitylenis exsulantem Brutus relinquere non potuit, Caesar videre, C. Helv. 9, 5.

Marcelli Octaviae filii laus, et mors sine fine a matre desleta, C. Marc. 2, 3. — Marcelli memoriae celebrandae carmina composita, 2, 5.

Marci (alii *Munatii*) municeps, Lud. 6, 1.

Marcia Liviam Augustam familiariter coluit, C. Marc. 4, 1 sq. — Marciae avus, C. Marc. 26, 2. — filius qualis, 12, 4. — liberi et nepotes, 16, 4. — pater Aulus Cremutius Cordus, 1, 1. — suffragatio pro sacerdotio filii, 24, 2.

Marcus Agrippa, Benef. III, 32, 2. — vir ingentis animi, fatetur se multum debere sententiae Sallustianae de concordia, Epist. 94, 46.

M. Allius praetor a Tiberio Caesare sere alieno liberatur, Benef. II, 7, 1.

M. Antonius, avus Claudii, fratris obitum fortiter tulit, C. Polyb. 35, 1. — fratri xx legionum, sanguine parentavit, C. Polyb. 35, 1. — inter epulas ora ac manus proscriptorum recognoscebat, Epist. 83, 23. — M. Antonii egregia exclamatio, Benef. VI, 3, 4. — insidiis consulis latus petiit Augustus, Clem. I, 9, 1. — M. Antonium ebrietas et Cleopatrae amor perdidit, Epist. 83, 22. — M. Antonio proscriptionis edictum inter coenam dictatum, ibid. Vid. *Antonius*.

M. Brutus an a D. Iulio vitam accipere debuerit, Benef. II, 20, 4.

— doluit se reverti sine Marcello exsule, C. Helv. 9, 6. — M. Brutus liber $\mu\pi\iota$ Καὶζαροῦς, Epist. 95, 45. — liber de virtute, C. Helv. 9, 6 sq. — remedium adversus locorum mutationem, C. Helv. 8, 4. Vid. *Brutus*.

M. Cato uterque, Epist. 64, 9. Vid. *Cato*.

M. Cicero Vid. Cicero.

M. Helvius, Lud. 13, 3.

M. Mario vicatim statuæ positæ, et thure ac vino supplicatum fuit, Ir. III, 18, 1. — eius crudele supplicium, III, 18, 1.

Marcus, Senecæ F. C. Helv. 16, 13. — dulci sermone fititinnit, Epist. 8, 5.

Mare et terra sibi undiquæ paria sunt, Q. N. III, 28, 4. — mare unde sit, III, 15, 1. — cur non augeatur, III, 4. — nutrire stellas, V, 8. — sicut terram concuti, VI, 1, 12. — immunda littoribus impingit, Q. N. III, 26, 6. — Syrticum, Epist. 14, 2. — Hadrianum, Epist. 89, 18. — Aegeum, ibid. — Ionium, ibid. — uno momento evertitur, 4, 6. — Atlanticum, Q. N. IV, 2, 21. — maris commercium, commune bonum, Benef. IV, 28, 2. — maris nomina varia, Q. N. III, 29, 7. — sapor dulcis Euthymeni, IV, 2, 21. — maris splendor, II, 55, 3. — purgamenta, III, 26, 7. — rubri in littore stetit Alexander, Benef. VII, 2, 6. — mare horrere quam stultum sit, Q. N. VI, 2, 5. — in mari venari, Q. N. III, 17, 1. — mari eversisse novas insulas, VI, 21, 11. — marianæ sint parvis superficiæ et altitudinis, III, 28, 4. — maria cur non crescant fluminum accessione, Q. N. III, 4, 1.

Mariana (alii *Variana*) clades, Epist. 47, 8.

Maritima loca frequentius agitari, Q. N. VI, 26, 4.

Marito pudica uxor non promittitur, Benef. IV, 33, 3.

Marius coloniam in Corsicam deduxit, C. Helv. 8, 2. — Marii ambitio reprehenditur, Epist. 94, 66.

— Marium ubi caliga dimisit, consulatus exercet, Br. VII, 17, 4. Vid. ad *C. Marius*.

Marmorarius faber, Epist. 90, 12. — marmorarii in artes liberales non numerandi, Epist. 88, 15.

Maro vestigator tempore Tiberii, Benef. III, 26, 2.

Mars communis Ir. I, 12, 5. — Mars et Saturnus, Epist. 88, 12. — Martis et Saturni congressus, Q. N. VII, 4, 1 sq. — rubor remissior, I, 1, 6.

Martorum praetor C. Vettius, Benef. III, 23, 4.

Marryam (ad) concursus quotidianus, Benef. VI, 32, 1.

Martio mense ulmos tenentes vires, Epist. 86, 19.

Martius campus, Lud. 13, 1.

Martius tubarum sonus movet mentes, Ir. II, 2, 4.

Marullo filium lugenti scripta epistola a Seneca, Epist. 99, 1.

Massa per se frigida, nec calida, etc. Epist. 82, 13.

Massiliæ Ario delegatum exsiliium, Clem. I, 15, 1. — Massilium Grati coluerunt, phocide relicta, C. Helv. 8, 1.

Matella, Benef. III, 26, 2.

Materia quid Stoicis et Aristoteli, Epist. 65, 2 sq. — materiae et partis differentia, Q. N. II, 3, 1.

Mathematica superficialia est, Epist. 88, 23.

Mathematicus, quid doceat, 88, 22. — mathematici aliquando verum dicunt, Lud. 3, 2.

Matrimonium unius adulterium, Benef. III, 46, 3.

Matrone quæ detestentur, Benef. I, 9, 4.

Matritas imminenti exitii indicium est, C. Marc. 23, 3.

Maximus cum Seneca agit, Epist. 87, 2.

Medendi ars, Epist. 87, 45.

Medis ac indifferentia, Epist. 82, 12.

Medicamentum aquatius, Q. N. I, 3, 44. — medicamenta oculorum, Epist. 64, 13. — valetudinario non sunt dono mittenda, Benef. I, 44, 6. — medicamenta in similitudinem veri colorari, Yll, 9, 2. — polluta virtus, N. Beat. 7, 2.

Medicorum torrentium venæ, Benef. IV, 3, 2.

Medicina, aliis in remedium, aliis in levamentum adhibetur, Epist. 94, 24. — et decreta, et præcepta habet, Epist. 95, 9. — aegro, non regio quaerenda est, 104, 18. — etiam sceleratis opem ministrat, Benef. IV, 28, 3. — quando proficiat, Epist. 89, 18. — veterum qualis in principio, 95, 15. — medicinae usus apud aegros, honor apud sanos, Clem. I, 2, 4.

Medicus regis filiam curans, Ir. III, 39, 3. — aegros perambulat, Benef. VI, 46, 1. — aegris prodest, sed hos non obligat, IV, 13, 3. — bonam valetudinem non præstat, Epist. 72, 8. — cibi aut balnei tempus non potest per epistolas eligere, 22, 1. — et curat, et monet, 94, 20. — quem visum teneat in curandis morbis, Ir. I, 5, 5. — quando peregerit suas partes, Benef. VII,

13, 3. — quid aegro præcipiat, Epist. 78, 4. — non gaudet aegro elato, Epist. 97, 10. — vitam dat, Benef. III, 35, 4. — quis phrenetico irascitur, C. Sap. 13, 4. — quis febricitantis maledicta in malam partem accipit, C. Sap. 13, 4. — medici infamia gravissima opus quaerere, Benef. VI, 36, 2. — boni officium, VI, 46, 2. — mali desperare, non curare, Clem. I, 17, 4. — medico quantum debeatur, Benef. VI, 46, 4. — medicum non facit peregrinatio, Epist. 104, 18. — non eloquentem seger quaerit, 75, 4. — secantem non laudat aeger, 52, 9. — medici antiqui multa ignorant, 95, 22. — familiares et domestici, C. Sap. I, 1. — quid mortis meditationem vocent, Epist. 54, 2. — medicorum lacerationes ossa vivis legentium, C. Marc. 22, 1. — suppellectile magna medicorum non erat opus, Epist. 95, 18. — genus tangentes, Br. Vit. 8, 3. — maximus qb. seminarum luxuriam in mendacio deprehensus, Epist. 95, 20. — exclamatio, Br. Vit. I, 1. — medicis gravis annus in quaestu est, Benef. VI, 38, 3.

Mediocritas falsa et inutilis, Epist. 85, 9.

Medus, Lud. 12, v. 15. — Medi, C. Sap. 13, 5. — Medi soli actionem ingrati dederunt, Benef. III, 6, 2. — Medorum extrema, Epist. 71, 36. — vultus arrogans, C. Sap. 13, 4. — in gente adversus ingratos non data actio, Benef. III, 6, 2.

Megalenopolis inter et Eljum Ladon medius est, Q. N. VI, 25, 2.

Μεγαληνοπις ingenti naenias cantare, Lud. 12, 4.

Megaram cepit Demetrius, inde vocatus Poliorcetes, C. Sap. 5, 3.

Megarici novam induserunt scientiam: nil scire, Epist. 88, 37.

Megistane obliuia alta suppressa, Epist. 21, 4.

Mel in mundiciu apud Indos folia invenitur, Epist. 84, 3. — quomodo fiat ab apibus, 84, 4. — quibondam morbi vitio amarum, 109, 7.

Melas fl. mirae naturae, Q. N. III, 25, 2.

Meliora praetervolant, deteriora succedunt, Epist. 108, 26. — vincuntur peioribus, Q. N. VI, 28, 3.

Membratim perire, Epist. 101, 14.

Membro aliquo carepe res incommoda, C. Sap. 16, 1. — membris nostris insiti discamus, Tr. An. 9, 1.

Meminisse et scire quid differant, Epist. 33, 8.

Memoria certior quae nullum extra se subsidium habet, Epist. 88, 28. — frequenti cogitatione conservatur, Benef. III, 2, 2. — beneficiorum cur caduca, III, 3, 3. — subinde reficienda, II, 24, 1. — exprobratrix, VII, 22, 2. — timoris tormentum reducit, Epist. 5, 7. — memoriae malae quam compendiarum excogitavit sibi Sabinus, 27, 5.

Memphim (circa) liber Nilus, Q. N. IV, 2, 8.

Menandem, libertus C. Caesaris, Lud. 15, fin.

Meniander velut rusticus poëta in scenam prosiliit, Q. N. IV, Praef. 18.

Mendacium est tenue: perlucet, si diligenter inspexeris, Epist. 79, 16. — mendacia in quibus os praecidi, non oculi erui solent, Q. N. IV, 4, 1.

Menevius Agrippa aere collato funderatus est, C. Helv. 12, 3.

Mens sine Deo nulla bona, Epist. 73, 14. — sui iuris est, Benef. III, 20, 1. — hebes ad ulteriora non prospicit, Epist. 71, 15. — bona a seipso impetratur, non ab alio, 11, 1. — bona non emitur, sed mala, 33, 8. — mentis bonae fundamentum et culmen, 23, 1. — imbecillae et aegrae formidare inesperta, Epist. 50, 9. — malae indicium maximum fluctuatio, 120, 20. — securae et quietae est in omnes vitae partes discurrere, Br. VII, 10, 4. — mentem bonam discere erubescimus, Epist. 50, 5.

Mensa per multas dominorum successiones civitati nota, Tr. An. 1, 4.

Mensis Augustus, Lud. 7, 4. — Iulius, ibid. — ætatiore præcingitur circulo, Epist. 12, 6.

Mentruum ancillarum ore exceptus cos, Benef. IV, 31, 2.

Mercedula accedet ad beneficia, Epist. 15, 7 et 8.

Mercenarius perpetuus est servus, Benef. III, 22, 1.

Mercenarium beneficium, VI, 14, 1.

Mercurius, Lud. 12, 1; 13, 2; Epist. 88, 12. — stella, Q. N. VII, 12, 1; Lud. 13, 2. — cur Gratiis additus, Benef. I, 3, 7. — cum Patra expostulat de Claudio, Lud. 5, 1. — Mercurii nomen Deo aptatur, Benef. IV, 8, 1.

Meretrix ita se dividit inter multos, ut, etc. Benef. I, 14, 4.

Meridianus circulus in horizonta incurrit, Q. N. V, 17, 3. — a meridiano axe Euronotus, V, 16, 6.

Meritoria salutatio, Br. Vit. 14, 6. — meritoria officia, Epist. 88, 1.

Meritorum frequens commemoratio odiosa, Benef. II, 11, 2. — memoria subinde reficienda, II, 24, 1.

Mersati condimento sup. hosti,
Q. N. IV, 43, 9.

Merui iuvat quod non innatat
ciba, quod libere penetrat ad neyros,
Epist. 122, 7.

Messalla Aetnam Siciliæ montem;
unicum dixit, Epist. 50, 1.

Messalla et Narcissus diu publici
hostes, Q. N. IV, Praef. 15.

Messallae nominis origo, Br. Vit.
13, 5.

Messallae Corvini disertissimi viri
sententia Lud. 10, 1.

Messallae Augusti clementiam ex-
perti sunt, Clem. 1, 10, 4.

Messallina uxor Claudii, Lud. 11,
4. — a Claudio occisa, 11, 4.

Messana capta Valerio Corvino
nomen Messallae dedit, Br. Vit. 13,
5. — circa Messanam mare sinu quid-
dam simile efficit, Q. N. III, 26, 6.

Meton (ad) sudantem tubulas ex-
periri, Epist. 56, 4.

Metallum (in) antiquum demissi,
flumini et aqua ingentes viderunt,
Q. N. V, 15, 1. — metalla in homi-
num usum a Deo data, Benef. IV,
6, 2 sq. — ferri et aeris non sunt a
sapientibus inventa, Epist. 90, 10.

Metellus cur luce privatus, Prov.
5, 1. — Metellus fortiter tulit exsil-
ium, Epist. 24, 4. — Metellus
triumphans ex elephantos duxit,
Br. Vit. 44, 1.

Metilius Marciae F. C. Marc. 16,
6. — eius laus, 23, 2 sq.

Metrodorus, Epist. 33, 3. — se-
cundae sortis ingeniorum, 52, 2. —
admiratur Stoicorum *μακάριον*,
quum tamen ipse eiusdem sit opinio-
nis, Epist. 81, 9, et 10. — asse
toto pasci solitus, 18, 7. — Graeciae
paene insauditus fuit, 79, 13. — Me-
trodori amicitia cum Epicuro, ibid.
— dictum, 14, 15. — dictum ex

epistola ad sororem, 98, 9. — epi-
stola, 79, 13. — opinio, cognatam
aliquam tristitiae voluptatem dicen-
tis, improbata, 99, 22.

Metrodorum magnam virum Epi-
curo contubernium fecit, Epist. 6, 6.

Metrodori Chii sententia de terrae
motu, Q. N. VI, 19, 1.

Metronactis philosophi mors, Epist.
93, 1. — domus, 76, 3.

Metus sceleratis perpetuus, Epist.
97, 13. — spem sequitur, 5, 7. — se-
nocinium est. muneris, Benef. 1, 11,
3. — rerum inanis esse docetur, Epist.
110, 5. — metus nostri causae duae,
31, 2. — remedia, 13, 3; Q. N. 6,
2, 5 sq. — metu futurorum malorum
torqueri, quam sit stultum, Epist.
24, 1. — metus lymphatici perniciosi,
13, 9. — Vide etiam in *Tamor*.

Miles a quinquagesimo anno non
cogitur, Br. Vit. 20, 3. — in media
pace decurrit, vallum laeit, Epist.
18, 4. — malus est qui imperatorem
gemens sequitur, 107, 9. — bellum
optat, Benef. VI, 38, 2. — ex confra-
gno fortior, urbanus et verax segnis,
Epist. 51, 10. — Tiberio Caesari bene-
ficia a se praestita in memoriam re-
vocat, Benef. V, 25, 2. — Caesaris erus,
Prov. 2, 7. — militis erga hospitē
ingrati poenae, Benef. IV, 37, 3.

Miletus lxxv urbium, C. Helv. 6, 9.

Miliarium vas, Q. N. VII, 24. —
miliaria minora quemadmodum ca-
lesciunt, Q. N. IV, 9.

Militares viri gloriantur vulneri-
bus, Prov. 4, 3.

Militat non solus qui in acie stat,
Tr. An. 3, 5.

Militiae vinculum primum est re-
ligio, Epist. 95, 35.

Milliarjos apros non desiderare,
Epist. 110, 11.

Myndiridis (vel *Mindyridis*) molities, Ir. II, 25, 2.

Minister incultus placet, Tr. An. 1, 4.

Ministerii, officii et beneficii discrepantia, Benef. III, 22, 1. — ministeriis non sunt servi aestimandi, Epist. 47, 13.

Ministrorum turba, Epist. 95, 24.

Ministros regiae potentiae delectat suae superbiae longum spectaculum, Benef. II, 5, 1.

Miracula septem, C. Polyb. 1, 1.

Mirari quae soleamus, Q. N. VII, 1, 1 sq.

Mirator sui, V. Beat. 8, 1.

Mirmillo sub C. Caesare de raritate munerum questus, Prov. 4, 3.

Miser dici vir bonus potest, sed non esse, Prov. 3, 1. — tam miser est quisque quam credidit, Epist. 78, 12.

Miseratio (nec) nulla contingit his qui patiuntur iniurias, Epist. 81, 17.

Misericordia non causam, sed fortunam spectat, Clem. II, 5, 1. — acritudo animi, II, 5, 4. — vicina miseriae, Clem. II, 6, 3. — vitium animorum miseriae nimis faventium, Clem. II, 6, 3. — misericordiae genus, cito occidere, Benef. II, 5, 3.

Miserum nihil esse putat Seneca, Epist. 96, 1.

Misilia fortunae expectare, Epist. 74, 6.

Missionem dare, non beneficium, Benef. II, 20, 3. — missione (sine) nascimur, Epist. 37, 2. — missione (sine) ad pugnam vocare, Ir. I, 16, 29. — Mithridates Armeniae rex inter Coanas custodias, Tr. An. 2, 9 et 10. — Mithridatem debellavit Pompeius, ad continuandam potentiam, Epist. 91, 64.

Mitylenis exsulatus Marcellus, C. Helv. 9, 5. — praetervectus Caesar, C. Helv. 9, 6.

Mnester Pantomimus, Lud. 13, 3.

Moderatio vocatur ignavia, Epist. 45, 6. — itaque adhibenda est, quae sanabilia ingenia a deploratis distinguere sciat, Clem. I, 2, 2.

Modi flebiles qui sint, demonstrandum, Epist. 88, 8.

Modios quinque, et quinque denarios accipiens, Epist. 80, 7 et 8.

Modum tenere debemus, Clem. I, 2, 2. — rebus adhibeamus, Tr. An. 15, 9.

Mores quos diligunt solent fugere, C. Helv. 17, 2.

Molere fero, Epist. 67, 14.

Molestum carere assuetis voluptatibus, Epist. 78, 10.

Mollimentum calamitatum quid invenit, Tr. An. 10, 2.

Molliter vivit, vox vitam quorundam laudans, Epist. 82, 1.

Momento fit cinis, diu silva, Q. N. III, 27, 3.

Monendi ordo quis teneri solet, C. Marc. 2, 1. — moneri velle ac posse, secunda virtus, Benef. V, 25, 4. — momentis auctoritas quomodo praeiit, Epist. 94, 19.

Moneta (ex) nostra aliquid proferre, Benef. III, 35, 1.

Monitiones nihil efficient ad motae gravibus vitiis, Epist. 94, 24. — non sunt supervacuae, ibid. 51 sq. — monitionum genera, 94, 40.

Monitores ad latas habendi, Epist. 94, 71.

Monitorium fulmen, Q. N. II, 39, 2 et 3. — monitoria fulmina quibus docetur quid cavendum sit Q. N. II, 49, 1.

Mons Graius et Peninus, Epist. 31, 8. — montes complanati, Q. N. VI,

4, 1 et 2.—fulminibus percussi, II, 58, 3.—ignivomi, VI, 4, 1 et 2.—montium cacumina an calidiora ob Solis viciniam, IV, 11, 1.—altitudo cum terra comparata, IV, 11.—montes novos terrae motu exstitisse, VI, 21, 1.—scindere nubes, II, 28, 1.

Montanus Iulius tolerabilis poëta, et amicitia Tiberii notus et frigore, Epist. 122, 11.—Montani Iulii carmen, ib. 12 et 13.

Momenta viam disparia praetaxunt, Epist. 91, 16.

Mora, irae remedium, Ir. II, 28, 8; III, 12, 2.

Moralis philosophiae partitio, Ep. 89, 12.—moralia non omnia bonos mores faciunt, Epist. 124, 2.—moralibus quaedam rationalia immixta sunt, 102, 4.

Moralis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8.—moralem expedit Seneca, 108, 4 sq.—non quidquid morale est, bonos mores facit, Epist. 121, 2.

Morbus omnis tria gravia habet, Epist. 78, 5 et 6.—est iudicium in pravo pertinax, 75, 9.—aut longus, aut brevis, 78, 16.—multos militiae eripuit, Benef. VI, 9, 2.—morbi metus ut pellendus, Epist. 14, 4 sq.—praesentia signa, Epist. 74, 32.—initium aegris sana miscere, Tr. An. 7, 2.—tolerabilis patientia, si contemptis id quod extremum minatur, Epist. 78, 11.—in morbo consumat, Benef. IV, 22, 2.—morbi, supplicia luxuriae, Epist. 95, 18.—non extimescendi, sed fortiter ferendi sunt, 78, 4, 17 sq.—vitia mentis inveterata et dura, Epist. 85, 9.—morborum animi et affectuum discrimen, 75, 9.—tam varia genera unde orta, 95, 15, sqq. Q. N. VI, 29, 2 sq.—morbos multos multa fercula

fecerunt, Epist. 95, 19.—innumerales non miraberis; coquos numeros, 95, 23.

Moritur peiores quam nascimur, Epist. 22, 12.—quotidie, 24, 19.—mori tota vita discendum est, Br. V. 7, 1.—bene est effugere male vivendi periculum, Epist. 70, 5.—timore mortis stultitia est, 70, 6.—fastidiose quid stultus, 70, 18.—saepè debemus nec volumus, 77, 9.—mori times! ista vita non mors est? 77, 15.—fortiter gloriosum est, 82, 9.—sua morte, bellam rem esse, falsum verbum, 69, 4.—tardius magno aestimamus, Q. N. II, 59, 6.—vitium nostrum, non naturae, Epist. 22, 12.—morituri cur se gratos ostendere velint, Benef. IV, 21, 3 et 4.—moriturorum quantus numerus te sequetur! Epist. 77, 11.

Moris boni negligentia omni tempore fuit, Epist. 97, 1.—mores alia aliter attingunt, Epist. 124, 2.—morum argumentum ex minimis interdum capitur, Epist. 52, 11.—corruptio e turba et spectaculis, 7, 2 sq.—eversio quanta, 95, 80 sq.—corruptorum iudicium oratio corrupta, 114, 11.—in mores fortuna ius non habet, 36, 6.—bonos constituit civitatis princeps, Clem. I, 22, 2.

Morans, delicatum iracundiae genus, Ir. I, 4, 2.

Mors aut finis aut transitus, Epist. 65, 25.—non est malum, 82, 7 et 8.—quae in Catone gloriosa, in Bruto erubescenda et turpis, 82, 11.—contemni magis debet quam solet, 82, 15.—cur timeatur tantopere, 82, 14 sq.—facilis et in proximo est, Prov. 6, 6.—inter indifferentia ponitur, Epist. 82, 9.—interdum in suorum utilitatem revocanda, 104, 3.—naturalis est, 30, 9.—naturae lex est,

Q. N. VI, 32, 11.—est tributum officium, ibid.—malorum omnium remedium, ibid.—omnia poscit, Epig. 7, 7.—nec bonum, nec malum est, C. Marc. 19, 3.—nunquam recusanda, aliquando adiscenda, Epist. 70, 2.—omnes complectitur et cingit, 12, 5.—omnibus tam seni, quam iuveni ante oculos esse debet, 12, 5.—optimum naturae inventum, C. Marc. 20, 1.—captivorum catenas levat, ib. 2.—e carcere deducit quos imperium impotens vetuerat, ibid.—non est timenda, Epist. 24, 11.—omnium dolorum solutio et finis, C. Marc. 19, 3.—mors est; quam nuper servus meus, ancilla contempsit, Epist. 24, 13.—nos aut consumit, aut emittit, 24, 17.—si timenda est, semper timenda, 30, 15.—sitae ob senectutem, vel morbum, vel dolorem, sibi conscienda, 28, 58, 33.—sitae occupanda, an expectanda, quum eam vis externa denuntiat, 70, 9.—ieiuno levior est, Prov. 4, 10.—necessitatem habet naturalem et invictam, Epist. 30, 9.—nullum habet incommodum, 36, 9.—intermittit vitam, non eripit, ib. 10.—est, non esse, ibid. 54, 3.—ingenti animo est provocanda, Q. N. VI, 32, 2.—omnium par est, sed per quae venit diversa sunt, Epist. 66, 39 et 40.—mortis causae variae, C. Marc. 11, 2.—commoda, 20.—contemptores, Epist. 70, 17, 22; 72, 4 sq.—contemptus, Q. N. VI, 32, 2 sq. Prov. 6, 5.—accessus quam perturbationem afferat, Epist. 30, 8.—contemptus et praeparatio ad eam, 30, 5.—effugia, quae homines quaerere solent, refutata, 77, 9, 13.—infamia certam a multorum ingenii aucta, 82, 45.—malum nullum, 30, 5; 54, 3.—metus, 104, 10.—morae, 7, 3.—praemeditatio: nullius rei tam ne-

cessaria meditatio, Epist. 70, 15.—nullum solvium maius quam mortalitas, Q. N. VI, 2, 5.—assidua meditatio facit firmum, Epist. 82, 7.—moras quaerebat Brutus, 82, 11.—viae variae, Jr. III, 16, 4 sq. Prov. 6, 7.—contemptus argumentum est animi ab altiore venientis sede, Epist. 120, 15.—genera alia praeter senectutem, spei mixta sunt, 30, 3.—meditatio medicis dicitur asthma morbus, 54, 2.—omnes aequae timidi, 22, 11.—timore mori stultitia est, 70, 6.—mortem ante oculos habere, non molestum senectuti, 12, 5.—concupiscentes et timentes obiurgat Epicurus, 24, 20.—cur aliquando invocent homines, Brev. V. 16, 1.—(ad) currere taedium vitae ridiculum est, quum, etc. Epist. 24, 21.—qui timebit nil unquam pro homine vivo faciet, Tr. An. 11, 4.—ridiculum appetere, Epist. 24, 21.—scimus malum non esse, 75, 13.—quam optare nihil turpius, 17, 22.—(ad) omnes reservamur, Q. N. II, 59, 5.—(post) fruitur et ipsa, Frag. 9.—de morte, publica querela, Benef. V, 17, 4.—sua mori, bella res, Epist. 69, 4.—mortium signa an dii praemittant, Q. N. I, 1, 3.

Mortalia omnia mortalium bona, Epist. 98, 9.

Mortalis mortalem peperisti! C. Marc. 11, 1.

Mortalitas maximum mortis est solatium, Q. N. VI, 2, 5.—mortalitatis extendendae ratio, Br. Vit. 15, 2.

Morticina caro, Epist. 122, 5.

Mortuus alienum tollere, Epist. 12, 2.—quisquis aliquem queritur, queritur hominem fuisse, 99, 8.—mortuis nulla mala sunt, C. Marc. 19, 3.

Motivacula levis aliquem decipit, Epist. 33, 6.

Motus affectuum triplex, Ir. II, 4. 4 sq.—quatiens terram, Q. N. VI, 22, 4.—motus intenti spiritus opera sunt, II, 6, 3.—motus animorum non omnes affectus sunt, Ir. II, 3, 4.—motus involuntarii, II, 2, 3.

Mucius proditor est? Benef. IV, 27, 4.—dextera ignes premit, et erroris sui a se exigit poenas, Prov. 3, 5.—ignem vicit, Epist. 98, 42.—spectator distillantis in hostili foculo dextrae, 66, 48; 24, 5.—non ante a foco nudis ossibus fluentem manam removet, quam, etc. 24, 5.—Mucii manus instar occisi Porsenae fuit, Benef. VII, 44, 5.—Mucio facilius ignovit Porsena, quam Mucius sibi, Epist. 24, 5.

Mugitus terrae, Q. N. IV, 43, 4.

Muliebris in cultu insania taxatur, Benef. VII, 9, 4.—muliebris ingenua, C. Marc. 16, 4.

Mulier timenda cum Antonio, Br. Vit. 5, 5.—mulierum vituperatio non est contumelia, C. Sap. 14, 4.—exercitatus aures ferendo, Benef. VII, 9, 4.—hina ac terna patrimonium auribus pendent, ibid.

Mulierculae nocentissimorum lacrimis moventur, Clem. I, 5, 4.

Mudio, Epist. 47, 43.—excalceatus, 37, 3.—perpetuarius, Lud. 6, 2.

Mullus quinque millibus us emptus ab Octavio, Epist. 95, 42.—nullo saxatili, nihil melius, Q. N. III, 48, 4.—moriente nihil formosius, ibid.—nulli dediti sine ullis ossibus, Epist. 95, 27.—mullorum morientium color observatus, Q. N. III, 48, 4.

Mulum a balneo poscitur, Epist. 422, 16.

Mulum qui habet, plus cupit, Epist. 419, 6.—nunquam est, quod satis non est, ibid. 8.

Munatius Plancus, Q. N. IV, Praef. 6.

Munda (in Hispania), Benef. V, 24, 3.

Mundus, Q. N. II, 4, 4.—Dei nomen, II, 45, 4.—decorum templum, Benef. VII, 7, 2.—non semper suum ordinem tenebit, Epist. 74, 43 et 44.—non est causa, 65, 40.—vel anima, vel corpus, Q. N. III, 29, 2.—tempore aliquo non erit, Epig. 7, 8.—mundi causae quinque, Epist. 65, 9.—claustra perrumpit Alexander Macedo, 119, 8.—duae partes in imo iacent terra et aqua, Q. N. II, 42, 4.—dimidia pars semper supra, dimidia infra, Q. N. V, 47, 2.—concordia ex discordibus constat, Q. N. VII, 27, 3.—contemplatio, C. Marc. 18, 4 sq.—confagratio, Q. N. III, 28, 7.—variae doctes, Benef. IV, 23, 3 sq.—novi generatio, Q. N. III, 30, 6.—officium, Benef. IV, 43; 4.—mundo quis tam firma lacunaria imposuit, Q. N. VII, 44, 4.—mundum providentia regi, pluribus probatur, Prov. 1, 4.—ratione esse praeditum c. Stoicorum ratione, Q. N. II, 43, 3.

Munus accipi potest, accipiendo quod suum est, Benef. VII, 5, 3.—munus munere expungere, reiiciendi genus est, IV, 40, 3.—munera ad rogum disponere, Br. Vit. 20, 4.—amicorum saepe non differunt ab hostium votis, Benef. II, 44, 5.—duratura danda sunt, ut memoriam excitent, Benef. I, 42, 4.—supervacua, aut morbum exprobratura, non sunt mittenda, Benef. I, 44, 6.—munerum divinum aestimatores, reprehenduntur, Benef. II, 29, 4.

Muraena, Clem. I, 9, 5.—insidiatur Augusto, Br. Vit. 5, 4.

Murænas humano sanguine asiginabat Pollio, Clem. I, 48, 2.

Mures ferrum rodunt, Lud. 7, 1. — molas linguunt, Lud. 8. — mures subterranei, Q. N. III, 46, 3. — murium ac vulpium tergis induuntur Scythæ, Epist. 90, 44.

Muri usus non præstat tutos ab hostibus, Benef. VI, 45, 6.

Murmuratio, Benef. V, 45, 3. — murmuratione (sine) comitari, Epist. 407, 9.

Murrhinum poculum, Benef. VII, 9, 3. — utrum sit an manus concava, quum sitio, nihil refert, Epist. 419, 4. — murrhina et crystallina qui portant mulos habent, Epist. 423, 6.

Mus syllaba est, syllaba caseum non rodit, etc. Epist. 48, 5.

Musa Homero, Hesiodo Charis est, Benef. I, 3, 10.

Muscam excitare non potest, Lud. 40, 2.

Muscipula, Epist. 48, 5.

Muscus innascitur aquis, Q. N. V, 5, 2.

Musica, Epist. 88, 8. — musicam qui ignorat, alia frustra scit, Epist. 88, 3. — musica (in) arte bonum dicitur duobus modis, 87, 40 et 41.

Musici munus, Epist. 88, 7.

Musto dolia ipsa rumpantur, Epist. 83, 44.

Mutum animal est, aut simile muto, Ir. II, 30, 4. — mutum (hominem) vetant sumere, Benef. VII, 4, 7. — muta animalia humanis affectibus carent, habent tantum similes impulsus, Ir. I, 3, 4.

Mutari per intercessorem, Epist. 419, 4.

Mycenarum ad nobiles muros properat Agamemnon, Epist. 66, 26.

Mylas (circa) firmo quiddam simile e mari elicitur, Q. N. III, 26, 6.

Myron Claudii libertus, Lud. 43, 4.

N

NAENIA, Lud. 42, 1.

Naevia (alii *venia*) crebris distincta mensa, Ir. III, 35, 4.

Naudi imperitos terunt quidam lacus, Q. N. III, 25, 4.

Naveisus, Senecæ, diu publicus hostis, Q. N. IV, Praef. 43. — libertus Claudii, Lud. 43, 1. — cito evolat, 43, 2. — quos duci iusserit, 43, 3.

Nasci cui contigit, mori restat, Epist. 99, 8 et 9.

Nasonis gener Fidus Cornelius, C. Sap. 47, 1. — Vid. *Ovidius*.

Natalis, in cuius ore feminae purgabantur, heres fuit multorum, Epist. 87, 44. — natales veterum celebrandi, Epist. 64, 8. — natalium periti, Q. N. II, 32, 7. — natalibus liberorum portiones vix honestae, Ir. II, 33, 4.

Natta Pinarius, Epist. 422, 42.

Natura, Deus, Benef. IV, 7, 4; Q. N. II, 45, 2. — cur vultus nostros in caelum erexit, Epist. 94, 55. — dux vitae esse debet, V. Beat. 7, 1. — homines ad contemplationem et ad actionem gemit, Ot. Sap. 32, 3. — parvo dimittitur, Epist. 60, 3. — per constituta procedit, Q. N. III, 46, 2. — non est sine deo, Benef. IV, 8, 2. — parabile est quod desiderat, Epist. 4, 8. — exiguum, opinio immensum desiderat, 46, 6. — quidquid componit, resolvit, 30, 9. — in aperto nos custodit, 70, 20. — nos cognatos edidit, quum ex iisdem et in eadem gigneret, 95, 52. — magnanimos nos produxit, 104, 23 sq. —

homini satis dedit roboris si illo utatur, 116, 17. — iubet laudare laudanda, 119, 5. — produxit foetus suos, non abiicit, 121, 18. — nihil concepit ita ut immobile esset, Q. N. VI, 5, 11. — rerum cur nihil dicatur perdere, Benef. V, 8, 5. — eadem est erga omnes, 91, 18. — sua sacra non simul tradit, Q. N. VII, 31, 2. — naturae lex, Epist. 4, 8. — contemplationis usus, Q. N. III, Praef. 45; VI, 4, 2. — in nos meritum, quod virtus in omnium animos lumen suum permittit, Benef. IV, 17, 4. — maxima gloria homo, VI, 23, 5. — convenienter vivere quid sit, V. Best. 3, 3. — legibus obtemperandum, Epist. 107, 8. — ad leges revertendum, 25, 3. — causam agere supervacuum, 30, 9. — omnis pars imitatio est, 65, 3. — nihil difficile est, utique ubi in finem sui properat, Q. N. III, 27, 2. — ordinem in vitae ratione immutantes taxantur, Epist. 22, 6 sq. — Dei et nostrae discrimen, Q. N. I, Praef. 12 et 13. — naturae nihil negandum paucis contentae, Epist. 119, 2 sq. — de malignitate querela, Br. Vit. 1, 1. — secundum Naturam vivendum, Ot. Sap. 34, 3. — nostrum propositum est, Epist. 5, 4. — vivit Seneca admirator et cultor, Ot. Sap. 32, 8.

Naturale quas proprietates habeat, C. Marc. 7, 3 sq. 8, 4 sq. — mutare difficile est, Ir. II, 20, 3. — apparet non esse quod varium est, C. Marc. 7, 2. — naturalis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8. — naturalia desideria finita sunt, 16, 8. — naturalia vitia arte vinci nequeunt, 41, 2.

Naufrago ignoto benefacere solemus, Benef. IV, 11, 2.

Naumachiae spectaculum secundum, Epist. 70, 22.

Nauseam maris effugere, Epist. 53, 5.

Nauseabundus gubernator in tempestate, Epist. 108, 36.

Nauseare in mari, Ir. III, 37, 3.

Nauseator erat *Vlysses*, Epist. 53, 4 et 5.

Nauphantis opinio, Epist. 88, 37.

Nautis in tempestate terra magis quam quidquam aliud timetur, Epist. 53, 2.

Naviculariorum audacia se per catartactas Nili decipientium, Q. N. IV, 2, 6.

Navigabilia flumina, Benef. III, 8, 3.

Navigatio belli causa suscepta improbat, Q. N. V, 18, 5 sqq.

Navigavit bene qui quem destinavit portum tenuit, Benef. II, 31, 3.

Navigii gubernacula piscium exemplo facta, Epist. 90, 24. — navigia natare facit spiritus, Q. N. II, 9, 2.

Navis bona quae dicitur, Epist. 76, 10. — magna in flumine in mari parvula est, 43, 2. — naves caudicariae, Brev. V, 13, 4. — tabellariae, Epist. 77, 1.

Neapolis, C. Marc. 20, 4; Epist. 49, 2; 68, 4. — terrae motu agitata, Q. N. VI, 1, 2.

Neapolitana crypta, Epist. 47, 1.

Neapolitanorum theatrum, Epist. 76, 3.

Nebulae sub terra nutriunt statum inter obscura, Q. N. V, 14, 3.

Necessitate (in) vivere, nulla est necessitas Epist. 12, 10. — necessitates effugere non potes; vincere potes, 37, 2.

Negligentia imitatur facilitatem, Epist. 120, 9.

Negotiatio multum distat a beneficio, Benef. VI, 12, 2.

Negotiorum turba non obstat studiis, Epist. 62, 1. — negotiis alienis se offerentes, Tr. An. 12, 1. — negotiis quomodo se extricare debeat philosophiae cupidus, Epist. 22, 1.

Nemo difficulter ad naturam reducitur, Epist. 50, 5. — per se satis valet ut emergat, 52, 1. — vitia sua constituit, 53, 8. — sibi tristis est, 63, 2. — nisi suo die moritur, 69, 4. — futuro torqueri debet, 74, 33. — potest valde dolere et diu, 78, 7. referre gratiam scit, nisi sapiens, 81, 11. — nemo irascendo fit fortior, nisi qui fortis sine ira non esset, Ir. I, 13, 3. — tam vilis regi ut illum perire non sentiat, Clem. I, 16, 4. — beatus dici potest, V. Beat. 5, 3. — benignus est sui iudex, Benef. II, 26. — sibi dat beneficium, V, 9, 4. — in summam nequitiam incidit, qui unquam haesit sapientiae, VII, 19, 5. — praesentibus tantum miser est, Epist. 5, 7. — sibi proponit quod velit, 20, 4. — nemo non exit e vita tanquam intraverit, 22, 11. — quam bene vivat, sed quam diu, curat, 22, 13. — gloriari nisi suo debet, 41, 7. — se avarum esse intelligit, nec cupidum, 50, 2. — conatur improbe eo ascendere unde descendit, 92, 28. — liber est qui corpori servit, 92, 31. — libenter tristi conversatur, nedum tristitiae, 99, 21. — nemo non gloriam ultra verum tulit, 120, 15. — nemo non quotidie et consilium mutat, et votum, 120, 22. — est casu bonus; discenda virtus est, 123, 15. — unquam timuit fulmen, nisi qui effugit, Q. N. II, 59, 10. — neminem casura delectant, Be-

Vit. 17, 2. — (ad) autem bona mens venit quam mala, Epist. 50, 7.

Nemora suspendere, Ir. I, 16, 34 et 32.

Nepos M. Aelius praetorius, Benef. II, 7, 1.

Nepotes, Ir. II, 16, 4. — nepotum circa focos iuventus quanta premit! Epist. 95, 23.

Neptunus, Epist. 73, 5. — Neptunum catenis in profundum contingere tentat rex stolidus, C. Sap. 4, 2. — vocatum, apud Graecos Ξανθόνα, Q. N. VI, 23, 4. — Neptuno maris movendi assignata potentia, Q. N. VI, 23, 4. — Neptune, nunquam hanc navem, nisi rectam, Ep. 85, 29.

Nequitia cito subrepat, Q. N. III, 30, 7.

Nero Caesar, Clem. I, 1, 4. — veritatis amantissimus, Q. N. VI, 8, 13. — nemo populo romano carior (dicit Seneca), Clem. I, 1, 5. — ad investigandum Nili caput misit, Q. N. VI, 8, 3. — non comparandus, mansuetudinis causa, cum Augusto, Clem. I, 11, 1. — Neronis Caesaris mirabile dictum, Clem. II, 1, 2. — scriptum ad Senatum, occisa matre, Frag. 2. — clementia, Clem. I, 11, 1 sq. — laudes, Clem. I, 11, 1 sq. — versus, Q. N. I, 5, 6. — in latrones animadversuri vox generosa, Clem. II, 1, 1. — principatu comeses sex menses visus, Q. N. VII, 17, 2; 21, 2. — Neroui multos annos dat Lachesis, Lud. 4 fin. — sub Nerone nemo Augustum et Tiberii prima tempora loquetur, Clem. I, 1, 6. — (sub) vota publica in tuto, I, 1, 7.

Nervi, sedes dolorum, Epist. 78, 8. — nervorum contractione mori, Epist. 66, 40.

Nescibam (alii *sciebam*), imperitorum vox, Epist. 76, 26.

Nesida, insula Campaniae, Epist. 51, 1.

Nestoris vita brevis naturae respectu, Epist. 77, 47.

Nicopolis nobilis terrae motu et familiaris huic malo, Q. N. VI, 26, 4.

Nihil tam arduum et difficile quod non vincat mens humana, Ir. II, 12, 6. — est divino divinius, caelesti caelestius, Epist. 66, 11. — est invictum, ex istis quae terribilia videntur, Epist. 98, 12. — non lubricum et fallax, et omni tempestate mobilis, 99, 9.

Nitaa, Q. N. IV, 2, 7.

Nilotica aqua feminas fecundiores facit, Q. N. III, 25, 9.

Nilus, Q. N. III, 25, 9. — Aegyptum dilatat, VI, 26, 1. — aestate augetur, III, 26, 1. — cum mundo coepit, III, 22. — cur aestivis mensibus abundet, IV, 1, 1. — quantum crevit, tantum spei in annum est, IV, 2, 8. — arenoso et sitienti solo inducit aquam et terram, ibid. 9. — si crevit super debitum, nocuit, ibid. 10. — per aestatem ingentes aquas invehit, Q. N. VI, 7, 1. — quoties non exundaverit, IV, 2, 15. — aestivo incremento tumet, Epist. 104, 15. — nobilissimus amnis, Q. N. IV, 2, 1. — circa Memphim liber et vagus per campestria, IV, 2, 8. — Nili animalia, IV, 2, 12. — cataractae et fragor, IV, 2, 4. — e pluribus fluminibus confluentibus ortus, IV, 2, 2. — Nili de origine Diogenis Apolloniatae sententia, IV, 2, 27. — fontes aut petrae in Aegypto, IV, 2, 7. — fontes et scopuli in Aethiopia, VI, 8, 2. — magna cataracta, IV, 2, 4. — origo a poetis

Graecis et philosophis quaesita, IV, 2, 16. — de origine Futhymenis sententia, IV, 2, 21. — inundatio, IV, 2, 8. — miracula, IV, 2, 5. — incrementum et progressus, Q. N. IV, 2, 2 sq. — septem ostia, IV, 2, 12. — caput qui investigarent, a Nerone missi, Q. N. VI, 8, 3. — Nili fragor cadentis causa urbis transfrendae, Epist. 56, 4. — venae scopuli duo dicti, Q. N. IV, 2, 7. — (de) incremento variorum auctorum opiniones, Q. N. IV, 2, 17. — Nilo beneficium non debetur, Beuf, VI, 7, 3. — Nilum campos inundatos reddere fertiles, Q. N. IV, 2, 9. — aliquando marinam aquam detulisse Theophrastus refert, IV, 2, 14.

Ningat (cur) hieme et non grandinet, Q. N. IV, 4, 1.

Nirus praeformativi opinionis in veteribus vestigia, Q. N. III, 29, 3.

Nitrum, quid? Q. N. III, 20, 1.

Nivalis dies quum altum frigus et triste caelum, Q. N. IV, 4, 1.

Nix est in pruina pendens congelatio, Q. N. III, 4, 5. — fit in ea parte aëris quae prope terras est, IV, 8. — pruinae similem naturam habet, IV, 13, 2. — comparata cum grandine, ibid. — solatium stomachi aestuantis, Epist. 95, 21. — aestiva non obducit callum lecinoribus, ibid. 25. — fixa et dura minus alget quam tenera et labefacta, Q. N. IV, 5, 2. a quibusdam bibitur non in aestate solum, sed hieme, IV, 13, 5. — nivis reponendae officinae, IV, 13, 8. — asservatio et potio luxuriosa, IV, 13, 5 sqq. 9 sq. — nivem vino diluere, Epist. 78, 22. — nivium usus ad vina temperanda, Q. N. IV, 13, 2.

Nobilem non facit atrium plenum

fumosis imaginibus, Epist. 44, 4. — nobilior quisnam altero, Benef. III, 28, 1.

Nobilitas turpissimos quosdam industriis praetulit, Epist. 44, 2.

Nocens aliquando latendi fortunam habet, nunquam fiduciam, Epist. 97, 11. — nobis posteaquam profuit, an nos debito solvat, 81, 3 sq. — sit etiam non nocendo, C. Sap. 7, 3. — nocentium proprium trepidare, Ep. 97, 14.

Nocitura petentibus neganda, Benef. II, 14, 1.

Noctis et diei officia commutantium reprehensio, Epist. 122, 1. — noctes quibusdam breves videntur, Br. Vit. 16, 3.

Nomen lusorium transire, Benef. V, 8, 3. — in nomen laborare, Epist. 65, 6. — nominis illustris origini praetextus Deus, Benef. III, 28, 2. — nomina facere, V. Beat. 24, 2. — nomina leuia, Benef. V, 22, 1. — nomina secum fieri quidam nolunt, Benef. II, 23, 2.

Nomenclator, Tr. An. 12, 3. — vetulus nomina non reddit, sed imponit, Epist. 27, 4. — nomenclatoria superbiam vocant iniuriam, C. Sap. 14, 1. — nomenclatori memoriae loco audacia est, Benef. I, 3, 10. — nomenclatorum aut memoria, aut manus, Benef. VI, 33, 2.

Nomentanum (Senecae praedium), Epist. 104, 1; 110, 4.

Nomentanus, luxuriae magister, terrarum et maris bona conquirit, V. Beat. 21, 3.

Non putavi, turpissima excusatio, Ir. II, 31, 2.

Novacria (circa) in Arcadia aqua mortifera, Q. N. III, 25, 1.

Nosce te: vox adscripta Pythicis oraculis, C. Marc. 11, 2.

Notarius quae non potuit persequi, etc. Lud. 9, 2.

Noti non magis maiores, quam nobiles sunt, Benef. III, 28, 1.

Notorem qui dat, ignotus est, Epist. 39, 1. — notorem petere, Lud. 7, 3.

Notus ventus, Q. N. V, 16, 2. — Latine Auster dicitur, V, 16, 6.

Novatilla, C. Helv. 16, 15.

Novit tam bene, quam paedagogos novimus, Epist. 27, 4.

Novitas, magna pars mali imperitis, Epist. 76, 26. — pondus calamitatis adiicit, 91, 3. — novitatis et consuetudinis vis, Q. N. VII, 47, 2.

Novorum cupiditas, priora obscurat, Benef. III, 3, 1.

Noxissimum animal, Clem. I, 16, 3.

Nubes quid, Q. N. II, 30, 4. — resoluta ventum facit, V, 13, 1. — ex nube aquosa fit grando, III, 4, 2. — nubes attritae, quam sicut udae, quomodo ignem gignere possint, II, 25, 1. — subterraneae, V, 14, 3. — nubium observandarum periti grandinem praedicunt, IV, 6, 1. — nubes impingi montibus, nec sonum fieri videmus, II, 28, 1. — nubibus ignem inesse Anaximandri opinio, II, 12, 2 et 3. — (in) unde et quomodo ignis, et qua ratione e nubibus emittatur, II, 26, 1 sq.

Nubilo serena succedunt, Epist. 107, 8.

Nucerinorum colonia, Q. N. VI, 1, 2.

Nudum se vidisse dicit, qui male vestium vidit, Benef. V, 13, 4.

Nugatorius et iners quis vocetur, Epist. 36, 2.

Nulli nisi ex damno alterius quaestus est, Ir. II, 8, 1.

Numae nepos, Epist. 108, 30.

Numantia, Ir. I, 11, 5. — diutius vinci quam Carthago, ibid. — *Numantiae* moenia una manu capta, C. Sap. 6, 5. — *Numantiae* cineres C. Polyb. 20, 4. — *Numantiam* cludit et comprimit magnus Scipio, Epist. 66, 13.

Numeratio ab Epicuro facienda, Epist. 18, 10. — *numeratio* de domo fiet, 26, 8.

Numerus perfectissimus a Platone consummatus, Epist. 58, 28. — ad numeros movere corpus, Tr. An. 15, 11.

Numidar, Epist. 87, 8. — *Numidarum* equitatus, 123, 6.

Numidici crustis distincta Scipionis balnea, Epist. 86, 5.

Nummarius tribunal, Benef. 1, 9, 4.

Nummulariolus Cons. designatus, Lud. 9, 3.

Nummus malus non est, quem ignarus formae publicae reiicit, Benef. V, 20, 1 et 2.

Nuditatis lavari toti, veteres soliti, Epist. 86, 11.

Nusquam est, qui ubique est, Epist. 2, 2.

Nutricis cur minima auctoritas, Benef. VII, 28, 2.

O

Obedientes ventri non homines sunt, sed animalia, Epist. 60, 3.

Obivascens fortunae animus, Tr. An. 2, 9.

Oblectat animum amicitia fidelis et dulcis, Tr. An. 7, 4.

Oblivisci suorum, animi inhumani est, Epist. 99, 21.

Obrigesce viro nomine est satius, Epist. 82, 2.

Obruta, Epist. 13, 1 et 2.

Obruta fulmina, quibus iam prius percussa nec procurata feriuntur, Q. N. II, 49, 2.

Obscaenitas nefanda Hostii Quadrae, Q. N. I, 16, 1.

Observatio assidua sui torquet, Tr. An. 15, 8.

Obsonatores servi, Epist. 47, 8.

Obsolet scindendi magister, V. Best. 17, 2.

Obstinatio animi, Epist. 76, 6; 94, 7.

Obstrigillat multa, Epist. 95, 6.

Occasionem properantem observare debemus, Epist. 22, 1 et 2.

Occasus vespertinus, Epist. 88, 12. — *aequinoctialis* solis, Q. N. V, 16, 3. — *occasus* quatuorplex, V, 16, 2 sqq.

Occidere contra legem nemo non potest, Clem. I, 5, 4.

Occupati qui dicantur, Br. Vit. 11, 3. — *occupatorum* conditio misera, Br. Vit. 19, 2. — *occupatis* quaeque optima prima dies fugit, 9, 3.

Occupatio desidiosa, Br. Vit. 11, 3. — *occupationes* novae veteribus substitui solent, Br. Vit. 17, 3. — non tanti esse debent ut philosophiae studium differatur vel omittatur, Epist. 72, 3. — *occupationum* praemia contemnenda *occupationes* fugienti, Ep. 22, 7. — *occupationibus* districtus quomodo se explicare debeat, si philosophiae studium amplecti cupiat, Epist. 22, 1 sq.

Oceanus qui terras cingit extremas, Q. N. III, 29, 2. — *terrarum* vinculum, C. Marc. 18, 4. — ad lunae arbitrium exundat, Prov. 4, 4. — *Oceanum* quae ratio effundit et revocet ignoratur, Benef. VII, 1, 5. — *ultra* solemque it Alexander, Ep. 94, 63.

Octava regibus interdum prohibetur, Epist. 123, 2 sq.

Octavia soror Augusti, C. Marc. 2, 2. — in Liviam maxime furebat, 2, 5. — Octaviae impatiens luctus ob Marcellum amissum, 2, 3. — Octaviam sororem carissimam perdidit divus Augustus, C. Polyb. 34, 2.

Octavius, Augusti pater, Benef. III, 32, 3. — Octavius quinque millibus H-S mullum emit a Tiberio Caesare, Epist. 95, 42 et 43.

Octobris Idus ante diem III, quid actum sit refert Seneca, Lud. 1, 1.

Oculus statim per multa millia acriem suam intendit, Q. N. II, 8, 2. — oculus si quis casu excusserit, reliquiae illi suae salutis facient, Epist. 9, 3. — oculi erui solent in quibusdam mendaciis, Q. N. IV, 4, 1. — vitiosi lucem reformidant, Benef. III, 1, 4. — caeci qui non vident, ibid. — imbecilles qui ad alienam lippitudinem ipsi suffunduntur, Clem. II, 6, 3. — oculorum amissio ut ferenda, Excerpt. II. — dolor cur acutissimus, Epist. 78, 9. — in rebus visis fallacitas, Q. N. I, 3, 10. — fastidium reprehenditur, Ir. III, 35, 4. — confusis oculis prosunt virentia, Ir. III, 9, 2. — oculos aegros non solum curat medicus, sed etiam monet, Epist. 94, 19. — defatigatos libera luce delectant artifices, 65, 17. — nostros multa fugiunt, Q. N. VII, 30, 2.

Oderint dum metuant, verus exscrutabilis, Clem. II, 2, 1. — odisse quem laudas turpe est, Ir. III, 29, 1.

Odium blandum et affabile, Benef. II, 14, 4. — vitandum, Epist. 14, 9. — nullum est perniciosius, quam ex violati beneficii pudore, Epist. 81, 29. — quomodo vitandum, Epist.

105, 4. — odia ingenta, Benef. V, 16, 1.

Olorifera (alii » oculifera), Epist. 33, 2.

Odysea an ante Iliadem scripta, Br. Vit. 13, 2.

Oebasi tres liberi a Dario occisi, Ir. III, 16, 3.

Oenopidis Chii sententia de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 25.

Oestrus Graecia, Latinis asilus dictus, Epist. 58, 1.

Offa mortifera, Ir. II, 12, 1.

Offendunt nos quomodo accipienda, Ir. II, 29, 1.

Offensationes memoriae labentis, Benef. V, 25, 5.

Officii, beneficii, et ministerii discrimen, Benef. III, 18, 1. — humani formula, Epist. 95, 2. — officia praeceptis disponuntur, 94, 34. — civilia an gerat virtutis studiosus, Tr. An. 3, 8. — officiorum quam lura regula patet latius, Ir. II, 27, 6.

Oikovoμικὴν vocant Graeci administrandae rei familiaris scientia, Epist. 89, 9.

Oleum (inter) et vinum occupati homines, Epist. 15, 3.

Olietum alteri ponere, Epist. 86, 13. — duobus modis depositum, 86, 16.

Olympia (de fonte), Q. N. III, 26, 4. — ad Olympia descendere, Prov. 4, 2.

Olympus, Lud. 11, 4. — et Ossa terrae motu recesserunt, Q. N. VI, 25, 2.

Omen triste matribus occurrere, C. Marc. 3, 3. — accipiendi mos, Q. N. II, 32, 9. — mortis Germanici, I, 1, 3.

Omnia sunt ex omnibus, Q. N. III, 10, 1. — omnibus sunt, III, 10, 3.

— eiusdem sortis sunt, VI, 1, 40. — sub eadem lege iacent, ibid.

Ov Latine dici nequit, Epist. 58, 5. — sex modis dicitur, 58, 6.

Onesivorus praefectus classibus Alexandri in Oceano explorator quum erraret, Benef. VII, 2, 4.

Onus viribus aptari debet, Epist. 108, 2.

Opera antiquis auxilium significat, Epist. 108, 33. — opera pertinax nihil inexpugnatum relinquit, 50, 6. — utilis non omnis beneficium est, Benef. IV, 29, 1.

Operatum supervacuis studium, Epist. 117, 26. — operati in canticis, Br. Vit. 12, 3.

Operitorium facta est penula, Epist. 87, 2.

Oper non sunt bona, Epist. 87, 13. — opum possessio non interdicitur, Epist. 18, 10.

Opinio immensum, natura exiguum desiderat, Epist. 16, 6. — opinio philosophorum ignem inesse nubibus, Q. N. II, 12, 2 et 3. — opinionis nihil, omnia conscientiae causa facienda sunt, V. Best. 20, 3. — opinioni cito accedimus, Epist. 13, 8. — ad opinionem si vives, nunquam eris dives, 16, 6. — opiniones variae veterum de ortu fontium ac fluminum, Q. N. III, 7, 1. — opiniones falsas expelle de bonis et malis, Ep. 94, 33. — opinionibus hominum tangi naturale est, 116, 2.

Optabilia sine omnia bona, Epist. 67, 3.

Optantium voces nocent, Epist. 94, 52.

Optimus ille qui dedit facile, nunquam exegit, Benef. II, 17, 7. — optimum id videtur quod habet laudatores multos, Ot. Sap. 28, 3.

Opus esse et indigere differunt, Epist. 9, 12. — est pulcherrimum invitos et nolentes servare, Benef. II, 14, 4.

Oraculo reddita praecepta, Epist. 94, 28.

Oratio vox est aliquid significans, Epist. 102, 9. — animi vultus est, 115, 2. — certam regulam non habet, 114, 13. — etiam timidissimis audax, 26, 5. — sollicita philosophum non decet, 100, 3. — proverbium Graecum: Talis hominibus fuit oratio qualis vita, 114, 2. — Maecenatis non est aequae soluta, 114, 4. — iracundi hominis, iracunda, ibid. 19. — commoti nimis incitata, ibid. — delicati tenera et fluxa, ibid. — popularis et philosophi multum differt, Epist. 40, 4. — orationis celeritas Graecis potius quam Latinis permessa fuit, 40, 10. — lascivia argumentum luxuriae publicae, 114, 2. — oratione soluta quae dicuntur, negligentius audiuntur, Epist. 108, 11. — orationibus longissimis praecipitur ut homines non in patrimonio, sed in animo divitias esse putent, 108, 11.

Orator iratus an aliquando melior, Ir. II, 17, 1. — non gaudet, si patroni culpa reus cecidit, Epist. 97, 10. — oratori quando constet eloquentiae officium, Benef. VII, 13, 4. — oratori qualis oratio apud Homerum data, Epist. 40, 3.

Oratorius vigor deest Ciceroni et Pollioni, Epist. 100, 7.

Orbationem (per) antiqui paupertatem dixerunt, ut Graeci *ἀνά στέγνω*, Epist. 87, 35.

Orbis in tres divinus, C. Sap. 2, 2. — in orbe nihil summum, nihil imum, nihil extremum, nihil primum, Benef. V, 8, 4.

Orbitas eadem vulnerat, C. Marc. 7, 2. — in civitate nostra plus gratiae confert quam eripit, 19, 2.
Orci sanitor ingens, Epist. 82, 15.
Ordinare improbas cupiditates, Epist. 10, 2. — spes suas animus dicitur, etc. V. Beat. 6, 1.
Ordinarii, Epist. 7, 3.
Ordinarium officium, Benef. III, 28, 4. — deum, Epist. 110, 1.
Organa hydraulica, Q. N. II, 8, 2. — organorum ac tiliarum genus ex pulpito consonabat olim, Epist. 84, 10.
Orientis victor Alexander, I, 13, 1. — Orientem (in) et Occidentem defusi amnes, C. Helv. 18, 3. — Orientem et Occidentem lustrare animo, Benef. VII, 3, 4.
Origo omnium eadem, Benef. III, 28, 1. — inundationis Nili an in nivibus, Q. N. IV, 2, 17.
Opus, seu finitor, seu ficiens, Q. N. V, 17, 2.
Ornamenta sua traducere, Benef. IV, 32, 2. — per ornamenta ferire, Q. N. IV, Praef. 5. — (per) qui percutitur, ars ei constat, Epist. 14, 14.
Orpheus (inter) et Homerum quanti temporis intersit, Epist. 88, 33.
Ortus solis quatuorplex, Q. N. V, 16, 3.
Os concurrat, Ir. III, 15, 1. — moriturorum spongia vel panno occludi iussit C. Caesar, III, 19, 3. — (per) invitis visceribus ingesta reddere, Epist. 95, 21. — libidini non exceptum, Ir. II, 8, 6. — praecidi in mendaciis levioribus solet, Q. N. IV, 4, 1. — oris libido infamis, Q. N. I, 16, 5.
Ossa Olympo olim cohaesit, N. Q. VI, 25, 2.
Ossa (ad) filii legenda discessit

Priamus, Ir. II, 33, 6. — firmamenta totius, Ir. II, 1, 2.
Ostiarium, Benef. III, 28, 4. — ostiarum difficultatem iniuriam vocant, C. Sap. 14, 1. — ostiario difficili non irascendum est, Ir. III, 37, 1 sq. — pusilli animi libere respondere, C. Sap. 14, 2.
Ostiensis coloniae in auxilium cohortes currentes, Q. N. I, 15, 6.
Ostrea Lucrina, Epist. 78, 22. — nonne existimas nihil limosae gravitatis inferre, Epist. 95, 25.
Otiosus, quid? Br. Vit. 13, 1. — otiosi qui vulgo dicantur, 11, 3 sq. — soli sunt omnium, qui sapientiae vacant, 15, 4. — videmur et non sumus, Epist. 56, 11.
Otium an sapienti concessum, Ot. Sap. 32, 11. — inter et conditivum multum interest, Epist. 82, 2. — sine litteris mora est et hominis vivi sepultura, 82, 3. — nonnullorum occupatum, Br. Vit. 11, 3. — otium spectabat Augustus, Br. Vit. 5, 5. — otii saepe patientia unde, Tr. An. 2, 8. — vitia negotio discutienda, Epist. 56, 9. — vota, Br. Vit. 4, 1. — philosophici finis, Tr. An. 3, 1. — in otio non se abscondere tantum, sed otium ipsum abscondere oportet, Epist. 68, 1.
Ovis quomodo diceret res necessaria, Epist. 58, 4.
Oves fulmine percussae, Q. N. VI, 1, 3. — ovium sescentarum grex terrae motu examinatus, Q. N. VI, 1, 3; 27, 1. — ovium greges inficientia flumina, Q. N. III, 25, 2.
Ovidius Aetnaem descripsit, Epist. 79, 5. — citatur, 110, 1. — Ovidii laus et censura, Q. N. III, 27, 12. — gener Fides Cornelius, C. Sap. 17, 11. — Μεταμορφώσεως, Lud. 9,

5. — versus citantur, Benef. IV, 14, 19, Q. N. III, 27, 42, et *passim*.

P

Pabuli sapor apparet in lacte, Q. N. III, 21.

Paeonius qui Syriam usui suam fecit, a coena quotidie se ad symphoniam efferrī curavit, Epist. 42, 8.

Padus fluvius, Benef. VI, 49, 1.

Paedagogium pretiosa veste succingitur, V. Beat. 17, 2. — paedagogii apparatus praestringit animum, Tr. An. 4, 5. — paedagogia oblita facie vehuntur, Epist. 123, 7.

Paedagogus, Epist. 89, 41. — fatuae, 50, 2. — unicuique datus deus inferioris notae, 110, 1. — paedagogi publici, 123, 41. — paedagogos nosse, 27, 4.

Palcarum usus ad nivem conservandam, Q. N. IV, 43, 8.

Palicorum, lacus Siciliae, Q. N. III, 25, 4.

Pallor, corporis pulsus, non affectus indicium est, Ir. II, 3, 4 sq.

Palma in certaminibus meliorem declarat, Benef. V, 2, 2. — palmae spatium septimo quum appropinquant, manifestior notari solet agitatorum laetitia, Epist. 30, 41.

Palpanti nihil asperum et tetrum, Ir. III, 8, 5.

Palum (ad) exerceri, Epist. 48, 6.

Pamphiliac ventus Cataegis, Q. N. V, 17, 4.

Panactius, Epist. 33, 3. — eleganter respondet adolescentulo quaerenti, An sapiens amaturus esset, 116, 4. — quid de Cometis statuerit, Q. N. VII, 30, 2.

Paneratio docernere vetantur Lacedaemonii, Benef. V, 3, 1.

Panis plebeius aut siligineus, Ep. 119, 2. — siccus, 83, 5. — in fame unus, beneficium est, Benef. 8, 2. — olim cinere calido et fervente testa percoctus, Epist. 90, 23. — panis quadra non est beneficium, Benef. IV, 28, 1. — panis hordeaci frustum non incunda res, 48, 8. — panem lapidosum beneficium asperum datum vocabat Fabius Verrucosus, Benef. II, 7, 1. — siligineum fames reddit, Epist. 123, 2.

Pantomimae decies sestertio nubant, C. Helv. 42, 5.

Pantomimica ornamenta, Epist. 29, 41.

Pantomimus Mnester, Lud. 13, 3. — pantomimo non necesse est de arte saltandi querere, Epist. 95, 56. — pantomimorum mancipia, iuvenes nobilissimi, Epist. 47, 45.

Paplia quoties in se corrui! Ep. 91, 9. — et Cyprus motae, Q. N. VI, 26, 4.

Papulas alienas observatis, ipsi obstiti ulceribus, V. Beat. 27, 5.

Par sum, sed alicui, Benef. V, 40, 2. — parem rationem facere, Epist. 49, 9. — pares nos facit mors, Ir. III, 43, 1.

Par Deo dignum, Prov. 26. — paria ordinaria et postulabilia, Epist. 7, 3. — paria facere, Benef. III, 9, 2; Q. N. IV, Praef. 12.

Pariter (nisi) non pugnat, Ir. II, 34, 5.

Parabolis in scribendo qui ual, Epist. 69, 5.

Παράδοξα, inopinata omnibus, Ep. 81, 9.

Παρασκευαίη, quae pars philosophiae a Graecis vocatur, Epist. 75, 1.

Paravios interponi quidam nolunt, Benef. II, 23, 2. — paraviis interpo-

aitis nomina facere, Benef. III, 15, 2.

Parasiti, Lud. 12, v. 60.

Parcimonia. Vid. infra *Parcimoniam*.

Parcis (unam ex) alloquitur Mercurius, Lud. 3, 1.

Parcissimus, homo pusilli et contracti animi vocatur, Benef. II, 34, 3.

Parelia quid sint, et quomodo fiant, Q. N. I, 11, 2 sq. — bina quomodo fiant, I, 13, 1.

Parentatur interdiu mortuis, Epist. 122, 3.

Parentes liberos beneficiis vincunt, Benef. V, 5, 2. — parentum amor magis in ea quorum miseretur inclinat, Epist. 66, 27. — beneficia in liberos, Benef. VI, 24, 1. — castigatio quemadmodum accipienda, Ir. II, 27, 4. — cura de infantia liberorum, Benef. VI, 24, 1. — exhortatio ad liberos, III, 36, 2. — officium describitur, Clem. I, 14, 1. — veneratio, Benef. III, 36, 1. — parentes non amare impietas, III, 4, 4. — non agnoscere insaniam, ibid. — parentibus cur quaedam privilegia data, III, 11, 1. — maiorane beneficia liberi dare possint quam acceperint, III, 32, 4.

Parianus Artemidorus, Q. N. I, 4, 3.

Parmenidis dictum citatur, Epist. 88, 37.

Parrhesiastes vocatus Demochares ob procacem linguam, Ir. III, 23, 1.

Parricida culleo insuitur, Ir. I, 16, 4. — parricidae cum lege coeperunt, Clem. I, 23, 2.

Parx et materia differunt, Q. N. II, 3, 1. — partes (per) ad totum perveniunt, Epist. 108, 2.

Parcimoniam est scientiam vitandi sumptus supervacuos, Benef. II, 34, 3. — sera in fundo est, Epist. 1, 4. — parcimoniam fusc laudatur, Tr. An. 9, 1 seq.

Parthenope (s) usque Puteolos facile subripi posse putat Seneca, Epist. 53, 1.

Participi belli apparatu Lucium fratrem sibi carissimum perdidit, C. Caesar, C. Polyb. 34, 4.

Partius de Crasso sententiam tulit, Epist. 4, 5. — infans arcum statim tendit, 36, 7. — Parthi capillum effundunt, 124, 22. — Parthis avaritia Crassum dedit, Q. N. V, 18, 9. — Parthos reges sine munere salutare non licet, Epist. 17, 8. — fundere, Lud. 12, v. 15. — metu continere, C. Sap. 13, 5. — Parthis (s) pro gula aves repetimus, C. Helv. 9, 10. — Euphrates obstat! Q. N. I, Praef. 7.

Parvo adsuendum est, Epist. 123, 2.

Pasithea una Gratiarum Homero, et nupta, Benef. I, 3, 6 et 7.

Pastor eques Rom. ut dolorem ob filii mortem apud C. Caesarem suppresserit, Ir. II, 33, 3.

Patavii conditor fuit Antenor, C. Helv. 7, 1.

Pater an beneficium accipiat ab eo qui filio dederit, Benef. V, 19, 1; 19, 1 sq. — patriae vocatus Augustus non adulatione vana, Clem. I, 14, 2. — quidam, morte filii nuntiata, sacra rite perfecit, C. Marc. 13, 4. — familiae olim, qui nunc dominus, Epist. 47, 12. — familias malus, quomodo habebitur, qui, etc. Benef. IV, 27, 4. — patris beneficia vinci a beneficiis filii non possunt, Benef. III, 35, 3. — omnia sunt quae in liberorum manu sunt, VII, 4, 5. — patri quantum praestare debeat filius, III, 35, 4. — non promittuntur pii liberi, IV, 33, 3. — patrem vicit Aeneas, III, 37, 1. — patrum et matrum indulgentia diversa, Prov. 2, 3.

Paterulo et *Vopisco* Coss. cometes apparuit, Q. N. VII, 28, 2.

Patescunt retractando vitia, Br. V. 10, 2.

Patentia infelix, Q. N. I, 16, 7. — fusa laudatur, Prov. 4, 11, 12 sq. — patientiae expositus toto corpore spectabat nefanda, Hostius Quadra, ibid. 5.

Patras de Aegio terrae motu iactato nihil audiverunt, Q. N. VI, 25, 4.

Patriae parentis nomen Augusto convenisse fatendum, Clem. I, 10, 3. — patria Senecae mundus, V. Beat. 20, 3. — patriam relinquendi quarendique causae variae, C. Helv. 6, 10. — laceratam bellis, ne Romanis quidem regibus destinavit Antonius, Benef. V, 16, 7. — patria carere, intolerabile non est, C. Helv. 6, 2. — patriae nocere nefas, Ir. II, 31, 6.

Patricius non fuit Socrates, Epist. 41, 2.

Patrimonii liber magnus si quem delectat, o miserum! Benef. VII, 10, 4. — non patrimonio (in) sed in animo positae magnae divitiae, Epist. 108, 11. — patrimonia bina auriculis dependent, Excerpt. 11. — maxima humanarum perumnarum materia, Tr. An. 8, 1. — patrimoniorum exitium foedissimum culina, Benef. I, 10, 2.

Patrocinium (in) non est extinctae incendium quod feceris, Benef. VI, 37, 3.

Patrocli et *Achillis* anni, Epist. 88, 6.

Patronus, Ir. II, 7, 3. — *Narcissi* *Claudius*, Lud. 13, 1. — sibi tanquam patrono statuum ponere, Benef. V, 8, 2.

Paulina, uxor *Senecae*, eum retinet, Epist. 101, 1.

Paulinus, Br. Vit. 4, 1. — curae frumenti publici praefectus, 18, 2.

Paulus, Persen victum egit in triumpho, C. Marc. 13, 2. — filiorum circa sui triumpho dies orationem magno animo tulit, ibid. — *Paulo* bellum adversus Persarum gerente ignis lunari magnitudine apparuit, Q. N. I, 1, 2.

Paulus praetorius imaginem *Tiberii* obscenis admovens a servo servatur, Benef. III, 26, 2.

Pauper est non qui parum habet, sed qui plus cupit, Epist. 2, 5. — numquam fias si ad naturam vivas, 16, 5. — non est, cui nihil deest quod satis sit, 119, 5, sq. — et cui quantumcumque superest, 1, 4. — saepius divite fidelius ridet, 80, 6. — pauperis et divitis comparatio, ibid. — pauperis cella, 100, 5. — pauperum cellae, 18, 5. — pauperibus quoque licet esse liberales, Benef. I, 9, 1.

Paupertas non per possessionem, sed per detractionem seu orationem dicitur, Epist. 87, 35. — laeta honesta res est, 2, 4. — contenta est desideriis instantibus satisfacere, 17, 3. — est quae non pauca, sed quae non multa possidet, 87, 36. — imaginaria, 20, 11. — parvi possessio, 87, 36. — amanda quod a quibus ameris, ostendit, 20, 6. — non est mala, 80, 4. — non obstat philosophiae, 17, 2. — nulli malum nisi repugnanti, 123, 16. — philosopho contemnenda, 20, 6 sq. — et egestas, 58, 1. — paupertatis commendatio, 17, 3. — contemptus, Prov. 6, 5. — experimentum certis diebus faciendum, Epist. 20, 7. — maledictum quoddam percussit, C. Sap. 17, 2. — metu philosophandi tempus non est differendum, 17, 3. — paupertatem per aliquot dies quidam sunt imitati, 20, 11. — (circa)

pecuniae plurima mora, Epist. 101, 2. — non sentiet qui continebit se intra naturalem modum, C. Helv. 11, 5. — in paupertate nihil mali est, 12, 1. — cui cum paupertate bene convenit, dives est, Epist. 4, 8.

Pausanias poemam de ingrato submit, Benef. IV, 37, 3.

Pausanias dans modos remigibus, Epist. 56, 5.

Pausilypum villa est Campaniae, haud procul a Neapoli sita, Frag. 6.

Pavimenta tessellata, Q. N. VI, 32, 1.

Pavonem cur non refugiat gallina quum tanto minorem, et ne notum quidem sibi, accipitrem? Epist. 124, 19. — pavonum cervix cur varii coloris, Q. N. I, 5, 6.

Pax felicior, nunquam lassescit, quam multo reparata sanguine, Epist. 66, 37.

Peccare se qui nescit, corrigi non vult, Epist. 28, 7. — peccantium poenae semper expavescere, etc. Ep. 97, 12. — multitudo pudorem tollit, Benef. III, 16, 1. — peccantibus non irascendum, Ir. I, 14, 2 sq. — peccandi pudor demitur postarum fabulis de diis, V. Beat. 26, 6. — pudore quam bona voluntate prohibitis absint plures, Epist. 83, 18.

Peccati notitia, initium est salutis, Epist. 28, 7. — peccata quomodo videntur, 11, 6. — peccatorum magna pars tollitur; si peccatori testis assistit, 11, 6.

Pectore (in) amicus, non in atrio quaeritur, Benef. VI, 34, 3.

Peculium mancipia pro capite numerant, Epist. 80, 5. — cum peculio domini est servus, Benef. VII, 4, 4.

Pecunia ex quo in honore esse coepit, verus rerum honor cecidit, Epist. 115, 10. — multorum malorum

causa, Ir. III, 32, 3. — neminem divitem fecit, Epist. 119, 9. — nihil ad animum pertinet, C. Helv. 11, 6. — sic in quosdam, ut denarius in cloacam incidit, Epist. 87, 14. — pecuniae mala, Tr. An. 8, 2. — modus optimus, 8, 6. — possessio quam anxius, Epist. 115, 16. — amissae consolatio, Excerpt. 11. — pecuniae certae actio ex conducto et locato, Benef. III, 7, 1. — contemptus verbis traditus magis afficit animum, Epist. 108, 11 — creditae dies dicitur, Benef. III, 10, 1. — pecuniae suae iratum non liberalem voco, Epist. 120, 9. — pecuniam quando reddidisse dicimur, Benef. VI, 5, 2.

Pedo Albionanus fabulator elegantissimus, Epist. 122, 15.

Pedo Pompeius Claudii amicus, Lud. 13, 4. — Claudium alloquitur, Lud. 13, 5.

Pegmata machinatores excogitant, Epist. 88, 19.

Peloponnesiacum bellum, Q. N. VI, 24, 5. — (circa) Delos tremuisse Thucydides ait, ibid. 26, 1.

Penelope an impudica fuerit, inquitur, Epist. 88, 7.

Pencos fluvius Thessaliae paludes siccavit, Q. N. III, 25, 2.

Penna rubens terret feras, Ir. II, 12, 2. — pennam tenere, non pedem, Epist. 12, 4. — pennis distincta linea, Ir. II, 12, 1.

Pensionem ultimam remittere, Ep. 29, 8.

Pemulati, Benef. III, 23, 4.

Perbiberere (alii *perhibere*, *prohibere*), Epist. 94, 11. — nequitiani, Ir. I, 16, 2. — liberalia studia, Epist. 36, 4.

Percipere voluptatem et gaudium

ex consulatu, ex nuptiis, an benedicatur, Epist. 59, 4.

Percussores domi ferrum exercentes, murus ab hoste defendit, Benef. IV, 28, 4.

Peregrinatio hominum reprehenditur, Epist. 123, 6. — dat notitiam gentium, 104, 15. — non facit medicum, non oratorem, ibid. 18. — uno eradit animo ius omne, Frag. nov. 2. — peregrinationes quando prosint, quando non, Epist. 104, 13 sqq. — vagae suscipiuntur, Tr. An. 2, 11.

Pereptalia fulmina, quibus tolluntur priorum fulminum minae, Q. N. II, 49, 2.

Perfectum demum est, quod secundum naturam est perfectum, Epist. 124, 15.

Perfici nil posse, Quaest. Nat. VI, 5, 2.

Perfusoria ac tenuis voluptas, Epist. 23, 4.

Periculi plus restat cadentibus, plus operis perseverantibus, Epist. 51, 7. — pericula alia non aequè perniciosa, atque ea quae ex homine sunt, Epist. 103, 2.

Periculum ostendere civitati quanto plures mali sint, Clem. II, 2, 2. — periculosius timeri quam despicì, Ir. II, 11, 1.

Peringratus est, qui quum amisit pro accepto nihil debet, Ep. 98, 11.

Peripateticus, Epist. 29, 5. — Peripatetici an recte temperent affectus, Epist. 116, 1. — minuta beneficia ad malos pervenire aiunt, Benef. V, 13, 2. — Peripateticorum responsa ad Stoicorum argumentum, Epist. 85, 2 sqq. 87, 10 sq. — Peripateticos et Stoicorum nonnullos negasse providentiam, Q. N. I, 14. — Peripateticis

nihil interest inter sapientiam et sapere, Epist. 117, 10.

Perire lex est, non poena, Epig. 7, 7.

Περίστασις, latine circumstantia vocatur, Q. N. II, 7, 2.

Perlibet si quis excelsa, etc. Q. N. III, 28, 4.

Permalescent animi felicitate, Pr. 3, 9 et 10. — permadere deliciis, Ep. 20, 11.

Perperitio confessionem exprimere, Epist. 53, 6.

Perpetua fulmina, sunt quorum significatio in totam vitam pertinet, etc. Q. N. II, 47, 1.

Perpetuarius mulio, Lud. 6, 2.

Persas, C. Helv. 6, 8. — ab Alexandro fugati, Epist. 113, 23. — Persarum rex Harpago liberos epulandos apposuit, Ir. III, 15, 4. — lacrymas fudit ob sui exercitus fatum, Brev. V, 16, 5. — stolidissimus exercitus in Graeciam traiecit, Q. N. V, 18, 9. — totius populi nares in Syria recidit, Ir. III, 20, 1. — Persas primus obtinuit Darius, III, 16, 3. — (in) quam alte cinctos fortitudo et mens prompta ad bellum cadit, Epist. 33, 2. — Persis gens ad Nilum collocata, ob fluvii fragorem sedes mutavit, Q. N. IV, 2, 5.

Perses victus ante currum in triumpho actus, C. Marc. 13, 2.

Persicum (adversus) Paulus bellum gerens, Q. N. I, 1, 2.

Persio servitus, Benef. II, 12, 2; Ir. III, 17, 2. — Persici regni stemma totum, imperii cupidum, Benef. VII, 3, 1.

Persona rebus demenda, et reddenda facies, Epist. 24, 12. — personarum ac dignitatum ratio habenda, Benef. II, 15, 3; 17, 2.

Personata felicitas, Epist. 80, 8.
Personatos qui vident expavescunt, Epist. 24, 12.
Persultantibus tanorum pueris ac feminis, Ir. II, 31, 5.
Pertinacia ignobilis est bestiae, Clem. I, 5, 5.
Perturbationes animi, Ir. III, 8, 3.
Persuinae arae et proscriptiones, Clem. I, 11, 1.
Perversa vestis induenda magistratui, Ir. I, 16, 4.
Pervigilare pro vallo, Epist. 36, 9.
Pez, πολύτροπος vox est, Benef. II, 34, 2. — pedem offensum, auriculae dolorem, humoris abundantiam, causam fieri posse mortis, Quaest. Nat. VI, 32, 3. — pedes quibus dolent, vino aut balneo abstinere, Epist. 68, 6. — pedibus in sententiam itum, Lud. 12, 4.
Pestifera fulmina, quae mortem exiliumque portendunt, Q. N. II, 49, 1.
Pestilens vapor exhalans in Italia, Q. N. VI, 28, 1.
Pestilentia a terrae motu, Q. N. VI, 27, 1. — imbecilla robustaque invadit, Ir. III, 5, 1. — manu facta, II, 8, 6. — in pestilentia mutare sedes licet, Q. N. VI, 1, 6.
Petreus et Iuba se mutuo interemerunt, Prov. 2, 8.
Phaeacia a autore Pythagorico emerat, Benef. VII, 21, 1.
Phaedonis dictum citatur, Epist. 94, 11.
Phaedrus Socrati obiectus fuit, V. Beat. 27, 6.
Phalaris tyrannus ferus immanis, Benef. VII, 19, 4. — crudelitas, Clem. II, 4, 3. — Phalaridis in tauro exclamatorum Sapientem quid putet Epicurus, Epist. 66, 17. — cum

Phalaride comparatus Caligula, Tr. An. 14, 3.

Pharos, si Homero fides, tantum aberat a continenti, quantum navis diurno cursu metiri plenius lata velis potest, Q. N. VI, 26, 1.

Pharsalica acie nihil interest an Cato vincatur aut vincat, Epist. 71, 8.

Phasis quo tempore crescat, Q. N. IV, 2, 20. — Phasim (ultra) capi volunt quod ambitiosam popinam instruat, C. Helv. 9, 10.

Pheronectes Claudii libertus, Lud. 13, 4.

Phidias si perdiderit statuam protinus alteram faciet, Epist. 9, 4. — non ex ebore tantum sed ex aere simulacra faciebat, Epist. 85, 34. — triplicem fructum operis habet, Benef. II, 33, 2.

Philae insula Nili undique aspera et praerupta, Q. N. IV, 2, 3.

Philetas latrones Aegyptiis dicti, Epist. 51, 13.

Philippus Macedonum rex civitates aut vicit, aut eruit, Epist. 94, 62. — plures in metallum antiquum demisit explorandi gratia, Q. N. V, 15, 1. — Philippi Macedonum regis poena militi ingrato illata, Benef. IV, 37, 1 sq. — patientia in legati Atheniensium contumeliis audiendis, Ir. III, 23, 1. — latrocinia, Q. N. III, Praef. 5.

Philippus medicus Alexandri, Ir. II, 23, 3.

Philologia facta est, quae fuit philosophia, Epist. 108, 24.

Philologus quo animo legat Ciceronis libros de Rep. Epist. 108, 30. — philologi homines, Lud. 5, 4.

Philonitus villicus Senecae, Epist. 12, 3.

Philosophandum est re et vita, non verbis, Epist. 20, 2. — philosophandi tempus non est differendum paupertatis metu, Epist. 17, 1 sq. — philosophari valere est, 15, 1.

Philosophia quid, Epist. 89, 4. — iactanda non est, 103, 4. — in viros transcribit, 4, 1. — infularum loco est, 14, 10. — murus inexpugnabilis, 82, 4. — tranquille et modeste tractanda, 14, 11. — nec reicit, nec eligit quemquam, 44, 2. — omnibus lucet, ibid. — frugalitatem exigit, non poenam, 5, 4. — non populare artificium, 16, 3. — non in verbis, sed in rebus est, ibid. — vitam disponit, actiones regit, ibid. — per incipitia fluctuantium dirigit cursum, ibid. — facere docet, non dicere, 20, 2. — fiat via! hanc tibi dabit philosophia, 37, 3. — bonum consilium est; consilium nemo clare dat, 38, 4. — Platonem non accepit nobilem sed fecit, ibid. — quid promittat generi humano, 48, 6. — salutaris et dulcis est, 50, 9. — exercet regnum suum, 53, 10. — dat tempus, non accipit, ibid. — non est res subseciva: ordinaria est, ibid. — domina est; adest et iubet, ibid. — sacrum quiddam est et venerabile, 55, 3. — quid doceat praecipue, 73, 9. — circumdanda est, 81, 4. — homines docuit habere clavem et seram, 90, 7. — quid, nisi lex vitae, 94, 39. — dividitur in scientiam et habitum animi, ibid. 48. — animum format et fabricat, 16, 3. — non est inutilis, sive fato, sive casu omnia administrantur, 16, 4. — primum simplex, cur operosior facta, 95, 29 sq. — quid praestet, 29, 10. — quid promittat, 5, 4. — sine virtute non

est, 89, 6. — submissis verbis, non clamore docenda est, 38, 1. — facta est philologia, 108, 24. — et sapientia quomodo differant, 89, 3. — philosophiae decreta et praecepta quid differant, 95, 12. — plures divisiones, 89, 8 sq. — incredibilis vis ad omnem fortuitam viam retundendam, 53, 12. — vis est, ut non solum studentes, sed etiam conversantes iuvet, 108, 4. — etiam modeste tractetur, nomen invidiosum, 5, 2. — officium et iudicium ut verbis opera concordent, 20, 2. — placita perquam necessaria, 95, 37. — partes tres, 89, 8. — partium ad homines et ad deos spectantium discrimen, Q. N. I. Praef. 1. — pars praeceptiva an ad vitam beatam sufficiat, Epist. 95, 1 sq. — pars praeceptiva solane recipienda, an, ut Aristo vult, reicienda, 94, 1 sq. — servas oportet, ut contingat vera libertas, 8, 6. — studiosus quomodo se ex occupationibus speciosis et malis expedire debeat, 22, 1. — studium ob nullas occupationes differendum, 72, 3. — utilitas fusa describitur, 17, 1. — decreta praeceptis praefert Aristo Stoicus, 94, 2. — inventa non esse artes vulgares, 90, 6. — praeceptis animus penitus imbuendus, non leviter tingendus est, 16, 1. — studiosus, et philosophiam adeptus, diversi sint, V. Beat. 24, 4. — soli competit scientia bonorum et malorum, Epist. 88, 24. — deditus quomodo se gerere debeat diebus luxuriae dicatis, 18, 1 sq. — deditus non esse refractarios, nec magistratum ac regum contemptores, 73, 1. — philosophiam clamores dedecent, 52, 9 sq. — (ad) confugiendum est, 14, 10. — totam ad mortes

revocavit Socrates, 71, 7. — contrarium convicia, V. Beat. 21, 1; 27, 2. — in opere discere, Epist. 98, 16. — velut venale aliquod artificium discentes arguuntur, 108, 35.

Philosophus quo animo Virgilium et Ciceronem legat, Epist. 108, 25, 29. — verus qualis sit, 111, 2. — philosophi schola quibusdam otii diversorium est, 108, 6. — incerti exclamatio, Benef. V, 15, 3. — philosopho fortunae munera fugienda, Epist. 8, 3. — philosophum qualis oratio deceat, 40, 2 et 3. — oratio sollicita non deceat, 100, 3. — (ad) qui venit, quotidie aliquid secum boni ferat, 108, 13. — aut sanior, aut sanabilius domum redeat, ibid. 3 et 4. — philosophi cathedrarii, Br. Vit. 10, 1. — ad quid audiendi vel legendi sint, Epist. 108, 34. — per multa habent supervacua, Epist. 88, 36. — popinae scientiam professi, olim Roma eieci, C. Helv. 9, 2. — philosophorum auditores varie affecti, 108, 5 sq. — credula natio, Q. N. VI, 26, 1. — defensio contra vulgo iactatum dictum, quod aliter loquantur, aliter vivant, Vit. Beat. 20, 1 sq. — in scholis solitudo est, Epist. 95, 23. — familiae cur deficiant, Q. N. VII, 32, 2. — index, Epist. 39, 2. — inquilini, 108, 5 et 6. — lingua, Q. N. II, 2, 4. — ludus litterarius, Epist. 71, 6. — veterum chorus qualis, 84, 9. — philosophis non sollicita verba quaerenda, 75, 1. — pecunia non interdicitur, V. Beat. 23, 1. — quale vitae genus deligendum, Epist. 5, 2. — inter philosophos facilius quam inter horologia conveniet, Lud. 2, 2.

Phintia lacus Siciliae, Q. N. III, 25, 1.

Phociae relicta, Graii, etc. C. Helv. 8, 4.

Phoenicem terrae motu fuisse concussam, Q. N. VI, 24, 5.

Phoenicopterorum linguae, Epist. 110, 11.

Phoenix tanquam, semel anno quingentesimo vir bonus nascitur, Epist. 42, 1.

Phrenesis, Ir. I, 43, 2.

Phrenetici verbis non irascitur medicus, C. Sap. 43, 1.

Phrygiae auro apsis prodeunt Gratiae, Benef. I, 3, 7.

Phrygius tibicen, Epist. 108, 7.

Phthisis facit vetus et assidua distillatio, Epist. 75, 10.

Plamentum dolliturae domus, C. Helv. 16, 15.

Pictor inter ceram opusque facili vultu ac manu commest, Epist. 121, 6. — pictores non recipiuntur in artes liberales, Epist. 88, 45.

Pigri (alii *epigri*) in ca senatoris ingesti, Benef. II, 42, 3.

Pigro supplicii loco labor est, Epist. 71, 22.

Pii sumus ad mercedem, Epist. 115, 10. — piissimi sensus, C. Polyb. 26, 5.

Pila in Romanorum castris ardere visa, Q. N. I, 1, 12.

Pilae operibus subditae, Q. N. VI, 30, 2. — proprietas est, cum aequalitate quadam rotunditas, Q. N. IV, 11, 2. — lusus beneficia reddenda docet, Benef. II, 32, 1. — lusi beneficia comparat Chrysippus, Benef. II, 17, 3. — in pila omnia aequalia, Benef. V, 8, 4.

Pileum (ad) servos vocare, Epist. 47, 16.

Piliorepus superveniens et numerans pilas, Epist. 56, 2.

Pinarius Natta, Epist. 122, 12.

Pindarus, Delon non moveri ait, Q. N. VI, 26, 2.

Pingere quam pinxisse iucundius est artificii, Epist. 9, 5.

Pinna rubens, Ir. II, 12, 3. — pinna et lincis clusae aves, Clem. I, 12, 4.

Pisatio (alii *apissatio*), Epist. 87, 17.

Piscatum ire dolabra, non cum retibus, aut hamis, Q. N. III, 17, 1.

Pisces fossiles, Q. N. III, 16, 3. — piscium subterraneorum esu homines mortui, III, 19, 1.

Pistrati Atheniensium tyranni moderatio in convivae ebrii convitiis ferendis, Ir. III, 11, 3.

Piso vir a multis vitis integer, sed pravus, Ir. I, 16, 14. — Pisonis severitas pro militari disciplina, ib. Vid. *L. Piso*.

Pistrinum sapientum inventum esse vult Posidonius, Epist. 90, 23.

Pithaulus quis sit bonus, Epist. 76, 3.

Pithitae vel *Pithyitae*, Q. N. I, 14, 1. — an inter cometas ponendae, Epist. I, 15, 4.

Placita graece *δόγματα* vocantur, Epist. 95, 9.

Pituitam fieri posse periculosam, Q. N. VI, 2, 3.

Plancus Munatius, Q. N. IV, Praef. 6. — artifex maximus ante Vitellium; IV, Praef. 5.

Planetarum cursus, Q. N. VII, 25, 3. — planetas plures quam notos esse veterum opinio, VII, 3, 1.

Planta quae saepe transfertur non convalescit, Epist. 2, 2.

Platum (in) fortunam deferre, Tr. An. 10, 6.

Plagiarii latrones, Tr. An. 8, 3.

Platanona rivus dividit, Epist. 55, 7.

Plato, Epist. 58, 1. — a duobus pueris quaeritur, Benef. VI, 11, 1 sq. — citatus, C. Marc. 23, 2. — irae poenas a se exigit, postquam servo iratus fuisset, Ir. III, 12, 4. — plus ex moribus quam ex verbis Socratis traxit, Epist. 6, 5. — pueris viaum negandum putat, Ir. II, 20, 3. — quaecumque sunt, in sex modos partitur, Epist. 58, 6. — quinque causas statuit, Epist. 65, 7. — servi castigationem Speusippo commisit, Ir. III, 12, 4. — quum flumen nave transiret, Benef. VI, 18, 1. — serviit, Epist. 47, 10. — Socrati de eruditione agit gratias, Benef. V, 7, 4. — ad senectutem diligentia se pertulit, Epist. 58, 27. — Platonis argumentum de ira, Ir. I, 7, 1. — dictum, Benef. IV, 32, 1; Epist. 44, 3. — dictum de animadversione, Ir. I, 16, 24. — dictum de officio portitoris sibi praestito, Benef. VI, 18, 2. — ideae, Q. N. I, Praef. 14. — liber a Catone lectus ultima nocte, Epist. 24, 6. — pater, Benef. III, 32, 1. — testimonium, Q. N. V, 18, 14. — legibus adiecta principia improbantur, Epist. 94, 38. — Platoni nomen latitudo pectoris fecit, 58, 27. — navigationes ac pericula multum detraxerant viribus, Epist. 58, 27. — obiectum quod pecuniam petierit, V. Beat. 27, 6. — quod aliter viveret, aliter loqueretur, V. Beat. 48, 2. — tres servi fuerunt, C. Helv. 12, 3. — unde contigerit, ut suo natali decesseret, et annum unum

et octogesimum impleverit, Epist. 58, 27. — defuncto Magi immolaverunt, ibid. 28. — Platonem nobilem fecit philosophia, Epist. 44, 2. — ad quaerendum ex Academia duos misit pueros Cleanthes, Benef. VI, 44, 4. — cum Socrate celebrat Seneca, Epist. 64, 9. — Platonas inter et Xenophontas quaerere, Tr. An. 7, 3.

Platonicae idae, Epist. 58, 23.

Plebicola ac popularis Pompeii victor, Benef. V, 46, 6.

Pluvia ultra x pedes terram non madefacit in altitudinem, Q. N. III, 7, 4. — de pluvia anniversaria quae originem praebet Nilo nonnullorum sententia, Q. N. IV, 2, 30. — potest facere torrentem, etc. Q. N. III, 44, 5. — pluviae an quid conferant fluminibus, III, 2. — quando copiosae, quando lentae, Q. N. IV, 4, 3.

Poculum utrum sit aureum, an crystallinum, an murrheum, quum sitio nihil interest, Epist. 449, 4.

Podagra, Epist. 63, 7. — ad tempus respondet, Q. N. III, 46, 4. — quomodo interquiescat, Epist. 78, 8. — podagrae delinimenta magis quam remedia componuntur, Vit. Beat. 47, 4. — podagra distortus, 67, 3.

Podagricus Narcissus, Claudii libertus, Lud. 43, 2. — dolorem contemnit, Epist. 24, 44. — senex hauriebat, Ir. II, 33, 4. — podagricae feminae contra Hippocratis doctrinae, Epist. 95, 20.

Poema omnis, remedii genus est, Ir. I, 46, 4. — quid spectet, Clem. I, 22, 4 sq. — multo gravior a mihi viro constituta, Clem. I, 22,

2. — poenae inferendae duo fines, Ir. I, 46, 20 sq.

Poeni in Africa a Regulo fusi, C. Helv. 42, 4. — Hispaniam incolunt, 6, 9. — in Sicilla a Metello victi, Br. Vit. 44, 4. — Poenis (in) ibat non maturus rei Scipio, Br. Vit. 47, 4. — a Poenis captus Regulus, non victus, Benef. V, 3, 2.

Poëta nomen commune in Homeri notam concessit, Epist. 58, 44. — poëtae antiqui dictum, 402, 47. — comici versus, 9, 48. — poëtam quum audieris, intelligas Homerum, 58, 44. poëtae comici sales suos in Socratem effunderunt, V. Beat. 27, 2. — non solliciti de vero, id spectant quod belle facit ad versum, Benef. 43, 40. — temporum nimis accurati descriptores, Lud. 2, 4 sq. — poëtarum carmina, quibus divitiae laudantur, faciem hominibus subdunt, Epist. 445, 42. — fabula de inferis, C. Marc. 49, 3. — furor fabulis humanos errores alentium, Br. Vit. 46, 3. — ineptiae de Iove, 46, 3. — aures oblectare propositum, Benef. I, 4, 45. — omnium exercitatio et ludus est Maeander fluvius, Epist. 404, 46. — Graecorum maximus ius flendi in unum diem dedit, quum, etc. Ep. 63, 2. — est aures oblectare et dulcem fabulam nectere, Benef. I, 4, 5. — maximi versus, modo oraculi dictus, Br. Vit. 2, 2. — poëtis solennis locus Aetna, Epist. 79, 4.

Poëticas fores frustra sui compos pepulit, Tr. An. 45, 46. — poëtica verba, Epist. 444, 44.

Pogoniae (genus aliquod cometarum), Q. N. I, 45, 4.

Polema, Epist. 440, 40. — et aqua non iucunda res, 48, 8.

Poliorectes, Demetrius vocatus,

C. Sap. 5, 3. — hoc cognomen (Pollorctes) ab exitio urbium datum fuit, Epist. 9, 15.

Pollionis Asinii compositio asalehrosa et exsiliens, et ubi minime expectes relictura, Epist. 100, 6. — amicus Timagenes, Ir. III, 23, 3. — Pollioni Asinio quid dixerit Scaurus, homo obscoenus, Benef. IV, 31, 3. — Pollionem Asinium oratorem magnum nulla res ultra decimam retinuit, Tr. An. 15, 13. — (apud) omnia cadunt, apud Ciceronem desinunt, Epist. 100, 6.

Pollutam medicamentis virtutem, pallidam aut faucatam in templo invenies, V. Beat. 7, 2.

Pollux et Castor (numen), Q. N. I, 4, 11.

Polyaenum magnum virum fecit Epicuri contubernium, Epist. 6, 6. — ad Polyaenum epistolae Epicuri, Epist. 18, 7.

Polybius Claudii libertus, Lud. 13, 4. — fabellas et Aesopeos logos connectit, C. Polyb. 27, 1. — Homeri et Virgilii carmina resolvit et transulit, 26, 6. — Polybii apud Claudium potentia, C. Polyb. 22, 5; 25, 2. — laus, 26, 5 sq.

Πολυπύμοτος enumerantur, Tr. An. 12, 4 sq.

Poma gregalia delectant, si provenire maturius, Benef. I, 42, 4. — poma per vitrum aspicientibus multo maiora, ut et aquae innantis, Q. N. I, 3, 10. — gratissima quum fugiant, Epist. 12, 4. — pomorum ingenti strue cingere primae formae feras, Prov. 3, 6.

Pomaria in summis turribus serere, Epist. 122, 8.

Pomitorium Rom. quando proferre

licebat, Br. Vit. 44, 1. — extra est mons Aventinus, 14, 2.

Pompan a nobis removeamus, Tr. An. 9, 1.

Pompeianae partes uno praelio profigatae, Epist. 71, 9.

Pompeiani post Pompeium, Ir. III, 30, 3.

Pompeii, Ep. 49, 2. — Campaniae urbs terrae motu desedit, Q. N. VI, 1, 1; 26, 4.

Pompeii S. exaltati causa ruina Pompeii Magni, Benef. IV, 30, 1. — Pompeio numquam ditior? Tr. An. 11, 8. — Vid. *Cn. Pompeius*.

Pompeio Penno sinister pes osculandus porrigitur a C. Caesare, Benef. II, 42, 1.

Pompeiorum fortuna, C. Polyb. 34, 4. — interitus, Q. N. VI, 1, 1.

Pompeius Cn. ab ultimo mancipio transfossus, Br. Vit. 14, 1. — alienum exercitum fugit, Q. N. IV, Praef. 21. — clienti praebet cervicem, Tr. An. 15, 5. — extraordinaria concupiscit imperia, Benef. V, 16, 5. — proviciis distribuit, ibid. — eo redegit populum Romanum ut salvus esse non possit nisi beneficio servitutis, ibid. — quid illum in Africam, in Septemtrionem, in Armeniam, in Mithridatem, etc. traxit? Epist. 94, 64. — C. Caesarem in sua fata immiscet, ibid. 65. — unum ante se ferre non potuit, quum respublica ante se duos haberet, ibid. — primus in circo elephantorum duodeviginti pugnam edidit, Br. Vit. 13, 6. — Pompeii cognominis inanis iactatio, ibid. 14, 1. — hostis ac victor, Benef. V, 16, 6. — verecundia in concionibus, Epist. 11, 3. — theatrum exustum a Caesare reffectum, C. Marc. 22, 3. — ambitio immoderata repre-

henditur, Epist. 94, 64. — (de) capite pupillus et spado tolerare sententiam, 4, 5. — Pompeio locupletior Demetrius libertus, Tr. An. 8, 4. — Cato oppositus, C. Sap. 1, 3. — superato, rempublicam tenuit Cæsar, Epist. 83, 11.

Pompeius Magnus, gener Claudi, Lud. 11, 4.

Pomponii scriptoris præceptum, Epist. 3, 4.

Pons subleicius, V. Beat. 25, 1.

Pontici littoribus Achaiae civitates impositae, C. Helv. 6, 8.

Pontificales libri, Epist. 108, 34. — pontificalis carminis verba solennia, C. Marc. 13, 1.

Pontificis oculi velamento a funere arcebantur, C. Marc. 15, 2.

Pontium Eusinum fluere, Q. N. IV, 2, 29.

Pontus, Q. N. III, 29, 7; IV, 5, 1. — cur in inferum mare assidue fluat, non autem refluat, IV, 2, 29. — ponto (in) quidam amnes aestate crescunt, III, 26, 1.

Popina, Epist. 95, 26. — popinarum institores mercem suam vendentes, Epist. 56, 3.

Popularis favor malis artibus quaeritur, Epist. 29, 9.

Populus in tribus describitur, Ep. 89, 2. — cur reges principesque amet et protegat, Clem. 1, 3, 3 sqq. — vitiorum auctor, Epist. 7, 6 sq. — quo maior est, cui miscemur, hoc periculi plus est, 7, 2. — facile transitur ad plures, ibid. 5. — populi scita ex magna parte sapientes abrogant, C. Helv. 5, 6. — populo placere quis potest, cui placet virtus, Epist. 29, 9. — frons nostra conveniat, Ep. 5, 2. — subducendus est tener animus, 7, 5. — populum movet fo-

rensis eloquentia, 11, 10. — populorum transportationes publica exsilia sunt, C. Helv. 6, 12. — populos in potestate qui habuere innumerabiles, paucissimi qui se, etc. Q. N. III, Praef. 10.

Porcena facilius Mucio ignovit, quam sibi Mucius, Epist. 24, 5. — Mucii gloriae invidit, 66, 48. — Porcenae instar occisi fuit Mucii manus in ara hostili relicta, Benef. VII, 14, 5. — Porcenae castra, Benef. V, 16, 6.

Portentosos foetus exstinguimus, Ir. 1, 15, 2.

Portionem seram, si foro cesserit, etc. Benef. IV, 39, 1.

Portitor gratis Platonem nave transvehens, Benef. VI, 18, 1.

Portorium solvere, Epist. 28, 6.

Portus naviganti non promittitur, Benef. IV, 33, 3.

Posidonius, Epist. 121, 1. — citatur, Q. N. II, 26, 3. — plurimum philosophiae contulit, Epist. 90, 19. — suasionem, consolationem, et exhortationem necessariam iudicat, 95, 65. — quatuor ait esse artium genera, 88, 18. — virtutem futili carni committi ait, 92, 9. — Zenonis causam agit de ebrietate, 83, 8. — Posidonii auditor Aselepiodotus, Q. N. II, 26, 5; 30, 1; VI, 17, 4. — collectiones de divitiis, Epist. 87, 27 sqq. — elegans dictum, 78, 25. — opinio de colore arcus, Q. N. I, 5, 9 sq. — de grandine, IV, 3, 2. — opinio de tonitru, II, 54, 1. — sententia de fortitudine, Epist. 113, 22. — Posidonio duo sunt terrae motus genera, Q. N. VI, 21, 2. — de artium inventionem non assentitur Seneca, Epist. 90, 6 sqq. — Posidonio (a) dissentia Seneca, 94, 37. — (a) scripta mira-

cula, Q. N. VII, 20, 2. — (cum) videndum, Epist. 104, 22.

Possessio rei, Benef. VII, 4, 2. — rerum extrinsecus affluentium lubrica et incerta, C. Sap. 5, 4. — nullius boni sine socio iucunda, Epist. 6, 4. — universa ad regem pertinet, Benef. VII, 4, 1. — in possessione ponere, Ir. I, 7, 3.

Postmeridianus homo, Lud. 9, 1. — postmeridianae horae, Q. N. III, Praef. 3.

Postulatitii, Epist. 7, 3.

Postulatoria fulmina, quibus sacrificia intermissa repetuntur, Q. N. II, 49, 1.

Potentes cur magni videantur, Ep. 76, 22 sq.

Potentia aliena terribilis quomodo vitanda, Epist. 14, 4 et 5.

Potestate (in) ullius sumus, quum mors in nostra potestate sit, Epist. 94, 20.

Potio extrema delectat deditos vino, Epist. 12, 4. — potio liberalior interdum concessa, Tr. An. 15, 14.

Praeceptionem necessariam iudicat, Epist. 95, 65.

Praeceptiva philosophiae pars an satis sit ad consummandam sapientiam, Epist. 95, 1. — sitne a philosophia removenda, 94, 16 sq.

Praeceptor liberalibus studiis quis dignior, Clem. I, 16, 2. — praepTORIS beneficia, Benef. III, 34, 2. — officium, VI, 16, 3. — cur nulla veneratio, VII, 28, 2. — praepTORI quantum debeatur, VI, 16, 4. — praepTORES plus laboris ab his exigunt in quibus certior spes est, Prov. 4, 10. — sapientiae quales eligendi, Epist. 52, 7. — praepTORUM beneficia cur interdicant, Benef. III, 3, 3. — castigatio quomodo accipienda, Ir.

II, 27, 4. — generis humani veneratio, Epist. 64, 9.

Praeceptum vetus: Deum sequere, V. Beat. 15, 5. — praepTORUM carmini inserta, aut prosa oratione in sententia coarctata, multum habent ponderis, Epist. 94, 27. — minus prosunt quam exempla, 6, 5. — seminibus comparantur, 38, 2. — sine decretis nihil prosunt, 95, 60. — generalia mandari et scribi possunt, specialia ex rebus ipsis pendent, 22, 5. — specialia seu singularia sintne utilia, 94, 2 sq. — sunt infinita, 94, 35. — non audit venter, 24, 11.

Praecipuum quid in rebus humanis, Q. N. III, Praef. 11.

Præcid (alii *perci*), Prov. 5, 3.

Præco vocem expiriter in decuria prima, Epist. 47, 7. — praecoris vocem attentioni expectant candidati, 117, 3.

Praecordia torrens febris, Epist. 78, 18. — luxu corrupta, Q. N. IV, 13, 3. — urere nonne putas salsa tibi Sociorum garum, Epist. 95, 25. — praecordiorum suppurationes, Epist. 14, 5.

Praedia sua a nullo occupari patiuntur, Br. Vit. 3, 1.

Praedictio quam vim habeat, Q. N. II, 32, 1 sq.

Praegustare voluptates, Vit. Beat. 11, 2.

Praejudicium in patrem quaerere, Benef. IV, 35, 2.

Praemordere et urgere projectos, Clem. I, 5, 5.

Praemestina ab arce ad Collinam portam quum incederet L. Sulla, Benef. V, 16, 3.

Praeputio (sine), sine capite, Lud. 8, 1.

Præses legum quam castigandi rationem teneat, Ir. I, 5, 6.

Præstationem (ad) scribere, Br. Vit. 14, 3.

Præstigatorum acetabula et calculi, Epist. 45, 7.

Præstitisse verbum, ad alios spectat, Benef. V, 10, 1.

Præsumptioni omnium hominum multum dare solemus, et apud, etc. Epist. 117, 5.

Prætexta non honor, sed honoris insignis, Benef. I, 5, 5.

Prætextatus et chlamydatos, Vit. Beat. 25, 3.

Prætimere (quam) nihil est nec miserius, nec stultius, Epist. 98, 7.

Prætor urbanus verba pronuntiat, etc. Tr. An. 3, 4. — prætori quis honor exhibitus, Epist. 64, 9.

Præxiipi quæ merces a Cambyse relata fuerit ob fidele consilium, Ir. III, 14, 3.

Prandium sine mensa, Epist. 83, 5 et 6. — post quod non sunt lavandæ manus, ibid. 6. — post prandium bibere vulgare est, Epist. 122, 7.

Præcantium voces deorum beneficium testantur, Benef. IV, 4, 1 sq.

Precum ratio et vis, Q. N. II, 37, 1. — precibus empta omni re cariora, Benef. II, 1, 4.

Προσῆρ ventus qui fiat, Q. N. V, 13, 3.

Pretium cuiusque rei pro tempore est, Benef. VI, 15, 3.

Priamus ut iram dissimulaverit, Ir. II, 33, 5.

Priapi signum Chaerese dedit Caligula, C. Sap. 18, 3.

Prinipularius qui Caligulam dixerat, C. Sap. 18, 4.

Princeps cur pater patriæ dicatur, Clem. I, 14, 2. — quibus de causis

punire et quomodo debeat, I, 20, 1. — principis præcipua virtus clementia, I, 3, 3. — felicitas salutem multis dare, I, 26, 5. — principi supplicia non minus turpia sunt quam medico funera, I, 24, 1. — principe quæ digna corona, I, 26, 1. — principes cur amentur, I, 4, 2. — deorum exemplum imitari debent, I, 7, 1. — qua re laborent, Benef. VI, 33, 3. — principum officium quid sit, Clem. I, 14, 1. — principum sævitia est bellum, I, 1 et 2.

Principale et regium, τὸ ὑψιστόν, Ir. I, 3, 5. — principali, id est, ὑψιστόν, inest aliquid irrationale et rationale, Epist. 92, 1.

Principia omnium exigua, Benef. III, 29, 3. — a sequenti magnitudine obviantur, ibid. — longo a perfecto absunt, Q. N. VI, 5, 2. — totius operis dimidium, Epist. 34, 3.

Privilegia parentibus quæ data, Benef. III, 11, 1.

Probo (in) et aspero accipere, Ep. 19, 9.

Procarî perit, si latet, Q. N. IV, Præf. 5.

Procella quomodo fiat exponitur, Q. N. V, 12, 1 sq.

Processuum alienorum aversatio, Tr. An. 2, 9.

Procliva omnia, Lud. 13, 2.

Proconul de tribunali desiliens et lictori fasces auferens, Ir. I, 16, 19.

Procrustes et Sinis, Clem. II, 4, 2.

Procurare res heredia sui quanta dementia! Epist. 12, 3, 11.

Procuratio, Epist. 19, 4. — procuratio mercenaria, V. Beat. 17, 3.

— procuraciones, Epist. 11, 6. — procuraciones quorum fiant, si fata immutabilia sunt, Q. N. II, 35, 4.

Procuratiuncula, Epist. 31, 8.

Procurator ex domino fieri, Epist. 44, 46.

Prodesse et beneficium dare differunt, Benef. V, 49, 6. — qui dicantur, 109, 9. — malis debemus propter bonos, Benef. IV, 28, 4. — profuit (qui) nobis, si postea nocuit, an nos debito solvat, Epist. 81, 3.

Prodigus non sine avaritia, Benef. IV, 27, 4.

Proditor Tarpeio imponitur, Ir. I, 46, 4.

Producta seu commoda, Epist. 74, 17.

Proficientium tres classes, Epist. 72, 8 sq. — proficientes (inter) magna discrimina, Epist. 75, 6 sq.

Progener Tiberius, etc. Ep. 24, 3.

Progymnasii, vel potius *progymnastae*, Epist. 49, 8.

Progymnastae suas cum Carino describit Seneca, Epist. 83, 3 sq.

Prometheus, Maecenatis liber, Epist. 49, 6.

Promissa quatenus servanda, Benef. IV, 35, 4; 39, 4. — promissorum dilatio arguitur, Benef. II, 4, 4 sq.

Pronepos Drusus Caesar, Epist. 24, 4.

Propinatio, Benef. II, 21, 5. — propinationes recusare, Epist. 83, 22. — propinationibus crebris lacerare senem, Ir. II, 33, 6.

Propontis et Pontus, Q. N. III, 29, 7.

Propositum siue causa rei, Epist. 65, 6 sq.

Proprietates ad singulos pertinet, ad reges omnium potestas, Benef. VII, 4, 3.

Prorogativa fulmina, sunt quorum minae differri possunt, averti tollique non possunt, Q. N. II, 47, 4.

Proscriptionis Syllanae spoliarium Servilius Iacus, Prov. 3, 7. — proscriptione triumvirali servatus quidam Caesari reddi cupit, Benef. II, 41, 4.

Prospicere mortem, Epist. 4, 2. — prospicere vitam nihil amplius contigit, 66, 39.

Prostituta lenonis sunt, Benef. VII, 4, 6.

Protagorae dictum, Epist. 88, 37.

Proventus serenitatis non promittitur, Benef. IV, 33, 3.

Proverbia, Aut regem, aut fatuum nasci oportere, Lud. 1, 2. — Totidem esse hostes, quot servos, Epist. 47, 3. — Gladiatorem in arena capere consilium, Epist. 22, 4.

Providentia Deus dici potest, Q. N. II, 45, 4. — ratio Stoica, II, 4, 2. — periculis eximit, Epist. 58, 26. — maximum bona conditionis humanae in malum versa est, 5, 7. — providentiae argumenta plurima, Prov. 4, 4. — inter opera, quid dignum admiratione, Q. N. V, 48, 4. — providentia si mundus regitur, cur multa bonis viris accidunt mala, Prov. 4, 4. — de providentia non dubitandum, 4, 4.

Provinciarum ornamentum Lugdunum, Epist. 94, 9.

Provocatio a regibus ad populum fuit, Epist. 408, 34.

Proxenetae nomen, Epist. 419, 4.

Proxima intuemur, ad ulteriora non prospicit mens hebes, Epist. 74, 12.

Prudentia adhibenda in commodorum usu, Epist. 74, 49. — ad vitam beatam satis est, 85, 2. — agitur an sit animal, Epist. 113, 4 sq.

Pruvianus inter et glaciem quid intersit, Q. N. IV, 3, 5.

Prytanes, Tr. An. 3, 40.

Pseudomenos, Epist. 45, 40.

Psychrolutam quomodo decet, se mittere in mare, Epist. 53, 3.

Psychrolutes, Epist. 83, 5.

Ptolemaeus, Africae rex, inter Carianas custodias, Tr. An. 2, 9 et 10.

Publicum salutationum exercere, C. Sap. 44, 2.

Publius tragicis comicisque vehementior, Tr. An. 11, 6. — *Publii* versus laudati, C. Marc. 9, 4. — non sunt dicendi ex calceatis et cothurnatis, Epist. 8, 7. — unus versus ad philosophiam pertinet, ibid. 8.

Publius Petronius Claudiana lingua disertus, Lud. 44, 1.

Publii Vinicii tarditas in dicendo, Epist. 40, 9.

Pudica dici quae non possit, Benef. IV, 14, 1. — mulier marito non promittitur, IV, 33, 3.

Pulor depreheusus amittitur, Benef. VII, 28, 3.

Puer crinitus quem porrigit poculum, Epist. 419, 15. — puer statura ingentis viri, C. Marc. 23, 3. — pueri si ceciderunt terram verberari volunt, Ir. I, 2, 4. — puerorum educatio salubriter instituenda, Epist. 94, 51. — ita ut placetur, Ir. II, 21, 25. — ludi, C. Sap. 42, 2. — discentium offensiones patienter ferunt magistri, Benef. V, 25, 5. — puerorum infelicitum greges, Epist. 95, 23 et 24. — pueris, quibus omne ludicrum in pretio est, simillimi sumus, 115, 8. — praeceptores et paedagogos placidos dari oportet, Ir. II, 22, 1. — pueros personati terrent, Epist. 24, 42. — proderit plurimum salubriter institui, Ir. II, 21, 1.

Pueriles artes quae sint, Epist. 88, 20.

Puerilitas, C. Sap. 12, 1. — pueritia et puerilitas, Epist. 4, 2.

Pueritiae maximus in exitu decor est, Epist. 12, 4.

Puerpera uxor, Benef. IV, 35, 3.

Pugillaris, Epist. 108, 7. — pugillaribus imminere, Epist. 15, 5. — (sine) nusquam paratum prandium, 87, 2.

Pugna Cannensis, Q. N. V, 16, 4.

Pugnare de genu, Prov. 2, 4.

Pullatae (Nos pileatae) turba, Epist. 48, 2.

Pullus nubibus immolari solitus, Q. N. IV, 6, 2. — pulli selem, non canem timent, Epist. 421, 19.

Pulmentario (pro) panis, Epist. 87, 3.

Polla lana, Q. N. III, 25, 3.

Pulpas inter et nervos non commoratur spiritus, sed etc. Q. N. VI, 24, 2.

Pulpitum urbe tota sonat, Q. N. VII, 32, 3. — *pulpito* (ex) tibiarum omne genus organorumque consonuit, Epist. 84, 10.

Pulverem solvere in quo circulus scriptus, Epist. 74, 26.

Pulverulenta virtus, V. Beat. 7, 2.

Pulvillo Capitolium dedicanti filii mors nuntiata, C. Marc. 43, 1.

Pulvinaria, C. Polyb. 36, 5.

Pulvinus honestiorem aut turpiorem potestatem facere, Ir. III, 37, 3.

Pumilio non magnus, licet in monte steterit, Epist. 76, 24.

Punctiunculae dolorum, Vit. Beat. 45, 3. — punctiunculae articuli sentiunt, Epist. 53, 6.

Punctum est istud in quo navigatur, bellatur, etc. Q. N. I, Praef. 9.

Punicum bellum finivit Scipio, Benef. VI, 36, 2.

Punire quomodo princeps debeat, Clem. I, 20, 1. — puniens irasci non

debet, Ir. I, 14, 4. — puniendi tres causae, Clem. I, 22, 4 sq. — finis, Ir. I, 16, 21.

Pupillus de Pompeii capite tulit sententiam, Epist. 4, 5.

Pupulus, verna delictum Senecae factus, Epist. 12, 3.

Purgamenta maris, Q. N. III, 26, 7.

Purgatio statum diem servat, Q. N. III, 16, 1.

Purpura conchylio saturata, C. Helv. 11, 3. — Tyria quo melior est, eo oportet ut altius teneas, Q. N. I, 5, 12. — purpurae color diversus unde, Q. N. I, 3, 14.

Purpuratos quos vides, nemo ex his felix est, Epist. 76, 23.

Pustularum eruptiones corpore robusto, Epist. 72, 6.

Pundam (alii *insulam*) concupiscere, Ir. III, 43, 4.

Putei cur hieme caleant, Q. N. VI, 13, 3.

Puteolanus pulvis, mirae naturae, Q. N. III, 20, 3.

Puteolorum turba, Epist. 77, 1.

Puteolos (usque) a Parthenope subripi, Epist. 53, 1.

Putide loqui, Epist. 75, 1.

Pyladis et Bathylli comicorum domus, Q. N. VII, 32, 3.

Pyralis quis, Q. N. V, 6, 1.

Pyrenaeus Germanorum transitus non inhibuit, C. Helv. 6, 9. — medium inter Gallias et Hispanias iugum extollat! Q. N. I, Praef. 7.

Pyrrhonii novam induxerunt scientiam: nil scire, Epist. 88, 37.

Pyrrhonis praecepta, Q. N. VII, 32, 2.

Pyrrhus certaminis gymnici praeceptor, Ir. II, 14, 5. — Pyrrhi regis aurum repolit Fabricius, Epist. 120,

5. — Pyrrhum Fabricius monet, ut insidias medici caveat, ibid.

Pythagoras, Br. Vit. 14, 8. — ait, alium animum fieri intrantibus templum et oraculi opperientibus vocem, Epist. 94, 42. — cur animalibus abstinerit, 108. 17. — perturbationes animi lyra componebat, Ir. III, 9, 2. — Pythagorae amorem Senecae iniecit Sotion, Epist. 108, 17. — discipuli quinquennium tacebant, 52, 10. — tacito secessu iura didicerunt, 90, 6.

Pythagoreorum sententia de ratione refractionis in speculis exponitur, Q. N. I, 5, 1.

Pythagoricus quidam auctori etiam mortuo debitam pecuniam reddit, Benef. VII, 20, 5. — Pythagorica schola praeceptorem non invenit, Q. N. VII, 32, 2.

Pythicus oraculis adscripta vox, C. Marc. 11, 2.

Pythii filius a Xerxe occisus, Ir. III, 17, 1.

Pythocles locuples faciendus, Epist. 21, 7.

Python (Nos scribimus *Pilo*), Epist. 82, 25.

Pyxis et argentea et aurea, Benef. V, 13, 4. — pyxides medicorum, Epist. 95, 19.

Q

Quadra panis non est beneficium, Benef. IV, 29, 1.

Quadrantaria res, Epist. 86, 8.

Quadringenta millia librorum Alexandriae arserunt, Tr. An. 9, 4.

Quadruplicatores beneficiorum, Benef. VII, 25, 1.

Quaedam plura sunt quam vaenierunt, Benef. VI, 15, 2.

Quaestor est, ubi iudex desit esse, Brev. V. 47, 3.

Quaestiones inutiles damnantur, Epist. 88, 5 et 6. — quaestionum liber, 89, 46. — de universo divisio, Q. N. II, 4, 4. — operosa solutio quid utilitatis ferat, Benef. V, 42, 4.

Quaestores, Clem. I, 6, 2.

Quaestuaria, Benef. VI, 32, 2.

Quaestuosissime, Benef. IV, 3, 3.

Quaesturae suffragator, Benef. VII, 28, 2.

Quam diu haec? delicatorem sollicita cogitatio, Brev. V. 46, 4.

Quartana ad horam venit, Q. N. III, 46, 1. — flagellis discussa est, Benef. VI, 8, 4.

Quassus animus, Br. VII, 40, 5.

Quatuordecim gradus, Benef. III, 9, 4. — sunt clausi, Epist. 44, 4 et 2.

Querela familiaris, Benef. II, 3, 1. — publica, V, 47, 2. — querela de hominum nequitia omni tempore, I, 40, 4.

Quercus, quid? Q. N. III, 27, 5. — quercus et ilex, antiqua alimenta, III, 27, 5.

Quid ruimus in pugnam, Ir. III, 42, 3.

Quies an summo bono adici debeat, Epist. 92, 5. — bonum non est, 87, 47. — quibus utilior negotio, Tr. An. 4, 4 et 2.

Quiescentes semper et inquieti reprehenduntur, Epist. 3, 4.

Quinque planetae, Q. N. II, 32, 2.

Quintus dictaturam properat pervadere, Brev. V. 47, 4. — ab aratro revocatus, ibid.

Quinti Catuli bustum (ante) cœpere, Ir. III, 48, 2.

Quintus Sextii patris, magni viri et Stoici, liber laudatur, Epist. 64, 2 sq. Vid. *Sextius*.

Quiritium ius, Q. N. III, Praef. 44. — idem implorare, Epist. 45, 6.

Quod est, seu τὸ ὄν, sex modis dicitur a Platone, Epist. 58, 6. — generale, supra se nihil habet, 58, 40. — nec tactu, nec visu comprehenditur, 58, 43. — quod est; summum genus rerum, 58, 9 sqq.

Quodcumque sibi imperavit animus obtinuit, Ir. II, 42, 7.

Quousque eadem? Epist. 24, 21; Tr. An. 2, 43.

R

Rabere acerrime et acerrime ridere, intra exiguum tempus videlicet, Epist. 29, 6.

Rabidi deliciarum, Tr. An. 2, 43.

Rabiosis, stomachosus, etc. Ir. I, 4, 2.

Rabirium postam (apud) egregie videtur Antonius, quam, etc. Benef. VI, 3, 4.

Radicescere, Epist. 86, 49.

Rapto vivere, iniuriosum, rapto mori, pulchrum, Epist. 70, 23.

Rastrum allevare, Ir. II, 25, 2.

Ratio quid, Epist. 66, 44. — est naturae imitatio, 66, 36. — est in homine optimum, 76, 6. — homines sola perficit, 4, 2. — non impletur manifestis, maior eius pars et pulchrior in occultis est, 95, 64. — terrorem prudentibus excutit, Q. N. VI, 2, 4. — arbitra est bonorum et malorum, Epist. 66, 33. — ratio et effectus terrae motuum, Q. N. VII, 24, 3. — non singula sed pariter omnia vitia prostermit, C. Helv. 42, 3. — bonum proprium hominis, Epist. 76, 8. — diis hominibusque communis, 92, 25. — eadem est in beneficiis, Benef. IV, 42, 4. — sola immu-

tabilis et iudicii tenax est, 66, 30. — *qualis est, tales actiones sunt*, 66, 31. — *firmat animum, attollit*, etc. 66, 29. — *moderatrix*, 74, 49. — *non eget affectuum armis*, Ir. I, 46, 7 sq. — *nunquam in adiutorium affectus assumit*, I, 9, 4. — *omnis honesti comes*, Benef. IV, 40, 2. — *rationi te subice, si vis omnia vincere*, Epist. 37, 4. — *ratione (sine) nihil est faciendum*, Benef. IV, 40, 2. — *non vincetur dolor*, Epist. 78, 48. — *rationes sunt omnes virtutes*, 66, 31.

Rationalis philosophiae partis divisio, Epist. 89, 8. — *rationale animal est homo*, 41, 8.

Rancor sonus tonitruum quid significet, Q. N. I, 27, 4.

Reaper, id est, re ipsa, Epist. 408, 31 et 32.

Rebili consularis, hominis infamis, pecuniam renuit Iulius Graecinus, Benef. II, 24, 5.

Recalvum mavis quam crispulum, Epist. 66, 25.

Recens a voce, Prov. 3, 3. — *recentes a diis*, 90, 44.

Receptacula aquae in terra, Q. N. III, 8, 4.

Recita quibus adclamat, Epist. 95, 2.

Recognito (quum) quidquid dixi, V. Best. 2, 2.

Recurrere si inceperimus, etc. Epist. 50, 5 et 6.

Reddere qui festinat, non habet animum grati hominis sed debitoris, Benef. IV, 40, 4. — *est rem pro redare*, VI, 5, 2. — *est accepturo tradidisse*, VII, 49, 1. — *reddam bono quum expedit, malo quum petet*, VII, 49, 3. — *reddidit gratiam, non dācimus*, Epist. 81, 8.

Refecto consuli invidere, Epist. 404, 9.

Referre, Ir. II, 34, 5.

Referre, est ultro, quod debeat, asferre, Epist. 81, 7. — *est ad eum, a quo acceperis referre*, ibid. 8.

Refigere se crucibus, V. Best. 19, 3.

Reformare chirographum, Epist. 94, 51.

Refovere partes fractas, C. Helv. 9, 7. — *refovere arma*, Be. Vit. 5, 6.

Refractarii philosophiae, Epist. 73, 4.

Refraction, Q. N. I, 4, 4.

Regalia fulmina, quorum vi tangitur vel comitium, vel, etc. Q. N. II, 49, 3. — *regalis ingenii mos in praesentium contumeliam amissa laudare*, Benef. VI, 32, 4.

Regelatur vix media aetate, Epist. 77, 1.

Reges. Vid. *Rex*.

Regiae potentiae ministri arguuntur superbiae, Ir. III, 45, 4 sqq. — *regiam ad mensam adhibitorum quale vitae genus*, III, 45, 2.

Regiones a bonis moribus alienae vitandae, Epist. 51, 2. — *regionum electio parum confert studiis*, 404, 7.

Regnum aureo saeculo penes sapientes fuit, Epist. 90, 4. — *regna ex infimo coorta*, Q. N. III, Praef. 8.

Regula non quam formosa, sed quam recta sit quaeritur, Epist. 76, 41. — *non est res per se expectanda*, Benef. IV, 42, 2.

Regulus et Virginius cois., Q. N. VI, 4, 2. — *Regulus*, Epist. 67, 43. — *a Poenis captus est, non victus*, Benef. V, 3, 2. — *clavis confixus*, Tr. An. 45, 7. — *crucem vicit*, Ep. 98, 42. — *fidei et patientiae documentum*, Prov. 3, 8. — *Reguli cu-*

tem clavo figunt, 3, 8. — scripsit senatu mercenarium suum discessisse, C. Helv. 13, 4. — Reguli arca, Ep. 67, 9.

Regutare bilem suam, Prov. 3, 11.

Reliculi (alii *ridiculi*) dies, Br. Vit. 7, 4. — *relicula* (alii *ridicula*) manipis, Epist. 47, 7.

Relativa parem desiderant regulam, Benef. II, 18, 2. — relativorum natura, V, 10, 2 sq.

Religio primum militiae vinculum, Epist. 95, 35.

Religiosi sunt boni etiam farre ac stilla, Benef. I, 6, 3.

Remedia extrema in desperatione tentanda, Epist. 29, 3. — non sunt quae fortuito sanant, Benef. VI, 8, 1. — remedium compositiones nemo suppressit, IV, 28, 3. — crebra mutatio nocet, Epist. 2, 2. — quallium usus apud veteres, 95, 44 sq.

Remetiri dicta et facta, Ir. III, 36, 3. — vinum vomito, Epist. 95, 19.

Remigare contra aquam, Epist. 122, 19.

Remisceri suae naturae et reverti in totum, Epist. 71, 15.

Remissio animis danda est, Tr. An. 15, 11.

Remus auspicans in Aventino, Br. Vit. 14, 3.

Remus integer in aqua fracti speciem reddit, Q. N. I, 3, 10.

Replumbatur argentum, Q. N. IV, 2, 17.

Reponere post longam diem, et in antecessum, Benef. IV, 32, 4. — reponere beneficium non dicitur, Epist. 81, 8.

Repositorio pectora avium ponere, Epist. 78, 23.

Reprehensiones in beneficiis cavendae, Benef. II, 7, 1.

SENECA Tom. VI

Reptabundus et ebrius, V. Beat. 12, 3.

Res est incorporabilia, Br. Vit. 8, 2. — nulla magis implicat malis quam se componere ad rumorem, V. Beat. 1, 3. — facillima secundum suam naturam vivere, Epist. 41, 8. — nullacitus venit in odium quam dolor, Epist. 63, 11. — quaeque quanti taxanda sit, uni Sapienti notum, 81, 7. — adhibita ad observandas eclipses solares, Q. N. I, 42, 1. — quae solo continentur, IV, 1, 4. — loquuntur nobis tacentibus, Benef. II, 11, 6. — rerum natura cur nihil perdere dicatur, Benef. V, 8, 5. — maior copia quam verborum, II, 34, 1. — ingens copia sine nomine quas appellationibus alienis notamus, II, 34, 2. — honestarum pretium in ipsis est, IV, 1, 3. — potius quam verborum ratio habenda, Epist. 45, 15. — rebus quomodo sit utendum, 95, 54. — res suas ad naturalem modum coartare difficile est, Epist. 119, 11. — ab hostibus reprendere, Benef. III, 6, 1. — in rebus adversis filios tondere moris est, Benef. V, 6, 3.

Resolutaturum (non) aliquem salutare, Tr. An. 12, 2.

Residem animum et inexercitatum habemus, Epist. 94, 33.

Respiratio, Q. N. VI, 24, 1.

Respublica an, quomodo, et quando sapienti administranda, Tr. An. III, 1, 3, 10 et 16. — si sine sapienti capessenda, ambigitur inter Stoicos et Epicureos, Ot. Sap. 30, 2. — respubl. sine Caesare esse non potest, Clem. I, 4, 3. — reipubl. ingratitudo in optimos cives, Benef. V, 47, 1 sq. — qui prosint, Tr. An. 3, 3. — maior pars data sit, Br. Vit. 18, 1. — rem-

R

publicam calcare, Benef. II, 12, 3. — resp. publicae Atheniensium et Carthag. Ot. Sap. 31, 2.

Restagnare (de diluvio), Q. N. III, 27, 10.

Resupinant corpora, Ep. 121, 13.

Resupinus in scena dicere, Epist. 80, 7.

Retenta ac revocata virtus, Prov. 2, 9.

Retentare non audent ea quae, etc. Br. Vit. 10, 2. — memoriam suam, Epist. 72, 4.

Retexenda exempla, Epist. 94, 68.

Ρετορική verba curat, et sensus, et ordinem, Epist. 89, 16.

Retorrida arbor, Ir. III, 15, 4. — retorridi et nodosi rami platanorum, Epist. 12, 1.

Retrahere ingenii sui vires, Epist. 29, 6.

Retro vivere, Epist. 122, 19.

Reus sententiis peribis absolvitur, Epist. 81, 25. — in reum exire, Ben. III, 8, 1. — reorum mutuae sordes, Ir. I, 2, 1.

Revilesce, Tr. An. 15, 9.

Rex animum latronis et piratae habens, Benef. II, 18, 6. — omnis ex servis oriundus, Epist. 44, 3. — stolidus solem sagittis obscurare tentans, C. Sap. 4, 2. — Persarum stolidissimus in Italiam traiecit, Q. N. V, 18, 9. — regis et tyranni discrimen, Clem. I, 11, 3. — quomodo omnia esse dicantur, Benef. VII, 4, 2. — regi verborum intemperantia non est ex maiestate, Clem. I, 7, 2. — gloria nulla ex saeva animadversione, I, 17, 2. — regem maxime decet clementia, I, 5, 5 sq. — natura commenta est, I, 19, 2. — apud regem omnis coena iucunda, Ir. III, 15, 1. — saevum in aperto clemenu-

tia praestabit, Clem. I, 19, 5. — aut regem, aut letum nasci oportet, Lud. 1, 2. — a rege factis non nomine distat tyrannus, Clem. I, 12, 1. — reges cuius rei indigi, Benef. VI, 33, 1 sq. — cur amentur, Clem. I, 4, 2. — multa operis oculis donant, Benef. IV, 37, 2. — mali cur regnent ibid. 32, 2. — Romani duo, quorum alter patre, alter matre caruit, Epist. 108, 30. — reges securos praestat amor civium, Clem. I, 19, 5. — Parthos non potest quisquam sine munere salutare, Epist. 17, 8. — regum animos nobis induimus, Epist. 47, 17. — contemptores perperam philosophiae dediti censentur, 73, 1. — consuetudo populum amicorum describere, Benef. VI, 33, 3. — lascivientium ludibria in mari, VII, 20, 3. — amicis quanti constant bona consilia, exemplo declarat, Ir. III, 14, 3 sq. 15, 4 sq. — regibus exemplum positus Iupiter, Q. N. II, 43. — maior securitas est ex mansuetudine, Clem. I, 8, 4. — eis utilis est irae continentia, Ir. III, 16, 2. — in reges quid homines armet, Ir. III, 31, 1. — regibus (a) provocatio ad populum fuit, Epist. 108, 31.

Rhenus, Br. Vit. 5, 4. — inclytus amnis, Benef. III, 29, 3. — Germaniae modum facit I. Q. N. I, Praef. 7. — aestate provenit, IV, 2, 19. — Germanos repellens, VI, 7, 1.

Rhinocotura nomen datum populo in Syria, Ir. III, 20, 2.

Rhodanus, Lud. 6, 2; Q. N. III, 27, 8. — aestate provenit, IV, 2, 19.

Rhodi vox effeminatissima, Epist. 70, 5. — Rhodiorum fons ex intervallis foeda fundens, Q. N. III, 26, 6. — Rhodiis libertas cum immunitate data, Benef. V, 16, 7.

Rhodon puta te venisse, Epist. 104, 8.

Ridere solemus inter arenæ spectacula, Ir. III, 43, 1. — in tormentis qui non desistit, Epist. 78, 18. — acerime, Epist. 29, 6.

Ridiculis diducta vestimenta, Q. N. I, 3, 2.

Rixam a lamo quæri, vetus dictum, Ir. III, 10, 1.

Rogo, molestum et onerosum verbum, Benef. II, 2, 1. — rogantis verba intercidenda, Benef. II, 2, 2.

Roma quod tantum semel capta est, Scipioni debet, Epist. 86, 4. — tributum spadonibus pendit, Benef. V, 16, 7. — Scipioni nil debet, si Punicum bellum ut finiret, aluit, VI, 36, 2. — Romæ incendia dolet Timagenes, quod meliora sciret resurrectura quam arsisent, Epist. 91, 13. — puer statura ingentis viri, C. Marc. 25, 3. — Romæ nemo aliter vivere potest, Epist. 50, 3. — aut Scipio deesse debebat, aut Romæ libertas, 86, 2.

Romanus Imperator (M. Curius Dentatus), Benef. VII, 7, 5. — sermo se præbet aestimandum, Epist. 40, 11. — populus dotem dedit Scipioni, Q. N. I, 17, 9. — Romanus pop. ubicumque vicit, habitat, C. Helv. 7, 2. — luctus ad morem, C. Polyb. 34, 5. — sermo quam Graecus magis se circumspicit, Epist. 40, 11. — se aestimat, ibid. — Romana eloquentia a Cicerone exsiliit, Epist. 40, 11. — pax in quibus desinit, Prov. 4, 13. — securis, Lud. 12, vs. 33, 34. — Romani ducis verba ad milites locum occupaturos, Epist. 82, 22. — populi imperii causa et fundamentum libertas fuit, Ep. 87, 37. — imperatoris vox notatu digna, Benef.

VII, 7, 5. — fideliores socii, Ir. II, 34, 4. — Romanae pacis exitium, Clem. I, 4, 2. — Romani imperii exsul auctor, C. Helv. 7, 1. — roboris secta, Q. N. VII, 32, 2. — Romani mores, Epist. 59, 6. — duces, Benef. V, 16, 2. — Romana vitia, Br. Vit. 12, 1. — Romanorum duae colouiae in Corsicam deductae, C. Helv. 8, 2. — in castris visa ardere pila, Q. N. I, 1, 12. — studia inania, Br. Vit. 13, 3. — Romanis ingentis intentatum opus, C. Polyb. 27, 1. — quis primus persuaserit navem conscendere, Br. Vit. 13, 4. — Romanos invasit studium supervacua discendi, Br. Vit. 13, 3.

Romuleis, Lud. 12, v. 30.

Romulus perit Solis defectione, Epist. 108, 31. — dedicavit Picum Tiberiumque, Frag. 34. — Romuli casa, C. Helv. 9, 4. — cum Romulo ferventia rapa vorare, Lud. 9, 4.

Rorabit, si circa occasum refulsit, Q. N. I, 6, 2.

Ros et aqua scabiem afferentia, Q. N. III, 25, 9.

Rosa hieme concupita, Epist. 124, 8. — toto lacu fluitans, Epist. 51, 12. — in rosa iacere aequo animo, 36, 9.

Rostro, Tr. An. 3, 9.

Robustes cur iracundissimi, Ir. II, 20, 1.

Ruber subito viris gravissimis offusus, Epist. 11, 3. — magis in iuvenibus apparet quibus plus calor est, ibid. — nihilo senes et veteranos tangit, ibid. — ruber stellarum, Q. N. I, 1, 6.

Rubrum mare, Q. N. III, 29, 7.

Rufillus pastillos olet, Epist. 86, 12.

Rufus Pompeii F. Lud. 13, 4.

Rufus, ordinis senatorii, ab offensus

Caesare gratiam et munus impetrat, Benef. III, 27, 2.

Rainosi parietes et exesi insularum, Ir. III, 35, 4.

Rusticitati ignoscere, Benef. II, 3, 2.

Rutilia Cottam filium sequuta est in exilium, C. Helv. 46, 5.

Rutilius ob innocentiam exsul, C. Marc. 22, 2. — malivolentiae expositus, V. Beat. I, 48, 3. — in exilio vivit, Tr. An. 45, 5. — innocentiae pretium tulit in Asia latere, Benef. V, 47, 2. — vicit exilium, Epist. 98, 12. — solus Sullae dictatori aliquid negavit, Prov. 3, 6. — suam damnationem libenter tulit, Epist. 24, 4. — Rutilii exilium, 67, 9. — innocentia violata effulsit, 79, 42. — exsul, animosior in reditus abominatione, Benef. VI, 37, 4.

S

Sabbatis lucernam accendere, Ep. 95, 47.

Sabinum Surrentinumque litus, Q. N. VI, 1, 19.

Sabinus. Vide supra ad *Calvisius Sabinus*.

Succus es, Epist. 77, 14.

Sacerdos Homericus allegat officia, Benef. V, 25, 4.

Sacerdotiorum candidatus, Benef. VII, 28, 2.

Sacramento (velut) adulterio adacti, Br. Vit. 5, 4. — rogatus sapiens, Epist. 65, 18. — ad sacramentum adacti, Vit. Beat. 15, 47. — sacramenta (verba), Epist. 75, 52 sq.

Sacrario in interiore arca clausa, Q. N. VII, 31, 3.

Sacrificium (ad) accessuri vultum submittunt, Q. N. VII, 30, 4.

Sacrilegium quarum rerum sit, Benef. VII, 7, 4. — an ex aliqua parte bonum, Epist. 87, 19. — sacrilegia minuta puniuntur, magna in triumphis feruntur, 87, 20.

Sacrilegus qui sustulit et consumpsit quod deorum est, Benef. VII, 7, 4. — iniuriam Deo facere non potest, ibid. 7, 3. — sacrilegi dant poenas, V, 44, 2. — sacrilegos omnes esse probat Dion, ibid. 7, 4.

Sacrum municipale, Epist. 90, 29. — sacra alienigenarum gentium mota sunt sub Tiberio Caesare, Epist. 108, 22. — Eleusinis, Q. N. VII, 31, 2. — Cereris qui tractabat, ceryx dictus est, Tr. An. 3, 10. — conficere, Epist. 26, 7. — sacrorum sanctiora solis initiatis nota, Epist. 95, 64.

Saeculum aureum, Ep. 90, 36 et passim. — saecula duratura componere quid opus? Tr. An. 4, 9.

Saevitia principum est bellum, Clem. 1, 5, 2. — saevitiae detectio, I, 25, 4 sq. — instrumenta enumerantur, Epist. 14, 3 et 4.

Saginare boves opimos, Benef. VI, 42, 2.

Saginatae mulae, Epist. 87, 7. — saginata iumenta in molli pascuocito subteruntur, 51, 9.

Sagittarius non aliquando ferire debet, sed decurrere, Epist. 29, 2.

Sagum, Epist. 18, 5.

Salarii (alii *stallarum*) loco exacta, Epist. 97, 2.

Saliaris saltus exercitatio facilis, Epist. 45, 4.

Salvum tibi movet Aetna, Epist. 79, 6.

Sallustius, Benef. IV, 4, 4. — ex

adversario Augusti amicus, Clem. I, 10, 1. — de cometis quid dixit, Q. N. VII, 8, 2. — Sallustii verba, Epist. 60, 3. — imitator Arruntius, Epist. 114, 47. — Sallustium (apud) quae rara sunt, apud Arruntium crebra, ibid. 48. — Sallustio vigente qualis orationis cultus, ibid. 46.

Salus saliaris aut fullonius, Epist. 45, 4.

Salutare Parthos reges nemo sine munere potest, Epist. 47, 8.

Salutatio meritoria, Br. Vit. 14, 16. — quae sit potentum, Ben. VI, 33, 3. — salutatio publicum exercere, C. Sap. 14, 2. — salutatio-nibus matutinis vetemur fungi, etc. Epist. 95, 47.

Salutator migrabit ad aliud limen, Epist. 49, 4.

Salutis initium est peccati notitia, Epist. 28, 7.

Salvadium Lepidus sequutus est, Clem. I, 9, 5.

Salvius Augusto insidiatur, Clem. I, 9, 5.

Samnium legati, C. Helv. 10, 2. — *Sanabiles* quidam fieri possunt, si, etc. Benef. V, 22, 4.

Sanctus sensus verecundisque qua religiones, et ceremonias egerint veteres, Q. N. VII, 30, 1.

Sanguis pars et materia nostri, Q. N. II, 3, 2. — sanguinem mittere nesciebant antiqui medici, Ep. 95, 22. — sanguine nubibus litatum, Q. N. IV, 6, 2. — sanguinis cursus vitalis continetur calor, Benef. IV, 6, 3.

Sanitas etsi de fato, debetur tamen et medico, Q. N. II, 38, 3. — sanitatis indicium vitia confiteri, Epist. 33, 8. — sanitatem nihil aequae impedit, quam remediorum

mutatio, Epist. 2, 2. — sine sanitate quisquam non est beatus, Vit. Beat. 6, 2.

Sanos non esse quos ira possedit, Ir. I, 1, 3.

Sapere sine pompa, sine invidia licet, Epist. 103, 4. — apertior res est, immo simplicior, f05, 11.

Sapiens quis. Epist. 59, 6. — nunquam Irsaci desinet, si semel coeperit, Ir. II, 8, 3. — non se contemnit, Vit. Beat. 22, 1. — se contentus est sapiens ad beate vivendum, non ad vivendum, Epist. 9, 11. — quamvis se contentus sit, amicis opus est, ibid. 12. — quamdiu licet res suas arbitrio ordinare, se contentus est, ibid. 14. — non vivet, si fuerit sine homine victurus, 9, 14. — vir non fugere debet e vita, sed exire, 24, 23. — cum diis ex pari vivit, 59, 14. — non vincitur moerore, sed tangitur, 85, 3. — artifex est domandi mala, ibid. 35. — magnus est, quia magnum animum habet, 87, 16. — faciet quae non probabit, ut ad maiora transitum inveniat, Frag. 49. — Deum aliquo antecedit, Epist. 53, 42. — etiam in Phalaridis tauro perustus exclamabit, « Dulce est, » 66, 17. — exercitui pugnae parato assimilatur, 59, 8. — externa incommoda sentit, nulla interna, 72, 6. — incurvari et succumbere non potest, 71, 24. — miser fieri nequit, 92, 24. — nec liberorum, nec amicorum amissione affligitur, 74, 29. — nihil cupit, Benef. VII, 2, 5; Epist. 71, 25. — non ignoscet, nec veniam dabit, Clem. II, 5, 2; 6, 3. — non miserebitur, sed succurret et proderit, II, 6, 1. — non se indignum ullis fortunae muneribus

putat, Vit. Beat. 23, 1. — nulla iniuria vel contumelia affici potest, C. Sap. 2, 4. — nulla re indiget, et tamen multis illi opus est, Epist. 9, 12. — nunquam commovetur, 35, 4. — omnibus affectibus vacare debet, 85, 6. — aemulus Deo, excepta mortalitate, C. Sap. 8, 2. — solus scit referre gratiam et beneficium dare, Epist. 81, 9. — surdum se amantissimis praestare debet, 31, 2. — tremet, dolebit, et expallescet, 71, 28. — non potest in habitu mentis suae stare, nisi amicos similes sui admittat, 109, 8. — an ad remp. accedat, controversatur, Ot. Sap. 30, 2. — an beator qui diutius vixerit, Epist. 91, 21. — an irasci debeat, Ir. II, 6, 4. — an lacrymari debeat, Epist. 99, 17, an munus accipere, debere, emere, et conducere possit, Benef. VII, 4, 7. — vincit virtute fortunam, Epist. 71, 28. — nihil suum iudicat magis, quam cuius illi cum humano genere sit consortium, 73, 7. — multa remittet, Clem. II, 7, 4. — omnia in se habet, C. Sap. 5, 1. — nil fortunae credit, 5, 1. — a nullo contemnitur, C. Sap. 10, 3. — non accedet ad fores quas durus ianitor obsidet, 14, 2. — quo animo ad otium secedit, Ot. Sap. 32, 11. — ad rempublicam Carthaginiensium accedet, 32, 18. — non accipit iniuriam, tamen ille qui pugno percussit, iniuriarum damnabitur, Benef. II, 35, 2. — non mutat consilium, IV, 34, 4. — utramque partem fortunae cogitat, ibid. — non habet mittendus trans maria legatos, VII, 3, 2. — universa animo possidet, ibid. 6, 2. — potentium iras nunquam vitabit, Epist. 14, 6. — ad omnem incur-

sum munus et intentus, 59, 8. — adhaeret corpore suo, 65, 18. — vivit non quantum debet, sed quantum potest, 70, 3. — tam aequo animo apud alios omnia contemnit, quam Iupiter, 73, 13. — assuescit malis futuris diu cogitando, 76, 26. — solus scit amare, solus amicus est, 81, 10. — an sapienti proslit, 109, 1. — colaphis percussus quid faciat, C. Sap. 14, 3. — corpore parum prospero usus, an neque miser, neque beatus habendus, Epist. 92, 17. — quum non accipiat iniuriam, cur puniat hanc inferentes, C. Sap. 12, 3. — deliberaturus sitne aliquem in consilium advocaturus, Ep. 109, 11. — sitne beator parentum et liberorum turba succinctus, 74, 22. — sitne scitpao contentus, et propter hoc amico non indigeat? 9, 12. — Stoicorum an alleubi inveniantur, C. Sap. 7, 1. — sapientis animus qualis debeat esse, Epist. 92, 4. — animus talis, qualis mundi status super lunam, 59, 17. — descriptio, Benef. VII, 3, 2 aqq. — omnia sunt, ibid. 5, 1. — mutationem non patitur natura, ibid. 19, 4. — sapientis fiducia quanta, Tr. An. 11, 1. — inventa Epist. 90, 25. — partes duae, 71, 25. — patria, et virtutis exercendae campus, Tr. An. 3, 9. — est irasci peccatis, Ir. II, 6, 4. — animus est solidus, C. Sap. 3, 7. — animus totus in morte prominet, C. Marc. 23, 2. — amicis carentis vita qualis, Epist. 9, 13. — omnia sunt, Benef. VII, 3, 2. — quomodo hoc intelligatur, ibid. 2 aqq. — et gubernatoris diversa conditio, Epist. 85, 31. — animum perire movere nemo alius potest, quam sapiens, 109, 11. — et sapientiae

assectatoris diversa remedia in contumeliis ferendis, C. Sap. 19, 2. — Stoici et Epicuri discrimen, Epist. 9, 17. — sapienti an aliquid donari et beneficium dari possit, Benef. VII, 4, 1. — etiam in afflicta rep. occasio est se proferendi, Tr. An. 3, 14. — sortum quomodo fieri possit, Benef. VII, 7, 4. — domestica felicitas est, Epist. 72, 5. — opus est agitationis virtutis, 109, 2. — non sollicite se custodire, tutum est, 116, 4. — nec a paupertate, nec a dolore nocetur, 35, 31. — nihil contra opinionem accidit, Tr. An. 43, 2. — non interdicatur naturae contemplatione, Epist. 65, 19. — potentium irae declinandae, 14, 6. — ut Deo, omnia saecula serviunt, Br. Vit. 15, 3. — inter micantes gladios, fragor templorum super Deos suos cadentium pax est, C. Sap. 5, 5. — non opus est legione, nec equestribus turmis, Benef. VII, 3, 2. — tantum sua, quantum omnis Deo aetas patet, Epist. 53, 12. — dicimus omni bono esse plenum, 109, 1. — invenire, Sapienti per se res expetenda est, ibid. 11. — se non esse, quomodo quis intelligat, 59, 14. — an nunquam sui facti poeniteat, Benef. IV, 34, 3. — inter et stultum quid intersit, si uterque habere vult, Vit. Beat. 26, 1. — quae tuerentur, ab incurso et flamma tuta sunt, C. Sap. 6, 5. — alia sunt quae feriunt, etiam si non pervertunt, 10, 3. — ad quamlibet rempublicam accessurum negant, Ot. Sap. 32, 17. — (apud) esse ipsa honesta, apud vulgum simulacra rerum honestarum, Epist. 81, 11. — nisi in sapiente fides non est, 81, 10. — sapientes non fuerunt in saeculo fortunato, 90, 36.

— omnes pares sunt et aequales, 79, 8. — quo Deum antecedant, Prov. 6, 5. — soli veri gaudii participes, Epist. 32, 1, 2 sq. — sapientes, quidquid oportet, iuvat, Benef. II, 18, 4. — si inter sapientes viveremus, expectandum, V, 25, 3. — sapientium in diversum itura turba plus ex moribus quam ex verbis Socratis traxit, Epist. 6, 5. — voluptates quales (describuntur), Vit. Beat. 12, 1.

Sapientia, est semper idem velle atque idem nolle, Epist. 20, 4 et 5. — ars est, 29, 2. — quid habeat boni, 79, 7. — commune bonum est, 85, 30. — magna et spatiosa res est, 88, 28. — perfectum bonum est mentis humanae, 89, 4. — est divinarum et humanorum scientia, ibid. — est nosse divina et humana, et eorum causas, ibid. — de quibus rebus sit, 88, 27, sq. — non est in litteris, ibid. 8. — sola libertas est, 37, 3 et 4. — an bonum sit, sapere vero bonum non sit, Epist. 117, 1. — quid eruerit, quid effecerit? 90, 27. — futura an bonum sit, 117, 26 et 27. — vetus, rudis fuit non minus quam caeterae artes quarum in processu subtilitas crevit, 95, 14. — summa est bona malaque distinguere, 74, 7. — in stultitiam non revolvitur, 76, 15. — exornat omne beneficium, 81, 22. — et philosophia quomodo differant, 90, 4. — sapientiae effectus, 59, 14 sq. — inventa amplificanda sunt, 64, 6. — praecepta pauca tenenda, sed ita ut in promptu sint, Benef. VII, 1, 3. — praeceptores quales eligendi, Epist. 52, 7. — studium vere liberale, 87, 1 sq. — assectator adhaeret in corpore suo, 65, 18. — pro-

fessi levissimis minis non nunquam exterriti, 71, 29. — consummatae et procedentis viri quo differant, 72, 7. — sapientiae alludentes, 72, 12. — sapientiam professi reprehenduntur a Seneca, 70, 11 sq. — Graeci σοφία vocant, 89, 5. — sectantium magnum discrimen, 71, 32.

Sappho an publica fuerit a Didymo quaeritur, Epist. 88, 32.

Sardes, Asiae civitatem maximam, curru vectus intravit Demaratus, Benef. VI, 31, 9.

Sardinia brevior Corsica, Epigr. 1, 3.

Sarmatas Danubius cohibet, Q. N. VI, 7, 1.

Sarmatiae rex decorus insigni capitis, Epist. 80, 9.

Sarmaticos impetus cohibens Danubius, Q. N. VI, 1, 7. — *Sarmatica* Danubius disternit, Q. N. I, Praef. 7.

Sartor (per) veteris lintei incubare, V. Beat. 25, 2.

Satagios describere vult Seneca, Ep. 98, 8.

Satellii Quadrati divitum arrosoris, arrosoris et derisoris consilium Sabino datum, Epist. 27, 6.

Satrapas oblivio alta suppressit, Epist. 21, 4.

Satrius Secundus congiarium hominem accipit, C. Marc. 22, 2.

Satis et arbutis animam esse placet, Epist. 58, 8.

Saturitas etiam in aqua et polenta, Epist. 18, 8.

Saturnalia, Lud. 8, 1; Epist. 18, 1. — *Saturnalia* non semper erunt, Lud. 12, 1.

Saturnius Luscus, Claudii amicus, Lud. 13, 4.

Saturnus, Lud. 8, 1. — *Saturnus*

et Mars, 88, 12. — *Saturni* stella, Q. N. VII, 4, 1; 28, 1.

Scabiem foedam corporum delectat, Tr. An. 2, 10.

Scapulae nuda ac foetentes, V. B. 25, 2. — *scapulas* tegere, Epist. 63, 9. — *verberibus* praebere, Ir. III, 12, 4. — *scapulis* suum reddere, Epist. 47, 7.

Scaurus senatus princeps, Benef. IV, 31, 3. — *Scauri* iocus de Aristone philosopho, Epist. 29, 4. — de Peripateticorum secta quaegebatur, 29, 4 et 5. Vid. *Mamercus*.

Sceleratis nunquam contigit securitas, Epist. 97, 11.

Sceleris in scelere supplicium est, Epist. 97, 12. — *scelera* *sceleribus* tuenda sunt, Clem. I, 13, 1. — habent leges suas, Benef. VII, 17, 1. — soluta sunt legibus, VII, 27, 1. — tuta esse possunt, *secura* esse non possunt, Epist. 97, 11. — *scelerum* enumeratio et reprehensio, Ir. II, 7, 3.

Scenae artifices et scorta, Benef. VII, 20, 2. — (*alii saltandi*) peritos mirari solemus, Epist. 121, 6. — in scena elatus, 80, 7. — et cothurnatus incedere, 76, 23.

Scenici artifices quomodo verecundiam repraesentent, Epist. 11, 5.

Schola deserta, theatrum factum, Epist. 76, 3. — philosophi, quibusdam otii diversorium est, 108, 6.

Sciathus, C. Helv. 6, 4.

Scioham, sapientis vox, Epist. 76, 26. Vid. *Scire*.

Scientia rerum, bonum est, Epist. 31, 6. — quarundam rerum inutilis, Br. Vit. 13, 4. — quae utilis ac necessaria, Benef. VII, 1, 8.

Seipio Aemilianus eodem fere tempore patris triumphum et duorum

fratrum funera spectavit, C. Polyb. 34, 4. — a Paulo patre in adoptionem datus, C. Marc. 13, 3.

Scipio Africanus rusticitatis ab aliis quibus damnatur, Epist. 86, 9. — a repub. dimissus in exilium, Benef. V, 17, 1. — aut Romae deesse debebat, aut Roma libertati, Epist. 86, 2. — Litérni honestius quam Balis exsulabat, 54, 40. — exsul Litérnium se recepit, 87, 2. — Carthaginis horror, 87, 4. — Hannibalis victor et Antiochi, Br. Vit. 17, 4. — sine ira bellum gessit, Ir. I, 11, 5. — tripudiare solebat, Tr. An. 15, 11. — patrem in praelio servavit, Benef. III, 23, 4. — Romani imperii sine aemulo ad ortus casusque defensor et conditor, Ep. 33, 3. — Scipionis Africani pietas in fratrem captum et mortuum, C. Polyb. 33, 4. — villa, manes, ara et sepulchrum, Epist. 87, 4. — balneum quale, 87, 6. — filiae ex auro nitidum speculum non habuere, Q. N. I, 17, 9. — filia Cornelia, C. Marc. 16, 2. — filiae ex aerario dotem acceperunt, C. Helv. 12, 5.

Scipio alter cunctatur circa Numantiam, Ir. I, 11, 5.

Scipio Numantiam claudit et comprimit, Epist. 66, 43.

Scipio, Cn. Pompeii socer, morte sua maioribus se parem facit, Epist. 24, 9.

Scipionibus fatalis in Africa gloria, Epist. 24, 9.

Scire et meminisse quid differant, Epist. 33, 8. — plus velle quam sit satis, intemperantiae genus est, 88, 31 et 32.

Sciron, ventus Athenis infestus, Q. N. V, 17, 3.

Scordalus, Epist. 56, 2. — erat in vino Tellius Cimber, Epist. 83, 11.

Scorpiones tela cum sono expellunt, Q. N. II, 16.

Scortae (ad) homines discurrentes, Q. N. IV, 6, 1.

Scotinon, cognomen Heracliti, Ep. 12, 6.

Scribendum et legendum simul, Epist. 84, 2.

Scribonia, amita Drusi Libonis, Epist. 70, 8.

Scribonia, socrus filiae Claudii, Lud. 11, 4. — a Claudio occisa, 11, 2.

Scripta eruditum hominum ignotos notos faciunt, Epist. 24, 2 et 3. — quorundam clarum nomen habent, sed exsangui sunt, 64, 2.

Scrupulosa distinctione elaborata testudo, Benef. VII, 9, 2.

Scrutationem populo praebere, V. Beat. 23, 2.

Scythae comam spargunt, Epist. 124, 22. — iracundissimi, Ir. II, 15, 4. — tergia vulpium et murium teguntur, Epist. 90, 14. — Scythia bellum indixit Darius, Ir. III, 16, 3.

Scythia, Q. N. IV, 5, 1. — Scythiae rex, Epist. 80, 9.

Scylla, Epist. 31, 8; Q. N. III, 29, 7. — saxum est non terribile nautis, Epist. 79, 1. — (in) Scylla quid Virgilius dicat, citatur, 92, 8.

Scedere et in alia parte considerare, Epist. 117, 3.

Secreta amicorum eloqui nulla lex vetat, Benef. V, 21, 1.

Secundas agere, Ir. III, 8, 4. — sortiri in pulcherrimo domicilio, Benef. II, 29, 3.

Secura scelera, Epist. 97, 11.

Securitas securitate mutua paciscenda est, Clem. I, 19, 5. — certior est regibus mansuetudine, I, 8, 4. — fit imperitis magna ex desperatione, Q. N. VI, 2, 1. — securitatis magna

peritio est nihil inique facere, Epist. 105, 7.

Sedat (an), delicatus interrogat, Br. Vit. 12, 6.

Solutio (in) maxime hominum actiones sunt, Tr. An. 3, 2.

Segregem vitam agere, Benef. IV, 18, 2.

Seianus ad Iustus Tiberii stetit, C. Marc. 15, 2. — Cordum Satrio Secundo coniugium dedit, 22, 2. — summis honoribus functus, a populo in frusta divisus fuit, Tr. An. 14, 9. — *Seiani* crudelitas, C. Marc. 22, 5. — tam amor quam odium periculosus, Epist. 55, 3. — *Seiano* decernebatur status in Pompeii theatro, C. Marc. 22, 3. — de *Seiano* quom actum est, prodigium visum, Q. N. I, 4, 3. — *Seiani* satellites, C. Marc. 4, 4.

Seisacium iugum (ad) adacti, 4, 3.

Sela fulgores appellant Graeci, Q. N. I, 45, 4.

Selectorum turba, Benef. III, 7, 6.

Sella (in) prostare coniugem si quis vetuit, Benef. I, 9, 3.

Semen (in) relinqui, Lud. 3, 3. — semina parvula quam ingentem vim per occultum agant, Q. N. II, 6, 5.

Semianimem affectumque recreare, Benef. IV, 37, 4.

Semiliber Cicero, Br. Vit. 5, 6.

Seminulo cum Demetrio loquitur Seneca, Epist. 62, 2.

Semitorbe (in) aspicitur tota pila, quom, etc. Q. N. I, 8, 4.

Semisomnis alto sole iacere, Epist. 122, 4.

Sensiviri Phrygii quomodo concitari solent tibicinis sono, Epistol. 108, 7.

Senatorem a sexagesimo anno lex non citat, Br. Vit. 20, 3. — *Senatores* xxx occisi a Claudio, Lud. 14, 4.

Senatus (in) post decimam horam novam relationem fieri, vetitum erat, Tr. An. 15, 14.

Seneca animum animal esse concedit, actiones eius animalia negat, Epist. 113, 20. — *sedulus* auditor Attali fuit, 108, 13. — et *Fabiani Papyrii*, 100, 1 sq. — *Claudio Caesari* adulatur, C. Polyb. 31, 2. — *Ciceronis* exemplum sequutus est in *Cleanthis* versuum conversatione, Ep. 107, 10. — decrepitum se vigore animi non destitui, nec mortis metu teneri scribit, 26, 1. — cum *Eario* curam contendit, 83, 3 sq. — *Kalendis Ianuariis* Euripum salutabat, 83, 5. — ad *Tiberium* transtulit castra, ibid. 5. — *Demetrium* secum circumferre solitus, 62, 2. — dormiebat minimum, 83, 6. — dissentit cum *Posidonio*, 94, 37. — ex *Romanis* *Stoicus* acerrimus fuit, Frag. 4. — diligens vinearum foveor, Q. N. III, 7, 4. — dissentit a *Stoicis*, Ep. 113, 1 sq. 117, 1 sq. — dormiturus facta et dicta dici remittitur, Ir. III, 36, 2. — dubitat de animarum aeternitate, C. Marc. 19, 3. — epistolis suis clarum se *Lucilium* reddere promittit, Epist. 21, 5. — immodice *Annaeum Serenum* flevit, 63, 13. — in quantum *Stoicos* sequatur, Tr. An. 4, 7 sq. V. Bent. 3, 2. — *asipientiae* inventa et inventores veneratur, Epist. 64, 5. — iuvenis edidit volumen de motu terrarum, Q. N. VI, 4, 3. — magnarum virorum imagines et natales celebrat, Epist. 54, 8. — matrem de suo exilio consolatur, C. Helv. 4, 4. — medico usus, 81, 3. — meministi

librorum suorum de Beneficiis, 81, 3. — naufragium fecit, 87, 1. — biduum beatissimum cum Máximo agit, 87, 2. — nihil sibi mali in exilio esse probat, C. Helv. 4, 1. — non turbatus fuit clamoribus, Epist. 83, 6. — ob senectutem lectulo affixus, 67, 2. — patre rogante animalium abstinentiam reliquit, 108, 22. — puer apud Sotionem philosophum sedit, 49, 2. — questuram gessit, C. Helv. 17, 1. — qualis in exilio fuerit, 17, 7 et 8. — quantum profecerit ex Attali auditione, Epist. 109, 13. — Scipionis manes ad aram adorant, 86, 1. — se parvo contentum scribit, 123, 1 sq. — senectutis suae argumenta colligit, 12, 1. — senex philosophum disputantem audit, 76, 1. — urbis gravitatem excessit, 104, 5. — Senecae abstinentia, 108, 15 sqq. — qualis fuit cibus, Epist. 104, 6. — condiscipulus Claranus, 66, 1. — filius, Epig. 8, 6. — Marcus Mandianus puer, C. Helv. 15, 13. — fratres, Epig. 8, 1; C. Helv. 16, 12. — frater Gallio adulationis osor, Q. N. IV, Praef. 9; V. Beat. 1, 1. — infelicitas in navigando, Epist. 53, 1 sq. — infirmitas mentis iam ad recta iam ad prava vergentis, Tr. An. I, 2, 3. — iuventa in Tiberii Caesaris principatum incidit, Epist. 108, 22. — libri moralem philosophiam continentes, 109, 1; 109, 15. — lectus, prandium, vehiculum, 87, 3. — mala valetudo longum comestum dederat, 54, 1. — mens inter varios clamores constitit, 56, 1. — nomen, praenomen et cognomen, Benef. IV, 8, 2. — opus et quaestiones de morali philosophia, Epist. 106, 2. — spes de sui restitutione, C. Polyb. 32, 2. — somnus, Epist. 83, 6. — vigi-

liae, et de posteris cura, 8, 2. — villicus, 12, 3. — uxor Paulina, 104, 1. — uxor mortua, C. Helv. 16, 15. — uxoris fatus Harpacte, Epist. 50, 2. — pater philosophiam oderat, 108, 22. — Helviam minus studiis indulgere passus, C. Helv. 16, 10. — amorem Pythagorae iniecit Sotion, Ep. 108, 17. — pudet generis humani, quoties scholam intrat, 76, 3. — Senecam atheum non esse, Q. N. III, 29, 2. — Senecam patris senectus in vita retinuit, 78, 1.

Senecio Cornelius, eques Rom. ex tenui principio se promovens, subito angina suffocatur, Epist. 101, 3.

Senectus quid vocatur, Cons. Marc. 11, 3. — senectus et morbi coniuncti apud Virgilium, Epist. 108, 28. — lassae aetatis, non fractae, nomen, 26, 1. — quando attentius conservanda, 104, 4. — senectutis commendatio, 12, 4. — longissima paucos ad mortem sine iniuria pertulit, 58, 34. — extrema non fastidire oportet, et finem non opperiri, sed manu facere, 58, 29. — senectutem in aula quomodo quidam consequutus sit, Ir. II, 33, 2. — senectute longa gloriatur apicula, Epist. 77, 17.

Senex elementarius, res turpis, Epist. 36, 4 et 5. — luteolus, laurum et lucernam medio die praefrens, V. Beat. 27, 1. — senis et iuvenis corrigendi diversa ratio, Epist. 25, 1. — seni quoque discendum est, 76, 2. — turpe, ex commentario sapere, 33, 7. — senes vivere incipiente nihil turpius, 13, 16. — quid fortunatus omnibus ubique praedicante se a filio beneficiis vincti, Benef. III, 38, 2. — senes queruli et difficiles sunt, Ir. II, 20, 5. — orbos in litteras digerere, Epist. 68, 9. — puerorum

vitia habere, turpe, 4, 2. — senum decrepitorum querela de vita, Be. Vit. 11, 1. — sensibus infantia exploratur, Epist. 22, 11.

Senile corpus navi deliscenti et aedificio putri comparatur, Epist. 30, 1. — senilis anima in primis labris est, 30, 12.

Sensus, id est, *sententia*, Epist. 114, 1. — de bonis ac malis non iudicat, 66, 33. — in homine quam in aliis animalibus tardior, 121, 4. — constitutionis suae an sit animalibus, 121, 5. — communes, Epistol. 9, 18.

Sententia de honorum abusu, Q. N. V, 18, 13. — perfici nihil statim, VI, 5, 2. — sententia non potest ferre, nisi, etc. Epist. 66, 33. — sententiam dividere, V. Best. 3, 2. — alicuius quum Senatus sequitur, Epist. 66, 38. — sententiae abruptae et suspiciosae, 114, 1. — amputatae Sallustio propriae, 114, 16. — pueris ediscendae, 33, 6. — sententiis paribus reus absolvitur, 81, 25. — sententiarum vitia, 114, 16.

Sepelire mortuum an beneficium, Benef. V, 20, 4.

Sepse, id est, *se ipse*, Epistol. 108, 31.

Septa, Ir. II, 6, 4.

Septentrio ventus medius est, Q. N. V, 16, 6. — septentrionem (in) quid traxit Pompeius, Epist. 94, 64. — imperia penes eos fuisse populos qui mitiore caelo utantur: in frigora septentrionemque vergentibus immansueta ingenia sunt, Ir. II, 16, 1.

Septentrionali plaga omne glaciatum, Q. N. IV, 5, 1.

Septimum palmae spatium, Epist. 30, 11 et 12.

Sepultura sapienti negligenda, Ep.

92, 31. — sepulturae iactura non aestimanda est, Excerpt. II.

Sequi de aliquo loqui, Benef. VI, 41, 2.

Serapio philosophus, volabilis linguae, Epist. 40, 2.

Seras homines habere docuit philosophia, Epist. 90, 7.

Serenum sine fulmine, Q. N. II, 26, 6.

Serenus, T. An. 2, 1; C. Sep. 1, 1. — Serenus Seneca minor mortuus, Epist. 63, 13.

Sericae vestes, vestes non sunt vocandae, Benef. VII, 9, 4.

Series invicta et nulla mutabilis ope, mors, Epist. 77, 11.

Scriphus, C. Helv. 6, 4.

Sermo improborum vitandus, Ep. 123, 8. — Romanus se circumspicit et aestimat, 40, 11. — sermonis antiqui consuetudo quaedam efficacissimis notis signat, 81, 7.

Serpens in Africa sacra, Epistol. 82, 25. — Romanis legionibus bello terribilior, ibid. — molaribus saxis fracta est, ibid. — pestifera, 42, 3. — serpentis fulmine ictae venenum omne consumitur, Q. N. II, 31, 2.

Serrarius (alii *ferrarius*) vicinus, Epist. 56, 4.

Sertorianus arma, Epist. 94, 64.

Servare excellentis fortunae proprium, Clem. I, 5, 6.

Servator non ideo es, si me servasti, Benef. II, 18, 7.

Servientibus ira pernicio est, Ir. III, 16, 1.

Servi (de) regis matre dubitatur, Epist. 108, 30.

Servili Variae villa, Epist. 55, 2.

Servilius amicitia sibi coniunxit Augustus, Clem. I, 40, 1.

Servilius lacus, Prov. 3, 2.

Servilium litterarum ignari, Tr. An. 9, 5.

Servitus corporis solius est, non mentis, Benef. III, 20, 1. — gravissima est sibi servire, Q. N. III, Praef. 15. — urbana et feriata, Ir. III, 29, 2. — magnitudinis est non posse fieri minorem, Clem. I, 8, 2. — nulla turpior quam voluntaria, Epist. 47, 15. — paucos, plures servitute tenent, 22, 9. — servitutem morte effugit Laco puer impubes, 77, 12. — errant qui existimant servitutem in totum hominem descendere, Benef. III, 20, 1.

Servus nomen est ex iniuria natum, aut ex ambitione, Epist. 31, 10. — an domino beneficium dare possit, Benef. III, 18, 1. — potest esse iustus, fortis et magnanimus, III, 18, 4. — qui dominum occidit, aliquando bene agit, III, 23, 4. — dominum suum servat, III 24, 1. — bello civili servus abscondit dominum et speculatoribus cervicem porrexit, III, 25. — omnis ex regibus oriundus, Epist. 44, 3. — coenanti ad pedes stat, Benef. III, 27, 1. — cum peculio licet domini sit, huic tamen munus dare potest, VII, 4, 4. — nihil habet, si dominus illum habere noluerit, ibid. — quid est, Epist. 31, 10. — in primam decuriam coniectus quam gratiam retulerit domino, 47, 7. — mortem tolerabiliorem quam contumelias et verbera saepe invenit, C. Sap. 4, 4. — servi definitio Chrysippus, Benef. III, 22, 1. — servi a pedibus domini stare soliti, Epist. 27, 6. — coempti ad memoriam refricandam, ibid. — etiam mensae admovendi, Epist. 47, 2. — olim familiares appellati, 47, 12. — quomodo tractabantur, 47, 2. — ex dominis facti, et ex servis domini, 47, 8. —

quot, tot hostes, 47, 3. — servorum dies festus, Epist. 47, 12. — fidelitatis erga dominos exempla, Benef. III, 19, 1 sq. 23, 1 sq. 24, 1 sq. 27, 1 sq. — fuga non aegre ferenda, Epist. 107, 6. — culta cohors perstringit oculos, Epist. 110, 16. — varia ministeria, Epist. 47, 5. — numerus Demetrio quotidie relatus, Tr. An. 8, 4. — ira non pauciores ceciderunt quam regum, Epist. 4, 6. — servis colendi potius domini, quam timendi, 47, 16. — servis ad statum confugere licet, Clem. I, 18, 2. — imperare moderate laus est, 1, 18, 1. — servos ad pileum vocare, Epist. 47, 16. — non habemus hostes, sed facimus, ibid. 4. — Epicurus amicos vocavit, Epist. 107, 1. — ut a liberis cultus distingueret, aliquando dicta in senatu sententia est, Clem. I, 24, 1.

Severitas non est contraria clementiae, Clem. 24, 3. — imperatoris in singulos distringitur, Ir. II, 10, 1.

Severus Cornelius Aetnam descripsit, Epist. 79, 5. Vid. *Cornelius*.

Sextiorum nova et Romani roboris sexta inter initia sua extincta est, Q. N. VII, 32, 2.

Sextius cur animalibus abstinuerit, Epist. 108, 17. — dicebat, Iovem plus non posse quam virum bonum, Ep. 73, 11. — iter ad deos monstrat, Epist. 73, 13. — Sextius pater latum clavum D. Julio dante repulit, Epist. 199, 13. Vid. *Q. Sextius*. — Sextii, Graecis verbis, Romanis moribus philosophantis, imago de exercitu et sapiente, Epist. 59, 6. — consuetudo excutiendi totum diem, Ir. III, 36, 2. — dictum, Ir. II, 36, 1. — philosophi Romani, Q. N. VII, 32, 2.

Sextus Popinius flagris a C. Caesare animi causa caecus, Ir. III, 18, 3.

Sextus Pompeius sorori et fratri superstes, C. Polyh. 34, 4.—cur consul factus, Benef. IV, 30, 1.

Sextus Tullius, Lud. 13, 3.

Sicilia, Epist. 90, 6.—ab Italia seclusa, Q. N. VI, 29, 3.—habet in se et circa se multa mirabilia, Q. N. IV, 1, 1.—Siciliae circumitus, Epist. 79, 4.—in Siciliae stagno quodam iniecta non merguntur, Q. N. III, 25, 4.—in Sicilia fractae classes, Clem. I, 11, 1.—Poeni a Metello victi, Br. V, 14, 1.

Sicilorum iuvenum pietas in parentes, Benef. III, 37, 2.

Siculus aequor, Q. N. III, 29, 7.—pelagus auster exasperat, Epist. 14, 7.

Sidera semper ut in opere, ita in pastu, Q. N. II, 5, 2.—quinque in contrarium praecipiti mundo nitentia, C. Marc. 48, 2.—quaenam signa pluviarum fuerint, Q. N. VII, 6, 2.—volantia, Q. N. I, 1, 4.—unde exierint, Ot. Sap. 32, 5.—circumnectentis fulgoris causae, Q. N. I, 2, 1.—siderum defectio cur brevis, Q. N. VII, 12, 2.—de vi disseritur, Q. N. III, 26, 2.

Sidon mari superflua, Q. N. VI, 24, 5.

Signare rationem parem, Benef. VI, 40, 2.

Signatores et paratili, Benef. II, 23, 2.

Signifer (de sideribus), Q. N. VII, 12, 6.

Signum petere, Benef. IV, 2, 2.—signa militaria, Benef. V, 15, 6.—signorum detestatio, Benef. III, 15, 1.

Silanus, Lud. 8, 1.—Silanum occidit Claudius, Lud. 2, 3. Vid. *Lucius Silanus*.

Silarius annis, Q. N. III, 20, 3.

Silentium non est studiis tam necessarium quam videtur, Epist. 56, 1.

Silenum habeo in castris (Antigonis verbum), Ir. III, 22, 4.

Silicinus (alii si liceat) vir, Ir. III, 8, 1.

Silius. Vid. C. *Silius*.

Silvae in tectis domorum ac fastigiis, Epist. 122, 9.—fulmine crematae, Q. N. II, 21, 2.—tonsiles, Q. N. I, Praef. 6.

Simplicissimi omnium habentur iracundi, Ir. II, 17, 4.

Simplicitatis indicium iracundia, Ir. III, 4, 4.

Simulatio nihil proficit, Epist. 79, 16.

Sinus et Procastes, Clem. II, 4, 1.

Sipario fortiora dicta, Tr. An. 11, 6.

Siparum. Vid. *Supparum*.

Sipho, Q. N. III, 15, 6.—siphonis in modum exprimere, Q. N. II, 16, 1.—siphones in theatris, Q. N. II, 9, 1.

Siremps lex esto, Epist. 91, 16.

Sirenas (adversus) quod remedium invenit Ulysses, Epist. 56, 14.

Sistrum concutere, V. Beat. 27, 4.

Sisyphium collum, Lud. 15, 1, 8.

Sisyphus, Lud. 14, 3.—Sisyphi humeris saxum traditur in adversum, Epist. 24, 17.

Sitis luxuriosorum, Q. N. IV, 13, 8 sq.—et fumes incendit et exasperat animos, Ir. III, 9, 3.—sitem ad extinguendam, utrum sit poculum aureum an manus concava, nihil interest, Epist. 119, 4.

Smaragdum (in) converti calculus decoctus, Epist. 90, 33.

Soboles. Vid. *Suboles*.

Sobrietas interdum removenda, Tr. An. 15 et 16.

Socætus in os senatoris epigros suos
ingessit Caligula, Benef. II, 42, 3.

Soculus aureus margaritis distinctus
osculandus porrigitur, Benef. II,
42, 4.

Sociale animal et in commune ge-
nitas homo, Benef. VI, 1, 8.

Societas salva quando sit, Ir. II,
34, 7. — societatis appetitio homini
natura innata, Epist. 9, 45. — nostra
simillima fornicationi lapidum, Epist.
95, 53. — comoda numerantur, Be-
nef. IV, 48, 2 sq.

Sociorum garum, pretiosam malo-
rum piscium saniem, non credis urere
salsa tabe praecordia, Epist. 95, 25
et 25.

Socrates, Prov. 3, 9. — ab amicis
se coargui passus, Ir. III, 43, 2. —
ab Atheniensibus damnatus fuit, Ot.
Sap. 32, 47. — damnatus an iniuriam
acceperit, C. Sap. 7, 3. — ad Arche-
laum regem cur venire noluerit,
Benef. V, 6, 2. — an sibi agat gra-
tias, quod ipse se docuerit, Benef. V,
6, 2. — Aristophani iocorum materiam
praebuit, V. Beat. 27, 2. — carcerem
intravit ipsi loco ignominiam detrac-
turus, C. Helv. 12, 3. — carcerem
omni curia honestiorem reddidit, V.
Beat. 27, 2. — in carcerem coniectus,
C. Marc. 22, 2. — in carcere disputa-
vit, et exire noluit, Epist. 24, 4. —
xxx dies in carcere exegit, Epist. 70,
7. — in carcere moritur, Tr. An. 45,
5. — colapho percussus quid dixerit,
Ir. III, 44, 2. — cum pueris ludere non
erubuit, Tr. An. 45, 11. — facetus, de-
risor omnium, maxime potentium,
Benef. V, 6, 5. — loquens inducitur,
V. Beat. 25, 4 sq. — non fuit patri-
cius, Epist. 44, 2. — pallium ver-
cunde ab amicis petiit, Benef. VII,
21, 1. — perperatius se uex, per omnia

aspera iactatus, Epist. 104, 26. — totam
philosophiam ad mores revocavit,
Epist. 71, 7. — quam summam dicat
sapientiam, ibid. — servi castigatio-
nem, ne irascereetur, distulit, Ir. I,
45, 3. — Suphronicum patrem ex-
spirare non potitur, Benef. III, 32,
2. — venenum vicit, Epist. 98, 42. —
veritatem et virtutem idem esse di-
cebat, Epist. 71, 46. — de morte dis-
putavit usque ad mortem, Prov. 3,
10. — potuit abstinencia finire vitam,
Epist. 70, 7. — Socratis aequalitas in
fortuna inaequalitate, Epist. 104,
26. — calamitatum enumeratio, Epist.
104, 26 sq. — idem vultus, Ir. II,
6, 5. — irati signum, Ir. III, 43, 2. —
libertas et constantia sub triginta ty-
rannis, Tr. An. 3, 14. — mors lau-
datissima, Prov. 3, 10. — patientia in
comoedorum salibus et usoris iniuriis
ferendis, C. Sap. 18, 5. — responsum
datum cuidam querenti quod pere-
grinatione nihil profecisset, Epist. 28,
1. — dictum de speculis in iuvenes,
Q. N. I, 47, 4. — servo dictum, Ir. I,
15, 3. — responsio querenti cuidam,
quod nihil sibi peregrinationes pro-
fuissent, Epist. 104, 7. — ex moribus
plus quam ex verbis philosophi tra-
xerunt, Epist. 6, 5. — Socrati Alci-
biades et Phaedrus obiecti, Vit. Beat.
27, 6. — se ipsum donavit Aeschines
pauper, Benef. I, 8, 4. — Plato agit
gratias, Benef. V, 7, 4. — Socratem
calix venenatus e carcere in caelum
transtulit, Epist. 67, 9. — cicuta ma-
gnum confecit, Epist. 43, 14. — in
carcere Athenae occiderunt, Tr. An.
3, 14. — vix fama recepit, Epist. 79,
41. — triginta tyranni circumstete-
runt, nec potuerunt eius animum in-
fringere, Epist. 28, 6. — celebrat Se-
neca, 64, 9. — cum Socrate disputare

licet, Br. Vit. 14, 5.—(cum) vivendum, Epist. 104, 22.

Socraticus foetus, Tr. An. 7, 3.

Sol quibusdam saxum aut fortuitorum ignium globus, Benef. VII, 31, 2.—sata evocat, percoquit fructus, ibid.—quum sit altior nubibus, eas tantum parte concutit, Q. N. I, 8, 1.—non eodem semper loco oritur aut occidit, Q. N. V, 16, 3.—etiam sceleratis oritur, Benef. IV, 26, 1.—aliquando causa venti, Q. N. V, 9, 2.—solis alimentum, VI, 16, 2.—ares visa, I, 2, 3.—defectio, I, 12, 1.—defectio quomodo deprehendatur, ibid. 1 sq.—quomodo fiat, Benef. V, 6, 3 sq.—defectionem quantopere Archelaus rex metuerit, V, 6, 3.—et lunae vices, IV, 23, 1 sq.—lux et vis integra est, etiam inter opposita, Epist. 92, 16, Q. N. VII, 1, 3 sq.—extendit diem et contrahit, Benef. IV, 13, 1.—radiorum duplicatio causa caloris, Q. N. IV, 4, 8.—hoves ubi stabulare fingantur, III, 26, 6.—potentia et magnitudo, VII, 1, 3.—natura, e Stoicorum sententia, I, 13, 2.—magnitudo, I, 13, 11.—soli quantum debeatur, Benef. VI, 21, 2.—solem quidam pedalem dixerunt, Q. N. I, 3, 11.—aquam trahere, I, 11, 1.—coronae ambientes, 1, 2, 10.—nox obruit, sed noctem dies statim abiget, Epist. 36, 11.—seles binos ternosque visos historici tradunt, Q. N. I, 11, 1.

Solani, Q. N. I, 5, 8.

Solutum maximum mortis nostrorum, C. Polyb. 21, 1.

Soleatus, Ir. III, 18, 3.

Solidi nil habent quae decipiunt, Epist. 79, 16.

Solitudo mala omnia nobis persuadet, Epist. 25, 5.—quibus vitanda,

10, 2.—et frequentia miscenda sunt, Tr. An. 15, 10.—solitudinis quod sit commodum, 10, 2 et 3.

Sollicitudo est inhonesta, Ep. 74, 4.

Solocicium animal ease ridendum, Epist. 113, 21.—solocismo scienter commisso non erubescit grammaticus, 95, 8.

Solon Athenas aequo iure fundavit, Epist. 90, 5.—inter septem aevi sapientia notus, ibid.—vino induluit, Tr. An. 15, 15.

Solutum et bruma in quibus ignis fiant, Q. N. III, 29, 2.

Solutio omnis non idem, sed tantumdem reddit, Benef. VI, 5, 1.—difficilium quaestionum ad quid prosit, Benef. V, 12, 1.

Solutum (in) imputo, Epist. 8, 8.

Solvere in debitum, Epist. 7, 8.—qui nimis cito cupit, invitatus debet, Benef. IV, 40, 4.—beneficium non dicitur, Epist. 81, 8.

Sonnu refectio[n]i necessarius, Tr. An. 15, 12.—sonnum narrare vigilantis est, Epist. 53, 8.

Sonus molestior, qui intermittitur subinde, quam qui continuatur, Ep. 56, 5.—sonum per terram propagari, Q. N. VI, 24, 2.

Sopla Romanis est sapientia, Epist. 89, 5.—apud Latinos quoque in usu est, ibid.

Sophismata, id est, captiones, Ep. 45, 8.—Latine cavillationes dicuntur, 111, 1.

Sophoclis opinio de Nili incremento, Q. N. IV, 2, 17.

Sophroneus, Socratis pater, Benef. III, 32, 2.

Sorbtionem facile perferre, etc. Epist. 78, 23.

Sordes detractae, Benef. II, 35, 3.—mutuae reorum, Ir. I, 2, 1.

Serites inexplicabilis, Benef. V, 19, 9.

Sotion philosophus, Epist. 49, 2. — Pythagorae amorem Senecae iniecit, Epist. 108, 17.

Spado de Pompeii capite tulit sententiam, Epist. 4, 5.

Spodonibus tributum Roma pendit, Benef. V, 16, 7.

Spario cum intentione fit, Q. N. II, 9, 1.

Spatha tela coire cogitur et iungi, Epist. 90, 20.

Species coronae circa lampades, Q. N. I, 2, 4. — quid sit, Epist. 58, 6. — homo, equus, canis, 58, 7.

Spectaculus naumachiae secundum, Epist. 70, 22. — meridianum, 7, 2. — matutinum, 70, 20. — spectacula matutina, Ir. III, 43, 2. — scenae ludicra, II, 2, 3. — bonis moribus damnosa, Epist. 7, 2. — mane et meridie fiebant, ibid.

Spectularibus coenam munire, Q. N. IV, 13, 6. — specularibus latis diem admittere, Epist. 86, 9.

Spectulariorum usus Senecae tempore innotuit, Epist. 90, 25.

Speculator gladium condens, Ir. I, 46, 15.

Speculum iratis opponendum, Ir. II, 36, 1. — tenere lunoni vetemus, Epist. 95, 47. — ornatus tantum causa adhibetur, Q. N. I, 17, 9. — concavum qualem imaginem reddat, I, 4, 3. — speculi ratione imago redditur, I, 4, 1 sq. — similitudinem nubes nullae habent, Q. N. I, 5, 2. — specula inventa ut se ipse homo nosceret, I, 17, 4. — ex multis minutisque composita, I, 5, 4. — specula aurea, I, 17, 19. — enormia, I, 15, 8. — singula sunt stillicidia singula, I, 5, 3. — sunt quae

dextras facies, quae sinistras, ostendant, I, 5, 14. — sunt quae torqueant, vel evertant, ibid. — simulacra, et inanis verorum corporum imitatio, I, 15, 8. — speculorum variae naturae, I, 5, 14. — luxuries, I, 16, 1. — de speculis duae opiniones, I, 5, 1. — de speculis dictum Socratis in iuvenes, I, 17, 4.

Specus pestiferum aerem exhalantes, Q. N. III, 2, 1. — specus subterranei, III, 16, 2.

Spes, nomen incerti boni, Epist. 10, 3. — spes improborum quomodo vitanda, 105, 3. — spes longas inchoantium dementia, 101, 5. — spem aequiore animo ferunt praecidi, quam trahi, Benef. II, 5, 1. — metus sequitur, Epist. 5, 7.

Speusippus putat beatum sola virtute fieri posse, non tamen unum bonum esse quod honestum est, Epist. 85, 15. — Speusippo servi castigationem Plato commisit, Ir. III, 42, 4.

Sphatromachia (spectaculi genus), Epist. 80, 1.

Spiracula Plutonia, Q. N. III, 21.

Spiramentum aqua praeclasis, Prov. 6, 8. — spiramenta habet terra, Q. N. VI, 15, 1.

Spiritus et sanguis corporis humani, Q. N. VI, 14, 1. — sacer intra nos sedet, Epist. 41, 1. — crescit licentia, servitute comminuitur, Ir. II, 21, 2. — quomodo subeat terram, Q. N. VI, 23, 3. — vitalis terrae inest, II, 16, 1. — spiritus primitivus in terra latens, VI, 24, 1. — spiritus et venti discrimen, V, 13, 4. — spiritum terrae motuum causam esse veterum opinione, VI, 12, 1. — spiritum per frigida et humida euntem sonum reddere, quidam putant, II,

47, 1. — quidam terram movere putant, VI, 12, 1 sq. — (ad) omnia retulit Anaximenes, 18, 1.

Spasamento in sociis usum Vlysem ferunt, Epist. 31, 1.

Spasissimum domi remanet, etc. Epist. 81, 24.

Splendidum nihil, sine lucis mixtura, Epist. 31, 5.

Splendor maris, Q. N. II, 55, 3.

Splendoris et lucis discrimen, Ep. 21, 2.

Spoliarium Sullanæ proscriptionis, Prov. 3, 7.

Spolium potius quam honorem vocari maluit, etc. Clem. I, 10, 1 et 2.

Spondere pro iudicato, Benef. IV, 12, 3.

Spondyli veneriacque, etc. Epist. 95, 27.

Spongia ad emundanda obscœna, Epist. 70, 17. — spongia inserta os morituris inclusum, Ir. III, 19, 2.

Sponsalia (ad) surgere, Benef. IV, 39, 2. — sponsaliorum genus decentissimum est adulterium, Benef. I, 9, 4.

Sporii Papinii lucifugæ vita describitur, Epist. 122, 15.

Stobianum Surrentionumque litus, Q. N. VI, 1, 1.

Stabilitor, Dei cognomen, Benef. IV, 7, 2.

Stagnum in Syria in quo natant lateres, etc. Q. N. III, 25, 4. — stagna quaedam sine fundo, III, 19, 3. — sacrata, Epist. 41, 3. — subterranea, Q. N. III, 16, 2. — stagnis in quibusdam lapides non pessum eunt, 25, 6.

Stamen rectum extendere, Epist. 90, 20.

Statilia inscribi suo monumento

iussit, se xciix annos vixisse, Epist. 77, 17.

Statilius Messala Corvinus, Q. N. IV, Præf. 13.

Stationensi (in) lacu natat insula, Q. N. III, 25, 6.

Stator Deus, Benef. IV, 7, 2.

Statuarii in numerum artium liberalium adducendi, Epist. 88, 15.

Statuarum ænearum forma et confectio, Q. N. VI, 30, 1.

Status fulmen, Q. N. II, 39, 2.

Stella super lanceam visa, Q. N. I, 1, 12. — nunquam apparet per stellam, VII, 18, 2. — stellas Artemidoro innumerabiles, VII, 13, 1.

— cur stare vel redire dicantur, VII, 26, 1. — falso putantur decidere aut transilire, I, 1, 8. — volantes, I, 14, 3. — transvolantes, I, 1, 5. — appellantur cometae, VII, 27, 3. — interdiu visæ, I, 12, 2. — stellarum transvolantium causæ, I, 1, 11. — alimentum, VI, 16, 2 sq.

— cursus, Benef. IV, 23, 3. — effectus, Q. N. II, 11, 2. — numerum incertum esse, VII, 12, 1. — rubor, I, 1, 6. — varii exortus supra finitorem, VII, 27, 2. — concursu non fit cometae, VII, 12, 1. — quinque harum ortus, stationes modo coepimus scire, ibid. 25, 3. — potestas a Chaldaeis observata, II, 32, 6. — stellas nutrirî a mari, V, 8. — aliis tegere alias, VII, 12, 2. — stellis duplex motus, VII, 21, 3. — de stellis quæstiones, VII, 1, 5.

Stemma non inspicere docet philosophia, Epist. 44, 1. — regni Persici percensere, Benef. VII, 3, 4. — stemmatum flexuræ, III, 28, 1.

Stigmata ingrati hospitem testantia, Benef. IV, 37, 3.

Stilponis auditor Crates, Epist. 10,

t. — obiurgator Epicurus, 9, 47. — responsum Demetrio datum interroganti, num quid perdidisset, C. Sap. 5, 3. — Stilponi quâd Epicurus obiecerit, Epist. 9, 1.

Stilus et lectio coniungenda sunt, Epist. 84, 2.

Stipatores necesse est regem graventur sanguinarium, Clem. I, 42, 5.

Stips aeris abiecti non est beneficium, Benef. IV, 29, 2. — ad stipem manum in ponte porrigere, V. Best. 25, 1.

Stoica lingua, Epist. 43, 3. — sententia, 22, 6. — significatio, 59, 1. — stoicae sectae paradoxum, Benef. II, 31, 1. — praestantia, Clem. II, 5, 3. — sectae specie quidam ad vitia hortantur, Epist. 123, 14. — ex stoica institutione non egit M. Brutus, Benef. II, 20, 1.

Stoicus quidam Senecae amicus Marcellinum ad mortem subeundam hortatur, Epist. 77, 5 et 6. — ex Romanis acerrimus fuit, Frag. 10. — stoico vox communis cum Stilpone, Epist. 9, 47. — stoici, C. Sap. 4, 1. — virilem ingressi viam, ibid. 4, 1. — Catonem, Ulyssem et Herculem sapientes pronuntiaverunt, C. Sap. 2, 1. — a republica exclusi secesserunt ad colendam vitam, Epist. 14, 13. — animam hominis magno pondere extriti permanere non posse existimant, 57, 5. — defensi, Benef. IV, 27, 1. — Deo rotundam formam dant, Epist. 113, 17. — duos ingratos statuunt, Benef. IV, 26, 1. — genus ante superius ponunt, Epist. 58, 10. — singulis et Genium et Iunonem dederunt, 116, 1. — Stoicorum animalia infinita deridet Seneca, Epist. 113, 1 sq. 47 sq. — et Peripateticorum nonnullos negasse pro-

videntiam, Q. N. I, Praef. 14. — et aliorum philosophorum opiniones de fato, II, 36, 1. — opinione inundatio universalis futura, consideratur, III, 27, 1. — opinio terram in mundi centro fixam et quietam esse, VI, 1, 5. — aliorumque philosophorum aurationes de fine mundi et terrae, II, 59, 9. — opinio de mundo et de Deo, Q. N. I, Praef. 2, 12. — opinio de terrae situ, II, 1, 5. — ad unum ex proceribus non se alligat Seneca, V. Best. 1, 2. — cohors, Epist. 22, 9. — decretum de perpetuo actu sapientis, Ot. Sap. 28, 3. — exempla et praecepta, Epist. 68, 1. — paradoxa aliquot, Benef. V, 42, 3. — paradoxum, sapientiam nunquam facti sui poenitere, IV, 34, 3. — placitum, sapientiam bonum esse, sapere bonum non esse, examinatur, Epist. 117, 1. — praecepta in actu mori imperantia, 8, 1. — quaestio, an sibi aliquis beneficium dare possit, Benef. V, 7, 1. — opinio de comestis et caeteris caeli ostentis, Q. N. VII, 24, 1 sq. — opinio de paritate bonorum probatur, Epist. 66, 4. — opinio de rerum principiis, Q. N. III, 13, 1. — sapientia a Zenone coepit, C. Helv. 12, 3. — secta vulgo nimis dura, sed re ipsa lenis et benigna est, Clem. II, 5, 3. — secta de fati immutabilitate defenditur, Q. N. II, 31, 1. — et caeterorum sapientium discrimen, C. Sap. 4, 4. — et Epicureorum dissensio de otio sapientis, Ot. Sap. 30, 2. — auctorum contextus virilis et continuus, Epist. 33, 1 sq. — paradoxorum nullum falsum est, 87, 1. — Stoicia una saltem causa, 65, 4. — genus videtur, *Quiddam*, 58, 12. — publica voce occurri solet, 116, 6. — praeceptis

quae fidem detrudere solent, C. Sap. 3, 1. — (cum) hominis naturam vincere, Br. Vit. 14, 5.

Stodam vir fortis indutus, V. Beat. 13, 3.

Stomachicus ille dolorem perfert in ipsis deliciis, Epist. 24, 14.

Stomachous, rabiorus, Ir. I, 4, 2.

Stomachus intemperans, Q. N. IV, 13, 4. — morosus, Epist. 78, 40. — suspectus, Ir. III, 9, 3. — stomachi fastidientis est multa degustare, Epist. 2, 3. — mensuram non noisse quam turpe sit, 83, 17. — aestuantis solatium, 95, 21. — quemadmodum stomachus morbo vitatus, Benef. V, 12, 6.

Stramentum sulphure inductum ignem attrahit, Q. N. I, 1, 7.

Stratosis peripateticas philosophiae cultoris decretum de terrae motu, Q. N. VI, 13, 2.

Strigiles lovi ferre vetemus, Epist. 95, 47.

Strophis ac facis remotis, Epist. 26, 5.

Struthiocamelus depilatus, C. Sap. 17, 1.

Styrimo includit Thracas, Q. N. I, Praef. 7.

Stude ut non plus aliquid scias, sed ut melius, Epist. 89, 22.

Studia inutilium litterarum arguuntur, Br. Vit. 13, 2. — liberalia cur ita dicta, Epist. 89, 1. — ad alia multum, ad virtutem nihil conferunt, 88, 17. — non censentur inter bona, 88, 1. — praesidia certissima sunt, C. Helv. 16, 11. — studiis liberalibus non obstant negotia, Epist. 62, 1. — studiorum modus tenendus, Tr. An. 9, 3. — studiis non necessarium est silentium, Epist. 56, 1. — in studiis

necessaria, non subtilia quaerenda, 45, 3.

Studiosa luxuria, Alexandriae bibliotheca, Tr. An. 9, 5.

Stulticia humilis res est, abiecta, sordida, Epist. 37, 3. — cur nos tam pertinaciter tenest, 59, 7 sq. — ad sapientiam erepit, 76, 15. — qui flet, quod post annos mille non vivet, 77, 10. — semper incipit vivere, 13, 15. — stultitiae superbiae perseverantia, Benef. IV, 38, 1.

Stultus omnia vitia habet, Benef. IV, 26, 3. — qui doloris causa vixit, Epist. 58, 33. — stulti et sapientis quod discrimen, si uterque habere vult, V. Beat. 26, 1. — stulti res non est, Benef. II, 35, 2. — stulti vita ingrata est, trepidia, Epist. 15, 8. stulto nulla re opus est, sed omnibus eget, 9, 12. — stulti omnes mali, Benef. V, 15, 2. — omnes insaniant, nec tamen omnes elleboro curantur, II, 35, 2. — stultorum divitum arrosor *Satellius Quadratus*, Epist. 27, 6.

Stultum (quam) aetatem disponere ne crastini quidem dominum, Epist. 101, 4. — numquid, ultra extremum diem curas transmittere, 102, 4. — quid stultius quam mortem contemnere, venenum timere, 70, 8. — quid, quam mirari, id ullo die factum quod omni potest fieri, 101, 7.

Styx in Arcadia mortifera, Q. N. III, 25, 1.

Suasionem necessariam iudicat *Posidonius*, Epist. 95, 65.

Sub ictu, Epist. 72, 12. — sub manu, 71, 1.

Subinflant aquas aquae, Q. N. III, 30, 3.

Sublucius pons, V. Beat. 25, 1.

Sublimia quae dicantur, Q. N. II, 4, 2.

Subolem residuum fovere, C. Marc. 46, 5.

Subrecti (alii *subiecti*) montes, Q. N. VI, 24, 1.

Subrectis vexillis urbem intrare, Benef. V, 45, 5.

Subrigere plana, Q. N. VI, 4, 2. — subriguntur capilli, Ir. I, 4, 4.

Subrubicundus, Ir. III, 4, 4.

Subscriptionem componere, Benef. III, 26, 2.

Subseciva non est res, sed ordinaria, Epist. 53, 10.

Subtemen insertum, Epist. 90, 20.

Subtilitas quaedam inutilia et inefficacia reddit, Epist. 82, 25. — nimia veritati infesta est, Epist. 88, 37.

Subula armatus, Epist. 85, 4. — leonem excipere, 82, 25.

Succusio terrae motus species, Q. N. VI, 21, 2.

Sueronem (circa) talum sibi torsit Caesar, Benef. V, 24, 4.

Sulare et bibere, cardiaci vita est, Epist. 45, 3.

Sudatoria et balnea, V. Beat. 7, 2. — siccis vaporis, Epist. 54, 6.

Sudor quibusdam etiam constantissimis in populi conspectu erumpit, Epist. 41, 2. — omnis per laborem exeat, 54, 6. — sudorem quid; aquileges vocent, Q. N. III, 45, 7.

Sufes, Tr. An. 3, 10.

Suffaminanda rota laionis, Lud. 44, 3.

Suffragatio materna, C. Marc. 24, 2.

Suffragator quaesturae excidere, Benef. VII, 28, 2. — suffragatores incipimus, Brev. V, 47, 3.

Sulpicius Gallus, Q. N. VII, 25, 2; ubi vide not. 3.

Sulphuratio contraxit humorem, etc. Q. N. III, 45, 5.

Summa summarum quaerit, etc. Epist. 40, 43.

Summarium quid vocet Seneca, Ep. 39, 4.

Summulas, minutas distribuit servus Marcellinus, Epist. 77, 8.

Superadornatae materiae nullum manet operimentum, Q. N. IV, 2, 47.

Superbia in beneficio dando vitanda, Benef. II, 44, 6. — in odium amanda perducit, 43, 2. — minorum regiae potentiae reprehenditur, Benef. II, 5, 4. — superbiae proprium magno aestimare introitum et tactum sui liminis, Benef. VI, 33, 3.

Superciliosi censores, Epist. 423, 41.

Superfundi, Q. N. VI, 6, 2.

Supermicant (non) beneficia parentum, etc. Benef. III, 32, 4.

Superstitio error insanus est, Ep. 423, 46. — superstitionis argumentum, abstinencia quorundam animalium, 108, 16.

Supervacua studia reprehenduntur, Br. Vit. 43, 2. — supervacuis superpedendum, Tr. An. 44, 4.

Supinata testudo nullum tormentum sentit, Epist. 421, 9.

Supparum, vel *siparum*, Alexandrinarum insigne est, Ep. 77, 2.

Supplicium militare, Ir. I, 46, 4. — ad supplicium decem dies medii, Tr. An. 44, 4. — supplicii verba solennia, Ir. I, 46, 4. — supplicia scripta, Epist. 97, 44. — multa principi turpia sunt, Clem. I, 24, 4. —

de sceleratis sine ira sumenda, Ir. I, 46, 4.

Suppurare, Ep. 59, 48.

Suppurata tristitia, Ep. 80, 6.

Suppuratus praecordiorum, Ep. 44, 5.

Surrentinum litus, Q. N. VI, 4.4.

Sus confector, Ir. III, 43, 2.

Suspectus sui nimis ingratos facit, Benef. II, 26, 4.

Suspensurae balnearum, Epist. 90, 25.

Susplicando ius peccandi fit, Epist. 3, 2.

Suspicionibus locus dandus non est, Ir. II, 24, 4.

Suspiciosi, Ep. 8, 2 et 3.

Suspirium, id est, asthma, Epist. 54, 4.

Sutrinum non inventum a sapientibus, Epist. 90, 24.

Sybaritarum civitas, Ir. II, 25, 2.

Sylla coloniam in Corsicam deduxit, C. Helv. 8, 4. — Romanorum ultimus pomoerium protulit, Br. Vit. 44, 2. — nunc felix quod illi descendenti gladio submovetur, Prov. 3, 8. — septem millia civium trucidari iussit, Clem. I, 42, 4. — violentissimus erat quum rubore suffusus, Epist. 44, 3. — patriam durioribus remediis quam pericula erant, sanavit, Benef. V, 46, 3. — Syllae dictum ad senatum ob gementium conclamationem exterritum, Clem. I, 42, 2. — dictatura, I, 42, 4. — proscriptio, Ir. II, 2, 4. — dictatori solus aliquid negavit Rutilius, Prov. 3, 7. — reditum suum negavit, Ep. 24, 4. Vid. *L. Sylla*.

Syllaba mus est, syllaba caseum non rodit, 48, 5.

Syllanae crudelitatis exemplum, quod a republica liberos proscripto-

rum removit, Ir. II, 34, 3. — *Syllanae* proscriptionis spoliarium, Prov. 3, 7.

Syllogismus animal esse ridendum, Epist. 443, 21. — syllogismus agere, 83, 47. — premere aliquem, Epist. 408, 42.

Symphonia et classicum, Epist. 54, 42. — symphoniam (ad) βεβώτα, βεβώτα! Epist. 42, 8. — qui audierunt, ferunt modulationem in auribus, Epist. 423, 8. — symphoniarum cantus, Prov. 3, 9. — cantibus strepentes locus, Epist. 54, 4.

Syngraphae, Ben. VII, 40, 2.

Syracusanorum rex Hiero, Epist. 444, 47.

Syracusas si diceret petenti, etc. C. Marc. 47, 2. — Gylippus quam peteret, visa est stella, etc. Q. N. I, 4, 42.

Syriae molles bello viri, Ir. I, 44, 3. — oppida terrae motu agitata, Epist. 94, 9. — rex Demetrius, Q. N. VII, 45, 4. — in Syriae stagno natant lateres, III, 25, 4. — Syriam (per) bello circumactus Augustus, Br. Vit. 5, 3. — Syriam usu suam fecit Pacuvius, Epist. 42, 8. — in Syria totius populi nares recisae sunt, Ir. III, 20, 2.

Syrtes, Epist. 34, 8. — Syrtium incerta vada, C. Marc. 25, 3.

Syrtae gentes in defosso latent ob aetum, Ep. 90, 16.

Syrticum mare, V. Beat. 44, 2.

T

Tabellam dimittere de quibusdam imperitus iudex potest, Benef. III, 7, 5. — ex tabella recitare, Lud. 41, 4.

— tabellae foeneratorum, C. Sap. 6, 4.

Tabellariae vocantur naves Alexandrinae, Ep. 77, 4.

Tabernaculum in cubiculo ponitur, Marc. 77, 8.

Tabulae et sanguinolentae centesimae, etc. quid sunt, Ben. VII, 40, 3. — *tabulae novae*, Ep. 81, 25. — *novae beneficiorum*, Benef. I, 4, 6. — *publicae*, Ir. 27, 6. — *caedem codices dicti*, Brev. V, 43, 4. — *tabularum duodecim cautio*, ne quis alienos fructus excantassit, Q. N. IV, 7, 2. — *tabulae xii loquuntur aliqui*, Ep. 414, 43.

Tabularia, tormenti genus, Ir. III, 49, 4.

Tabularios lassat patrimonium, 88, 9.

Taedium rerum quomodo tollendum, Tr. An. 3, 4.

Talpa sitne caeca, Q. N. III, 46, 3.

Talthybius Deorum, Lud. 43, 4.

Tamen etsi nihil aliud sit quaerendum, etc. Benef. IV, 9, 3; et milites alibi.

Tamusi (alii *Tamusi*) annales, Epist. 93, 40.

Tantalus, Lud. 44, 3.

Tanto fortior, tanto felicior, laudandi formula, Tr. An. 45, 6. — *tanto melior surge*, Epist. 31, 4. — *tanto melior, tanto felicior*, 74, 27.

Tamusi annales. Vide supra, in *Tamusi*.

Tardiloquium laudatur, Ep. 40, 43.

Tarentum, Epist. 68, 4. — *et portus laudatus petatur*, Tr. An. 2, 42.

Tarpeio proditor hostiae publicae imponitur, Ir. I, 46, 4.

Tarquinius, Benef. II, 20, 3.

T. Tatinus Cluacinae dedicavit Deam, Frag. 34.

Taurromenitanum litus (circa) emergere, Epist. 79, 4.

Taurus colore rubicundo excitatur, Ir. III, 30, 4. — *paucissimorum iugum pascuo impletur*, Epist. 60, 2. — *degener non praecedit armenta*, sed, etc. 90, 34. — *tauri et ursi pugnam sus confector expectat*, Ir. III, 46, 2. — *tauri vocem homine gravio-rem habent*, Epist. 76, 7. — *taurorum terga impone calcata*, Ir. II, 31, 5. — *corpora opima exiguu concidunt vulnere*, Prov. 6, 7.

Tectorio gregali inducta balnea, Epist. 86, 8.

Tectorum machinationes non exco- gitavit philosophia, Epist. 90, 7.

Tegula in extrema stare (alii *regula*) Epist. 42, 4.

Telesphorus Rhodius decurtatus in cavea pastus fuit, Ir. III, 47, 3.

Temeritas fortitudinem imitatur, Epist. 420, 9.

Tempe (circa) pecori noxia aqua, Q. N. III, 25, 2.

Temperantia voluptatibus imperat, Epist. 88, 25.

Temperatura corporis tolli arte nequit, Epist. 44, 4.

Tempestas minatur antequam sur- gat, Epist. 403, 2. — (ex) constantia caeli patet, Q. N. I, 2, 40. — *tempe- statis argumentum quum multae transvolant stellae*, I, 4, 44. — *tem- pestate non vindicant portus*, VI, 4, 6. — *tempestates an munusculis redi- mantur*, IV, 7, 4. — *tempestatum casus*, II, 44.

Templorum foribus assidere vete- mus, Epist. 95, 47.

Temporariae amicitiae, Ep. 9, 7.

Tempus ad necessaria non sufficit, Epist. 49, 5. — *nebulosum caret vento*, Q. N. V, 3, 2. — *edax omnia depa-*

scitur, Epig. 7, 1. — omnia carpit, omnia movet, ibid. 1 et 2. — fluit, et avidissimos sui deserit, Q. N. VI, 32, 10. — venale quid sit, Benef. VII, 10, 3. — tantum nostrum est, omnia aliena, Epist. 1, 3. — omne Clodius non Catones feret, 97, 9. — temporis pretium quanti aestimandum, 117, 32. — dispendia varia, Tr. An. 3, 6. — fuga colligenda et servanda, Epist. 1, 1. — iactura turpissima, ibid. — partes tres, 124, 17. — partes inter se comparatae, Br. Vit. 10, 1 sq. — velocitas, Epist. 108, 24. — vilitas cur tanta, Br. Vit. 8, 2 sq. — praesentis sola ratio habetur, Benef. III, 3, 3. — unius honesta avaritia est, Benef. V, 3, 2. — unius possessio nobis data, Epist. 1, 2. — velocitas non patitur supervacua discere, 49, 3. — tempori parce, 49, 28. — tempore aliquo mundus non erit, 7, 8. — de tempore quam multae sint quaestiones, 88, 29. — (sine) nil potest fieri, Epist. 65, 12.

Tentyritae quomodo crocodilos superent, Q. N. IV, 2, 14.

Terentia, uxor *Mecænatæ*, Prov. 3, 10.

Termini mortalium quam sunt ridiculi, Q. N. I, Praef. 6.

Terra corpori humano confertur, Q. N. III, 16, 3. — solidane an cava sit veterum opinione, V, 14, 1. — quid nobis utile, defodit et mersit, Benef. VII, 10, 1. — sit ex aqua, Q. N. III, 10, 1. — cum mari globum facit, III, 28, 2 sq. — mas, et femina, III, 14, 1. — non est sine spiritu vitali, VI, 16, 1. — puncto comparatur, I, Praef. 7 sq. — pars mundi et materia, II, 5, 1. — quibusdam animal, VI, 14, 3. — quibusdam terrae motus assua est, 10, 1. — quomodo ad con-

tinuanda flumina sufficiat, 3, 4. — sub finem mundi in humorem solvetur, III, 29, 5. — an terra mundo stante vertatur, VII, 2, 2. — de terra quaestiones, II, 1, 5. — sub terra lacus et paludes, 3, 8. — terram aquae innatare, rudis et inepta opinio est, III, 13, 2. — sicut mare concuti, VI, 1, 12. — in mundi centro fixam et quietam esse Stoicorum opinio, I, 5. — esse animal, II, 1, 4. — nutrire stellas, II, 5, 2. — aut frigidam, aut calidam habitam esse a veteribus, III, 9, 2. — quid ab infimo moveant quaeritur, VI, 4, 1 sq. — terrae multa habent mortifera, VI, 28, 1. — terrarum orbis sicut pila est, IV, 11, 2. — ardores, VI, 9, 2. — figura, II, 1, 4. — interna species, VI, 15, 1. — locus cuiusque ratio, VII, 14, 1. — situs, V, 10, 2. — longitudo, I, Praef. 11. — terrae motus ingens in Campania, VI, 1, 1 sq. — insanis aliquot similes discurrere fecit, 29, 1. — per ce miliaria non extenditur, 25, 3. — motus cum tremore corporis humani comparatus, 21, 3. — quam late pateat, 25, 3. — solere subsequi pestes, 27, 1. — terrae motum circa axem suum nonnullos credidisse veteres, VII, 2, 2. — motus vere et autumno esse frequentiores, VI, 1, 1. — motus desinere vento emissio, 17, 4. — motuum varia genera, 21, 2. — effectus et ratio, 21, 3. — motus causam Epicurus ab igne repetit, 21, 1. — motu fontes editi, III, 10, 2. — motibus insulas non esse expositas, VI, 26, 2. — motu montes novos existisse, 21, 1. — motuum spiritum causam esse veterum opinione, 12, 1. — motu Achaia agitata, 1, 11. — Aegyptum non infestari, 21, 1. — Phoenicem fuisse concussam, 24, 5. — Macedo-

nia agitata, t, 44.—Thessaliae faciem fuisse immutatam, 25, 2.—urbes absorptae, 24, 4.—urbes obrutae, t, 7; 24, 4.—tremores quando desinunt, 31, t.—de motu Anaxagorae opinio, 9, t.—Anaximenes sententia, 40, t.—motu Asia Minor agitata, t, 44.—(de) Democriti sententia, 7, t.—Epicuri sententia, 9, 2; 20, 6.—motibus Euboram obnoxiam fuisse, 47, 4.—de motu Thaletis opinio, 6, 3; 20, 2.—Stratonis opinio, II, 59, 9.—motu qui fiat ut loca disiciantur et campi intereant, VI, 24, 5.—motum praecedat aëris tranquillitas, 42, 2.—sequitur pestilentia, 27, t.—et ventus per multos dies fiat, 47, 3 et 4.—motus timor demitur, 2, 4.

Territorium laxius (alii *laxius terram*), C. Marc. 17, 4.

Terror inter placidissima existit, Epist. 91, 7.

Tesselae in balneo separatae, iterumque commissae terrae motu, Q. N. VI, 31, 2.

Testamenti ordinatio quam diligenter curetur, Benef. IV, 43, 3.—testamenti tabulis annulum imprimere, Epist. 8, 5.—testamentorum captator, Benef. IV, 20, 2.—captandorum artem professi, VI, 28, 3.

Testes cur adhibeantur, III, 45, 2.—testes contra dicendum, Q. N. VII, 46, 1.

Testudo supinata nullum tormentum sentit, Epist. 421, 9.

Truoni a Mario caesi, Epistol. 94, 66.

Textorium istud est, quod quum maxime agitur, Epist. 443, 21.

Texturini ars male dicitur a sapientibus inventa, Epist. 90, 20.

Thales Milesius terram aquae innatare opinatur, Q. N. VI, 6, t.—

Thaletis opinio de Nili origine, IV, 2, 21.—sententia de mari, III, 43, 2.—opinio de terrae motu, VI, 6, 3.—sententia de aquae elemento III, 43, t.—sententia, quod terra aquae innatet, exploditur, III, 43, 2.

Thalia Gratiarum ultima, Benef. I, 3, 6.—Hesiodo Charis est, Homero Musa, ibid. 3, 40.

Thasius lapis, rarum quondam in aliquo templo spectaculum, Epist. 86, 5.

Theatrum Neapolitanorum fractum, Epist. 76, 3.—in theatrum ducimur ad delectandas aures, oratione, voce, fabulis, 108, 6.—theatra privata Romanorum, Benef. III, 33, 3.—consonant quoties aliqua dicta sunt quae publice agnoscimus, Epist. 108, 9.

Thebae non sunt motae in Chalcidis tremore, Q. N. VI, 25, 4.—ad Thebas triumphantem Liberum vehunt currus, V. Beat. 25, 4.

Themisonis secta alia est quam Hippocratis, Epist. 95, 9.

Theodorus philosophus qui tyranno mortem minanti responderit, Tr. An. 44, 2.

Theodorus, Ir. II, 2, 4.

Theodotus, Ir. II, 2, 4.

Theophrastus ait in Coryco monte post terrarum tremorem novam vim aquarum emeruisse, Q. N. III, 44, 2.—discipulus Aristotelis, VI, 43, t.—non divini, dulcis tamen eloqui vir, et nitidi sine labore, ibid.—arguitur, III, 41, 3.—citatur, 46, 3.—ait in Macedonia flumen facere albas oves, 25, 2.—in Lydia insulas natere refert, ibid. 6.—in Ponto aestate annos quosdam crescere, 26, t.—Nilum aquam marinam detulisse ait, IV, 2, 44.—Theophrasti prae-

cepta, Epistol. 3, 1. — sententia de terrae motu, Q. N. VI, 43, 1. — Theophrastum qui habent familiarem morantur in officiis, Br. V, 44, 8.

Therasia insula in Aegaeo mari enata, Q. N. VI, 24, 2.

Θηροποποις, Ir. III, 23, 4 et 5.

Thermarum fundamenta in mare iacta, Epist. 429, 9.

Thermopylarum angusta, Benef. 31, 4. — in angustiis positi Lacones, Epist. 82, 20.

Thersites, Ir. III, 23, 2.

Thessalia (in) noxia feris aqua circa Tempe, Q. N. III, 25, 2. — Thessaliae paludes quomodo siccatae, VI, 25, 2. — faciem terrae motu fuisse immutatam, ibid.

Thracae incompositi statura (var. lect.), Q. N. IV, Praef. 8.

Thraeciae angulus, Benef. V, 6, 1. — iuga, Q. N. IV, 2, 19. — praepositus L. Piso, Epist. 83, 43. — ex angulo usque ad Orientem imperium protulit Alexander, Q. N. VI, 23, 2.

Thrascius ventus, imus est, Q. N. V, 46, 6.

Threces, gladiatorum genus, Q. N. IV, Praef. 8.

Thressa mater Antistheni obiiciebatur, C. Sap. 48, 5.

Thucydides allegatur, Q. N. VI, 24, 5 sq. — sit Delon ante Peloponnesiacum bellum innotam fuisse, Q. N. VI, 26, 1.

Tiara recta in capite, solis regibus data, Benef. VI, 31, 9.

Tiberis, Lud. 43, 1. — in Tiberis ripa regna Arcadium Evander collocavit, C. Helv. 7, 1. — ad Tiberim castra transtulit Seneca, Epist. 83, 5.

Tiberius, filius Liviae Augustae, C. Marc. 4, 2.

Tiberius Caes. Appia via ad deos

ivit, Lud. 1, 4. — amicorum notitiam aversatus, Benef. V, 25, 2. — Atilio Butae prodigo paupertatem confidenti, Sero, inquit, expectatus es, Epist. 422, 11. — a pluribus rogatus, ut aeri alieno succurreret, Benef. II, 7, 2. — Conso ebrioso et urbem, et arcana multa commisit, Epist. 83, 43. — M. Allium praetorium a creditoribus liberat, Benef. II, 7, 1. — fratris Drusi mortem aequo animo tulit, C. Polyb. 34, 5. — nullum ingentis formae vendit, Epist. 95, 42. — pro rostris filium mortuum laudavit, C. Marc. 45, 2. — Tiberii imago ectypa, Benef. III, 26, 1. — oblivio, V, 25, 2. — prima tempora, Clem. 1, 4, 6. — amicitia et frigore notus Montanus Iulius, Epist. 422, 11. — Tiberii Caesaris principatu alienigenarum gentium sacra mota sunt, 108, 22. — eius tempore accusandi frequens et paene publica rabies fuit, Benef. III, 26, 1. — sub Tiberio Caesare caeli ardor visus, Q. N. I, 45, 6.

Tib. Gracchus, C. Marc. 46, 2. Vid. *Gracchus*.

Tibiarum ac organorum genus ex pulpito consonabat, Epist. 84, 10.

Tibicen Graecus habet concursum, Epist. 76, 3.

Tiburtinum nemo comparaturus salubritatis causa et aestivi recessus, Benef. IV, 42, 4.

Tiburtinus calix sit an manus concava ad extinguendam sitim, nihil refert, Epist. 419, 4.

Tigris osculator custos, Epist. 85, 35. — tigres nunquam exuunt feritatem, ibid. 8.

Tigris fl. Epist. 404, 45. — evanescit, et tandem iterum emergit, Q. N. III, 26, 4. — in medio itinere sicatur, VI, 8, 1.

Tillius Cimber acerrimus Caesarianarum partium defensor Caesarem postea interfecit, Ir. III, 30, 3. — eius iocus in se, Epist. 83, 11. — Tillio Cimbro ebrioso creditum fuit de C. Caesaris caede, ibid.

Timagenes historiarum scriptor, exclusus Augusti domo, in Pollionis Asinii contubernio consenuit, Ir. III, 23, 3. — libros continentes historias Caesaris Augusti in ignem posuit, 23, 4. — Timageni Pollio iratus, ibid. 5. — Timagenem monuit Caesar ut moderatius lingua uteretur, ibid. 3. — felicitati urbis Romae inimicus, Epist. 91, 13.

Timeri non est potentiae signum, Ir. II, 11, 3. — quam despici periculosius, ibid. 2. — tam domi quam foris molestum est, Epist. 105, 4. — timendi quidam nunquam magis sunt, quam quum erubuerint, 11, 3. — timenda quibus depelli possint, 14, 3 sq. — timendorum tria genera sunt, Epist. 14, 3.

Timidus duorum generum est, Benef. IV, 26, 3. — pro cauto accipitur, Epist. 45, 6. — dicitur qui stultus est, Benef. IV, 26, 3.

Timoneae coenae, Epist. 18, 5.

Timor acer et assiduus quid efficiat, Clem. I, 12, 4. — timoris reprehensio et remedia, Epist. 5, 6; 13, 2 sq. — timorem instillasse notionem deorum animis hominum, Q. N. II, 22, 3. — De timore invenies reliqua supra ad voc. *Metus*.

Tiro pallescit ad vulneris suspicionem, Prov. 4, 7.

Tirupulorum impetus primi vehementes, Epist. 108, 23.

Titulus honestus eligatur, V. Beat. 13, 3. — titulum (in) sepulchri la-

horare, Br. Vit. 19, 3. — titulum impingere, Epist. 47, 7.

T. Ariti liberalitas et clementia in filium parricidam, Clem. I, 15, 1.

T. Manlii pietas in patrem imperiosum, Benef. III, 37, 4.

T. Livius suos libros a Doro emere potest, Benef. VII, 6, 1.

T. Livio (s) positum dictum de Caesare vulgo iactatum, Q. N. V, 18, 3. — Vid. *Livius*.

Tò òv Latine exprimi nequit, Epist. 58, 5. — in sex modos Plato partitur, ibid. 13.

Togati purpuratique incedunt, etc. C. Sap. 13, 2. — togatae antiquae probant, etc. Epist. 89, 6. — togatae inter comoedias et tragodias mediae, Epist. 8, 7. — togatos (ad) liberalitatem vocare, V. Beat. 24, 2.

Togis inter se corona sordidior et turba cultior distant, Epist. 114, 12.

Tolerabilis non acquirere quam amittere, Tr. An. 8, 2.

Tolerantia fortis asperorum sitae optabilis, Epist. 67, 6.

Tolleno, Q. N. II, 9, 4.

Tollutarius praefendus equus a Catone defricus, Epist. 87, 9.

Tomentum Circense, V. Beat. 25, 2.

Tonantem, Iovem rite dicunt, Benef. IV, 7, 1.

Tonat aliquando sereno caelo, Q. N. I, 1, 13. — o te dementem si times mortem quum tonat! Q. N. II, 59, 7.

Tondere filios in luctu moris erat, Benef. V, 6, 3.

Tonitru oriri contritu nubium, Q. N. II, 12, 5 et 6. — prius esse fulmine, II, 12, 6. — tonitrus fragore comparatur cum crepitu displacae ve-

sicae, II, 27, 2. — tonitru (de) Anaximeni et Anaximandri sententia, 2, 17. — tonitrua subita, II, 26, 6. — tonitrua, antiqui tonitruum aut tonum dixerunt, II, 56, 1. — tonitrua quaedam absque nubium concursu, II, 30, 1. — tonitrua, fulmina et fulgurationes simul sunt, II, 12, 1. — quaedam igne, quaedam spiritu fieri Diogenes Apolloniates ait, II, 20, 1. — adversus tonitrua subterraneae domus excogitatae, VI, 1, 6. — tonitruum distinctio, Q. N. II, 27, 1 sq. — metus, VI, 2, 4. — rancus sonus quid significet, I, 27, 1.

Tonorem (apud) horas consumentes, Br. VII, 8, 1.

Tonum dixerunt antiqui tonitrua. Q. N. II, 56, 1.

Tormentorum patientiam optare, Epist. 67, 4.

Torqueri, et in convivio iacere, pariane sint, Epist. 66, 18; 71, 16 et 17.

Torpor et contractio, utraque res letales, Epist. 82, 2.

Torrens cursus, Q. N. III, 26, 8; Epist. 40, 7. — unda, V. Best. 14, 2. — impetus in mare eiecit, Epist. 23, 7.

Tortor plus agit, quo plura instrumenta exposuit, Epist. 14, 5.

Tortus oculorum Caligulae, sub fronte anili, C. Sup. 18, 1.

Trabes igneae, Q. N. I, Praef. 4. — an inter Cometas ponendae, I, 15, 4. — quomodo fiant, VII, 4, 2.

Tractatori manum praestare, Epist. 68, 49.

Treductio et dedecus, Ir. I, 6, 1.

Tragici, Epist. 8, 7. — tragici dictum, Epist. 49, 12; 102, 16.

Trama utrinque comprimens, Ep. 90, 20.

Tranquillitas, Graecis εἰσυχία, Tr. An. 2, 3. — Epicureorum quae sit describitur, Benef. IV, 13, 2. — vera in quam bona mens explicatur, Epist. 66, 6 et 7. — quibus remediis procuretur, Tr. An. 2, 4. — aëris praevia terrae motui, Q. N. VI, 12, 1. — tranquillitatis causa non locus, sed animus est, Epist. 55, 8. — tranquillitati infesta vitia, Tr. An. 14, 2.

Tranquillum mare quum leviter commovetur, Q. N. V, 1, 4.

Transfigurari, Epist. 6, 1.

Translationes verborum, Epist. 59, 4.

Trasimenus, Ir. II, 5, 4.

Tremoris corporum causa, Q. N. VI, 20, 1 sq. — tremore uno quoties Achaiae et Asiae cecidere urbes, Ep. 91, 9. — tremores terrae quando desinant, Q. N. VI, 31, 1.

Trepidatio omnis inhonesta, Epist. 74, 30.

Triarios (inter) poni, Tr. An. 3, 10.

Tribunal honoris insigne, non honor, Benef. I, 5, 5. — tribunal nummarium alteri addicere, Benef. I, 9, 4.

Tribunus a Manlio in ordinem impune redactus, Benef. III, 37, 4.

Tributum principale, Benef. II, 8, 2. — tributum provinciarum una coena consumptum, C. Helv. 9, 11.

Triputiare virilem in modum, Tr. An. 15, 11.

Tristitia a Claudio occisa, Lud. 11, 2.

Tristitia inhabilis ad despiciendas res, Clem. II, 5, 5. — suppressa, Epist. 80, 6. — tristitiae sitne cognata voluptas aliqua, Epist. 99, 25.

Tritici est aliquid bonum, Epist. 124, 11.

Triumvralis proscriptio, Benef. II, 11, 1.

Troglodytis subterraneae domus sunt, Q. N. IV, 2, 12.

Trogus, Lud. 13, 3.

Troianum bellum, C. Helv. 7, 1.

Trossuli, Epist. 87, 8. — trossuli et iuvenes, 76, 1.

Tuber tyranni gladio divisum, Benef. II, 19, 1.

Tubero fictilibus in publica coena usus, Epist. 98, 13. — paupertatem se dignam et Capitolio indicavit, ib. — quibusdam parum frugi est, Epist. 120, 20. — Tuberonis lignei lectuli, haedinæ pelles et vasa fictilia, 95, 22. — cum Tuberone vivendum, 104, 24.

Tuli impressi parietibus prodire memoria Senecae, Epist. 90, 25.

Tubicu silentium faciens praedicationi nominis, Epist. 78, 15.

Tullius Marcellinus consilio de morte cum amicis habito, tridui inedia sibi vitam ademit, Epist. 77, 6, et 7.

Tumultuarius miles, Ir. III, 2, 5.

Tunica alimentis ignium illita et texta, Epist. 14, 4.

Turannius senex, procuratoris vacatione accepta, componi se, et plangi iussit, Br. Vit. 20, 2.

Turba vitanda, Epist. 7, 1; 8, 1; 10, 1.

Turbo, quid, Q. N. VII, 5, 1. — igneus praebet, speciem sideris longi, 10, 3. — turbinis rotunda facies est, 10, 4.

Turtilli (alii *turturillae*) Epist. 96, 3.

Turno (in) nulla mora, Benef. VI, 41, 2.

Turpe aliud loqui, aliud sentire, Epist. 24, 18. — viro captare flosculos, etc. 33, 2. — seni ex commentario sapere, ib. — non ire, sed ferri, 32, 4. — cum servo coenare aliqui existimant, 42, 1. — nihil est, cuius placet pretium, 95, 32. — beatam vitam in auro et argento reponere, 110, 12. — turpe est beneficiis vinci, Benef. V, 2, 1. — oneri cedere, Ep. 22, 6. — turpia quae, 31, 5. — quid turpius quam senex vivere incipiens, 13, 16. — quid turpius quam aliquem computare quanti vir bonus sit, Benef. IV, 1, 2. — quid, quam in ipso securitatis limine esse sollicitum, Epist. 22, 13.

Tusci summa fulminum scientia, Q. N. II, 32, 1. — Tuscos Asia sibi vindicat, C. Helv. 6, 9.

Tusculano meo (in) semiliber moror, inquit Cicero, Br. Vit. 5, 6. — Tusculanum salubritatis causa comparaturus, Benef. IV, 12, 4.

Tussis continua egerens viscerum partes, Epist. 78, 18. — tussim facit distillatio non adhuc adducta in mo-rem, 75, 10.

Tutela chore caelata, Epist. 76, 10.

Tuto ut vivas, quae observanda, Epist. 105, 1.

Tympanum in manu est, V. Beat. 13, 3. — tympana quid, Q. N. II, 31, 2.

Typhon, Q. N. V, 13, 3.

Tyrannicida conscios tyranni amicos nominat, Ir. II, 23, 2. — tyrannicidae Aristogiton et Harmodius, Benef. VII, 14, 3.

Tyrannus an beneficium det, Benef. II, 19, 2. — tyranni et regis differentia, Clem. 1, 12, 1. — tuber gladio divisum, Benef. II, 19, 1. — tyrannone beneficium dandum, VII,

49, 4 sq. — tyranni triginta Atheniensium cives occiderunt mille trecentos, Tr. An. 3, 42. — triginta Socratem circumsteterunt, Epist. 28, 6. — tyrannorum poena, Clem. 1, 26, 4.

Tyria purpura quo saturior est, eo altius teneas oportet, Q. N. I, 5, 42.

Tyrii Africam incolunt, C. Helv. 6, 9.

Tyros aliquando ruinis infamis fuit, Q. N. VI, 4, 41. — movetur et diluitur, 26, 4.

V

Vacatio procurationis, Brev. Vit. 20, 2. — vacationem dare, Lud. 44, 4. — petere, Ir. III, 47, 4.

Vadimonis (in) lacu insula natat, Q. N. III, 25, 6.

Vadimonium promittere, Benef. IV, 39, 3.

Vade fortiter, vade feliciter, Q. N. VI, 32, 6.

Vagellius, Q. N. VI, 2, 7.

Valdissime diligere, Br. Vit. 8, 4.

Valens Vectius, Lud. 43, 3.

Valere, philosophari est, Epist. 45, 4.

Valerius Asiaticus, Q. N. II, 26, 4. — Valerium amicissimum habebat Caligula, C. Sap. 48, 2.

Valerius Corvinus ob Messanem captam Messalla dictus, Brev. Vit. 43, 5.

Valetudinarius foenerator, Ir. III, 33, 3.

Valetudo animi primum, deinde corporis curanda, Epist. 45, 4. — valetudo inconcussa, res felix, Epist. 66, 37. — inter valetudinem bonam et vires multum interest, Q. N. I,

Praef. 4. — valetudine fessi, iracundiores, Ir. III, 9, 3.

Valgius Aetnam unicum dixit, Epist. 54, 4.

Vani, vanis terrori sunt, II, 42, 2.

Vapor siccus terrae unde venti origo, Q. N. II, 42, 4. — pestilens exhalatur pluribus locis Italiae, VI, 28, 4.

Vapulare ferulis, Lud. 9, 3. — colaphis, 45 fin.

Variana clades multos fortuna depressit, Epist. 47, 8.

Varices quidam execandas praebens, legere librum perseveravit, Epist. 78, 47.

Varus. Vid. *Geminus*.

Varro citatur, Epist. 8, 4. — qua arte ventos ordiunt, Q. N. V, 45, 3. — Vulturii nomen usurpat, ibid. 4. — Varronis Romanorum doctissimi remedium adversus mutationem locorum, C. Helv. 8, 3.

Varus eques Rom. coenarum bonarum affectator, Epist. 422, 42.

Vasa exhalantia et resorbentia hominis, Q. N. VI, 24, 4, ubi vid. not. 4. — vasis comparatio cum corpore humano, Q. N. I, Praef. 3.

Vatiae felicitas vulgo celebrata, Epist. 55, 3.

Vaticinantium copia ubi, Q. N. VI, 29, 2.

Vatinus scurra quomodo Cicero nis urbanitatem effugerit, C. Sap. 47, 3. — Vatinus a Rostris usque ad arcum Fabianum per seditiosae factionis manus tractus, C. Sap. 4, 3. — et Clodius caeca cupiditate corrupti, 4. — Vatinio postpositus Cato, C. Sap. 4, 3. — in foro toga erepta, 4, 3. — in Vatinium Calvi sententia, Epist. 94, 25.

Vatinii, Epist. 418, 4.

Vena plus est quam humidum, Q. N. II, 26, 4.

Vectatio vigorem dat, Tr. An. 15, 44.

Vedius Pollio muraenas sanguine humano saginabat, Clem. I, 48, 4. — ob aevitiam in servos castigatus ab Augusto, Ir. III, 40, 4.

Vellem quae velles, Epist. 67, 14.

Velocitas quae laudabilis, Ir. II, 35, 4.

Velum non allevatur, Epist. 80, 4. — velis et specularibus coenatio munibatur, Q. N. IV, 43, 6.

Vena ad extenuandum corpus percutitur, Epist. 70, 43. — medico tangenda est, 22, 4. — *venae* aquarum, Q. N. III, 45, 2. — sanguinis receptacula, ibid. 5. — incertae et naturalem turbantes modum, febris iudicium, Epist. 104, 4. — quibusdam remedii causa extrahuntur, Prov. 3, 2. — venarum imperturbata mobilitas, valetudinis bonae indicium, Q. N. VI, 14, 2. — venarum arteriarumque discrimen apud antiquos, Q. N. III, 45, 2. — venas cadentes vino refice, Benef. III, 9, 2. — vino fulcire nesciebant antiqui medici, Epist. 95, 22.

Venari in mari, Q. N. III, 47, 4.

Venator instituit catulos vestigia sequi, Clem. I, 46, 3.

Vendere quae emeris, gentium ius est, Benef. I, 9, 4.

Venditans funeribus necessaria et lucrum optans, an merito a Demade sit damnatus, Benef. VI, 38, 4.

Venditio est alienatio, Benef. VI, 40, 4.

Veneficus, Benef. V, 45, 4 sq.

Venenata animalia, fulmine icta, venenum amittere dicuntur, Q. N. II, 31, 2.

Veneris beneficia sequimur, Ben. V, 45, 4.

Veneranda contemptis comparari, quid indignius? Epist. 92, 48. — sunt iustitia, fides, fortitudo, prudentia, ibid.

Veneriae spondylisque, Ep. 95, 27.

Veneris signum Chaereae dedit Caligula, C. Sap. 48, 3. — Veneris Genitricis ludi, Q. N. VII, 47, 2. — Venere quidam interdixere corporibus, Ir. II, 42, 7.

Venia est poenae remissio, Clem. II, 7, 4. — quum laudabilis sit, Ir. II, 34, 4.

Venter bene moratus, magna pars est libertatis, Epist. 123, 3. — parvo dimittitur, 24, 44. — precepta non audit, 24, 44. — non est molestus creditor, ibid. — ventris causa quantum laboretur, 44, 24 sq. — ventri obediens, animalia sunt, non homines, 60, 3. — ventrem non implet, sed facit luxuria, 44, 44.

Ventilare quam stultum est, quum signum pugnae acceperis, Epist. 117, 25.

Ventus quid sit, Q. N. III, 9, 4. — est fluens aer in unam portem, V, 4, 4. — quamdiu nihil obstitit, vires suas effundit, 43, 2. — quid est quem Graeci *επαιρηρα* vocant, 43, 3. — bonis et malis communis, Benef. IV, 28, 4. — quomodo fiat, Q. N. V, 4, 4. — *επαιρηρα* quis ventus a Graecis vocatus, V, 8, 4. — venti origo terrae vapor siccus, II, 42, 4. — venti et aëcis discrimen, V, 6, 4. — et spiritus discrimen, 43, 4. — ventum facit sol ortus, non calore tantum, sed ictu, 9, 2. — facit resoluta nubes, quae pluribus modis solvitur, 43, 4. — venti *επαιρηρα*, 42, 4. — venti antelucani, 5, 7. — fluviales, V, 8, 4 sq.

— cur aestate et vere valentiores sunt? 5, 9.—duo raro flavere simul, VI, 12, 3.—Etesiae, V, 10, 4 sq.—subterranei, 14, 4 sq.—quidam quorundam locorum proprii, 17, 4.—quando et unde fient, 8, 3; 10, 4 sq. 12 4 sq.—ventorum abusus, 17, 4.—ventorum XII ratio, 17.—utilitas, 18, 1.—ventorum descriptio et dispositio ratione triclinari, 16, 6.—ventos post summum impetum cessare, VII, 9, 2.—ventis (de) Democriti sententia, 2, 1.

Verba ad summam caveam spectantia, Tr. An. 11, 6.—multa apud antiquos situ occupata, Epist. 58, 3.—pauciora rebus, Benef. II, 34, 2.—solemnia, Ir. I, 16, 4.—philosophantium qualia esse debeant, Epist. 75, 1.—verba assessoris praetor aduentibus pronuntiat, Tr. An. 3, 4.—ex alieno saeculo petere, Epist. 114, 13.—verborum cura non nimis anxia esse debet, 115, 1.—notae, 90, 26.—translationes non temerariae, non indecorae, 59, 4.—Latinorum magna paupertas, 58, 1.—moderatio adhibenda est, Benef. V, 25, 3.—non tam quam rerum cura habenda, Epist. 45, 4.—in quibusdam rebus mira proprietas, 81, 7.—verbis opera concordare debent, Epist. 20, 2.

Verecundia quorundam extimescenda, Epist. 11, 3.—sanctusque sensus quo religiones et ceremonias egerint veteres, Q. N. VII, 30, 1.—quotidie peccandi minor, Ir. II, 8, 4.—verecundiae laus, et quod nulla aspicientia eam abigat, 11, 1.—verecundiam scenici artifices penitus exprimere non possunt, 11, 5.—peccandi facit ipsa clementia, Clem. I,

22, 2.—saepe dubiam vox clarior conviciantis rupit, Ben. VII, 28, 3.

Vexi tempor permanet, falsa non durant, Epist. 120, 19.

Verisimilitudo, non exploratio spectatur, Benef. IV, 33, 2.

Veritas involuta in alto latet, Benef. VII, 1, 6.—in omnem sui partem semper eadem est, Epist. 79, 16.—a falsis semper petitur, Q. N. IV, Praef. 11.—patet omnibus, 33, 10.—veritatis argumentum est, publicus consensus, Epist. 117, 5.—simplex est oratio, 49, 12.—ad veritatem quosdam sine ullo adiutorio contendere ait Epicurus, 52, 2.—virtutemque idem esse dicebat Socrates, 71, 16.

Verminant intra paucos dies fulmine icta, Q. N. II, 34, 2.

Verminator (si minus) contentus, etc. V. Beat. 17, 4.

Verminatio, Epist. 78, 8.—verminationes cerebri aestuantis, Epist. 95, 17.

Vermilitas, sive levitas, etc. Epist. 95, 2.

Vernaliter (alii vernaliter), Benef. II, 11, 4.

Vernula rudis, Clem. I, 4.

Verrucosus Fabius causa cur sacerdos fuit, Benef. IV, 30, 2.

Versicolor circulus aut arcus, Q. N. I, 2, 1.

Versura domi fit, Benef. V, 8, 3.

Versura facienda ab Epicuro, etc. Epist. 19, 9.

Vernus citantur, Epist. 114, 43, et passim.—de avaritia, 108, 9.—versus Graecus detestabilis, Clem. II, 2, 2.—versus disertissimi inter minores iacent, Epist. 8, 7.—multo efficaciores sunt soluta oratione, Epist.

108, 10. — versuum duorum de beneficii examen, Benef. I, 2, 1.

Vertigines capitis quid dicam, etc. Epist. 95, 17.

Vervex marinus quidam appellatus, indignabatur, C. Sap. 17, 1.

Verum non nisi audituro dicendum, Epist. 29, 1. — dicere et audire adulescendum, 68, 5. — omnibus publice dicit Seneca, 89, 18. — qui dicat, potentibus deest, Benefic. VI, 30, 2.

Vortex dolor quomodo interquiescat, Epist. 78, 8.

Verticosus turbinum motus, Q. N. VII, 8, 2.

Vestales virgines igni sacro praesunt, Ot. Sap. 29, 2. — non esse Gratiae, Benef. I, 3, 7.

Vestiarium servo praestare debet dominus, Benef. III, 21, 1.

Vestis quando mutetur, Epist. 18, 2. — perversa magistratus, Ir. I, 16, 4. — nihil celatura, Epist. 90, 21. — ponderibus aut tormentis splendere cogentibus pressa, Tr. An. 1, 3. — sapienti non omnis conveniens, nec quisvis color, Epist. 51, 2. — vestis mundae electio appetenda homini, 92, 11. — vestes e corticibus arborum, avium plumis, vulpium tergis, etc. 90, 14. — sericae exprobrantur, Ben. VII, 9, 4. — vestium colorem non adspicio, etc. V. Beat. 2, 2.

Veteranca plena vindemiis, Epist. 114, 25.

Veteranus audaciter cruorem suum spectat, Prov. 4, 7. — quidam causam dicebat apud Divum Iulium, Benef. V, 24, 1.

Veteranus corrupta in malum ulcus, C. Marc. 1, 8.

Veternus animus, Ir. I, 16, 25.

SENECA Tom. VI

— veterosissimi artificii nodi, Epist. 82, 12.

Veterum opiniones parum exactae, et rudes, Q. N. VI, 5, 1. — praeceptum de optima vita sequenda, V. Beat. 7, 1. — veteribus mos fuit terram subigere, Epist. 86, 4 et 5.

Vexillis subrectis urbem intrare, Benef. V, 15, 6.

Via Latina, Epist. 77, 16. — tecta, Lud. 13, 4. — compendiarie, ibid. — Appia, Lud. 1, 3. — sacra, C. Marc. 16, 2. — vicinalis, Benef. V, 24, 3. — viam monstranda sit ingrato, Benef. IV, 29, 1.

Viatoris manibus fratrem auferre, etc. Polyb. 33, 4.

Vicarii duo, Tr. An. 8, 4.

Vicac Potae filius Diespiter, Lud. 9, 3.

Victimae quando gratiae, Benef. I, 6, 3.

Victoria militanti non promittitur, IV, 33, 3.

Victorum aliquando se dicebat Augustus, Br. Vit. 5, 1.

Vidui coelibatus in consensu, nemo uxorem duxit, etc. Benef. I, 9, 4.

Vienna, Lud. 6, 1.

Vigiliae perversum tempus arguitur, Epist. 122, 1 sq.

Vigiliarum, Epist. 57, 4.

Villae Scipionis Africani descriptio, Epist. 86, 3. — villam suam describit Seneca, 55, 6. — villae castris similes, 51, 11.

Vincunt alium opes, alium honores, Tr. An. 10, 3.

Vinctorum greges in aetatem et colorum paria diducti, Br. Vit. 12, 1. — per vinctos terra colenda, Benef. VII, 10, 4.

Vinculus amoris quod esse debet,

T

causa seditionis et odii, Ir. III, 34, 2.

Vindemitor carpebat raras uvas, Lud. 2, vs. 6.

Vindicta quando laudata, quando non, Ir. II, 32, 4.

Vini tarditas in dicendo, Epist. 40, 9—comes Varus, eques Romanus, 22, 12.

Vinolentiam fere crudelitas sequitur, Epist. 83, 24.

Vinum calentibus ingenuis et pueris subtrahendum, Ir. II, 20, 3—iram cur incendat, ibid. 19, 5—fulmine gelatum, cur potum exanimet, aut dementes faciat, Q. N. II, 63, 4—*fracto* dolio rigidum stat, ibid. 31, 1—vini inventor cur Liber dictus, Tr. An. 15, 15—minister in muliebrem modum ornatus, Epist. 42, 5—*viceris* amaritudo ipsa delectat, 63, 5—vis existit etiam in aceto, Q. N. III, 21—ut libertatis, ita vini moderatio salubris est, Tr. An. 15, 15—vino deditorum vita quam turpis, Br. Vit. 6, 4—Solonem induluisse credunt, Tr. An. 15, 15—*dedites* petio extrema delectat, Epist. 42, 4—*interdum* indulgendum, Tr. An. 15, 16—inter vinum et oleum occupati homines, Epist. 15, 3—*vina* non contenti diffundere veterana, per sapes et aetates dispo-
nere, Q. N. IV, 43, 2.

Vir bonus an beneficium ingrato noto daturus sit, Benef. IV, 26, 1—an non irascatur si patrem caedi vel matrem rapi viderit, Ir. I, 42, 2—vir magnus qui mortem sibi non tantum imperavit, sed invenit, Epist. 70, 21—*vir* bonus non laedit, poena laedit, Ir. I, 6, 2—*dic* miser potest, sed non potest esse, Prov. 3, 1—duplicis notae, Epist. 42, 1—non

potest non facere quod facit, Benef. VI, 21, 2—summæ pietatis erga deos est, Epist. 76, 17—nunquam succumbet, Benef. V, 2, 4—vir fortis et strenuus, Epist. 22, 6—eius descriptio Virgiliana, 95, 69—viri boni animus qualis, 415, 3—exemplum semper intuendum, 41, 6; 25, 7—*quid* sit propositum, Benef. V, 1, 4—similitudo cum Deo, Prov. 1, 4—viri disertis turpissimum principium, Epist. 417, 23—vir imperfecto malitiae vis quaedam inest, Epist. 92, 27—virum fortem dicam quem non bella subigunt, C. Sapient. 3, 6—viri boni omnes pares, Epist. 66, 32—*viri* magni aliquando gaudent rebus adversis, Prov. 4, 3—quidam malis ultro se obicerent, Prov. 4, 3—viri gratiosi timendi interdum, Epist. 14, 6—*viri* fortes qui, 96, 3—*virorum* magnorum imagines et natales celebrandi, 64, 8—*exempla* sequenda, 104, 21—virorum sapientium conversatio utilis, 94, 40—virorum trium copiae navales conflictantes cum Sexto Pompeio, Q. N. IV, Praef. 20—*viris* bonis cur mala accidunt, Prov. 2, 1 sq.—*viris* bonis inest quiddam divinum, Epist. 41, 2—*viros* bonos, candidatos dicimus, 3, 1—*mero* provocare, 95, 21.

Virentia confusis oculis praeant, Ir. III, 9, 2.

Virgae aureae (alii omittunt *aurcae*) Tr. An. 1, 6.

Virgarum, coronarum, et arcus differentiae, Q. N. I, 9, 1—*virgarum* significationes et causae, ibid.

Virgilius a Polybio conversus, G. Polyb. 26, 6—*Virgilius* Aetnam descripsit, Epist. 79, 5—*Ennium* imitatus est, 108, 34—parum proprie

dixit, mala mentis gaudia, 59, 2. — reprehenditur, 86, 14. — Virgilii praecepta nautica, 53, 3. — versus duobus aeternam memoriam promittentes, 21, 6. — versus citatur, Ir. II, 35, 6, et passim in Senecae operibus. — Virgilium aliter grammaticus legit, aliter philosophus, Epist. 108, 21 et 25. — quum reddere coloribus pictor vellet, 58, 17.

Virgines appellatae Gratiae, Benef. 1, 3, 5.

Virginius et *Regulus* coss. Q. N. VI, 1, 2.

Virgo aqua, Epist. 83, 5.

Virgula prismatica, Q. N. I, 2, 1.

Viridibus subdita Scipionis villa, Epist. 86, 3.

Virtus animi una, sed multae species, Epist. 66, 2. — a voluptatum ministerio defenditur, Benef. IV, 2, 1. — ad bene beatque vivendum satis esse probatur, opinionibus contrariis breviter refutatis, V. Beat. 16, 1 sq. Epist. 85, 4; 87, 8. — cur nullo egeat, Epist. 74, 12. — in quocumque habitu est, prodest, Tr. An. 3, 11. — maior vel minor fieri non potest, Epist. 71, 2 sq. — natura gloriosa, Benef. III, 36, 1. — nihil in se habet veniale, IV, 1, 1. — non cobonestatur pulchritudine corporis, nec deformitate foedatur, Epist. 64, 2 sq. — aequat inter se quidquid agnoscit, ibid. 41. — insinuanda est in his quos velis ad beatam vitam perducere, 25, 35. — et aliorum et sui scientia est, 25, 36. — difficilis inventu est, Q. N. III, 30, 2. — non deducitur, Epist. 50, 8. — non propter voluptatem petitur, V. Beat. 2, 1. — omnibus patet, Benef. III, 19, 2. — nulli praclusa, ibid. — omnes admittit, ibid. — invitat in-

genuos, libertinos, servos, reges et exsules, ibid. — non est maior, quae longior, Epist. 73, 12. — vocatur ratio perfecta, 76, 8. — nulla laet, et latuisse non est ipsius damnum, 79, 14. — et philosophia cohaerent inter se, 89, 7. — per se ipsa satis est, 92, 21. — erigitur quum tacta est et impulsu, 94, 29. — periculi avida est, Prov. 4, 3. — quandam effugere non potest, Epist. 67, 3. — quid sit, 71, 31. — sua magnitudine omnes dolores, molestias, iniurias elidit, 66, 12. — sumptu natura placet, Benef. IV, 12, 2. — omnis in modo est, Epist. 66, 8. — unicum hominis bonum, 76, 8. — acerrima est quam ultima necessitas extundit, Clem. 1, 12, 4. — quamvis obscura, nunquam laet, Tr. An. 3, 6. — callosa habet manus, V. Beat. 7, 2. — in foro, curia, pro muris stat, ibid. — colorata, unguento madens, polluta medicamentis, ibid. — secundum naturam est, Epist. 50, 2. — virtutem veritatemque idem esse dicebat Socrates, 74, 16. — virtutis ardui aggressus, Prov. 5, 8. — comitatus individuus, Epist. 67, 11 et 12. — documentum nunquam molle, Prov. 5, 11. — duae partes, Epist. 24, 45. — opera omnia bona, 76, 11, et 12. — calamitas occasio, Prov. 4, 6. — partes, Benef. IV, 2, 1. — et voluptatis dissimilitudo, V. Beat. 2, 1. — et voluptatis societatem quid prohibeat, 15, 1. — virtuti etiam in lectulo locus, Epist. 28, 20. — opposita nihil detrahunt, 92, 17. — virtutem ex animo tollere quam iracundiam recipere, necesse prius, Ir. II, 12, 5. — non dat fortuna, C. Sap. 5, 2. — materia non mutat, Epist. 66, 11. — (ad) contendimus, inter viis

districti, 75, 13. — inferius non flamma, non ruina inducet, 79, 9. — suam qui publicari vult, non virtuti laborat, sed gloriae, 113, 25. — in virtute vera felicitas posita, V. Beat. 16, 4. — nihil praestantius, pulchrius, Epist. 67, 15. — (sine) non est philosophia, 89, 8. — virtutes inter se pares, ut virtutum opera, 66, 10. — quaedam stimulis, quaedam frenis egent, V. Beat. 25, 5. — si animalia sint, quam multa absurda sequantur, Epist. 113, 16 sqq. — virtutes discere est vitia dediscere, 50, 8. — in virtutes arduum iter non est, Ir. II, 13, 3. — virtutum pretium in ipsis est, Epist. 81, 17. — facilis earum tutela est, 50, 9. — semina natura insita sunt, 108, 9. — magnarum memoria sacra, Benef. IV, 30, 1. — virtutibus humanis una inducitur regula, Epist. 66, 11.

Vita electioni obest, Benef. II, 18, 6.

Vitiosa beneficia, quantum plurimum potest, evitanda, Epist. 8, 3.

Vitioratio sine amico est vita leonis et lupi, Epist. 19, 10.

Vitiorum partes egerens tussis continuae vis, Epist. 78, 18.

Vitus noster in humido labitur, Q. N. I, 6, 6. — facultas, ibid. 3, 12. — ratio, II, 8, 2. — visu nihil fallacius, ibid. 3, 6.

Vita acta, non tempore metienda est, Epist. 93, 2 et 3. — vita longissima, Br. Vit. 1, 3. — cur brevis videatur, 6, 2 sq. — errorum plena, V. Beat. 4, 2. — fortunae experta, mare mortuum est, Epist. 67, 14. — ficta et ostentationi parata, Tr. An. 15, 8. — inter bonos et publicos mores temperanda, Epist. 5, 4. — melior quam vulgus vivit, instituenda, non

contraria, 5, 2. — uoda, muscarum ac vermium hominum, Benef. III, 31, 3. — in quo consistit vita humana, Ir. I, 5, 3. — brevis, ars longa, Br. Vit. 1, 1. — quorundam otiosa non est dicenda, sed desidiosa occupatio, Br. Vit. 11, 3. — beata est conveniens naturae suae, V. Beat. 3, 3. — quanto melior illa qua servatur, species amicitiae, Benef. VII, 31, 1. — dum differtur, transcurrit, Epist. 1, 2. — secunda nulli potest contingere, qui inter magna bona multos consulens numerat, 4, 3. — cum exceptione mortis data est, 30, 9. — non imperfecta, si honesta est, 77, 4. — nulla brevis est, 17. — est instruenda exemplis illustribus, 83, 12. — nec bonum, nec malum est, 99, 12. — boni et mali locus est, ibid. — non sentientibus effluit, 70, 1. — potius deridenda, quam deploranda est, Tr. An. 15, 2. — quomodo hominibus elaboratur, Epist. 1, 1. — quorum brevissima, ideoque miserrima sit, Br. Vit. 15, 4; 17, 1. — servitium est, Tr. An. 10, 3. — supplicium est, C. Polyb. 28, 3. — similis fabulae, Epist. 77, 17. — similis civitati captae, Benef. VII, 27, 1. — mari comparata, C. Polyb. 28, 3. — ut tuta sit et secunda, quae observanda, Epist. 105, 1 sq. — vita otiosa et ignava differunt, 55, 3. — occupatorum brevissima est, Br. Vit. 6, 3 sq. — quorundam contra naturam instituta taxatur, Epist. 122, 4, 2 et 8. — quorundam formicis per arbusta repentibus similis, Tr. An. 12, 1. — vitae amor catenae comparatus, Epist. 26, 9. — fastidium, 24, 24. — maximum vitium, quod imperfecta est, quod in aliud ex alio differtur, 101, 8. — brevisitas, 77, 16 et 17. — conditio

qualiscumque aequo animo ferenda, 107, 4 sq.—consensus cum oratione laudatus, 20, 2.—diuturnitas non canis vel rugis aestimanda, Br. Vit. 8, 1.—exordium a situ, C. Polyb. 23, 3.—fastidium quomodo effugiat, Tr. An. 3, 5.—quotidie aliqua pars demitur, Epist. 24, 19.—forma sana et salubris, 8, 4.—genera tria, quodque sit optabilis, Ol. Sap. 32, 14.—genus austerum fugiendum, Epist. 5, 2.—iactura maxima, dilatio, Br. Vit. 9, 1.—inaequalitas, Tr. An. 2, 5.—inconstantia unde sit, Epist. 20, 3 et 4.—mendicatio foeda, 101, 13.—humanae mimus, 80, 7.—opera qua regula distribuenda, Benef. VII, 2, 2.—spatium amplissimum, Epist. 93, 6.—tria tempora, Br. Vit. 10, 2.—tributa, Epist. 96, 2.—vitium maximum, 101, 8.—beatæ summa est solida securitas, 43, 6.—in contrarium circumactæ causæ, 122, 13.—de vitæ brevitate an iuste mortales conquerantur, Br. Vit. 1, 1.—vitæ suæ sitne vis inferenda, Epist. 70, 10.—vitam contemnere, et regere, via tota vita dissoluit, 111, 4.—semper inchoare molestum est, 23, 8.—vitam brevem non accipimus, sed fecimus, Br. Vit. 1, 4.—suam quisque præcipitat, futuri desiderio laborans, Br. Vit. 7, 5.—longam facit omnium temporum in unum collocatio, 15, 4.—quæ ultra sunt quidam disponunt, 20, 4.—quid sit quod efficiat vitam beatam, V. Beat. 1, 1.—beatam non facile est consequi, 1, 1.—beatam agere quid nos prohibet, 4, 3.—ante mortem consummare, quam pulchra res est, Epist. 32, 3.—beatam in auro et argento ponere turpe, 110, 1.—in aqua et polenta æque turpe,

ibid.—e vita fugere non debet vir sapiens, sed exire, 24, 23.

Vitalia quam multis emuntur? Epist. 99, 20.—vitalia in homine prius ordiantur, Ir. II, 1, 2.

Vitalis calor ubi continetur? Benef. IV, 6, 3.

Vitellius, Q. N. IV, Praef. 6.

Vibligo et foeda ex albo varietas, Q. N. III, 25, 9.

Vitis ex arbutu suo annosa quoque transfertur, Epist. 86, 19.—non quaelibet inuisionem patitur, 112, 1.—vitis virtus, 41, 7.

Vitium magis detestabile sit an deformis, Ir. I, 1, 4.—de quo queraris, si te diligenter excusseris, fortasse in sinu invenies, Benef. VII, 28, 3.—utrumque est, et omnibus credere et nulli, Epist. 3, 4.—voluptatem esse credimus, 59, 1.—maximum quid sit vitæ, 101, 8.—nullum est sine patrocinio, 115, 2.—commune singulis obicere, iniquum, Ir. III, 12, 1 sq.—vitia contactu nocent, Tr. An. 7, 2.—excusantur deorum exemplis, Br. Vit. 16, 3.—male rebus, locis et temporibus adscribuntur, quum cuiusque propria sint, Epist. 50, 1.—naturalia nulla arte vinci possunt, 11, 2.—non in usum recipienda sunt, quia aliquando boni quid effecerunt, Ir. I, 12, 6.—non stant uno loco, sed se invicem pellunt, Benef. I, 10, 3.—omnia in omnibus, sed non omnia in singulis exstant, IV, 27, 2.—uno loco non expectant, sed mobilia inter se et dissidentia tumultuantur, Benef. I, 10, 3.—ut corporum, ita animorum molliter tractanda sunt, VII, 30, 1.—omnia contra naturam pugnant, Epist. 122, 6.—sine magistro discuntur, Q. N. III, 30, 7.—sub virtutum

* T

nomine obrepunt, Epist. 45, 6. — virtutibus confinia, 120, 8. — vitia vulgi nobis ridicula videri debent, non invisita, Tr. An. 15, 2. — vitia non temporum, huius vel illius saeculi esse, sed hominum, 97, 1. — vitiorum processus, Q. N. VII, 31, 4. — inter vitia plurima nullum frequentius quam ingrati animi, Benef. I, 1, 4. — vitia corporis et animi cur dissimulare soleamus, Epist. 53, 7 et 8. — vitia facilius subrepunt in spectaculis, 7, 2 sq. — vitilis notis optimum est impedimenta prospicere, Ir. III, 44, 1. — ab eis ut in pestilentia curandum est, Tr. An. 7, 2.

Vitriarius, Epist. 90, 31.

Vivarium (in) servos abiici iubebat Pollio, Clem. I, 18, 2.

Vivit is qui multis usui est, Epist. 60, 3 — qui se utitur, ibid. — quamdiu vivas discendum est, 76, 2. — vivere beate omnes volunt, V. Beat. 1, 1. — non bonum est vivere, sed bene, Benef. III, 31, 2. — multi sunt qui non acerbum, sed supervacuum vivere iudicant, Epist. 24, 24. — qui semper vivere incipiunt, male vivunt, 23, 8. — vivere noluit qui mori non vult, 30, 8. — secundum naturam suam res facillima, 41, 8. — non est delicata res, 106, 2. — bene, omni loco positum, 28, 4. — in necessitate, nulla necessitas, 12, 10. — non licere multi falso queruntur, Brev. VII, 7, 3. — ostio aperto vix est qui possit, Epist. 43, 3. — semper incipientem stultitia, 13, 15. — secundum naturam oportet, 4, 8. — quidam semper incipiunt, quidam tum quum desinendum est; quidam vivere desinunt quum incipiunt, 23, 8. — tota vita discendum est, Brev. VII, 7, 1. — vivendi corrupta ratio

corruptum dicendi genus producit, Epist. 114, 1 et 2.

Vlceribus plurimis obsiti, papulas alienas observatis, V. Beat. 27, 5.

Vlascenda in robusto solidoque corpore, Epist. 72, 6.

Vlaxes, C. Sap. 2, 1. — ubique naufragia faciebat, Epist. 53, 4. — ad Ithacae suae saxa properat, 66, 26. — sociis aures clusit, 31, 4. — ubi erraverit, 88, 6. — voces Sirenum nisi alligatus praetervehi noluit, 123, 12. — Vlaxis nauseatoria naufragia, 53, 4. — remedium adversus Sirenas, 56, 14.

Vltio, verbum inhumanum, Ir. II, 32, 2. — ultio duas res praestare solet, Clem. I, 21, 1. — improbat, Ir. III, 5, 6. — ultionis genus contumeliosissimum, II, 32, 3. — insommodum, III, 27, 1 sq. 28, 3 sq. — ultione quomodo principi atendum, Clem. I, 21, 1.

Vltro tributa, Benef. IV, 1, 2.

Vnctio plebeia, Epist. 56, 1. — unctione corpus recreare, 53, 7. — plebeia in contentum incidi, 56, 1.

Vnctus et nitidus, Epist. 66, 24.

Vnguentaria taberna (in) qui venerant, odorem loci secum ferunt, Epist. 108, 6.

Vnguentarii, Epist. 88, 15. — a Lapceae monis urbe pulsi, quia oleum disperderent, Q. N. IV, 13, 7.

Vnguentum bis die terque renovari solitum, Epist. 86, 12. — unguentum mittere et coronas, Ir. II, 33, 4.

Vnicis quo plus indulgetur, animus corruptior est, Ir. II, 24, 4.

Vniones singuli singulis auribus non comparati, Benef. VII, 9, 4.

Vnitas est sine commissura continuatio, Q. N. II, 2, 2. — est duorum

corporum inter se conjunctorum tactus, ibid.

Universi formator, Deus, C. Helv. 8, 4. — de universo questio quatuorplex, Q. N. II, 4, 1 sq. — universa ex materia et Deo constant, Epist. 65, 24. — non passim carpenda, nec avidè haurienda, t08, 2. — universis ignoscendum, ne singulis irascaris, Ir. II, 9, 2.

Vocabulum et verbum, Ep. 58, 6.

Vocaliora sunt vacua quam plena, Q. N. II, 29.

Vocatori irasci, Ir. III, 37, 3.

Volaticus, Epist. 42, 4.

Volesi, Asiae proconsulis, crudelis exclamatio, Ir. II, 5, 4.

Voluntas recta nisi fuerit, non erit actio recta, Epist. 95, 56. — voluntas nuda non efficit beneficium, Benef. VI, 40, 2. — est quae apud nos ponit officium, VI, 44, 3. — voluntas tribuentis lucundissima in beneficio, II, 4, 2. — voluntatis mutatio indicat animum nutare, Ep. 36, 4.

Voluptaria secta in actu est, Ot. Sap. 32, 46.

Voluptas quid, Epist. 59, 2. — nihil ad beatam vitam facit, V. Beat. 5, 1 sq. — pecoris bonum, Epist. 92, 6. — quae homine digna, Benef. VII, 21. — sitne aliqua iuncta dolori, Epist. 99, 22. — *perfusoria*, 23, 4. — fragilia est et brevis, fastidio obiecta, Benef. VII, 2, 2. — miscenda ipsi dolori, Epist. 99, 24. — est aliqua cognata tristitiae, 99, 25. — humilis res et pusilla, t23, 15. — voluptatis laudatio periculosa, V. Beat. 13, 1. — possessio periculosa, 14, 4. — vituperium, Benef. VII, 2, 2; Epist. 23, 4 sq. — et gaudii differentia iuxta Stoicos, 52, 1 sq.

— et virtutis dissimilitudo, V. Beat. 6, 3. — voluptati si cesserò, cedendum est dolori, etc. Epist. 51, 8. — est omnibus vitium suum, 92, 10. — voluptatem a virtute diduci posse negantes reluctantur, V. Beat. 6, 1. — quid prohibet in unum cum virtute confundi, V. Beat. 15, 4. — in actu esse dicit Epicurus, Ot. Sap. 32, 46. — magnam fecit titillationis corporis, Epist. 92, 6. — in ipso tactu captare quid turpius, 99, 23. — capere ex epistola, an bene dicatur, 59, 4. — voluptates debellandae sunt in primis, 51, 5. — necessariis rebus admiscuit natura, 416, 3. — voluptates animi certiores aegro nemo medicus negat, 28, 24. — *voluptatum* duo genera, 28, 24. — a blandimentis procul abstrahendus est animus, 51, 4. — *ministra* virtus est Epicureis, Benef. IV, 2, 1. — voluptatibus (a) procul animus abstrahendus, Epist. 51, 4. — obsessos plurimos malos esse demonstratur, Vit. Beat. 41, 2. — *avustia* carere molestum est, Epist. 28, 40. — *imperat* temperantia, 88, 25.

Vomica et collectio in pectore, Epist. 68, 2.

Vomitores ieiuni quid liberale habeant, Epist. 88, 15.

Vopiscus et Paterculus coss. Q. N. VII, 28, 2.

Vortex fluminum quo modo efficitur, Q. N. V, 12, 2.

Votum, quum simul opto periculum et remedium, non nocet, Benef. VI, 26, 4. — vota deos admonent, V, 25, 3. — parciora facerent homines si palam fierent, II, 4, 4. — quae suscipienda, Epist. 10, 4. — *quomodo* proficiant, si quidem fata inexorabilia, Q. N. II, 37, 4. — *diversa*, Be-

nef. VI, 38, 2. — hominum deos beneficis esse testantur, IV, 4, 1. — negotiatorum, VI, 38, 2. — parentum, et amicorum inimica nobis, Ep. 60, 1.

Vox una totas urbes simul percutit, Q. N. II, 8, 2. — qua ratione per parietes transmittatur, II, 9, 3. — vox acquissima gentium, Benef. III, 14, 2. — viva multum facit, Epist. 33, 2. — tenuis ac stridula, 56, 2. — est intensio aëris, ut audiatur, linguae formata percussu, Q. N. II, 6, 3. — contra Stoicos publica, Epist. 116, 6. — viva oratione efficacior, 6, 4. — vocis intentio, utilis exercitatio, 15, 5. — effectus, 2, 8, 2. — vocem inclosam esse fortiozem, Q. N. VI, 29, 2. — voces optantium et execrantium necent, Epist. 94, 52. — imperitorum eodem loco quo ventris crepitus sunt, 91, 19. — vocum genera aures in odium adducentia, 56, 1.

Vrbinitas contumeliosa mancipiorum, C. Sap. 11, 3.

Vrbs (Roma) magnas impensas exigit, Epist. 50, 3. — Vrbs custos L. Piso, 83, 12. — Romanas tempora in aetates distribuit Seneca, Frag. 29. — Vrbs mores priscos quidam tradiderunt Epist. 88, 11. — ad Urbem fleclere cursum, Tr. An. 2, 12. — Vrbem (in) bellum circumegit Caesar, Benef. V, 16, 6.

Vrbes an certiora soli quo propiores mari, Q. N. VI, 26, 4. — terrae motu absorptae, Q. N. VI, 24, 4. — obrutae, ibid. 1, 2. — nobilissimas urbes deiecit ira, Ir. 1, 2, 1 et 2. — urbium fata, Epist. 74, 14. — urbes constituit aetas, una hora dissolvit, Q. N. III, 27, 2. — urbibus libertatem

cum immunitate reddidit Antonius, Benef. V, 16, 2.

Vri virgis ferroque necari, auctoramenti verba, Epist. 37, 1.

Vura quid sit, Benef. VII, 10, 3. — usura haud millesima, Ir. III, 33, 2.

Vtica (alii *Mica*), Epist. 51, 11 et 12.

Viceni fides de Calone, Epist. 71, 10.

Vulitas accipientis sola in beneficiis dandis spectanda, Benef. IV, 9, 1. — necessaria metitur, Epist. 39, 5.

Vulcano crus fregit Iupiter, Lud. 11, 1.

Vulgares artes quae sint, Epist. 88, 18.

Vulgus veritatis pessimis interpres, V. Beat. 2, 1. — a vulgo quomodo quis tutus esse possit, Epist. 14, 8.

Vulvus magnum male ferenti, et afflicto, cedendum est, Epist. 99, 1.

Vultur, Euri nomen, usurpatum a Lívio et Varrone, Q. N. V, 16, 3.

Vulus in caelum erexit natura, Epist. 94, 55.

Vulva parum tenax feminis, etc. Q. N. III, 25, 2.

Vxor pudica marito non promittitur, Benef. IV, 33, 3. — uxoris bonae amissio qua ratione ferenda, Excerpt. n. — cum uxore si quis concubat adulter est, C. Sap. 7, 3.

X

Xanthippe Socratem immunda aqua perfudit, C. Sap. 18, 5.

Xanthus, Lud. 6, 2.

Xenocrates putat beatum sola virtute fieri posse, non tamen unum bonum esse quod honestum est, Ep. 85, 15.

Xenophante canente Alexander manum ad arma misit, Ir. II, 2, 6.

Xenophontis pater fuit Gryllus, Benef. III, 32, 2. — *Xenophontas* quaerere, Tr. An. 7, 3.

Xerxes Pythii filii caedo exercitum lustrat, Ir. III, 12, 1. — *quum* bellum indiceret Graeciae, Benef. VI, 31, 1. — *Xerxis* stoliditas, C. Sap. 4, 2. — *Xerxi* solus Demaratus verum dixit, Benef. VI, 31, 2.

Xystus hortorum maternorum, Ir. III, 18, 3.

Z

Zaleuci leges laudantur, Epist. 90, 6.

Zeno, Ir. I, 15, 6. — auctor est Stoicae sapientiae, C. Helv. 12, 3. — sectae sanctissimae et fortissimae

conditor, Epist. 83, 2. — multum profuit, etsi non administravit temp. Ot. Sap. 32, 13. — nullum servum habuit, C. Helv. 12, 3. — *Zenonis* collectio ab ebrietate debortantis ridetur, Epist. 83, 8 sqq. — collectiones de morte irridentur, 82, 7 sqq. — dictum, Ir. I, 16, 2. — dictum, quum ei naufragium nuntiatum esset, Tr. An. 14, 2. — sententia de cometis, Q. N. VII, 19, 1. — quingentos denarios cuidam credentis excusatio, Benef. IV, 39, 1. — disciplinam non sequitur Seneca, Tr. An. 1, 2. — *Zenoni* actionis et doctrinae dissidentia obiecta, V. Beat. 18, 2. — *Zenonem* Cleanthes expressit, Epist. 6, 5. — *qui* habent familiarem morantur in officiis, Br. Vit. 14, 8. — celebrat Seneca, Epist. 64, 9. — cum *Zenone* vivendum, 104, 21. — *Zenones* omnes suadebant honesta et moderata, 22, 9.

Zephyrus, Q. N. V, 16, 1. — *Latinis* Favonius, V, 16, 5.

TABULA RERVM

QVAE IN HOC SEXTO VOLVMEINE CONTINENTVR.

Notitia litteraria de Seneca Philosopho	Pag. 9
<u>Index litterarius. Pars prima. L. A. Senecae</u>	
<u>codices manuscripti</u>	<u>31</u>
— Pars secunda. Senecae editiones	41
— Pars tertia. Versiones	86
<u>Pars quarta. Libri et loci qui ad Senecam</u>	
<u>spectant</u>	<u>105</u>
Appendix de Seneca , auctore V. C. Garat.	111
<u>Index rerum et verborum</u>	<u>131</u>

FINIS OPERVM SENECAE PHILOSOPHICORVM.

—
Facultate obtenta.
—

005785480

